

సంపుటి-10, సంచిక-4

15వ శాసనసభ

సమావేశము-VIII

వెల : రూ. 17-00

24 మార్చి, 2022

గురువారం

(శక సంవత్సరము-1943

ఫాల్గుణం-22)

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ కార్యకలాపాలు
ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT
విషయసూచిక

క్రమ సంఖ్య	విషయం	పేజీ నం.
1.	సభ ప్రారంభం (ఉ.గం.9.07లకు)	1
2.	వాగ్రూప ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	1 - 47
3.	జీరో అవర్	47 - 76
4.	సభా సమక్షంలో ఉంచబడిన పత్రములు	76
5.	2021-2022 సంవత్సరానికి వ్యయ అనుబంధ అంచనాల సమర్పణ	76 - 77
6.	ఆర్థిక ప్రతిపాదనలు ప్రవేశపెట్టుట	77
7.	కోత ప్రతిపాదనలు ప్రవేశపెట్టుట	78
8.	పాలనా వికేంద్రీకరణపై స్వల్పవ్యవధి చర్చ	78 - 148
9.	ఆర్థిక ప్రతిపాదనల ఆమోదం	148 - 150
10.	గౌరవ సభాపతిచే ప్రకటన (శాసన పరిషత్తులో ఆమోదం పొందిన బిల్లుల గురించి)	150
11.	సభ వాయిదా (సా.గం.5.56ని.లకు)	150

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్స్ :

గౌరవ సభాపతి	:	శ్రీ తమ్మినేని సీతారాం
గౌరవ ఉప సభాపతి	:	శ్రీ కోన రఘుపతి

శాసనమండలి అధికారులు :

కార్యదర్శి (ఇంఛార్జ్)	:	శ్రీ కె.రాజకుమార్
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎం.విజయరాజు శ్రీ పి.వి.సుబ్బారెడ్డి శ్రీమతి ఆర్.వనితారాణి

సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ కె.వెంకటేశ్వరరావు శ్రీ డి.జగన్మోహన్రావు శ్రీమతి కె.భారతి శ్రీమతి డి.విజయ కుమారి శ్రీమతి బి.భారతలక్ష్మి శ్రీ ఆర్.శ్రీనివాసరావు శ్రీమతి వై.వి.రజని శ్రీ వి.విశ్వనాథం శ్రీ ఎం.ఈశ్వరరావు శ్రీమతి ఎన్. ఇందిరా కుమారి
-------------------	---	---

చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీమతి ఆర్.ఎస్.శైలజ
----------------	---	----------------------

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

గురువారం, మార్చి 24, 2022

* * *

(సభ ఉదయం గం.9.07ని.లకు ప్రారంభమైనది, గౌరవ సభాపతి అధ్యక్షస్థానంలో ఉన్నారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): Now, Question Hour. క్వశ్చన్ నెం.1601 (81)
పంచాయతీరాజ్, గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి.

ఎమ్.జి.ఎన్.ఆర్.ఇ.జి పథకం పురోగతి

క్వశ్చన్ నెం. 1601 (81)

సర్వశ్రీ కాకాని గోవర్ధన్రెడ్డి, కరణం ధర్మశ్రీ, అలజంగి జోగారావు, కైలే అనీల్ కుమార్, తోగురు ఆర్థర్, ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారాన్ని తెలియజేస్తారా

- అ) రాష్ట్రంలో, ఎంజిఎన్ఆర్ఇజి పథకాన్ని ప్రభుత్వం విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్నదా
- ఆ) అయితే పురోగతి వివరాలు ఏమిటి?

పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి)

అ) అవునండీ.

ఆ) పురోగతి వివరాలు అనుబంధంగా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

భారత ప్రభుత్వం ఆమోదించిన లేబర్ బడ్జెట్ ఇరవై మూడు కోట్ల యాభై లక్షల (23.50కోట్లు) పనిదినాలకు గాను, ఇప్పటివరకు ఇరవై రెండు కోట్ల నలభై అయిదు లక్షల (22.45కోట్లు) పనిదినాలను కల్పించాం. ఇందులో ఎస్సీలకు ఐదు కోట్ల ఇరవై ఆరు లక్షల (5.26కోట్లు) పనిదినాలను (23.58%), ఎస్టీలకు రెండు కోట్ల ఇరవై ఆరు లక్షల (2.26కోట్లు) పని దినాలను (10.14%) మరియు మహిళలకు పద్నాలుగు కోట్ల ఎనభై రెండు లక్షల (14.82కోట్లు) పని దినాలను (57.26%) కల్పించాం. నలభై అయిదు లక్షల ఎనభై మూడు (45.83 లక్షలు) కుటుంబాల నుంచి డెబ్బై అయిదు లక్షల ముప్పై రెండు వేల (75.32 లక్షలు) మంది వేతన దారులకు ఉపాధి కల్పించడమయింది.

ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరం 2021-22లో ఇప్పటివరకు మహాత్మాగాంధీ NREGS కింద చేసిన మొత్తం వ్యయం ఏడు వేల అయిదు వందల ఏడు కోట్ల యాభై నాలుగు లక్షల రూపాయలు(రూ.7507.54కోట్లు) అందులో నాలుగు వేల తొమ్మిది వందల ఎనిమిది కోట్ల పంతొమ్మిది

లక్షల రూపాయలు (రూ.4908.19కోట్లు) నైపుణ్యం లేని వారి వేతనాల కోసం మరియు రెండు వేల అయిదు వందల నాలుగు కోట్ల అరవై అయిదు లక్షల రూపాయలు (2,504.65కోట్లు) నైపుణ్యం గలవారి వేతనాలు అండ్ మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ కోసం ఖర్చు చేయబడింది. మూడు లక్షల ఎనభై రెండు వేల నూట ముప్పై (3,82,130) కుటుంబాలు 100రోజుల ఉపాధిని పూర్తి చేశాయి. 99.27శాతం చెల్లింపులు 15 రోజులలోపు చేయడమవుతున్నది.

నాలుగు వేల రెండు వందల ఒక కోటి రూపాయలు (రూ.4,201కోట్లు) అంచనా వ్యయంతో పదివేల ఎనిమిది వందల తొంభై ఏడు (10,897) గ్రామ సచివాలయం భవనాలను చేపట్టడమయింది. ఇప్పటివరకు ఒక వెయ్యి ఎనిమిది వందల డెబ్బై రెండు కోట్ల యాభై మూడు లక్షల రూపాయలు (రూ.1872.53కోట్లు) ఖర్చు చేయడమయింది.

ఉ.9.10

- రెండు వేల రెండు వందల అరవై తొమ్మిది కోట్ల రూపాయలు (రూ.2,269కోట్లు) అంచనా వ్యయంతో పది వేల మూడు వందల పదిహేను (10,315) రైతు భరోసా కేంద్రాలను చేపట్టడమయింది. ఇప్పటివరకు ఏడు వందల ఎనభై ఒక్క కోట్ల పన్నెండు లక్షల రూపాయలు (రూ.781.12కోట్లు) ఖర్చు చేయడమయింది.
- ఏడు వందల యాభై ఒక్క కోట్ల రూపాయల (రూ.751కోట్లు) అంచనా వ్యయతో ఎనిమిది వేల అయిదు వందల తొమ్మిది (8,509) వైఎస్ఆర్ హెల్త్ క్లినిక్లను చేపట్టడమయింది. ఇప్పటివరకు రెండు వందల మూడు కోట్ల రూపాయలు (రూ.203కోట్లు) ఖర్చు చేయడమయింది.
- నాలుగు వందల పదహారు కోట్ల రూపాయల (రూ.416 కోట్లు) అంచనా వ్యయంతో రెండు వేల అయిదు వందల ముప్పై అయిదు (2,535) బల్క్ మిల్క్ కూలింగ్ సెంటర్లు (1వ దశ)ను చేపట్టడమయింది. ఇప్పటివరకు ఇరవై రెండు కోట్ల ముప్పై తొమ్మిది లక్షల రూపాయలు (రూ.22.39 కోట్లు) ఖర్చు చేయడమయింది.
- 2021-22 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఏడు వందల యాభై ఒక్క కోట్ల రూపాయల (రూ.751 కోట్లు) అంచనా వ్యయంతో నాలుగు వేల నాలుగు వందల యాభై నాలుగు (4,454) YSR డిజిటల్ లైబ్రరీలను కూడా చేపట్టడమయింది.
- ఉపాధి హామీ పథకంలో నిర్దేశించిన ప్రకారం, మొత్తం వ్యయంలో సహజ వనరుల అభివృద్ధి(NRM) పనులకు 65%కి గాను 68.51% మరియు మొత్తం వ్యయంలో వ్యవసాయం & అనుబంధ పనులకు ఎంజిఎన్ఆర్ఇజిఎస్ ద్వారా నిర్దేశించిన 60% గాను 65.41% వెచ్చించడమయింది.

- మూడు వేల డెబ్బై తొమ్మిది కోట్ల యాభై ఆరు లక్షల రూపాయల (రూ.3,079.56 కోట్లు) వ్యయంతో రెండు లక్షల ఒక వెయ్యి ఏడు వందల డెబ్బై అయిదు (2,01,775) వాటర్ హార్వెస్టింగ్ నిర్మాణపు పనులను చేపట్టడమయింది. ఎనభై ఒక్క కోట్ల యాభై నాలుగు లక్షల రూపాయల (రూ.81.54 కోట్లు) వ్యయంతో ఇరవై రెండు వేల ఏడు వందల పదిహేడు (22,717) నేల తేమ సంరక్షణ (SMC) పనులను చేపట్టడమయింది.
- జగనన్న పచ్చతోరణం కింద, అరవై అయిదు లక్షల ఎనభై రెండు వేల (65,82 లక్షల) మొక్కలతో పదహారు వేల నాలుగు వందల అరవై రెండు (16,462) కిలోమీటర్ల ఎవెన్యూ ప్లాంటేషన్, యాభై అయిదు లక్షల తొంభై మూడు వేల (55.93 లక్షల) మొక్కలతో ముప్పై ఏడు వేల నాలుగు వందల యాభై అయిదు (37,455) మంది రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చే విధంగా యాభై నాలుగు వేల అయిదు వందల అరవై ఆరు (54,566 ఎకరాల) ఉద్యానవన తోటలను చేపట్టడమయింది.
- ఉన్నతి కార్యక్రమం కింద, వంద (100) రోజులు పూర్తి చేసుకున్న పదకొండు వేల రెండు వందల తొంభై ఒకటి (11,291) వేతనదారుల కుటుంబాలకు చెందిన యువతీ/యువకులను దీన్ దయాల్ ఉపాధ్యాయ గ్రామీన్ కౌశల్య యోజన (DDU-GKY) ద్వారా నైపుణ్యాల అభివృద్ధి కోసం నమోదు చేయడమయింది.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఆర్థిక సంవత్సరానికి లేబర్ బడ్జెట్‌ను 23.50కోట్లు పనిదినాల నుండి 26కోట్లకు పెంచడం కోసం భారత ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు సమర్పించడమైనది.

శ్రీ కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి(SRI KAKANI GOVARDHAN REDDY)(సర్వేపల్లి) :అధ్యక్షా, ఈరోజు ఉపాధి హామీ పథకం అమలవుతున్న తీరు, దాని పురోగతి వివరాలు అందించమని గౌరవ మంత్రి గారిని కోరిన మీదట వివరంగా సమాధానం అందించడం జరిగింది. ఇది సంతోషించాల్సిన విషయం. గతంలో ఎన్నడూ లేని విధంగా ప్రభుత్వం ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో పనిదినాలను పెంచడం జరిగింది. ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద అత్యంత ప్రాధాన్యత కలిగిన అంశం పని దినాలను పెంచడం. ప్రతి ఒక్కరికీ మనం ఉపాధి కల్పించడంతోపాటు ఎన్ని పనిదినాలు మనం పెంచుకుంటామో, ఎన్ని పనిదినాలు ఉపాధి కల్పిస్తామో దానిని బట్టి మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ జనరేట్ అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి అనేక రకాల అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి మనకు వెసులుబాటు కలుగుతుంది. దానికి సంబంధించిన మరొక ప్రధానమైన అంశం గురించి మంత్రి గారు చెప్పారు. ఈ సంవత్సరం 23.50కోట్ల పని దినాలు లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాం. దానిని వచ్చే సంవత్సరం 26.50కోట్ల పని దినాలకు పెంచాలనే నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగిందని మంత్రిగారు చెప్పడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి ఇప్పటికే 22.45కోట్ల పని దినాలు కల్పించడం అందులో ఎస్సీలకు 5.26కోట్లు పని దినాలు అంటే 23.58 శాతం, ఎస్టీలకు 2.26కోట్లు పని దినాలు అంటే 10.14 శాతంతోపాటు అత్యధికంగా మహిళలకు 14.82కోట్ల

పని దినాలు అంటే 57.26శాతం కల్పించడం జరుగుతోంది. అదేవిధంగా మహిళా మేట్లను ప్రోత్సహించే విధంగా ఈ ప్రభుత్వం ఉండడం అభినందించదగిన విషయం.

గతంలో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వంలో ఉపాధి హామీ పథకం ఒక అబద్ధంగా మారింది. అనేక రకాలుగా మెప్పిస్తూ పనిచేయించుకోవడం, కొంతమంది అనుకూలమైన వ్యక్తుల ద్వారా వాళ్లకు సంబంధించి మద్దతు వేయించుకోవడం వలన పని కల్పించకుండానే కొంతమంది చేతుల్లోకి ఈ పథకం వెళ్లిపోయింది. అటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉపాధి హామీ పనులను ఈ ప్రభుత్వం పారదర్శకంగా అమలు చేస్తోందని ప్రజలలోకి వెళ్లినందున పెద్ద యెత్తున దీనికి సంబంధించి మనం అనుకున్న స్థాయిలో అనూహ్యంగా మద్దతు పెరగడం జరిగింది. దానితోపాటు పని దినాలు పెరగడానికి ప్రధానమైన కారణం కొవిడ్ సమయంలో చిన్న, చిన్న ప్రైవేటు ఉద్యోగాలు చేసుకునే వ్యక్తులు ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన తరువాత ఉపాధి హామీ పథకం మీదనే ప్రధానంగా ఆధారపడవలసి వచ్చింది. గతంలో ముఖ్యమంత్రి గారు సచివాలయ వ్యవస్థను తీసుకురావడంతోబాటు, సిబ్బందిని నియమించడంతోబాటు వాళ్లకు అవసరమైన భవనాలు పూర్తి స్థాయిలో నిర్మించాలని చెప్పి పారదర్శకంగా అభివృద్ధి పనులు, మెటీరియల్ కాంపానెంట్ కింద సిమెంట్ రోడ్లు, డ్రెయిన్లు, సచివాలయాలు, రైతు భరోసా కేంద్రాలు, వైఎస్సార్ హెల్త్ క్లినిక్లు, డిజిటల్ లైబ్రరీలు, బల్క్ మిల్క్ కూలింగ్ సెంటర్లు నిర్మిస్తున్నారు. ఇవన్నీ కూడా ప్రతీ ఒక్కరికీ కనపడే అభివృద్ధి. గతంలో మట్టిరోడ్లు వేస్తున్నామని ఏదో మిషన్లతో పనులు చేసి ఉపాధి హామీ పనుల నిధులను తినేసిన పరిస్థితి ఉంటే, ఈ రోజు ఉపాధి హామీ కింద ఎక్కడకు వెళ్లినా సరే సమగ్రంగా పని దినాలు కల్పించడంతోపాటు అభివృద్ధికి అవకాశం కల్పించబడింది. దానిలో భాగంగా ఈరోజు 10,897 సచివాలయాలకు రూ. 4,200 కోట్ల అంచనాతో ప్రారంభిస్తున్నాం అని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ రాష్ట్రంలో సచివాలయాలను ప్రారంభించడం అనేది నిజంగా ఒక చరిత్ర. దీనికి సంబంధించి మంత్రి గారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా రైతు భరోసా కేంద్రాలు రైతులకు సంబంధించి విత్తనాల నుంచి ఎరువుల వరకు ప్రతి ఒక్క పంపిణీ ప్రక్రియలో భాగంగా రైతుకు చేరువలో అవసరమైన 10,315 రైతు భరోసా కేంద్రాల నిర్మాణానికి దాదాపు రూ.2,269 కోట్ల అంచనాతో ఏర్పాటు చెయ్యడం, అదే విధంగా రూ.751కోట్ల అంచనాతో సచివాలయ పరిధిలో సామాన్యునికి వైద్యం అందించడానికి 8,509 వైఎస్ఆర్ హెల్త్ క్లినిక్లు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతోంది. అలాగే బల్క్ మిల్క్ కూలింగ్ సెంటర్లు, డిజిటల్ లైబ్రరీలు ఏర్పాటు చెయ్యడం జరుగుతోంది. ఇవన్నీ ఈరోజు అభినందించదగిన విషయాలు. దానితోపాటు మరొక ప్రధానమైన విషయం జగనన్న పచ్చతోరణం కింద 16,462 కిలోమీటర్ల మేర చెట్లు నాటడం కోసం ఎవెన్యూ ప్లాంటేషన్కు సంబంధించి 65.82లక్షల మొక్కలు కేటాయించడం జరిగింది. పర్యావరణాన్ని కాపాడడానికి ఎంతోమంది సామాజిక కార్యకర్తలు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు దాని మీద దృష్టి పెడుతున్న తరుణంలో ఈరోజు ఉపాధి హామీకి సంబంధించి పర్యావరణాన్ని కాపాడుకోడానికి జగనన్న పచ్చతోరణం

కింద ఖర్చు చెయ్యడం జరుగుతోంది. హార్టికల్చర్‌కు సంబంధించి 54,566 ఎకరాల ఉద్యాన తోటల్ని చేపట్టడం జరుగుతోంది. ఇవన్నీ కూడా ప్రభుత్వ పరంగా తీసుకున్న ప్రధానమైన నిర్ణయాలు.

ఈరోజు ఈ రాష్ట్రానికి అమావాస్య చంద్రుడు ఏవిధంగా ఉన్నాడో, ప్రతీ విషయంలో చంద్ర గ్రహణం తప్ప రాష్ట్ర అభివృద్ధిని పట్టించుకునే పరిస్థితుల్లో ప్రతిపక్షం వాళ్లు లేరు. గత తెలుగుదేశం పాలనలో రాష్ట్రంలో ఈ పథకాన్ని నీరు గార్చిన పరిస్థితి మనం చూశాం. ఉపాధి హామీ నిధులను పప్పు, బెల్లాలు పంచినట్లుగా తెలుగుదేశం పార్టీకి సంబంధించిన నాయకులకు, కార్యకర్తలకు పంచడం జరిగింది. ఈ రోజు పారదర్శకంగా మనం చేస్తున్న అభివృద్ధి పనులు అన్నీ కూడా కళ్లకు కట్టినట్లు కనపడుతున్నాయి. అందుకనే ఈరోజు Skoch Awardలో ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో నిలిచింది. పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి గారి ఆధ్వర్యంలో పంచాయితీ రాజ్ శాఖ అనేక కార్యక్రమాలు నిర్వహించడం వల్ల Skoch Awardలో ప్రథమ స్థానంలో నిలవడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా పంచాయితీ రాజ్ శాఖా మంత్రి గారికి, అధికారులకు నా హృదయపూర్వక అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

గతంలో చంద్రబాబునాయుడు గారు వాడ, వాడలా చంద్రన్న బాట అని అక్కడక్కడ సిమెంట్ రోడ్లు వేసి వాటికి సంబంధించి నిధులు ఇవ్వకుండా వెళ్లిపోయారు. ఈరోజు ఆ నిధుల భారం కూడా ఈ ప్రభుత్వం భరించాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అదే విధంగా ఇక్కడ మెయిన్ చంద్రుడు (అమావాస్య చంద్రుడు) ఉంటే నాకొక మినీ చంద్రుడు ఉన్నాడు. వెంకటాచలం మండలంలో రూఅర్బన్ పథకం పెడితే దానికి సంబంధించి మొత్తం నిధులు ఉపాధి హామీ పథకంకు జోడిస్తే దాని నిధులు మొత్తం కాజేసి కొన్ని పనులు మాత్రమే చేశారు. ఎంత దారుణమంటే కొన్ని పనులు అర్థాంతరంగా ఆపేసి వెళ్లిపోయారు. మధ్యలో డ్రెయినేజీ తీస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వం మారగానే మన పప్పులు ఉడకవని చెప్పి పనులు ఆపేసి వెళ్లిపోయారు.

ఉ.9.20

వాటికి సంబంధించిన పనులు కూడా ఈ మధ్య పూర్తి చేశాం. ఎందుకంటే శ్రీశ్రీ గారు చెప్పినట్లుగా అగ్గిపుల్ల, కుక్కపిల్ల, సబ్బు బిళ్ల కాదేదీ కనితకు అనర్హం అన్నట్లుగా తెలుగుదేశం హయాంలో ప్రతి విషయంలో దేనిమీదైనా సరే అక్రమాలకు, అవినీతి పాల్పడటానికి అదీ, ఇదీ అని ఏమీ లేదు. ప్రజలకు సంబంధించిన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు కావచ్చు, పేదవాడికి సంబంధించిన కార్యక్రమాలు కావచ్చు ఏవైనా సరే దాంట్లో వాళ్లెంత పిండుకోవాలన్న ఆలోచన చేశారు తప్ప పేదవాళ్ల గురించి ఆలోచన చేసిన సందర్భాలు లేవు. కాబట్టి ఉపాధి హామీ కింద చేసిన పనులకు సంబంధించి గానీ, Rurban (rural + urban) పథకానికి సంబంధించి గానీ ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులున్నాయి. దానికి సంబంధించిన గ్రాంటు ఆగిపోయింది. కాబట్టి నేను గౌరవ మంత్రి గారిని మీద్వారా కోరుకునేది ఏమిటంటే రూర్బన్‌కు సంబంధించి ఉపాధి హామీ కింద పనులు చేపట్టాము. క్యాష్ కాంపానెంట్‌తో కొన్ని పనులు చేపట్టాం. గతంలో తీర్మానాలు ఏవిధంగా ఇచ్చారంటే వార్డు సభ్యులకు తెలిసినా సరే ఇబ్బందికర పరిస్థితులు

ఉంటాయని ఉపాధి హామీకి సంబంధించి వార్డు సభ్యులకు కూడా తెలియకుండా సర్పంచ్ ఒక్కడే కూర్చుని ఫోర్జరీ రిజిస్ట్రార్స్ ఇచ్చిన పరిస్థితులు నా నియోజక వర్గంలో జరిగాయి. అందుకని ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో వీటి మీద విచారణ జరిపించమని నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. సచివాలయాలు, ఆర్బికెలు, హెల్త్ క్లినిక్‌లకు సంబంధించి మనం అనుకున్న లక్ష్యాన్ని పూర్తి చేయడానికి ఎంత సమయం పడుతుందనేది గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

రూర్బానీకి సంబంధించి నిధులు చాలా కాలంగా పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. పనులు పూర్తి చేసి ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి దానికి సంబంధించిన నిధులు మంజూరు చేసే సౌలభ్యాన్ని కల్పించమని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే గౌరవ మంత్రి గారు మమ్మల్ని అందర్నీ పిలిచి కూర్చోబెట్టి మెటీరియల్ కాంపానెంట్‌ని ఏ విధంగా ఖర్చు పెట్టాలనే దాని మీద మాట్లాడి సిమెంటు రోడ్లు, డ్రెయిన్స్ మంజూరు చేశారు. సిమెంటు రోడ్లు, డ్రెయిన్స్ ఇంకా కొన్ని అసంపూర్తిగా ఉన్నాయి కాబట్టి సిమెంటు రోడ్లు, డ్రెయిన్స్‌ని ఉపాధి హామీ పథకం కింద మంజూరు చేసే ప్రతిపాదనలు ఏవైనా ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నాయా, ఉంటే ఎప్పటిలోగా మంజూరు చేస్తారనేది మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కైలే అనిల్ కుమార్ (SRI KAILE ANIL KUMAR)(పామర్రు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. మంత్రి గారి సమాధానం విన్న తరువాత ఇది హృదయం ఉన్న ప్రభుత్వం, పేదలను ఆదుకోవడంలో ఎప్పుడూ ముందుండే ప్రభుత్వం. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని కూడా విజయవంతంగా అమలు చేస్తున్న విషయాన్ని మంత్రి గారు వివరించారు. చాలా సంతోషం. కరోనా కష్ట కాలంలో, లాక్‌డౌన్ సమయాల్లో నగరాల నుంచి, పట్టణాల నుంచి గ్రామాలకు తిరిగి వచ్చిన వారికి ఉపాధి ఏ మాత్రం కూడా దెబ్బ తినకుండా కావలసిన వారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పెద్ద ఎత్తున ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా పనులు కల్పించింది. అందుకు జగన్ గారి నేతృత్వంలోని ఈ ప్రభుత్వానికి సభాముఖంగా కృతజ్ఞతలు తెలియచేస్తున్నాను. ఒకవైపు ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా కూలీలకు పనులు కల్పిస్తూనే గ్రామాల్లో గ్రామ సచివాలయాలు, భవనాలు, రైతు భరోసా కేంద్రాల వంటి భవన నిర్మాణాలు పెద్ద ఎత్తున చేపట్టడం చాలా మంచి పరిణామం. తద్వారా గ్రామాల్లో సామాజిక ఆస్తుల కల్పన ఈ ప్రభుత్వం చేసింది.

అధ్యక్షా, నేను ఒకటి, రెండు ప్రశ్నలు అడగదలచాను. ఉపాధి హామీ పథకంలో వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాల పనులకు 60 శాతం మేర నిధులు ఖర్చు పెట్టాలనే నిబంధన ఉన్నా అంతకు మించి ఖర్చు చేసిన మాట వాస్తవమేనా? మన రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ, వ్యవసాయ అనుబంధ పనులకు ఎంత శాతం మేరకు నిధులు ఖర్చు పెడుతున్నారని గౌరవ మంత్రి గారిని మీద్వారా అడుగుతున్నాను. అధ్యక్షా, మా పామర్రు నియోజక వర్గంలో ఉపాధి హామీ పథకం విజయవంతంగా అమలవుతుందని రోడ్ల వెంట ప్రయాణం చేస్తుంటే తెలుస్తోంది. రోడ్లకు ఇరువైపులా నాటిన చెట్లు పచ్చగా కనిపిస్తున్నాయి. ఉపాధి హామీ పథకంలో రోడ్లకు ఇరువైపులా పెద్ద ఎత్తున మొక్కలు

నాటుతున్నారు. ఈ మొక్కలను బతికించేందుకు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకుంటుందని మీద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా పామర్రు నియోజక వర్గంలో కృష్ణా పరీవాహక ప్రాంతం ఉంది. ఆ ప్రాంతంలో ఎస్సీ, బీసీ సొసైటీలుంటాయి. ఈ సొసైటీలకు జలకళ వర్తించే విధంగా బోర్లను ఆ సొసైటీ భూముల్లో కూడా వేయించమని మంత్రి గారిని తమరి ద్వారా అడుగుతున్నాను. గ్రామాల్లో ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా స్మశాన వాటికలు, స్కూల్ గ్రౌండ్స్ అభివృద్ధి చేయడానికి చర్యలు తీసుకోమని మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ అలజంగి జోగారావు (SRI ALAJANGI JOGARAO)(పార్వతీపురం): అధ్యక్షా, ఈరోజు మహాత్మా గాంధీ జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంపై మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు, ఈ శాసనసభలో నాకు అవకాశం కల్పించిన మా ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి గారికి నా పాదాభివందనాలు తెలియచేస్తున్నాను. తరాలు మారినా తలరాతలు మారని గ్రామీణ కుటుంబాల గుణాత్మక మార్పుకి నాంది పలికిన ఈ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని ఈరోజు మన రాష్ట్రంలో చాలా దిగ్విజయంగా జరుపుతున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా గత సంవత్సరం సుమారుగా రూ.5 వేల కోట్లతో అనేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపట్టడంలో మన ప్రభుత్వం పూర్తి స్థాయిలో ముందుందని చెప్పడానికి గర్వ పడుతున్నాను. ఇప్పుడే మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ 22 కోట్ల పని దినాలు కల్పించామని, అందులో ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సుమారుగా 5 కోట్లు దాటి 22 శాతం పని దినాలు కల్పించడం జరిగిందని చెప్పారు. ఈ ప్రభుత్వం ఎస్సీ, ఎస్టీల పట్ల చిత్తశుద్ధిగా ఉందని చెప్పడంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి లేదు. రాజ్యాంగంలోని 21వ ఆర్టికల్ ప్రకారం జీవనోపాధి, భద్రత హామీ ఇవ్వడం ద్వారా గ్రామీణ ప్రజల యొక్క గౌరవాన్ని పెంచే విధంగా ఈ పథకం పని చేస్తుందనే విషయాన్ని సభాముఖంగా తెలియచేస్తున్నాను. ఉపాధి హామీ పథకం అంటే గతంలో లేబర్ వర్క్, లేబర్ పని చేసుకుని లేదా కొంత మంది గత ప్రభుత్వంలో తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలైతే మెషిన్ల ద్వారా చేసి ఇందులో స్కామ్లు చేసే పరిస్థితులు ఉండేవి. నేడు గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఈ పథకం ఒక గ్రామానికి ఒక ఎసెట్ ని క్రియేట్ చేస్తుంది. ప్రతి గ్రామంలో సుమారుగా కోటి రూపాయలు దాటిన ఎసెట్ ని ఆ గ్రామానికి ప్రావైడ్ చేస్తున్న ప్రభుత్వం జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వమని చెప్పడానికి గర్వ పడుతున్నాను. ఎందుకంటే ఒక గ్రామంలో రూ.40 లక్షలు ఖర్చు పెట్టి గ్రామ సచివాలయం, రూ.21 లక్షలతో రైతు భరోసా కేంద్రం, రూ.16 లక్షలు పెట్టి వెల్ నెస్ సెంటర్, బల్క్ మిల్క్ సెంటర్, అంగన్ వాడీ సెంటర్, డిజిటల్ లైబ్రరీ ఇవన్నీ చూస్తే ఒక గ్రామంలో సుమారుగా రూ.1 కోటి 19 లక్షలతో సచివాలయ పరిధిలో ప్రభుత్వం ఎస్టాబ్లిష్ చేస్తున్నదంటే గ్రామానికి ఒక మౌలిక సదుపాయం ఏర్పాటు చేయడంలో ఈ ప్రభుత్వం ముందుందని తెలియచేస్తున్నాను. ఈ మధ్య కాలంలో తెలుగుదేశం పార్టీ నాయకులు సంక్షేమ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారే తప్ప ఇంకేమీ చేయడం లేదని చెబుతున్నారు గానీ ఈరోజు ప్రతి గ్రామంలో బీటీ రోడ్లు, కాలువలు, సిమెంటు రోడ్లు,

సృశానాలకు కాంపౌండ్ వాల్స్, చెక్ డ్యామ్ మొదలైనవన్నీ ఏర్పాటు చేస్తూ ప్రతి గ్రామంలో మౌలిక వసతులు ఏర్పాటు చేయడంలో మన ప్రభుత్వం ముందుందని చెప్పడానికి నిజంగా గర్వపడుతున్నాను.

అధ్యక్షా, కోటి మొక్కలు ఒకేసారి నాటాలనే ఆలోచనతో జగనన్న పచ్చతోరణం అనే కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా ఎస్సీ, ఎస్టీ రైతులకి హార్టికల్చర్ ద్వారా ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచనను ప్రజలందరూ గ్రహిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా మొక్కలు నాటడమే కాకుండా, ఆ మొక్కలను కాపాడాలని వాచ్ అండ్ వార్డ్ సిస్టమ్ ద్వారా ప్రతి ఒక్కరికీ, ప్రతి నెలా పేమెంటు చేసి ప్రతీ మొక్కను కాపాడటంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా సఫలీకృతమైందని నేను హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య కాలంలో మనం నిత్యం వింటున్నాం. ఈ ప్రభుత్వం మహిళా పక్షపాత ప్రభుత్వం. ఈ ప్రభుత్వం మహిళల కోసమే ఏర్పాటైందని చెబుతున్నారు. అందులో భాగంగానే నేను మొన్న శనివారం మా నియోజక వర్గానికి వెళితే సార్, బూత్ కమిటీలలో కూడా మహిళలేనా అని కొంత మంది కార్యకర్తలు చెప్పారు.

ఉ.9.30

ఇవన్నీ ఒకసారి పరిశీలన చేస్తే మహిళా మేట్లు మొదలుకుని బూతు కమిటీల్లో సభ్యుల వరకు మహిళలను ఎందుకు నియమిస్తున్నారనే విషయమై నేను ఒకసారి ఆలోచన చేశాను.

అధ్యక్షా, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 16 ప్రకారం రాజ్యాంగంలో ఉండే ప్రతి ఒక్కరు కూడా మహిళలకు సమాన హక్కులు ఇవ్వాలని చెప్పే రూల్ 39 (డి)లో ఉంది కాబట్టి దాన్ని బేస్ చేసుకుని రాజ్యాంగాన్ని పరిరక్షిస్తూ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడుతూ ఈరోజున మన ప్రభుత్వం మహిళలకు పెద్దపీట వేస్తోందనే విషయం రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి తెలియవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ముఖ్యంగా గతంలో 33 శాతం రిజర్వేషన్ విధానం మహిళలకు అమలు అవుతుండగా, ఈరోజున 50 శాతం రిజర్వేషన్ విధానం మహిళలకు 73వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా అన్నింటిలో అవకాశాలను కల్పిస్తున్న ఏకైక ప్రభుత్వం జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి నేతృత్వంలోని వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వమని చెప్పడంలో ఎటువంటి అతిశయోక్తి లేదు.

అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వ హయాంలో ఎమ్మెల్యేగా పనిచేస్తున్నందుకు సంతోషంగా ఉంది. ఈ సందర్భంగా మీద్యారా గౌరవ మంత్రి గారికి ఒక విన్నపము చేస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో తారు రోడ్లు ముఖ్యంగా ట్రైబల్ ఏరియాలో గానీ, అలాగే మా ప్రాంతంలో కొన్ని లింక్ రోడ్లు వేశారు. చేసిన పనుల నిమిత్తం ఇంతవరకు కాంట్రాక్టర్లకు పేమెంట్ ఇవ్వలేదు. సత్వరమే పేమెంట్ చేసి విషయంలో సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలు జారీచేయవలసిందిగా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. సదరు అంశమై గత రెండు సంవత్సరాలుగా గౌరవ మంత్రి గారిని అభ్యర్థిస్తున్నాను. మరొకసారి మీద్యారా గౌరవ మంత్రి గారికి విన్నవించుకుంటున్నాను. థ్యాంక్యూ.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI)(చోడవరం): అధ్యక్షా, NREGA (Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act) ప్రోగ్రెస్ మరియు పురోగతి

మన రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా ఉందనే విషయమై ప్రశ్నించిన అంశంలో గౌరవ మంత్రి గారు సవివరంగా సమాధానం ఇచ్చారు. అందు నిమిత్తం నా సహచర గౌరవ సభ్యులు మరికొన్ని సందేహాలను, అభిప్రాయాలను వెల్లడించారు. అందులో భాగంగా నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకూ, గౌరవ మంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కరోనా కష్టకాలంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దార్శనికత ఎలా ఉందనేది ఒకసారి ఈ సందర్భంగా అందరం కూడా ప్రశ్నించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. కరోనా కష్టకాలంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దార్శనికతతో, ముందుచూపుతో ఎట్టి పరిస్థితుల్లో బయటకు రాలేని భయంకర పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు దేశం మొత్తం మీద మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకానికి సంబంధించిన పనులు జరగలేదు. కానీ మన రాష్ట్రంలో జరిగాయి. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దార్శనికతతో కరోనా కష్టకాలంలో కూడా సాహసోపేత నిర్ణయం తీసుకుని అంతటి భయానక పరిస్థితులు ఉన్నప్పటికీ అమలుచేశారు. జాబ్ కార్డ్ హోల్డర్స్ అందరికీ పని కల్పించాలి, డబ్బులు లేక విలవిల్లాడుతున్నారు, రెక్కాడితే గానీ డొక్కాడని పరిస్థితులు రాష్ట్రంలో ఉన్నాయని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గ్రహించి జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద జరగవలసిన పనులను మొదలుపెట్టమని సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చారు. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా పనులు జరగలేదు. కానీ మన రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాలో జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద పనులు జరిగాయి. ఆ సమయంలో చాలా మంది ఇతర ప్రాంతాలకు వలస వెళ్లిపోయారు. రవాణా సౌకర్యం లేని సమయంలో కూడా కాలి నడకన ఉన్న ఇంటిని వదిలి సుదూర ప్రాంతాలకు వలస వెళ్లిన సందర్భాలను మనం చూశాం. ప్రత్యేకించి మా ఉత్తరాంధ్ర ప్రాంతంలో చూస్తే పరిస్థితి దారుణంగా ఉండేది. మీరు ఆ ప్రాంత వాసులు కాబట్టి మీకు బాగా అవగాహన ఉంటుంది. శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలకు చెందిన ప్రజానీకం బెంగుళూరు, చెన్నై వంటి నగరాలకు కూలీ పనుల నిమిత్తం బయటకు వలస వెళ్లిపోయారు. చివరకు వెళ్లేందుకు రవాణా సౌకర్యం లేకుంటే కాలిబాటన కూడా నడిచివెళ్లిన పరిస్థితుల్లో, ఆకలితో విలవిల్లాడుతున్న తరుణంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పంచాయితీరాజ్ మరియు రూరల్ డెవెలప్ మెంట్ డిపార్ట్ మెంట్ ముఖ్యకార్యదర్శి, కమిషనర్ గారికి తగు ఆదేశాలిచ్చారు. 2020-21 సంవత్సరంలో సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలిస్తూ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద పనులు నిర్వహించి జాబ్ కార్డ్ హోల్డర్స్ ను ఆదుకోవాలని చెప్పారు. అందులో భాగంగా మా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంబంధించి రూ.625.00 కోట్లు వేతనాల రూపంలో ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. పదమూడు జిల్లాలకు సంబంధించిన వివరాలను గౌరవ మంత్రి గారు సభకు తెలియజేశారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాకు సంబంధించి వేతనాల రూపంలో రూ.625.00 కోట్లు ఖర్చుచేయడంతో పాటు మరో రూ.365.00 కోట్లు మెటీరియల్ కాంపానెంట్ క్రింద ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసింది. అదే విధంగా 2021-22 సంవత్సరానికి సంబంధించి కూడా విశాఖపట్టణం జిల్లాకు రూ.446.00 కోట్లు వేతనాల రూపంలో, రూ. 294.00 కోట్లు మెటీరియల్ కాంపానెంట్ క్రింద అర్హత సాధించడం కారణంగా ప్రభుత్వం నిధులు విడుదల చేసింది.

జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన మొత్తంలో విశాఖపట్టణం జిల్లాకు ప్రథమ స్థానం వచ్చిందని చెప్పాలి. తదనుగుణంగా కరోనా కష్టకాలంలో ప్రజల చేతుల్లో చిల్లి గవ్వ కూడా లేని సమయంలో, పొట్ట చేతపట్టుకుని సొంత గ్రామాలకు వచ్చిన జాబ్ కార్డ్ హోల్డర్లందరికీ మా జిల్లా కలెక్టర్ గారి అభ్యర్థన మేరకు గ్రామ సచివాలయాలకు సంబంధించి 540 సర్వీసులను అందుబాటులోకి తెచ్చారు. గతంలో జాబ్ కార్డ్ కావాలంటే ఎమ్డీవో ఆఫీస్ చుట్టూ, జిల్లా కలెక్టర్ గారి ఆఫీస్ చుట్టూ తిరిగే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ ఇప్పుడు పరిస్థితి మారింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దార్శనికతతో గ్రామ సచివాలయాలను ఏర్పాటుచేసిన కారణంగా గ్రామ సచివాలయం ద్వారా అర్హులైన వారందరికీ జాబ్ కార్డ్లు ఇప్పించి కష్ట కాలంలో ఆదుకున్నారు. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద జరిగే పనులకు సంబంధించి గతంలో రాజశేఖరరెడ్డి గారి హయాంలో 2006 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సహకారంతో శ్రీకారం చుట్టారు. మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద సంవత్సరంలో 100 పనిదినాలను కల్పిస్తే, ఎస్సీ, ఎస్టీలకు సంబంధించి పని దినాలను 153 రోజులుగా నిర్ణయించారు. అందుకు కారణం గిరిజన ప్రాంతాల్లో పోడు వ్యవసాయం చేస్తున్న గిరిజన సోదరీమణులుంటారనే ఉద్దేశమే. మా జిల్లాలో వ్యవసాయ కూలీలు ఎక్కువగా ఉంటారు. గోదావరి జలాలు, కృష్ణా జలాలు, నాగావళి, వంశధార జలాలు విశాఖపట్టణానికి రావు. వాగులు, చెరువుల మీద ఆధారపడి రైతులు వ్యవసాయం చేస్తున్నారు. విశాఖపట్టణానికి మంచి పేరు ఉన్నప్పటికీ విశాఖపట్టణం నుంచి ఇరవై కిలోమీటర్ల దూరం దాటితే అంతా చీకటి పరిస్థితులు ఉన్నప్పుడు మహాత్మాగాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకాన్ని వర్తింప చేసేందుకు దివంగతనేత రాజశేఖరరెడ్డి గారి హయాంలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించారు. ఆనాడు మన రాష్ట్రంలో పనులు దొరకక వలసలు వెళ్లే పరిస్థితి ఉండేది. ఎంతో మందికి కూలి పనులు దొరకక వలసలు వెళ్లిపోతున్నటువంటి వాళ్లకు ఉపాధి కల్పించాలి, అలసిన శరీరాలకు స్థానికంగా ఉన్న గ్రామంలోనే పని కల్పించాలనుకుంటే జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ఒక్కటే మార్గమని దివంగతనేత రాజశేఖరరెడ్డి గారు గ్రహించి, వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కాలంలో ఆనాటి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒప్పించి పథకాన్ని అమలుచేశారు. ఆ తరువాత అధికారంలోకి వచ్చిన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో పనికి ఆహార పథకం క్రింద నిధులను పనులు చేయకుండానే బొక్కేశారు, ఇష్టమొచ్చినట్లుగా డబ్బులు నొక్కేశారు. జాబ్ కార్డ్ ప్రావైడ్ చేయాలని ఒకే ఒక సదుద్దేశంతో ఆనాటి దివంగతనేత రాజశేఖరరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కాలంలో ఆనాడు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగా ఉన్న శరద్ వార్ గారితో మాట్లాడిన కారణంగానే మహాత్మా గాంధీ జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద జరిగే పనులకు జాబ్ కార్డ్లను తప్పనిసరి చేశారు. అంతవరకు గ్రామాల్లో ఉన్న చెరువుల క్రింద సాగుచేసే భూములన్నీ బీడు భూములుగా ఉండేవి. అదే ప్రాతిపదికన కరోనా సమయంలో కూడా 72 వేల కుటుంబాలకు జాబ్ కార్డులను ఒక్క విశాఖపట్టణం జిల్లాలోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి నేతృత్వంలోని వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం జారీ చేసింది. తద్వారా స్థానిక నిరుపేదలకు బతుకు భరోసా కల్పించి దేశంలో నిరుపేదలకు అండగా నిల్చిన ఏకైక ప్రభుత్వం, ఏకైక ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): కంప్లీట్ చేయండి.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI): అధ్యక్షా, ఇక్కడ విలువైన అంశాలు ఉన్నాయి. వాటిని ప్రస్తావించదలిచాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): చాలా సమయం అయింది. త్వరగా కంప్లీట్ చేయండి.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI): అధ్యక్షా, మా విశాఖపట్టణం జిల్లాలో సాగునీరు, తాగునీరు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): నీటికి కొరతలేదు. మీకూ రైవాడ రిజర్వాయర్ ఉంది కదా !

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI): ఎక్కడుంది? మీకు నాగావలి, వంశధార నదులు ఉన్నాయి. మా జిల్లాలో రైవాడ రిజర్వాయర్ నీరు ఒక ప్రాంతానికే సరిపోతుంది. కోనామ్ రిజర్వాయర్, పెద్దేరు రిజర్వాయర్ ఉంది. ఆయా రిజర్వాయర్ల క్రింద కేవలం ఐదు నుండి పదివేల ఎకరాల వరకే సాగు చేసుకునే అవకాశం ఉంటుంది. కానీ మా జిల్లాలో చెక్ డ్యామ్ల నిర్మాణం అవసరం. చెక్ డ్యామ్లకు అవసరమైన ట్యాంకు నిర్మాణం చేయాలంటే జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం నిధుల క్రింద పనులు జరిగితే వ్యవసాయానికి మేలు జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఆ విషయంలో గౌరవ మంత్రి గారికి రెప్రజంటేషన్ ఇవ్వండి?

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI): అధ్యక్షా, జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద జరిగే పనులను వ్యవసాయానికి అనుసంధానం చేయవలసిందిగా అసెంబ్లీలో తీర్మానం చేశారు. కానీ, పురోగతి లేదు. ఇరిగేషన్కు సంబంధించిన చెక్ డ్యాముల నిర్మాణానికి జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద నిధులు ఇచ్చే అవకాశం గౌరవ మంత్రి గారికి ఉంది. అవకాశం ఉందా, లేదా? రిపేర్ పనులకు సంబంధించిన మెటీరియల్ కాంపానెంట్కు జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద నిధులు మంజూరు చేస్తున్నారా, లేదా? గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, రైతు సంక్షేమం కోసం మన ప్రభుత్వం నిత్య నిరంతరం పోరాటం చేస్తున్న తరుణంలో గతంలో నీరు-చెట్టు కార్యక్రమం క్రింద జరిగిన పనుల్లో గత ప్రభుత్వ హయాంలో అనేక అక్రమాలు జరిగాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): అందరూ రైతు సంక్షేమం కోసమే పనిచేస్తున్నారు. గౌరవ మంత్రి గారు కూడా పెద్ద రైతే.

శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ (SRI KARANAM DHARMASRI): అందుకే చెబుతున్నాను. మనకు కావల్సింది, మన ఆర్థిక స్థితిగతులు మెరుగుపడటమే. అందువల్ల విశాఖపట్టణం జిల్లా వరకు మేలు జరగవలసిన అవసరం ఉంది. ఎందుకంటే మా జిల్లాలో జీవనదులు లేవు. గోదావరి, కృష్ణా నదులు లేవు. కేవలం పేరుకే వైజాగ్. కానీ ఇంకో జిల్లా నుండి వైజాగ్ వెళ్ళితే అందరూ అంటున్నారు. వై జాగో

అంటున్నారు, ఎందుకు వైజాగ్ వెళ్లుతున్నావ్, ఎందుకు వైజాగ్ వెళ్లడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నావని అడుగుతున్నారు. మా దగ్గర వడ్డాది గ్రోయిన్ (groin) ఉంది. దానికి జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద నిధులు మంజూరుచేయాలి. అదే విధంగా లక్కవరం దగ్గర ఉన్న గడికోట ఛానల్ దగ్గర ఉన్న కంటేటి గ్రోయిన్స్ ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వాటికి జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా నిధులు ఇవ్వాలి. ఆ విషయంలో మేం పంచాయితీరాజ్ కమిషనర్ గారిని అడిగాం. గ్రోయిన్స్ నిర్మాణ పనులకు తప్పనిసరిగా మంత్రి గారి పర్మిషన్ ఉండాలని అంటున్నారు. జాతీయ ఉపాధి హామీ పనులకు సంబంధించిన మెటీరియల్ ముఖ్యంగా స్టీల్, సిమెంట్, ఇసుక త్వరగా వచ్చేట్టుగా గౌరవ మంత్రి గారు సంబంధిత అధికారులకు ఆదేశాలివ్వాలి. సిమెంట్ సకాలంలో సరఫరా అయితే అన్ని విధాలుగా ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. పనులు వేగవంతమవుతాయి.

అధ్యక్షా, జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులు ఎక్కువగా గ్రామ సచివాలయంలోని ఉద్యోగాలకు వెళ్లిపోవడం వల్ల సిబ్బంది కొరత ఉంది. తక్కువ మంది సిబ్బంది పనిచేస్తున్నారు. అవసరం మేరకు సిబ్బంది నియామకం జరుగుతుందా, లేదా? సత్వరమే సిబ్బంది నియామకంపై దృష్టి సారించండి. తద్వారా జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద జరిగే పనులు శరవేగంగా పూర్తిచేసుకున్నట్లైతే వెనుకబడిన వైజాగ్ జిల్లాకు మేలు జరుగుతుంది. వైజాగ్ జిల్లాలో పాటు రాష్ట్రంలో మిగతా వెనుకబడిన జిల్లాలకు కూడా ఉపయుక్తంగా ఉంటుంది. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం అంశంలో నేను అడిగిన నాలుగైదు అంశాలకు గౌరవ మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మహీధర్ రెడ్డి గారూ.....

శ్రీ మానుగుంట మహీధర్ రెడ్డి (SRI MANUGUNTA MAHIDHAR REDDY)(కందుకూరు): అధ్యక్షా

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఈ ప్రశ్నకు ప్రాధాన్యత ఉంది. వాస్తవంగా శాసనసభ్యులకు క్షేత్రస్థాయిలో సమస్యలున్నాయి. కాకపోతే సభా సమయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని చైర్మన్ కూడా గౌరవ సభ్యులు కోఆపరేట్ చేయాలి.

ఉ.9.40

శ్రీ మానుగుంట మహీధర్ రెడ్డి (SRI MANUGUNTA MAHIDHAR REDDY): అధ్యక్షా, కొన్ని ప్రశ్నలు మాత్రమే మంత్రిగారిని మీద్వారా అడుగుతాను. ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ పోస్టు అనేది అన్ని గ్రామాలకు సమానంగా ఒకే ఒక వ్యక్తిని నియమించడం జరుగుతుంది. గ్రూపుల ఆధారంగా ఎక్కడైతే అవసరమైతే అక్కడ ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ పోస్టును పెంచే ఆలోచన ఉన్నదా అనేది నా మొదటి ప్రశ్న. రెండవది, సోపల్ ఆడిట్లో రికవరీలు ఇంతవరకూ ఏ మేరకు జరిగాయి, ఎంత రికవరీ చేయవలసి ఉంది? మూడవది, టెక్నికల్ అసిస్టెంట్లు, ఇంజనీరింగు అసిస్టెంట్ల పోస్టుల ఖాళీలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

ఆ ఖాళీ పోస్టుల భర్తీ చేసే ఆలోచన ఉన్నదా? నాల్గవది, ఇరిగేషన్ ట్యాంకుల్లో ఉండే తుమ్మ చెట్లను తొలగించక పోవడం వల్ల గతంలో నీరు-చెట్టు అని పెద్ద పెద్ద గుంతలు తీయడం వల్ల నీటి సామర్థ్యం నిల్వ కూడా తగ్గుతుంది. వీటిని ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. క్రింద ఆ చెట్ల తొలగింపు కార్యక్రమం చేపట్టడం జరుగుతుందా అనేది తెలియజేయవలసిందిగా మీద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తోగూరు ఆర్థర్(SRI THOGURU ARTHUR)(నందికొట్కూరు): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఉపాధి హామీ పథకం ప్రజల పాలిట ఒక వరం లాంటిది. కరోనా కష్ట కాలంలో ఎక్కడా పనులు జరగకపోయినా మన ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవ వల్ల మాస్కో పెట్టుకుని, భౌతిక దురాన్ని పాటిస్తూ ఎంతో ఆనందంగా పొలాల్లో పనులు చేస్తూ ఉండేవారు. కరోనా కష్ట కాలంలో కూడా ఉపాధి హామీ పనుల వల్ల మా కుటుంబాలకు ఎంతో ఆసరాగా ఉందని వారు చాలా సంతోషపడేవారు. పొలాలకు వెళ్లడానికి రోడ్లు వేయడం ఉపాధి హామీ పథకంలో చేర్చాలని చాలామంది రైతులు అడుగుతున్నారు. ఆ రోడ్లు బాగుపడడం వల్ల మా బండ్లపై పొలాల నుంచి పైరును మేము సకాలంలో తీసుకురాగలమని వారు చెబుతున్నారు. ఆ రోడ్లను కూడా ఉపాధి హామీ పథకంలో చేర్చాలని మీద్వారా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ తెల్లం బాలరాజు (SRI TELLAM BALARAJU)(పోలవరం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. పోలవరం నియోజకవర్గంలోని మెట్ట ప్రాంతంలో మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంకులన్నీ కూడా పూడిపోయాయి. ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ఆ పూడికతీత కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని మీద్వారా నేను గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ అన్నంరెడ్డి అదీప్ రాజ్(SRI ANNAMREDDY ADEEP RAJ)(పెందుర్తి): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. నాడు-నేడు పథకం ద్వారా రాష్ట్రంలోని అనేక పాఠశాలలను, ఆసుపత్రులను మనం అభివృద్ధి చేస్తున్నాము. ప్రతి గ్రామంలో ఉన్న శ్మశాన వాటికలకు కూడా ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. పథకం ద్వారా నిధులిచ్చి శ్మశాన వాటికలను కూడా అభివృద్ధి చేయాలని నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సామినేని ఉదయభాను (SRI SAMINENI UDAYA BHANU) (జగ్గయ్యపేట): అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. పథకం ద్వారా కరోనా కష్ట కాలంలో చాలా మందికి ఉపాధి కల్పించడమే కాకుండా గత ప్రభుత్వంలో పెండింగ్లో ఉన్న గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో డ్రెయిన్ల నిర్మాణం కూడా చాలావరకూ పూర్తి చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా కరోనా సమయంలో కోటి మందికి పైగా కూలీలకు ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా మేలు చేశారు. అయితే, ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. పనులు చేసిన వాటిలో ఫండ్ బ్రాన్స్ఫర్ ఆర్డర్ (ఎఫ్.టి.బి.) నెంబర్లు ఇచ్చారు. ఇప్పుడు ఆ ఎఫ్.టి.బి. నెంబర్లు కనిపించడం లేదు. దానివల్ల ఏప్రిల్ నెలలో చెల్లింపులు కాకపోతే గ్రామీణ ప్రాంతంలో చాలామంది ఇబ్బందికి గురవుతారు. కాబట్టి దయచేసి ఆ ఫండ్ బ్రాన్స్ఫర్ ఆర్డర్ నెంబర్లు ఎందువల్ల కనపడడం

లేదో తెలియజేయవలసిందిగా మీద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. గ్రామీణాభివృద్ధి మరియు పంచాయితీరాజ్ శాఖ మంత్రి పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి గారి ఆధ్వర్యంలో చాలావరకూ ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. నిధులు గ్రామీణ మరియు పట్టణ ప్రాంతంలో విజయవంతంగా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ఈ నిధులు మంజూరు చేస్తే రాబోయే రోజుల్లో మరింత ఉత్సాహంగా పని చేయడానికి అవకాశముంటుందని నేను మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి (SRI PEDDIREDDI RAMACHANDRA REDDY): అధ్యక్షా, మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆధ్వర్యంలో గత రెండున్నర సంవత్సరాల నుంచి పూర్తి స్థాయిలో 15రోజులకు ఒకసారి స్పందన కార్యక్రమం క్రింద జిల్లా కలెక్టర్లతో సమావేశాలను నిర్వహించడం జరుగుతోంది. మెటీరియల్ కాంపానెంట్ ఎక్కువగా ఖర్చు చేయాలంటే లేబర్ కాంపానెంట్ కూడా పెంచుకోవాలి. ఆ విధంగా వారు చర్యలు తీసుకున్న తర్వాత ప్రతి సంవత్సరం భారతదేశంలో మొదటి 5 స్థానాల లోపు ఎక్కువ పనిదినాలు కల్పించిన రాష్ట్రంగా మన రాష్ట్రం నమోదైంది. గత సంవత్సరం మనకు దాదాపు 25కోట్ల పనిదినాలిస్తే, 26కోట్ల పనిదినాలు పూర్తిచేసి భారతదేశంలో ప్రథమస్థానంలో మన రాష్ట్రం నిలిచింది. ఈ ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చే నాటికి మొత్తం మనకు ఇచ్చిన 23.5కోట్ల పనిదినాల్లో మొదట 20కోట్ల పనిదినాలను మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో కేంద్ర ప్రభుత్వం తిరిగి ఈ సంఖ్యను 23.5కోట్ల పని దినాలుగా మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఈ జవాబు తయారుచేసే నాటికి 22.45కోట్ల పనిదినాలు మాత్రమే చేయడం జరిగింది. నిన్నటి వరకూ 24కోట్ల పనిదినాలు చేయడం జరిగింది. ఇచ్చిన టార్గెట్ కంటే ఎక్కువగా మన రాష్ట్రంలో చేయడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నప్పుడు 2014-15 నుంచి 2018-19 వరకూ కేవలం 20కోట్ల లోపు పని దినాలే ప్రతి సంవత్సరం కల్పించారు. మొత్తం 5 సంవత్సరాల్లో 96.49కోట్ల పని దినాలు కల్పించడం జరిగింది. మనం ఇప్పటికే 69.75కోట్ల పని దినాలను కల్పించాము. వచ్చే సంవత్సరం టార్గెట్ను పెంచి ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. పనులు చేయడంలో భారతదేశంలోనే మన రాష్ట్రం మంచి స్థానంలో ఉండాలని నిరంతరం ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

అధ్యక్షా, నేడు గ్రామ సచివాలయ వ్యవస్థ, బిల్డింగుల నిర్మాణం మొదలైన వాటి కోసం గ్రామాల్లో దాదాపు రూ.100కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాము. ఆ సచివాలయ భవనాలు చూస్తే గ్రామాలు ఎంతో అభివృద్ధి చెందినట్లుగా కనపడుతోంది. ఇటీవల గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి కామన్ రెవ్యూ కమిషన్ మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శించడం జరిగింది. ఈ కామన్ రెవ్యూ కమిషన్లో కేంద్ర ప్రభుత్వ మాజీ కార్యదర్శులు, పేరొందిన విశ్వవిద్యాలయాలకు చెందిన ప్రొఫెసర్లు, స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థలు ఉంటారు. వారంతా మన రాష్ట్రానికి వచ్చి మన గ్రామ-వార్డు సచివాలయాలను సందర్శించి, ఇటువంటి సచివాలయ వ్యవస్థను భారతదేశమంతా అమలు చేయాలని తాము రికమెండ్ చేస్తామని వారు చెప్పడం జరిగింది. వారు మనల్ని చాలా మెచ్చుకోవడం కూడా జరిగింది.

అధ్యక్షా, గత 5 సంవత్సరాల్లో తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎక్కడా కూడా అవెన్యూ ప్లాంటేషన్ కు గానీ, ఇన్ స్టిట్యూషనల్ ప్లాంటేషన్ కు గానీ ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు. అప్పుడు ఎక్కడా survival rate కూడా లేదు. ఇండాక అనిల్ గారు కూడా అడిగారు. అవెన్యూ ప్లాంటేషన్ క్రింద మనం దాదాపు కోటి మొక్కలు నాటడం జరిగింది. పంచాయితీ ఏరియాలో ఉన్న రహదారుల్లో వారి jurisdiction వరకూ ఈ మొక్కలకు protection, water, watch and ward మొదలైనవన్నీ సర్పంచులే చూసుకోవాలని, survival rate కూడా 80శాతం ఉండాలని పంచాయితీ రాజ్ చట్టంలోనే మనం పొందుపరిచాము. నేడు ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాలతో ప్రతి 2వేల జనాభా కంటే ఎక్కువ ఉన్న ప్రతి పంచాయితీకి కూడా ఒక బ్రాక్టరును, ఒక ట్రైలరును ఉచితంగా ఇవ్వడం జరుగుతుంది. సర్పంచులు ఆ బ్రాక్టరుకు ట్యాంకర్ ను సమకూర్చుకుని మొక్కలకు వాటరింగ్ చేస్తే దానికి కూడా ఎన్.ఆర్.ఇ.జి.ఎస్. ద్వారా డబ్బులు చెల్లించడం జరుగుతుంది.

ఉ.9.50

గౌరవ సభ్యులు జోగారావు గారు సామాజిక తనిఖీల గురించి అడిగారు. సామాజిక తనిఖీలలో భాగంగా 2014-2019 వరకు తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ కాలంలో 1,19,964 అవకతవకలకు పాల్పడినట్లు అభియోగాలు నమోదు చేయబడ్డాయి. రూ.261.34 కోట్ల మొత్తాన్ని అవకతవకలకు పాల్పడిన వారి నుండి తిరిగి రాబట్టాల్సిందిగా సూచించడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినప్పటినుండి ఇప్పటి వరకు 24,789 అభియోగాలు నమోదు అయితే రూ.52.43 కోట్లు తిరిగి రాబట్టేందుకు ప్రతిపాదనలు సిద్ధం చేశాం. దీనినిబట్టి చూస్తే గత ప్రభుత్వం ఏ విధంగా అవకతవకలకు పాల్పడిందో తెలుస్తుంది.

సభ్యులు కాకాణి గోవర్ధన్ రెడ్డి రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు మిషన్ లతో పనులు చేయడం, ఉదయాన్నే నిద్ర లేవగానే కూలీలతో మిషన్ గుర్తులు లేకుండా తుడిపి వేయడం వంటివి గత ప్రభుత్వంలో జరిగాయి. అందుకు భిన్నంగా పారదర్శకంగా పనిచేస్తున్నామన్న విషయాన్ని గమనించాలి. SPMRM పనుల గురించి కూడా గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. ఇందులో పది శాతం కేంద్ర ప్రభుత్వ కాంపౌనెంట్ ఉండగా మిగిలిన తొంభై శాతం ఎన్.ఆర్.ఈ.జి.ఎస్ కింద ఆ పనులకు బిల్లులు చెల్లింపులు చేస్తారు. వెంకటాచలంలో ఇప్పటి వరకు రూ.5.80 కోట్లు చెల్లించాము. మిగిలిన మొత్తాన్ని కూడా చెల్లించేందుకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉంది.

Shyama Prasad Mukherji Rurban Mission క్రింద చేపట్టే రహదారులు, మురుగునీటి కాలువ పనులకు సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి రూ.2,585 కోట్ల బకాయిలు రావాల్సి ఉంది. ఇందుకు గాను మనం చెల్లించాల్సింది రూ.2494.8 కోట్లు మాత్రమే. ఈ మొత్తాల్ని త్వరలోనే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి వచ్చే మొత్తాలతో కలిపి చెల్లిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యక్రమాలకు మన ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తుంది. ఆ వివరాలను తెలియజేయాలని గౌరవ సభ్యులు అనిల్ కుమార్ అడిగారు. మనం చేయాల్సిన 60 శాతం ఖర్చుకు గాను వ్యవసాయ అనుబంధ కార్యక్రమాలకు 65.4 శాతం ఖర్చు చేస్తున్నాం. రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చే విధంగా దేశంలోని మొదటి మూడవ స్థానంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఉంది.

గౌరవ సభ్యులు అన్నంరెడ్డి అదీప్ రాజ్ గారు బరియల్ గ్రౌండ్స్ గురించి అడిగారు ఎన్ఆర్ఈజీఎస్ కింద కాంపౌండ్ వాల్ నిర్మాణ పనులు తప్ప మిగిలిన అభివృద్ధి పనులను చేసుకోవచ్చు. ఎఫ్టీఓలు కనిపించడం లేదని గౌరవ సభ్యులు సామినేని ఉదయ భాను గారు అడిగారు **National Informatics Centre** అనే కొత్త పోర్టల్ సెట్ చేస్తున్నారు. ఏప్రిల్ నెల మొదటి వారం తరువాత ఫండ్ ట్రాన్స్ఫర్ ఆర్డర్స్ (ఎఫ్.టి.ఓ.) నంబర్ల ప్రకారం చెల్లింపులు చేసేందుకు వీలు పడుతుంది. గౌరవ సభ్యులు మానుగుంట మహీధర్ రెడ్డి గారు ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్స్ నియామకాల గురించి అడిగారు. 35 గ్రూప్లకు ఒకరు చొప్పున నియమించ వచ్చు. గుర్తించిన ఖాళీలను త్వరలోనే భర్తీ చేస్తాం. ఎన్.ఆర్.ఈ.జి.ఎస్ కింద తుమ్మచెట్లను తొలగించేందుకు అనుమతులు లేవు, ఆ పనులు అటవీశాఖ చేపట్టింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు మహిళా పక్ష పాతి, మనది మహిళా పక్షపాత ప్రభుత్వమని చెప్పవచ్చు. జాబ్ కార్డులు పొందిన మహిళలు 57 శాతం ఉన్నారు. భారతదేశంలోనే మొట్టమొదటి సారిగా మహిళా మేట్స్ ను నియమించాము. శాఖా పరంగా ఇటీవల కాలంలో వారికి అవార్డులను ప్రధానం చేశాం.

గౌరవ ఉపముఖ్యమంత్రి గారు మా ప్రాంతంలో పనులు చేసేందుకు ఎవరూ ముందుకురావడం లేదని చెప్పారు. అటవీ హక్కుల చట్టం 2006 ప్రకారం పట్టాలు ఎక్కడున్నాయో అక్కడ నూరు పని దినాలకు బదులుగా నూట యాభై పని దినాలు కల్పించ వచ్చు. ల్యాండ్ డెవలప్ మెంట్ కింద తీసుకోవచ్చు, చెక్ డ్యామ్ లు, మరమ్మత్తు పనులు చేసుకోవచ్చు. నిధుల లభ్యతను బట్టి ఆ పనులను కూడా పరిశీలిస్తాం.

సభ్యులు ధర్మశ్రీ గారు డ్రైన్స్, చెక్ డ్యామ్ పనులు చేపడతారా అని అడిగారు ఆ పనులను కూడా చేసుకోవచ్చు. నిధుల లభ్యతను బట్టి పనులు చేపట్టగలం. సభ్యులు బాలరాజు గారు మైనర్ ఇరిగేషన్ ట్యాంక్ లో పూడిక పనులు చేపట్టవచ్చా అని అడిగారు, ఆ పనులను కూడా చేసుకోవచ్చు. స్థానిక ప్రాజెక్ట్ డైరెక్టర్ గారి దృష్టికి తీసుకురావడం ద్వారా ఆ పనులను పూర్తి చేసుకోవచ్చు. ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు. ఆ పనులను ప్రాధాన్యతా క్రమంలో చేపట్టగలం. గౌరవ సభ్యులు తోగూరు ఆర్థర్ డొంక రోడ్ల పనులను గురించి అడిగారు, ఆ పనులను లేబర్ కాంపోనెంట్ ద్వారా చేసుకోవచ్చు. అలా కాకపోతే మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ తో ఆ పనులు చేసుకోవచ్చు. రైతుల కోసం కాబట్టి ప్రాధాన్యతా క్రమంలో పనులు చేసుకోవచ్చు.

జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆధ్వర్యంలో పనిచేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వం రైతు పక్షపాతి. ప్రభుత్వం లేబర్, మెటీరియల్ కాంపోనెంట్ పనుల్లోనూ రైతులకు ప్రాధాన్యతనిస్తోంది. అందుకు గాను ప్రభుత్వం ఖర్చు చేస్తున్న వివరాలే నిదర్శనం.

శ్రీ గొల్ల బాబురావు (SRI GOLLA BABU RAO)(పాయకరావుపేట): అధ్యక్షా, గౌరవ మంత్రి గారు సమాధానం చెప్పిన తరువాత నేను మాట్లాడటం అంత సబబు కాదు. అయినప్పటికీ

తమ అనుమతితో ఒక చిన్న మనవి. గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం పనులపై నాకు అనుభవం ఉంది. ఉపాధి హామీ పథకాన్ని కేవలం పేదవాని ఆకలి బాధలు తీర్చడానికి తీసుకువచ్చిన పథకం. ఇందులో నేను కోరేదేమంటే అక్కడ పనిచేస్తున్న వీఆర్పీలు (Village Resource Persons) రాజకీయాలు చేసి అనవసరంగా రాజకీయాలలోకి వచ్చి అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వారి స్థానంలో మహిళా మేట్స్‌ను నియమిస్తున్నాం కాబట్టి ఉపాధి హామీ పథకంలో పనిచేసే వారినే మహిళా మేట్స్‌గా నియమించాలని కోరుతున్నాను. ఉపాధి హామీ పథకం మరింత ప్రజోపయోగకరంగా ఉండే విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

మన రాష్ట్రం ఇప్పటికే అన్ని రంగాల్లో అగ్రగామిగా ఉంది. గ్రామాల్లో బరియల్ గ్రౌండ్స్ లేక ప్రజలు అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు, ప్రత్యక్షంగా గమనించాను. సమాజంలోని అన్ని కులాలకు సంబంధించిన ప్రజలు బరియల్ గ్రౌండ్స్ లేని కారణంగా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఈ విషయంపై చొరవ తీసుకుని ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించాలని, బరియల్ గ్రౌండ్ ఏర్పాటుకు అధిక ప్రాధాన్యతనిచ్చి గ్రామాల్లోని బరియల్ గ్రౌండ్స్‌ను ఆదర్శవంతంగా తీర్చిదిద్దాలని కోరుతున్నాను.

(ఈ సందర్భంలో సభ్యులు శ్రీ కరణం ధర్మశ్రీ తమ స్థానం నుండి లేచి మాట్లాడేందుకు మైకు ఇవ్వాలిందిగా కోరారు. మంత్రి గారు ఇస్తామంటున్న రూ.5.00 లక్షలు చాలవు అన్నారు.)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ఏంటి ధర్మశ్రీ గారు.. చిన్న పిల్లల లాగా.. మంత్రి గారు చాలా comprehensive గా సమాధానం చెప్పారు. He is your Minister, you can go to him at any time. రూ.5.00 లక్షలు కూడా సరిపడవు, సంతోషం ఉండదు. మంత్రి గారు, గౌరవ సభ్యులు చెబుతున్న విషయాన్ని నోట్ చేసుకుని పరిశీలించండి.

ఉ.10.00

Q.No.1540 Minister for Panchayat Raj & Rural Development. సింగిల్ సప్లైమెంటరీ ఓన్లీ. సమయం గం.10.00 అయిపోయింది.

వై.ఎస్.ఆర్.చేయూత

ప్రశ్న నం.1540(83)

సర్వశ్రీ / శ్రీమతి రామిరెడ్డి ప్రతాప్ కుమార్ రెడ్డి,రాజన్న దొర పీడిక,విడదల రజిని,విశ్వసరాయి కళావతి, కుందూరు నాగార్జున రెడ్డి, జోగి రమేష్ - ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా?

(అ) వైఎస్సార్ చేయూత పథకం యొక్క లక్ష్యాలు మరియు ఉద్దేశాలు ఏమిటి?

- (ఆ) 2019 జూన్ నుండి ఇప్పటివరకు వైఎస్సార్ చేయూత పథకం క్రింద లబ్ధి పొందిన వారి సంఖ్య ఎంత?
- (ఇ) ఇప్పటివరకు వైఎస్సార్ చేయూత పథకం అమలుకు ప్రభుత్వం ఖర్చు చేసిన మొత్తం వివరాలేమిటి?

గౌరవనీయులైన పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి) గారి సమాధానం

- (అ) లక్ష్యం: వైఎస్సార్ చేయూత అనేది ఒక విశిష్ట సంక్షేమ కార్యక్రమం. ఈ కార్యక్రమం క్రింద మహిళా లబ్ధిదారులను సామాజిక మరియు ఆర్థిక సాధికారత దిశగా నడిపించడానికి ఎస్సీ/ఎస్టీ/బీసీ, మైనారిటీ వర్గాలకు చెందిన 45-60 సంవత్సరాల మధ్య వయో వర్గంలోని సుమారు 25 లక్షల మంది మహిళలకు రూ.75,000లు (4 సంవత్సరాలలో) ఆర్థిక సాయం అందించడమవుతుంది.

ఉద్దేశం: అంగీకరించే మహిళా లబ్ధిదారుల జీవనోపాధిని ప్రోత్సహించడం.

(ఆ) 2021-21 : 24,00,111

2021-22 : 24,95,714 మందికి ఈ పథకం అమలు చేశాము.

(ఇ) 2021-21 : రూ.4500.21 కోట్లు

2021-22 : రూ.4679.46 కోట్లు

పూర్తి మొత్తం = రూ.9179.67 కోట్లు.

శ్రీ రామిరెడ్డి ప్రతాప్ కుమార్ రెడ్డి (SRI RAMIREDDY PRATAP KUMAR REDDY)

(కావలి) : ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. ప్రతి ఒక్క కుటుంబం సంతోషంగా ఉండాలని తన పాలనలో ఆనాడు దివంగత నేత ప్రియతమ రాజశేఖరరెడ్డిగారు తలచితే, ఈ రోజు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఆ ఉద్దేశాన్ని కొనసాగించే విధంగా అనేక పథకాలను పెట్టి ఈ రోజు ప్రజలను ఆదుకొంటున్నారు. దాదాపు 25 లక్షల మంది మహిళలు ఈ చేయూత పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్నారని ఇప్పుడే మంత్రిగారు చెప్పారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు కార్పొరేషన్ల ద్వారా లోన్లు ఇవ్వడం మనం గతంలో చూశాము. ఒక గ్రామంలో ఒక వెయ్యి

మందో, పదిహేను వందల మంది ఉంటే ఆనాడు జన్మభూమి కమిటీలు పెట్టి ఐదు మందికో, పది మందికో లోన్లు ఇచ్చేవారు. ఆ లోన్లు కూడా ఆ జన్మభూమి కమిటీలలో ఉన్న వారి చుట్టాలకో, వారి కుటుంబ సభ్యులకో ఇచ్చిన పరిస్థితి. కానీ, జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు 3,648కిలోమీటర్ల తన సుదీర్ఘ పాదయాత్రలో అక్క చెల్లెమ్మలు పడుతున్న అవస్థలు, కష్టాలన్నీ చూశారు. అందుకే, జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు 40సంవత్సరాల పైన ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ పేద మహిళలు పడుతున్న ఇబ్బందులను చూసి, వారిని ఏదో ఒక విధంగా ఆదుకోవాలని తలచి ఆ రోజు వాళ్లందరికీ మొదట పింఛను ఇద్దామనుకున్నారు. కానీ ప్రతిపక్ష నేతలు 40సంవత్సరాలకే పింఛను ఏంటి అని ఆనాడు అవహేళన చేశారు. మంచి మనసు ఉంటే మార్గాలు ఎన్నో ఉంటాయని జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు తలచి పింఛను బదులు 40నుంచి 60 సంవత్సరాల లోపు ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ అక్క చెల్లెమ్మలకు సంవత్సరానికి రూ.18,750ల చొప్పున నాలుగు సంవత్సరాలు రూ.75,000లు ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకున్నారు. అటువంటి గొప్ప మనసు మన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి ఉంది. ఈ రోజు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఇచ్చే ప్రతి ఒక్క పైసా కూడా ఎవరి సిఫార్సు అవసరం లేకుండా, అర్హతను బట్టి వారికే నేరుగా లబ్ధి అందుతుంది.

అదే విధంగా వాలంటీర్లు ప్రతి ఇంటికి వెళ్లి అర్హత ఉన్నవారికి నేరుగా లబ్ధిని అందిస్తున్నారు. ఎక్కడా దళారీ వ్యవస్థ లేదు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఆ లబ్ధిని నేరుగా వాళ్ల ఖాతాల్లోనే జమ చేస్తుంది. ఆఫీసుల చుట్టూ తిరగాల్సిన అవసరం లేదు. గతంలో లోను కావాలన్నా, ఏదైనా పథకం తెచ్చుకోవాలన్నా, చెప్పలు అరిగిపోయేలా ఆఫీసుల చుట్టూ తిరిగే పరిస్థితి ఉండేది. ఈ రోజు అటువంటి అవకాశం, అవసరం కూడా లేదు. నేరుగా వారికి లబ్ధి అందే అవకాశం ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): ప్రశ్న రూపంలో అడగండి.

శ్రీ రామిరెడ్డి ప్రతాప్ కుమార్ రెడ్డి (SRI RAMIREDDY PRATAP KUMAR REDDY) : అధ్యక్షా, ఈ రోజు మన ప్రభుత్వంలో మహిళలకు ఎక్కడా ఇబ్బంది లేకుండా ప్రతి ఒక్క పైసా అందుతోంది. ఈ రోజు ఇంకా ఒక ఇబ్బంది ఉంది. గత ప్రభుత్వంలో కొంతమందికి అనేక ఇబ్బందులు పెట్టారు. ఏదైనా పథకం కావాలంటే, ఇతర పార్టీలు, మహిళలు, ఇంక ఎవరైనా కావచ్చు. మన పార్టీకి సంబంధించిన వాళ్లకు, గత ప్రభుత్వంలో సాధికార సర్వేలో భూమి లేకున్నా ఉన్నట్టు, కరెంటు బిల్లు ఎక్కువ రాకున్నా వచ్చినట్టు, ఆదాయపు పన్ను కట్టకున్నా కట్టినట్టు చూపించి చాలామందికి అవకాశాలు రాకుండా చేశారు. మన జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో ఈ రోజు వాటన్నింటిలో ఉన్న లోసుగులను తొలగించాలి. తెలుగుదేశం పార్టీ వలన నష్టపోయిన ప్రతి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ పేద మహిళలకు ఈ లబ్ధి చేకూరే విధంగా వాటిని సరిచేయాలని కోరుతున్నాను. ధన్యవాదాలు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): సింగిల్ సప్లైమెంటరీ అంటున్నా కూడా నన్ను ఇబ్బందిపెడుతున్నారు.

శ్రీ జోగి రమేష్ (SRI JOGI RAMESH) (పెడన): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ మహిళలకు సంబంధించిన ప్రశ్న సార్. గౌరవ మంత్రిగారికి కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ, 2014-19 కాలంలో ఇటువంటి పథకం ఏదైనా అమలులో ఉందా అని మీద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. ఈ రోజు 24,95,714 మంది అక్క చెల్లెమ్మలకు రూ.9,179 కోట్లు నేరుగా ఇచ్చే కార్యక్రమం జరుగుతోంది. ఈ నిధులు ఏ విధంగా మహిళల ఖాతాల్లోకి వెళుతున్నాయో చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

అదే విధంగా చేయూత ద్వారా లబ్ధి పొందిన అక్క చెల్లెమ్మలు అమూల్, ఐటీసీ వంటి కంపెనీలతో టయ్యప్ చేసి ఎంతమందిని వ్యాపారం పరంగా ముందుకు తీసుకెళ్లారు, ఇంకా ఎంతమందిని తీసుకువెళ్లాలనే ఆలోచన మన ప్రభుత్వానికి ఉందో ఒకసారి చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, నిన్న 151 మంది ఎమ్మెల్యేలు అంటే, మీతో సహా, మన ఎమ్మెల్యేల గురించి బయట “మాలోకం” తెలుసు కదా అధ్యక్షా? మాలోకం అధ్యక్షా. ది గ్రేట్ నారా చంద్రబాబునాయుడుగారి తనయుడు “మాలోకం” మీతో సహా మన 151 మంది ఎమ్మెల్యేలను కామెంట్ చేశాడు. 151 మంది ఎమ్మెల్యేలను, అందరి పేరున, ఆయన అవమానించే కార్యక్రమం చేశారు. ఒకటే చెబుతున్నాను. సవాళ్లు, సవాళ్లు, ఛాలెంజ్లు ఛాలెంజ్లు అని ఒక పదిసార్లో, ఇరవై సార్లో ఆయన మాట్లాడారు. మేము సవాళ్లు చేయలేదు, ఛాలెంజ్లు కూడా చేయలేదు.

ఉ.10.10

ఈ 151 మంది ఎమ్మెల్యేలు, మీతో సహా, ఈ రోజు దమ్ము, ధైర్యం ఉన్నవాళ్ళు అధ్యక్షా. దమ్ము, ధైర్యం ఉన్నవాళ్ళు కాబట్టే ఎన్నికల్లో గెలిచి, ఈ సభకు వచ్చాము, దొడ్డి దారిన రాలేదు, మీ అయ్య పదవి ఇస్తే మేము రాలేదు. ఒక వీరుడు, ఒక ధీరుడు, ఒక ధీశాలి, దమ్మున్న నాయకుడి నాయకత్వంలో, 151 మంది ఎమ్మెల్యేలుగా గెలిచి ఇక్కడకు వచ్చాము. ఈ రోజు నారా లోకేష్ మాట్లాడుతున్నాడు, మన పేరు మీద ఏదో స్పెషల్ స్టేట్స్ పెడతాడట. ఈ మహాసుభాషుడికి మాటలు ఎక్కువ, పని తక్కువ, మాటలు కోటలు దాటుతూ ఉంటాయి. నువ్వు దమ్మున్నవాడివైతే మా ఆర్కెఆర్ మీద ఎందుకు గెలవలేకపోయావు? నేను ఒకటే చెపుతున్నాను అధ్యక్షా, ఈ రోజు ధైర్యంగా, మనసున్నళ్ళంగా, కరోనా కష్టకాలంలో, ఇబ్బందులు పడ్డా సరే, మేమందరం ప్రజలతో ఉన్నాము. నువ్వు, మీ అయ్య ఎక్కడకి పారిపోయారు? హైదరాబాద్ పారిపోయారు. మా ప్రాణాలకు ఇబ్బంది వస్తుందని తెలిసినా, మేము 151 మంది ఎమ్మెల్యేలము ప్రజలతో ఉన్నాము. నువ్వు, మీ నాన్న మాత్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం వదిలి పెట్టి, కరోనా కాలంలో ప్రజలతో ఉండవలసిన ప్రతిపక్ష నాయకుడు, పనికి రాని పక్ష నాయకుడిగా హైదరాబాద్ పారిపోతే, మీ నాన్నతో వెళ్ళిపోయిన నువ్వు, మాతో ఛాలెంజ్లు చేస్తావా? అది కూడా మా నాయకుడితో ఛాలెంజ్ చేస్తావా? అసలు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి నీకు పోలిక ఎక్కడ? నక్కకి నాగలోకానికి

ఉన్నంత తేడా ఉంది. అటువంటి నువ్వు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి గురించి కామెంట్ చేస్తావా? మా గురించి, 151 మంది ఎమ్మెల్యేల గురించి మాట్లాడతావా? వారం రోజులుగా ఇదే తంతు.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): స్పీజ్ రమేశ్, వదిలేయండి, జనాలే పట్టించుకోవడంలేదు. స్పీజ్ కూర్చోండి. శ్రీమతి విశ్వాసరాయి కళావతి, ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీమతి విశ్వాసరాయి కళావతి (SMT.VISWASARAYI KALAVATHI)(పాలకొండ): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. మహిళల ఉన్నతి కోసం నవరత్నాల్లో చేర్చిన వైయస్ఆర్ చేయూత పథకం చాలా గొప్పది. 45-60 సంవత్సరాల మధ్యనున్న మహిళల స్థితిగతులను గమనించి, వారికి లబ్ధి చేకూర్చే విధంగా ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టి, 25 లక్షల మంది మహిళలకు అవకాశం కల్పించి, మహిళా పక్షపాతిగా నిల్చిన వ్యక్తి శ్రీ జగన్మోహన్ రెడ్డి. ఈ రోజు వాళ్ళ జీవనోపాధి కోసం రూ.9,174 కోట్లను జమ చేశారు. నాలుగు విడతల్లో భాగంగా రూ.18,750లు మహిళల ఉన్నతి కోసం ఇస్తున్నారు. ఈ పథకం ద్వారా ఇంకా కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వారికి రిటైలు షాపుల ద్వారా మద్దతు ధర కల్పించి, ఇంకా ఎక్కువ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేయటం, మండల స్థాయిలో స్కిల్ డెవలప్మెంటు ట్రైనింగులు మొదలైనవి చేపట్టాలి. వాళ్ళు మీటింగ్లకు గానీ, వాళ్ళ ఉత్పత్తులను పెట్టుకోవడానికి గానీ భవనాలు లేక కొంతమంది ఇబ్బంది పడుతున్నారు. వాళ్ళకు ప్రభుత్వం అందిస్తున్న ఈ సాయం ద్వారా, వాళ్ళ జీవితాలు ఇంకా మెరుగుపరచుకోవడానికి కావలసిన చర్యలను తీసుకోవాలని, సెర్ప్ ద్వారా మీటింగులు ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. మండల స్థాయిలో వాళ్ళకి పరమైనంటు షాపులను కూడా ఏర్పాటు చేయాలి. అలాగే వారు తయారు చేసిన ఉత్పత్తులకు మార్కెటింగ్ సౌకర్యం కల్పించే విధంగా, టూరిజం సెంటర్లలో వాళ్ళకు శాశ్వత ప్రాతిపదికగా షాపులు ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఇంతకుముందు సెర్ప్ ఆధ్వర్యంలో వాళ్ళకి శిక్షణా కార్యక్రమాలు జరిగేవి. ఇప్పుడు కూడా సెర్ప్ ఆధ్వర్యంలో ప్రతిభావంతులైన మహిళలకు శిక్షణ ఇచ్చి వారికి చేదోడు వాదోడుగా ఉంటే బాగుంటుంది. మహిళాభివృద్ధికి ఎవ్వరూ చేయని విధంగా, ఈ రోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు అందిస్తున్న ఈ పథకం ద్వారా ప్రతి మహిళా కూడా ఆర్థికంగా, సామాజికంగా ధైర్యంగా నిలబడగలుగుతోందని, మీ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి విడదల రజిని (SMT. VIDADALA RAJINI)(చిలకలూరిపేట): అధ్యక్షా, వైయస్ఆర్ చేయూత పథకం, ముఖ్యమంత్రి గారి బ్రెయిన్ చైల్డ్ అని చెప్పవచ్చు. మన రాష్ట్రంలోని 45-60 సంవత్సరాల మధ్య ఉన్న ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీ మహిళలందరికీ రూ.18,750ల చొప్పున నేరుగా అక్కచెల్లెమ్మల అకౌంట్లలోకి డబ్బులను డిపాజిట్ చేస్తూ, ఎంతో ఆర్థిక భరోసాని కల్పిస్తున్న గొప్ప పథకం. This scheme is a perfect example for women empowerment అని కూడా చెప్పవచ్చు. ఈ గొప్ప పథకం ద్వారా ప్రభుత్వము నగదు ఇవ్వడమే కాకుండా, వీరికి ఉపాధి అవకాశాలను కూడా సృష్టిస్తోంది. ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్న మహిళలకు జీవనోపాధి కల్పించేందుకు మన

ప్రభుత్వం, ఏ సంస్థలు, ఏ బ్యాంకులతో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నది? ఈ ఒప్పందాల ద్వారా ఎంతమంది మహిళలు లబ్ధి పొందుతున్నారు అనే విషయాలు తెలుపాల్సిందిగా, మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

(శ్రీ కోరముట్ల శ్రీనివాసులు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కోరారు)

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): శ్రీనివాస్, మీరు సభను ఆర్డర్లో పెట్టవలసిన వాళ్ళు, మీరు ఇలా అడిగితే ఎలాగా? ఈ గొప్ప కార్యక్రమం గురించి అందరూ మాట్లాడాలి కదా. సరే మాట్లాడండి.

శ్రీ కోరముట్ల శ్రీనివాసులు(SRI KORAMUTLA SREENIVASULU)(కోడూరు): అధ్యక్షా వైయస్ఆర్ చేయూత పథకం చాలా గొప్ప పథకం. ముఖ్యమంత్రి గారు, మా పంచాయితీరాజ్ మంత్రి శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి ఆలోచన చేసి ఈ పథకం ప్రవేశపెట్టారు. ఇది ఎంత గొప్ప పథకం అంటే, ఈ రోజు గ్రామాల్లోకి వెళితే ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలకు చెందినవారి ముఖాలలో చిరునవ్వు. యత్ర నార్యస్తు పూజ్యంతే రమంతే తత్ర దేవతా అంటే, ఎక్కడ స్త్రీలు పూజింపబడతారో అక్కడ దేవతలు ఉంటారు అని కవులు రాశారు. ఆనాడు కవులు రాసింది, ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్లో జరుగుతోంది. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు పాద యాత్ర చేసినప్పుడు మహిళల దారుణ పరిస్థితులను ప్రత్యక్షంగా చూసారు కాబట్టి, వాళ్ళ స్థితిగతులను మార్చాలనే ఉద్దేశంతో ఒక అన్నగా, మామగా, తమ్ముడిగా అనేక పథకాలను మేనిఫెస్టోలో చేర్చారు. వైయస్ఆర్ చేయూత పథకం ద్వారా దాదాపు 10 వేల కోట్ల రూపాయలతో, 25,00,000 మహిళల స్థితిగతులు మెరుగుపడ్డాయి. ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, రాజకీయంగా మహిళలు ఎదగాలనే ఉద్దేశంతో వారికి అనేక అవకాశాలిస్తూ, పెద్దపీట వేస్తున్నారు. తెలుగుదేశం పార్టీ హయాంలో మహిళలను చాలా దారుణంగా హింసించేవారు. ఉదాహరణకి ఏలూరులో వసజాక్షి అనే మహిళను, చాలా దారుణంగా హింసించిన విషయం మనందరకీ తెలుసు అధ్యక్షా. మహిళలు అన్ని రంగాలలో రాణించాలని, మన ప్రభుత్వం చేపట్టిన పథకాలను అందరూ ప్రశంసిస్తున్నారు. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

శ్రీ పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి (SRI PEDDIREDI RAMACHANDRA REDDY): అధ్యక్షా. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పాదయాత్ర సమయంలో, 45-60 సంవత్సరాల మధ్యనున్న మహిళలు వారిని కలిసి, మాకు ఏ సహాయమూ ప్రభుత్వం నుంచి అందడం లేదు అని చెప్పడం జరిగింది.

ఉ.10.20

జగన్మోహన్రెడ్డిగారు సహృదయంతో ఆలోచన చేసి వైఎస్సార్ చేయూత పథకం తీసుకువచ్చారు. ఈ పథకం క్రింద మహిళలు ఎంతమంది లబ్ధి పొందుతున్నారు, ఎన్ని విడతల్లో ఎంత చెల్లించామనే

వివరాలు ఇందాక చెప్పాను. రెండు విడతల్లో ఒక్కొక్కరికి రూ.18,750/-ల చొప్పున చెల్లించి, ఒక్కో మహిళకు 4సంవత్సరాల్లో రూ.75వేలు ఇవ్వాలని ఈ పథకం ముఖ్య ఉద్దేశం. మహిళలకు డబ్బులు ఇచ్చి వారిని ఇంట్లో కూర్చోపెట్టాలనే ఆలోచన మా ముఖ్యమంత్రిగారు చేయలేదు. వాళ్లందరినీ ఏదో ఒక వృత్తి రీత్యా, వ్యాపార రీత్యా ఆర్థికంగా వృద్ధి చేసుకోవాలనే ఆలోచనతో గత సంవత్సరం కొన్ని బహుళ జాతి సంస్థలతో ప్రభుత్వం ఒప్పందం చేసుకుంది. మహిళలు ఇప్పటికే వ్యాపారాలు చేస్తున్నారు. ఆ వివరాలు కూడా చెబుతాను. మొదటి ఏడాది అమూల్, హిందుస్థాన్, ఐటీసీ, ప్రోక్టర్ అండ్ గ్యాంబుల్ వంటి వ్యాపార దిగ్గజాలతో ప్రభుత్వం ఒప్పందాలు చేసుకుంది. రెండవ సంవత్సరం AJio, Reliance, Grameena Vikas Kendram Society, Tanager, Mahindra and Kheyti, GIAN (Gujarat Grassroots Innovation Augment Network), Procter and Gamble వంటి తొమ్మిది బహుళ జాతి సంస్థలతో ప్రభుత్వం ఒప్పందాలు చేసుకుంది. ఈ ఒప్పందాల ప్రకారం వారికి ఇష్టమైన వ్యాపారానికి ప్రాధాన్యతనిచ్చి గ్రామాల్లో ప్రభుత్వం సర్వే చేసి ఏ వ్యాపారానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇస్తున్నారనే సమాచారం అంతా తీసుకున్నాం. కిరాణా వ్యాపారం చేసే వారి సంఖ్య 81,503మంది రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. అదే విధంగా బట్టల వ్యాపారం చేసే వారి సంఖ్య 2,202మంది, పాడి గేదెలు, మేకలు, గొర్రెల పెంపుకు సంబంధించి 3,18,385మంది, వేట కోళ్ల పెంపకం 8,499, వ్యవసాయేతర జీవనోపాధి కింద 16,915మంది మహిళలు సెర్ప్ సహకారంతో అమూల్, తదితర కార్యక్రమాలలో కలిపి 60,066మంది కాగా మొత్తం 5,17,536మంది వ్యాపారాలు చేస్తున్నారు. దీంతో ప్రధానంగా చూస్తే, బీసీలకు అత్యధికంగా పెద్ద పీట వేశాం. బీసీలకు చేకూర్చిన మొత్తం లబ్ధి రూ.5,669.49కోట్లు, ఎస్సీలకు రూ.2,173.92కోట్లు, ఎస్టీలకు రూ.557.48కోట్లు, మైనారిటీలకు రూ.778.33కోట్లు మొత్తం రూ.9,179.67కోట్లు ఇప్పటికే రెండు విడతల్లో అర్హులకు లబ్ధి చేకూర్చాం. చాలా మంది వ్యాపారులు సమర్థవంతంగా నిర్వహిస్తున్నారు. మాకు వచ్చిన ఫీడ్ బ్యాక్ ప్రకారం ప్రతి మహిళా రూ.15,000 నుంచి రూ.25వేల వరకు ప్రతి నెలా ఆర్జిస్తున్నారు. ఇది చాలా ఉపయోగకారిగా ఉంది. 45-65 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్న మహిళలకు ఈ పథకం నిర్దేశించింది, కాబట్టి ఆర్థికంగా వారు అభివృద్ధి చెందుతున్నారు. సభ్యులు రామిరెడ్డి ప్రతాప్ కుమార్ రెడ్డిగారు చెప్పారు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఎప్పుడు చెప్పినా పార్టీ, కులం, మతం, ప్రాంతాలకు అతీతంగా అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికి ప్రతి పథకం క్రింద లబ్ధి చేకూరుస్తాం.

అదే విధంగా వైఎస్సార్ చేయూత పథకంలో అర్హులైన వారిని విస్మరించలేదు. అర్హులైన ప్రతి ఒక్కరికీ ఈ పథకం వర్తింప చేశాం. అందుకే మొదటి విడతలో తక్కువ మంది ఉన్నారు. ఇప్పటికీ దాదాపు 25లక్షల మంది లబ్ధి పొందుతున్నారు. వ్యాపార వివరాల గురించి సభ్యులు జోగి రమేష్ గారు అడిగారు. ఇప్పుడే ఆ వివరాలు చెప్పాను. సభ్యులు కళావతిగారు అడిగారు. మెప్పా ద్వారా పెద్ద పెద్ద పట్టణాల్లో కాకుండా మునిసిపాలిటీల్లో హోల్ సేల్ షాపులు పెట్టారు అవి బాగా విజయవంతంగా జరుగుతున్నాయి. ఈ మధ్యే సహచర మంత్రులతో, అధికారులతో సమీక్షా సమావేశాలను పెట్టుకొని సెర్ప్ తరపున మండల లెవల్లో ఇలాంటి షాపులు వైఎస్సార్ చేయూత ద్వారా ఏర్పాటు చేయాలనే ఆలోచన చేస్తున్నాం. త్వరలో

మండల స్థాయిల్లో ఈ హోల్ సేల్ షాపులు తీసుకురావడం జరుగుతుంది. సభ్యులు రజనీ గారు జీవనోపాధి సంస్థల గురించి అడిగారు. ఇప్పుడే నేను చెప్పాను. థ్యాంక్యూ అధ్యక్ష.

MR.SPEAKER: ప్రశ్నలు వేసిన ప్రతిపక్ష సభ్యులు సభలో లేరు కనుక Q.Nos.1495(84) and 1553(85) are deemed to have been answered.

RAILWAY PROJECTS IN THE STATE

L.A.Q No.1495(84)

Notice given by:

Sri Gorantla Butchaiah Chowdary, Sri Anagani Satya Prasad, Sri Nimmakayala China Rajappa, Sri Mantena Ramaraju, Sri P.G.V.R. Naidu, M.L.A's.

Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state:

- a. The details of Railway Projects that are being taken up under joint venture in State;
- b. Whether it is a fact that the works of said projects were delayed due to non-payment of share of funds of State Government; and
- c. If so, the steps taken up by the Government in this regard.

Hon'ble Minister for Roads and Buildings (Sri Malagundla Shankara Narayana)

ANSWER

- a. No Railway Projects are taken up under Joint Venture in the State.
- b. Does not arise.
- c. Does not arise.

SELF HELP GROUPS IN TRIBAL REGIONS

L.A.Q No.1553(85)

Notice given by:

Smt. Viswasarayi Kalavathi, Smt.Nagulapalli Dhanalakshmi, Smt. Kottagulli Bhagya Lakshmi, Sri Chetti Palguna, M.L.A's.

Will the Deputy Chief Minister for Tribal Welfare be pleased to state:

- a. Whether the Government contemplating to develop the Self Help Groups of Tribals through Tribal Welfare Department;
- b. The number of Tribal Groups benefitted and the details thereof; and
- c. The details of amount sanctioned and released to the said scheme since, 2019?

Hon'ble Deputy Chief Minister (Tribal Welfare) (Smt.Pamula Pushpa Srivani)

ANSWER

a. Yes Sir.

Government is implementing Van Dhan Vikas Kendras (VDVKs), YSR Asara, YSR Sunna Vaddi and Unnathi schemes to the tribals through SHGs.

b. Since 2019 under VDVK scheme (6602) tribal groups, (1,24,500) Tribals are benefitted.

The Number of SHGs and members benefitted under YSR Asara and YSR Sunna Vaddi, Unnathi Schemes from 2019-20 to 2021-22 are as follows.

Sl.No.	Name of the Scheme	Year	Number of SHGs	Members
1	YSR Sunna Vaddi	2019-20	28074	296816
2		2020-21	35051	374615
3	YSR Aasara	2020-21	29542	294453
4		2021-22	30215	301180
5	Unnathi	2019-20	1790	4617
6		2020-21	4203	8848
7		2021-22	468	1130

c. The budget details under VDVKs from 2019-20 to 2021-22 are as follows;

Sl.No.	Year	Funds sanctioned by Gol	Funds so far released to GoAP	Funds released to Pos of ITDAs
1	2019-20	1064.00	1064.00	1064.00
2	2020-21	2818.90	1400.00	1400.00
3	2021-22	2280.00	1140.00	570.00
Total		6162.90	3604.00	3034.00

The amounts sanctioned and released under YSR Asara, YSR Sunna Vaddi and Unnathi Schemes from 2019-20 to 2021-22 are as follows.

S. No.	Name of the scheme	Year	No. Of SHGs	Members	Amount (Rs. In Cr.)
1	YSR Sunna Vaddi	2019-20	28074	296816	31.20
2		2020-21	35051	374615	28.97
3	YSR Aasara	2020-21	29542	294453	168.64
4		2021-22	30215	301180	174.17
5	Unnathi	2019-20	1790	4617	13.89
6		2020-21	4203	8848	38.36
7		2021-22	468	1130	5.28

MR.SPEAKER: Q.No. 1481(86) Minister for Education. ఈ క్వశ్చన్ కి సంబంధించిన సభ్యులు సభలో లేనందున స్టేట్ మెంట్ ఇవ్వండి.

మధ్యాహ్న భోజన పథకం టెండర్లు

క్వశ్చన్ నెం. 1481(86)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి అశోక్ బెందాళం, ఆదిరెడ్డి భవాని, వేగుళ్ల జోగేశ్వరరావు, రామకృష్ణ బాబు వెలగపూడి, ఎమ్మెల్యేలు.

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారాన్ని తెలియజేస్తారా ;

- అ) రాష్ట్రంలో మధ్యాహ్న భోజన పథకంలో విద్యార్థులకు అందిస్తున్న గుడ్లు, చిక్కిల కొనుగోలుకు సంబంధించిన టెండర్లలో అవకతవకలు జరిగిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) బిడ్డర్లకు అనుకూలంగా నిబంధనలను మార్చిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;
- ఇ) ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

గౌరవనీయులైన విద్యాశాఖ మంత్రిగారు (శ్రీ డా. ఆదిమూలపు సురేశ్)

అ) లేదండి.

రాష్ట్రంలో జగనన్న గోరుముద్ద పథకంలో విద్యార్థులకు అందిస్తున్న గుడ్లు, చిక్కిల సేకరణకు సంబంధించిన టెండర్లలో ఎలాంటి అవకతవకలు జరగలేదు.

ఆ)లేదండి

బిడ్డర్లకు అనుకూలంగా నిబంధనలలో ఎలాంటి మార్పులు చేయలేదు.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

సర్, ఈ ప్రశ్న మధ్యాహ్న భోజన పథకంలో అందిస్తున్న గుడ్లు, చిక్కిల కొనుగోలుకి సంబంధించిన టెండర్లలో అవకతవకలు జరిగిన మాట వాస్తవమేనా అని చెప్పిన దానికి సంబంధించి అనుబంధ ప్రశ్నలు వేయడం జరిగింది. నేను దీనికి సమాధానం ఇచ్చేముందు సభ్యులందరికి మీ ద్వారా ఒక విషయం చెప్పాలి. వాళ్ల ఎల్లో మీడియా ద్వారా ప్రభుత్వ పథకాల అమలులో లేని, పోని అవాస్తవాలను సృష్టిస్తూ, ఈ టెండర్ల విషయాల్లో స్కాం జరిగిందని అవాస్తవాలను వాళ్ల పేపర్ ద్వారా పెద్ద ఎత్తున ప్రచారం చేసి, టీవీ ఛానల్ లో ప్రసారం చేసి చూపిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా అధికారుల యొక్క మానసిక స్థైర్యాన్ని, అలాగే ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందుతున్న వారి పిల్లలు తల్లిదండ్రుల మనసులు కలచి వేసే విధంగా ఈ పథకం మీద విషం చిమ్మే కార్యక్రమం ప్రతిపక్షం వాళ్లు చేస్తున్నారు. అందుకే, దీనికి సమాధానం చెప్పడానికి

నాకు రెండు నిమిషాలు సమయం కావాలని కోరుతున్నాను. మనకు వేరే మార్గం లేదు. ముఖ్యంగా టెండర్ల విషయంలో ఎల్లో మీడియాలో పదే పదే అసత్య ప్రచారాలు చేస్తున్నారు. చిక్కిల విషయంలో ముఖ్యంగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి పైన అభాండాలు వేయడం జరిగింది. అందుకే ఈ సమాధానం తెలియజేస్తున్నాను. ప్రతివక్షం ఏదో ఆలోచించుకుని ఉంటుంది. వాళ్లు పవర్ పాయింట్ ప్రెజెంటేషన్ పెట్టింది లేని పోని అవాస్తవాలు అన్నీ చెప్పి టెండర్లలో ఏదో జరిగిందని చెబుతున్నారు. గత హయాంలో ఏదో జరిగిందని, ఈ ప్రభుత్వంలో కూడా జరుగుతున్నాయనుకోవడం వాళ్ల భ్రమ. టెండర్ల ప్రక్రియ తమరికి తెలిసిన విషయమే. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత టెండర్లు పూర్తిగా పారదర్శకంగా రివర్స్ టెండరింగ్ అనే నూతన ప్రక్రియ ద్వారా టెండర్లలో కాంట్రాక్టర్ల మార్జిన్ పూర్తిగా తక్కువ చేసి ప్రభుత్వ ధనాన్ని, ప్రజల ధనాన్ని ఎలా కాపాడాలనే ఉద్దేశంతో ప్రక్రియను ప్రభుత్వం తీసుకురావడం జరిగింది. అదే ఇక్కడ కూడా గుడ్లు, చిక్కిల ప్రొక్యూర్మెంట్‌లో మేము అడాప్ట్ చేయడం జరిగింది. ఈ-ప్రోక్యూర్మెంట్ ద్వారా సుమారు 60 బిడ్స్ వచ్చాయి. వాటిని నాలుగు జోన్లుగా విభజించి మూడు జిల్లాలకు ఒక జోన్ కింద, నాలుగు జోన్లు కింద టెండర్లు ఫ్లోట్ చేయడం జరిగింది.

ఉ.10.30

డా.ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): Eligibility criteria ప్రకారం terms&conditions అన్నీ తీసుకుని Tata Consultancy Services-Certifying Authority(TCS-CA) థర్డ్ పార్టీ ద్వారా కంపెనీ సబ్జెక్ట్ చేసి అన్నీ వెరిఫై చెయ్యడం జరిగింది. రివర్స్ టెండరింగ్ ద్వారా సుమారు 19 బిడ్డర్లు పాల్గొన్న తరువాత నాలుగు జోన్లకు గుత్తేదారులను(tenderers) ఫైనలైజ్ చెయ్యడం జరిగింది. పూర్తిగా పారదర్శకంగా పరిపూర్ణమైన comprehensive report ను నేను తమ ద్వారా సభ ముందు ఉంచుతున్నాను.

రెండవ ప్రశ్న బిడ్డర్లకు అనుకూలంగా నిబంధనలు మార్చడం వాస్తవమేనా? అని అడిగారు. దీనిపై చాలా పెద్ద గొడవ చేశారు. ఎల్లో మీడియా ఈనాడు, జ్యోతి, టీవీ-5, ఏబిఎన్ ఆంధ్రజ్యోతి పేపర్లు దీనిపై అసత్య ఆరోపణలు చెయ్యడం జరిగింది. దాని మీద defamation suit వేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. దానికి సమాధానం ఇక్కడ నిబంధనలు మార్చడం ఏమీ లేదు. దానికి సంబంధించిన డేటాను సభ ముందు చాలా క్లియర్‌గా చెబుతున్నాను. 2020-21లో మొదటిసారి టెండర్ పిలవడం జరిగింది. అది ఫస్ట్ టైమ్ కాబట్టి అక్కడ కొన్ని loose ends ఉంటే we tried to tighten those loose ends and make the tender schedule very, very robust and absoluteగా ఎక్కడా లీకేజెస్ లేకుండా టెండర్ షెడ్యూల్‌ను మార్చడం జరిగింది. దానికి కారణమైన రెండు అంశాలు చెబుతాను. 2020-21లో ఎలిజిబిలిటీ కండిషన్స్‌లో original food producing or manufacturing firm అని రాయడం జరిగింది. రెండవ సారి original manufactures కాకుండా traders ఎవరైనా పాల్గొంటారేమోనని చాలా స్పెసిఫిక్‌గా traders, marketers, dealers either directly or by forming joint venture or partnership with manufacturers or working on behalf of the

manufacturers are not eligible అని రాయడం జరిగింది. ఈ విధంగా చాలా స్పష్టంగా ఉదాహరణకు similar works అని చెప్పాం. Similar works కాదు స్పెసిఫిక్ గా peanut with jaggery చిక్కిలు తయారు చెయ్యాలి అని చేసే వాళ్లే పార్టిసిపేట్ చెయ్యాలి అని ఎలిజిబిలిటీ క్రైటేరియాలో with more comprehensive, more qualitative గా మార్చడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించిన సమాచారం మొత్తం మీ ముందు ఉంచుతున్నాను. For example, Food Safety and Standards Authority of India (FSAI) Certification. అది గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా ఇచ్చే సర్టిఫికేషన్. ఇంకొకటి Hindustan Coca-Cola Beverages Private Limited (HCCBPL) అనే ఇంకొక multiple private agencies ఇచ్చే సర్టిఫికేట్స్ ఉన్నాయి. Government of India's certificate is available, మళ్ళీ వేరే సర్టిఫికేట్లు అవసరం లేదని అది తియ్యడం జరిగింది. For example, solvency certificate ను ఇంతకుముందు రెవెన్యూ అథారిటీస్ ఇవ్వవచ్చని చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పుడు revenue authorities కాదు scheduled banks ఇవ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. (బెల్) ఈ విధంగా మేం అన్నీ మార్చడం జరిగింది. But in the interest of getting more participation, in the interest of making the bidding more transparent, that is the main intention. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి? దానికి సమాధానం ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

అధ్యక్షా, నేను ఒకటే చెప్పదలుచుకున్నాను. ఇక్కడ ప్రొక్యూర్మెంట్ లో వాళ్లు చెబుతున్న ఆరోపణలు అన్నీ అవాస్తవం. గత ప్రభుత్వం ఏ విధంగా చేసింది, మన ప్రభుత్వం ఏ విధంగా చేస్తోంది అనేది చెబితే అందరికీ తెలుస్తుంది. Otherwise, I will just restrict to only one point. ఈ కార్యక్రమం చాలా గొప్ప కార్యక్రమం. దేశంలో కూడా ఎక్కడా లేదు. ఒక్క ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తప్ప దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో కూడా వారానికి ఐదు రోజులు గుడ్లు, మూడు రోజులు చిక్కి ఇచ్చే కార్యక్రమం జరగడం లేదని తమ ద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. ఇది యునిక్ ప్రోగ్రామ్. పిల్లలకు ఐరన్ డెఫిషియన్సీ, న్యూట్రీషియన్ డెఫిషియన్సీ ఉంటుందని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు దీనిని ప్రత్యేకంగా ప్రారంభించడం జరిగింది. వీటికి సంబంధించిన రేటు కూడా very very economical price. కరోనా సమయంలో కూడా these are the chikkis which we are supplying (సభకు చిక్కి ప్యాకింగ్ చూపిస్తూ) costing Rs.3.96paise, this is almost 25gms. ఈ ప్యాకేజీను multigrain package system కింద మనం విద్యార్థులకు అందిస్తున్నాం. కరోనా టైంలో untouched by hand ఉండాలి. పిల్లలకు ఏ ఇబ్బంది ఉండకూడదు. Hygienic గా ఉండాలని ఈ విధంగా ప్యాకేజీ తయారు చేస్తున్నాం. (బెల్) Same things if you buy in the market ఇదే ప్యాకేజీ రూ.10.00లు అవుతుంది. One brand 'Paper Boat' అనే కంపెనీ, it charges Rs.10/-. ఇలాంటిది ఇంకొక చోట రూ.12.00లు ఉంది. మనం రూ.3.96 పైసలలో అదే ప్యాకేజీలో పిల్లలకు ఇస్తున్నాం. అధ్యక్షా, ఇది ఒకసారి గమనించాలి. మనం గోరుముద్ద కింద రూ.2800కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నాం. ఈ చిక్కి టెండర్ కు రూ.70-75కోట్లు ఖర్చు పెడుతూ న్యూట్రీషియన్ ఫుడ్ విద్యార్థులకు అందించాలనే ఒక గొప్ప ఆశయంతో గోరుముద్దలో

భాగంగా ఈ చిక్కిలను, గుడ్లను అందిస్తున్నాం. ఈ టెండర్లు ఖరారు చెయ్యడానికి ఒక హైలెవెల్ కమిటీ ఉంది. It will not come to the Minister. It will be done by officials. ఈ హైలెవెల్ కమిటీలో కూడా ఐదుగురు కమిటీ సభ్యులు ఉంటారు. ఉదాహరణకు చిక్కి టెండర్ గురించి చెబుతాను. చిక్కి టెండర్లో Principal Secretary to Government, School Education Department is the Chairman. Director, Mid day Meals (MDM) అధ్యక్షా, మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత దీనికి ఒక డైరెక్టరేట్‌ను ఏర్పాటు చెయ్యడం జరిగింది. Mid Day Meals కు ఒక డైరెక్టర్ ఉన్నారు. దానికి ఒక ఐఏఎస్ ఆఫీసర్ హెడ్‌గా ఉంటారు. దానితో పాటు ముగ్గురు సభ్యులు కూడా ఉంటారు. Additional Secretary, Finance Department, Additional Director, MDM, and Joint Director, Women & Child Welfare Department. (బెల్) ఈ ఐదుగురు సభ్యులతో ఒక కమిటీ ఉంటుంది. When it comes to eggs also, అక్కడ ఆరుగురు సభ్యులతో కమిటీ ఉంటుంది. అక్కడ కూడా చాలా పారదర్శకంగా కండీషన్స్ అన్నింటినీ ఫాలో చేస్తూ గుడ్లను only poultry farmer దగ్గరే తీసుకోవాలి. దాని బరువు ఎంత ఉండాలి? దీనికి స్పెసిఫికేషన్ ఏమి ఉండాలి? సర్టిఫికేషన్ ఏమి ఉండాలి అని చాలా స్పష్టంగా చెబుతూ 52 డివిజన్లలో టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. చిక్కిలలో 6ప్యాకేజీలు, ఈసారి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఆదేశాల మేరకు గుడ్లకు పార్లమెంట్ పరిధిలో టెండర్లు పిలుస్తాం. గత ప్రభుత్వంలో సెంట్రలైజ్డ్ ప్రొక్యూర్మెంట్ ద్వారా ఏవైతే ప్రొక్యూర్మెంట్ జరిగిందో వాటిలో చాలా అవకతవకలు జరిగాయి. అలా కాకుండా డివిజన్లను డీసెంట్రలైజ్డ్ చేస్తే more transparency, more number of bidders వస్తారనే ఆలోచనతో ఈ టెండర్ల ప్రొక్యూర్మెంట్ చేపట్టడం జరిగింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): మినిస్టర్ గారు కంక్లూడ్ చెయ్యండి.

డా.ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH) :దీనికి సంబంధించిన బిడ్డర్లు ఎవరైతే ఉన్నారో, వాళ్లందరినీ కూడా వాళ్లకు ఉన్న ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్, మెషినరీ ఒక థర్డ్ పార్టీ కన్సల్టెన్సీని ఎంపిక చేసుకుని వాటి ద్వారా వెరిఫై చేసి ఈ ఏజెన్సీని ఫిక్స్ చేయడం జరిగింది అని తమ ద్వారా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER :Q.No.1550 Minister for Tribal Welfare.....

2006 అటవీ హక్కుల చట్టం అమలు

ప్రశ్న నెం.1550(87)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి రాజన్న దొర పీడిక, తెల్లం బాలరాజు, చెట్టి ఫాల్గుణ, విశ్వసరాయి కళావతి, నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి, కొత్తగుళ్ళి భాగ్యలక్ష్మి, ఎం.ఎల్.ఎ.లు.,

గౌరవనీయులైన ఉప-ముఖ్యమంత్రి (గిరిజన సంక్షేమం) గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా

- అ) రాష్ట్రంలో గిరిజనుల సంక్షేమం కోసం 2006, అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అమలు పరుస్తున్నారా?
- ఆ) అయితే, 2019 జూన్ నుండి ఇప్పటివరకు సదరు చట్టం క్రింద గిరిజనులకు పంపిణీ చేసిన భూమి విస్తీర్ణం ఎంత?
- ఇ) సదరు పంపిణీ చేసిన భూమిలో గిరిజనుల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం సమకూరుస్తున్న మౌలిక సదుపాయాల వివరాలు ఏమిటి?

గౌరవనీయులైన ఉప-ముఖ్యమంత్రి, గిరిజన సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీమతి పాముల పుష్పశ్రీవాణి)
గారి సమాధానం:

- అ) అవునండీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో 2006, అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని, సమర్థవంతంగా అమలు చేయడమవుతున్నది.
- ఆ) డివిజిసల్ స్థాయి కమిటీలలో 1,07,769 వ్యక్తిగత క్లెయింట్లు/కుటుంబాల కోసం 2,08,794 ఎకరాల భూ విస్తీర్ణాన్ని ఆమోదించడమయింది. 2019, జూన్ నుండి 31-01-2022 వరకు హక్కులను గుర్తించడమయింది.
- ఇ) ఈ ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్ భూములను అభివృద్ధి పరచడానికి మరియు ఈ ఇ-ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్ భూములలో వ్యవసాయం/ఉద్యానవనాల ఉత్పత్తులను మెరుగుపరచడానికి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ.13,500/- పంపిణీ చేస్తూ రైతు భరోసా పథకాన్ని అమలు చేయడమవుతున్నది. పాడేరు ప్రాంతంలో లక్ష ఎకరాల పైగా విస్తీర్ణంలో కాఫీ మొక్కల పెంపకాన్ని అమలు చేయడమవుతున్నది. ఈ ఇ-ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్ భూములలో నారింజ, జీడిపప్పు, మామిడి, యాకలిప్పుస్, పనస, చందనం, ఎర్ర చందనం మొదలైన ఉద్యాన/అటవీ చెట్లు జాతులు వంటి చెట్ల పెంపకాన్ని చేపట్టడమవుతున్నది.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): పీడిక రాజన్నదొర గారు... సింగిల్ సప్లిమెంటరీ.

శ్రీ పీడిక రాజన్న దొర (SRI PEEDIKA RAJANNA DORA)(సాలూరు): గిరిజనుల ప్రశ్న అధ్యక్షా, మిగతా సభ్యులకు అవకాశం ఇవ్వండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: అందుకే మీకు అవకాశం ఇచ్చాను. చెప్పండి.

ఉ.10.40

MR.SPEAKER: Peedika Rajanna dora garu, single supplementary please.

శ్రీ పీడిక రాజన్న దొర (SRI PEEDIKA RAJANNA DORA): అధ్యక్షా, గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రివర్యులు మేము అడిగిన ప్రశ్నకు చాలా చక్కగా సమాధానం చెప్పారు. అయితే 2006లో అటవీ హక్కుల చట్టం వచ్చింది. ఈ చట్టం వచ్చినప్పుడు, ఈ చట్టాన్ని అమలు చేయడానికి ఏ రాష్ట్రం కూడా భారతదేశంలో ముందుకు రాలేదు. ఆనాటి ముఖ్యమంత్రి వర్యులు డా.వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు మాత్రమే ముందుకు వచ్చి ప్రతిష్టాత్మకంగా 2006 అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని నిరుపేదలైన గిరిజనుల కోసం అమలు చేసేందుకు ముందుకు వచ్చారు. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు జల్ జంగిల్, జమీన్

అనే నినాదంతో గిరిజనుల కోసం పోరాడిన అల్లూరి సీతారామరాజు గారు, కొమరం భీమని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని 2008లోనే ఈ చట్టాన్ని ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో అమలు చేసిన మొదటి ముఖ్యమంత్రి. భారతదేశంలో ఈ విధంగా ఎవరూ అమలు చేయలేదు. ఆనాడు సుమారు లక్ష మంది గిరిజనులకు, నాలుగు లక్షల ఎకరాల అటవీ భూములకు పట్టాలిప్పించి భూమి ఎక్కువగా ఉన్నచోట 10ఎకరాలు కూడా ఇవ్వవచ్చు అని అధికారులకు ఆదేశాలిచ్చారు. ఆరోజు గౌరవ రాజశేఖర్ రెడ్డిగారితో నాకు పనిచేసే అవకాశం కలిగింది. నేడు మన గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఇద్దరూ కలిసి ఈరోజు 1,07,769 మంది గిరిజనులకు 2,08,794 ఎకరాలు ఇవ్వడమంటే ఆషామాషీ కాదు. తక్కువ సమయంలోనే ఇచ్చారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, ఉప ముఖ్యమంత్రి గారు కలిసి సుమారు 26 వేల ఎకరాల బంజరు భూమిని 38 వేల మంది గిరిజనులకు ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత మన ముఖ్యమంత్రి గారు గిరిజనుల మీద ప్రత్యేక దృష్టి సారించి గిరిజన చట్టాలు సక్రమంగా అమలవుతున్నాయా, లేదా చూసుకుని దానికోసం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకున్నారు. అందులో ముఖ్యంగా చెప్పకోవలసింది భూమి సాగు కోసం గిరిజనుల దగ్గర డబ్బులుండవు కాబట్టి RoFR పట్టాల కోసం బ్యాంకులో లోను అడిగితే ఇవ్వరు. అందువలన గిరిజనులందరూ వాళ్ల పంటను తాకట్టుగా పెట్టుకుని రుణాలు తీసుకుని వచ్చి ఆ పంటను దళారులకు ఇచ్చేవారు. గతంలో గిరిజనుల అటవీ హక్కుల భూమికి రైతు భరోసా ఇవ్వకూడదని చాలా రోజులు ఇవ్వలేదు. ఆలస్యంగా ఇచ్చారు. రైతు భరోసా ఇవ్వము అని కలెక్టర్లు కూడా చెప్పారు. గిరిజనుల పక్షపాతి కాబట్టి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుని గిరిజనులకు 10 సెంట్ల భూమి ఉన్నా సరే ఇవ్వాలి అని, అది బంజరు భూమి లేకపోతే, అటవీ హక్కుల భూమి అనేది అనవసరం ఇవ్వాలి అని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశించారు. ఈనాడు 3,92,000 మంది గిరిజనులకు రూ.1,346.95 కోట్లు రైతు భరోసా కింద ఇచ్చారు. ఈ విధంగా భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో గిరిజనులకు ఇంత ఎక్కువ భూములు ఇచ్చిన రాష్ట్రం గానీ, ఇంత ఎక్కువగా రైతు భరోసా ఇచ్చిన రాష్ట్రం గానీ ఏదీ లేదు. ఆ విధంగా మన ముఖ్యమంత్రి గారు గిరిజనుల కోసం మూడు విడతల్లో మొదటి విడతగా రూ.7500/-, రెండవ విడత రూ.4000/-, మూడవ విడత రూ.2000/- రైతు భరోసా కింద ఇవ్వడం వలన గిరిజనులు రైతుభరోసా సొమ్ముతోనే మదుపు కోసం వినియోగించుకున్నారు. రైతు భరోసా సొమ్ముని విత్తనాల కొనుగోలు కోసం, ఎరువులు, పురుగు మందుల కొనుగోలు కోసం వినియోగించుకుంటున్నారు.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు NREGSని కూడా ఈ భూమికి అనుసంధానం చేసి భూమి అభివృద్ధి కోసం, వ్యవసాయ పంటలు, ఉద్యాన పంటలకు, అక్కడక్కడ డ్రీప్ ఇరిగేషన్కు ఇచ్చి అందరూ పంటలు పండించుకునే అవకాశం కల్పించారు. ముఖ్యంగా గిరిధాన్యాలు, సిరిధాన్యాలు ఉన్నాయి. ఒకప్పుడు సిరి ధాన్యాలు (మిల్లెట్స్) పండించుకునే వారు. ఈరోజు గిరి ధాన్యాలు అంటే గిరిజనులు పండించే సిరులు. సిరి ధాన్యాలు కొర్రలు, ఊదలు, కందులు, రాజ్మా వంటి పంటలు పండిస్తున్నారు. ఉద్యాన పంటల్లో భాగంగా కాఫీ పండిస్తున్నారు. పాడేరులో అత్యధికంగా కాఫీ పంట ఉంది. జీడి తోటలు,

జీడి మామిడి, పనస, జామ, పామాయిల్, సీతాఫలం వంటి అనేక పంటలు పండించుకోడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు భూమిని ఇచ్చి ఆదుకున్నారు. ఈ విధంగా భారతదేశంలో గిరిజనుల తరపున నిలబడి గిరిజనులు ఏది కావాలన్నా నేనున్నాను, మీరు ముందుకు పొండి అని ధైర్యం చెప్పిన ఏకైక ముఖ్యమంత్రి మన ముఖ్యమంత్రి. (బెల్)

అధ్యక్షా, సప్లిమెంటరీ అడిగి ముగించేస్తాను. తమ ద్వారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని అడిగేదేమంటే గతంలో మండల స్థాయి, గ్రామ స్థాయి అధికారులు చేసిన చిన్న చిన్న పొరపాట్ల వలన డివిజన్ స్థాయి కమిటీలో కొన్ని క్లెయిమ్స్ తిరస్కరించారు. అవి పునఃపరిశీలించడానికి ప్రభుత్వం వద్ద ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉందా అని గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని తమరిద్వారా అడుగుతున్నాను. గిరిజనులు కొత్తగా దరఖాస్తు చేసుకుంటే దానిని పరిశీలించి భూములు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా ఉందా అని తమరిద్వారా అడుగుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను. జైహింద్. జైజగన్.

శ్రీమతి నాగులపల్లి ధనలక్ష్మి (SMT. NAGULAPALLI DHANALAKSHMI)
(రంపచోడవరం): అధ్యక్షా, నిజంగా ఈరోజు రాష్ట్రంలో మన ప్రభుత్వం వచ్చాక జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు ఇన్ని లక్షల మంది లబ్ధిదారులకు, ఇన్ని లక్షల ఎకరాల్లో భూమి ఇవ్వడమనేది నిజంగా గిరిజనుల చరిత్రలో ఇదొక సువర్ణఘట్టంగా మేము చెప్పుకుంటున్నాం. అయితే పోడుభూములు పండించిన పంటలు ఏవైతే ఉన్నాయో వీటికి సంబంధించి ఈ-క్రాప్ బుకింగ్ కావడం లేదు. రెవెన్యూ భూముల్లో అవుతోంది గానీ RoFR భూముల్లో కావడం లేదు. అది అయ్యేటట్లుగా చర్యలు తీసుకోమని కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతంలో ఈరోజు జాఫ్రా అనే పంటను మారేడుమిల్లి ప్రాంతంలో పండిస్తున్నారు. తక్కువ పెట్టుబడితో రైతులకి ఎక్కువ ఆదాయాన్ని ఇస్తున్న ఈ జాఫ్రా పంటని ఫుడ్ కలర్స్ లో ఉపయోగిస్తారు. ఈ మొక్కలను NREGS ద్వారా గిరిజన రైతులకి ఇస్తే వాళ్లు ఆ పంటను తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఆదాయాన్ని సంపాదించే విధంగా పండించుకునే విధంగా మనం చర్యలు తీసుకోవాలి. గతంలో NREGS ద్వారా జీడి మామిడి మొక్కలను ఇచ్చేవాళ్లం. పసుపు విత్తనాలు, జాఫ్రా మొక్కలను కూడా మనం ఇస్తే తక్కువ పెట్టుబడితో ఎక్కువ ఆదాయం సంపాదించుకుంటారు. రాజవొమ్మంగి, ఏటిపాక డివిజన్ లో ఇంకా కొంత మంది లబ్ధిదారులకు RoFR పట్టాలు ఇవ్వాలన్న అవసరముంది. ఆ ప్రాంతంలో మరలా ఒకసారి సర్వే చేయించి అర్హులను గుర్తించి వారికి కూడా పట్టాలు ఇప్పించాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలోని మా 11 మండలాల్లో 5 మండలాలు పోలవరం ముంపులో ఉన్నాయి. అక్కడున్న గిరిజనులకి కూడా మనం RoFR పట్టాలు, డి. పట్టాలు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. ఎవరైతే RoFR పట్టాలు డి-పట్టాలు సాగు చేసుకుంటున్న రైతులున్నారో వాళ్లకు మనం పోలవరం ద్వారా భూ నష్టపరిహారం ఇచ్చే చర్యలు ఏమైనా తీసుకుంటున్నామా, తీసుకుంటే తెలియచేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. RoFR పట్టాలకు సంబంధించిన రైతులకి బ్యాంకు ద్వారా రుణాలిప్పించే కార్యక్రమం మనం చేపట్టామా, వాళ్లకి రుణాలిప్పించే అవకాశం ఉందా అని నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. RoFR పట్టాలిచ్చే భూముల్లో ల్యాండ్ డెవలప్ మెంటు కోసం ఏమైనా చర్యలు ప్రభుత్వం తరపు నుంచి

చేపడుతున్నారా అని తెలియచేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే పోలవరంలో 5 మండలాల్లో గిరిజన ప్రజలున్నారు. RoFR పట్టాలకు, డి.పట్టాలకు సంబంధించి నష్ట పరిహారం గురించి వాళ్లకు క్లారిటీ ఇస్తే వాళ్లు సంతోషంగా ఉంటారని నేను అడుగుతున్నాను.

ఉ.10.50

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): బాలరాజు గారూ...

శ్రీ తెల్లం బాలరాజు (SRI TELLAM BALARAJU): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, అటవీ హక్కుల చట్టం ఆదివాసీలకు ఒక వరం లాంటిది. అనాదిగా, తరతరాలుగా భూమి కోసం అనేక పోరాటాలు ఆదివాసీ గిరిజనులు చేస్తుండేవారు. వారి పోరాట ఫలితమే అటవీ హక్కుల చట్టం. అటవీ హక్కుల చట్టం 2006లో అమలులోకి వచ్చిన తరువాత భారతదేశ చరిత్రలో ఏ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కూడా అమలుచేయని కార్యక్రమాలను మన దివంగత నేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు చేపట్టారు. అందులో భాగంగా నాలుగు లక్షల మంది గిరిజనులకు భూమి పట్టాలిచ్చారు. అందుకే దివంగత నేత రాజశేఖరరెడ్డి గారు గిరిజనుల పక్షపాతి. ఆయన హయాంలో గిరిజనుల జీవితాల్లో వెలుగు వచ్చింది. తరువాత అధికారంలోకి వచ్చిన తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అటకెక్కించింది. చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఆదివాసీలను, గిరిజనులను ఏ మాత్రం పట్టించుకోకుండా నిర్లక్ష్యం చేశారు. ఆనాడు దివంగత నేత రాజశేఖరరెడ్డి గారు ఒకడుగు ముందుకువేస్తే, ఈనాడు వారి తనయుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు రెండడుగులు ముందుకువేస్తానని చెప్పారు. చెప్పిన మాటకు అనుగుణంగానే అధికారం చేపట్టిన అనతికాలంలో రెండు లక్షల ఎకరాలకు సంబంధించిన పట్టాలను గిరిజనులకు, ఆదివాసీలకు ఇచ్చారు. (RoFR) Recognition of Forest Rights Act, 2006 ప్రకారం పట్టాలనిచ్చారు. తద్వారా గిరిజనులందరూ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి వెంట నడుస్తున్నారు. అందుకు నిదర్శనం రాష్ట్రంలోని మొత్తం ఏడు ఎస్టీలకు రిజర్వ్ చేయబడిన అసెంబ్లీ నియోజకవర్గాల్లో వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున ఎమ్మెల్యేలుగా ఆదివాసీ గిరిజనులనే ఎన్నుకున్నారు. అదే విధంగా ఒక మహిళను పార్లమెంట్ సభ్యురాలిగా ఎన్నుకున్నారు. అట్లాంటి గిరిజన పక్షపాతిగా మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్నారు.

అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గమైన పోలవరం పరిధిలో ఐదు ఏజెన్సీ మండలాలు ఉన్నాయి. ఆయా మండలాల్లో సుమారు మూడు వేల మంది ఆదివాసీ గిరిజనులు పట్టా మంజూరు నిమిత్తం అర్జీలు పెట్టుకున్నారు. సుమారు ఏడు వేల ఎకరాల భూమి అందు నిమిత్తం కేటాయించాల్సి ఉంటుంది. కానీ గ్రామ, మండల, డివిజన్ స్థాయిలోనే అధికారులు కావాలనే అర్జీలను తిరస్కరిస్తున్నారు. ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ అధికారులు కూడా చాలా ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు, గొడవలు జరుగుతున్నాయి, కేసులు పెడుతున్నారు, పెండింగ్లో ఉన్నాయి. పోడు వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి బతికే ఆదివాసీ గిరిజనులను అధికారులు ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు. రాష్ట్రంలోని అన్ని ఐటీడీఏల్లో చాలా ఎక్కువ భూమికి అధికారులు పట్టాలిచ్చారు. కానీ కోట రామచంద్రాపురం ఐటీడీఏ పరిధిలోకి నా నియోజకవర్గం

వస్తుంది. ఆ ఐటీడీఏ పరిధిలో ఆదివాసీ గిరిజనులు పోడు వ్యవసాయం సాగుచేస్తుంటే, సాగు చేస్తున్న భూమికి కూడా పట్టాలివ్వకుండా ఇబ్బందులకు గురిచేస్తున్నారు. మీద్యారా గౌరవ గిరిజన శాఖ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. పట్టా కోసం అర్జీ పెట్టుకున్న మూడు వేల మందికి సంబంధించి అదే విధంగా ఏడు వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన భూమికి పట్టాలు మంజూరుచేసే విషయమై పెండింగ్‌లో ఉన్న అర్జీలపై తక్షణమే నిర్ణయం తీసుకుని ఆదివాసీ గిరిజనులకు సత్వరమే పట్టాలివ్వాలని మీద్యారా గౌరవ ఉప ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అలాగే కందుకూరు నియోజకవర్గ శాసనసభ్యులు మహీధర్ రెడ్డి అన్న గారు ఒక విషయం గుర్తు చేస్తున్నారు. వారి నియోజకవర్గ పరిధిలోని ఉలవపాడు మండలంలో కూడా గిరిజనులు ఉన్నారని, గిరిజనులు పట్టా మంజూరు నిమిత్తం అర్జీలు పెట్టుకున్నారని, RoFR యాక్ట్ క్రింద అర్హులైన ఉలవపాడుకు చెందిన గిరిజనులకు పట్టాలివ్వాలని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): డెప్యూటీ సీఎమ్ గారూ, గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించిన అంశం నా దృష్టికి కూడా వచ్చింది. కాబట్టి తమరు గౌరవ సభ్యుల అభ్యర్థనను స్వీకరించండి. అటవీ శాఖకు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు మధ్య ఈ అంశంలో చాలా ప్రాంతాల్లో చాలా గొడవలు జరుగుతున్నాయి. దాని మీద స్పష్టమైన గైడ్‌లైన్స్, మార్గదర్శక సూత్రాలు రెండు ప్రభుత్వ శాఖలకు ఇవ్వాలన్న అవసరం ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. మీరు కాస్త చొరవ తీసుకుని ఆదివాసీ గిరిజనులకు సంబంధించిన సమస్యలను, ఇబ్బందులను పరిష్కరించండి.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, అటవీ హక్కుల చట్టం, 2006 ప్రకారంగా పోడు వ్యవసాయం చేసుకునే ఆదివాసీ గిరిజనులకు వ్యక్తిగతంగానూ, సామూహికంగానూ అటవీ భూములపై హక్కులు కల్పించే కార్యక్రమానికి 2008 సంవత్సరంలో డా. వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసిన కాలంలో శ్రీకారం చుట్టారు. అప్పట్లో వారు 56 వేల గిరిజన కుటుంబాలకు 1.30 లక్షల ఎకరాల భూమిని వ్యక్తిగత పట్టాలుగా పంపిణీ చేశారు. అదే విధంగా 4.58 లక్షల భూమిని 1,296 సామూహిక పట్టాలుగా అర్జులకు పంపిణీ చేశారు. వారి హయాంలోనే RoFR ద్వారా ఆదివాసీ గిరిజనులకు అటవీ భూములపై హక్కులు కల్పించిన తరువాత వాళ్ళ జీవితాల్లో మార్పు మొదలైంది. 2009 సంవత్సరంలో డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు మరణించిన తరువాత 2019 వరకు కూడా గడచిన పదేళ్ళ కాలంలో వచ్చిన ముఖ్యమంత్రులు ఎవ్వరూ మళ్ళీ ఆ స్థాయిలో మా గిరిజనుల కష్టాలను పట్టించుకోలేదు. ఆ కాలంలో ఆదివాసీ గిరిజనులకు RoFR పట్టాలు కూడా ఇవ్వలేదు. గత తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో ఒకే ఒకసారి నామమాత్రంగా పట్టాలిచ్చి చేతులు దులుపుకున్న దుస్థితిని మనం చూశాం. గతంలో RoFR పట్టా కోసం గిరిజనులు దరఖాస్తు చేసుకుంటే వాటిల్లో ఎక్కువ భాగం తిరస్కరణకు గురి అయ్యేవి. ఎవరి దరఖాస్తును ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారో కూడా తెలియని పరిస్థితి ఉండేది.

అధ్యక్షా, మన్యం వీరుడు అల్లూరి సీతారామరాజు గారి తరువాత, డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి తరువాత మా కష్టాలను కడతేర్చడానికి ఇంకెవరు వస్తారా అని ఎదురుచూస్తున్న నేపథ్యంలో ఆదివాసీల ఆశలకు ప్రతిరూపంగా మళ్ళీ రాజశేఖరరెడ్డి గారి వారసుడిగా వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు 2019 సంవత్సరంలో అధికారంలోకి వచ్చారు. గిరిజనులంటే తన సొంత కుటుంబ సభ్యులని భావించి వాళ్ళను ఎంతగానో గౌరవించి గుండెల్లో పెట్టుకున్నారు. మా గిరిజనులకు ఇంతటి గౌరవం ఏ ముఖ్యమంత్రి హయాంలో కూడా దక్కలేదని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. RoFR పట్టాలను మంజూరు చేసే విషయంలో దివంగత నేత డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి కంటే రెండడుగులు ముందుకువేసి ఈరోజున రాష్ట్రంలో అర్హత కల్గిన ప్రతి గిరిజనుడుకి ఆర్వోఎఫ్ఆర్ పట్టాను అందించారు.

అధ్యక్షా, RoFR ద్వారా భూమి పట్టాలను అందించడం కేవలం నామమాత్రపు కార్యక్రమం కాకూడదనేది గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి ముఖ్యోద్దేశం. నిరుపేదల కష్టాలు ఎలా ఉంటాయో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి బాగా తెలుసు కాబట్టి ఒక చిన్న కుటుంబం వ్యవసాయంపై ఆధారపడి బతకాలి అంటే కనీసం రెండు ఎకరాల భూమి అయినా కల్గి ఉండాలని, అంతకంటే తక్కువ భూమి ఉంటే దానిపై వచ్చే ఆదాయం వారి జీవనావసరాలకు సరిపోయే అవకాశం లేదనే విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు గుర్తించి ఈసారి ఒక్కో గిరిజన కుటుంబానికి ఇచ్చే భూమి రెండు ఎకరాలకు తక్కువ కాకుండా ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మాకు ఆదేశాలిచ్చారు. ఈ నేపథ్యంలో 2020, అక్టోబర్ 02వ తేదీ నుండి ఈ నెలాఖరు వరకు కూడా 1,07,769 మంది గిరిజనులకు 2,08,794 ఎకరాల అటవీ భూములకు సంబంధించిన RoFR పట్టాలిచ్చిన ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వానిదని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను. RoFR పట్టాల పంపిణీ విషయానికొస్తే, ఇంతవరకు కూడా గిరిజనులు పోడు వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న భూములు షెడ్యూల్డ్ ఏరియాల్లో ఉన్న అటవీ భూములు అయినప్పుడు మాత్రమే వాటికి RoFR పట్టాలను పంపిణీ చేసేవారు. ఒకవేళ గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న భూములు అటవీ శాఖకు చెందని రెవెన్యూ భూములైతే ఆ భూముల హక్కు పత్రాల కోసం గిరిజనులు పెట్టుకున్న అర్జీలను గతంలో అధికారులు తిరస్కరించేవారు.

అయితే ఈసారి నుండి అలా కాకుండా గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న భూములు ఒకవేళ అటవీ శాఖకు చెందని ప్రభుత్వ భూములైన పక్షంలో వారు సాగుచేసుకుంటున్న భూములకు డి.కె.టి. పట్టాలివ్వాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఆదేశాలిచ్చారు. రాష్ట్ర చరిత్రలో తొలిసారిగా గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న అటవీయేతర భూములకు కూడా డి.కె.టి. పట్టాలివ్వడం జరిగిందని నేను గర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈరోజున 25,573 మంది గిరిజన కుటుంబాలకు 38,801 ఎకరాల భూమికి డి.కె.టి. పట్టాలిచ్చాం. ఈ విధంగా 2020, అక్టోబర్ 02వ తేదీ నుండి ఈ నెలాఖరు వరకు 1,33,342 మంది గిరిజనులకు మొత్తం 2,47,595 ఎకరాల భూమిని RoFR చట్టం క్రింద గుర్తించి

డి.కె.టి. పట్టాల రూపంలో పంపిణీ చేసిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి దక్కిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అర్హత కలిగిన ప్రతి గిరిజన కుటుంబానికి కూడా RoFR పట్టాల పంపిణీ కార్యక్రమం ఇప్పటికే పూర్తి అయింది. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి చిత్తశుద్ధి కారణంగానే అధికారం వచ్చిన అనతికాలంలోనే అది సాధ్యమైందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఇక్కడ ఒక గొప్ప విషయం ఉంది. మన రాష్ట్రంలో RoFR పట్టాల పంపిణీ గురించి అధ్యయనం చేసిన తెలంగాణ ప్రభుత్వాధికారుల బృందం ఆ విషయంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి చొరవను ఎంతగానో ప్రశంసించిందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేయడానికి నేను సంతోషం వ్యక్తం చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ విధంగా RoFR పట్టాలు పొందిన భూముల్లో గిరిజనులు జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం క్రింద భూమి అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను చేపడుతున్నారు. మొత్తం 12 రకాలైన పనులను RoFR భూముల్లో ప్రభుత్వం అమలుచేస్తుందనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. అవేమిటంటే, భూమి అభివృద్ధి పనులు, కొత్త బావుల త్రవ్వకం, పాత బావుల్లో పూడిక తీత, అంతర్గతమైన కందకాల త్రవ్వకం, నేల నూర్పిడి, కట్టలపై మొక్కల పెంపకం, ఉద్యాన తోటల పెంపకం, పట్టు తోటల పెంపకం, ఫార్మ్ పాండ్ల నిర్మాణం, మేకల పెల్లర్ల నిర్మాణం, కోళ్ల పెడ్ల నిర్మాణం, శాశ్వత గడ్డి పెంపకం, కూరగాయల సాగు తదితర పనులను RoFR భూముల్లో చేపడుతున్నారు.

అధ్యక్షా, రైతు భరోసా పథకం గిరిజన ఆదివాసీ రైతులకు కేవలం పట్టాలందించడంతో సరిపెట్టకుండా RoFR పట్టా పొందిన ప్రతి గిరిజన రైతుకు రైతు భరోసా పథకం క్రింద ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించాం. కొత్తగా RoFR పట్టాలు పొందిన గిరిజన రైతులకు తొలి, మలి విడతల్లో కలిపి రైతు భరోసా పథకం క్రింద వచ్చే మొత్తాన్ని కలిపి రూ.13,500/- లు ఒకేసారి అందించిన ఘనత జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వానిది. ఇక్కడ చెప్పాల్సిన అంశమేమిటంటే, సాధారణంగా రైతు భరోసా పథకం అంటే స్టేట్ గవర్నమెంట్ మరియు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ పరస్పర అనుబంధంతో రైతు భరోసా పథకం క్రింద లబ్ధి చేకూరుస్తున్నాం. కానీ RoFR పట్టాల విషయానికొస్తే, రూ.13,500/- ల చొప్పున ప్రతి గిరిజన రైతుకు అందించే మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తుందనే విషయాన్ని సగర్వంగా తెలియజేస్తున్నాను. 2019-20 సంవత్సరంలో 53,462 మంది గిరిజన రైతులకు రైతు భరోసా పథకంలో భాగంగా రూ.72.17 కోట్ల ఆర్థిక సహాయాన్ని అందించాం.

ఉ.11.00

అధ్యక్షా, ఇక్కడ చెప్పవలసిన అంశం ఏమిటంటే, సాధారణంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వ నిధులతో రైతు భరోసా కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడం జరుగుతోంది. కానీ, ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్.

పట్టాలు కలిగిన గిరిజన రైతులకు రూ.13,500లు నేడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తోందని నేను సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, 2019-20 సంవత్సరంలో 53,462 మంది గిరిజన రైతులకు రైతుభరోసా పథకంలో భాగంగా రూ.72.17కోట్ల ఆర్థిక సహాయం అందించడం జరిగింది. 2020-21 సంవత్సరంలో 1,50,068 మంది గిరిజన రైతులకు రైతు భరోసా పథకాన్ని అమలు చేశాము. 2021-22 సంవత్సరంలో 1,60,816 మంది గిరిజన రైతులకు రూ.217.10కోట్లు రైతుభరోసా పథకంలో భాగంగా పంపిణీ చేశాము. 2019-20 సంవత్సరంలో లబ్ధిదారులు 53వేల మంది ఉంటే 2021-22 సంవత్సరంలో 1,60,000 మందికి పైగా ఉన్నారు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత ఈ రోజు ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. పట్టాలు తీసుకుంటున్న దాదాపు 1,07,000 మంది రైతులకు రైతు భరోసా కార్యక్రమాన్ని అమలు చేసిన ఘనత ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికే దక్కుతుందని ఈ సందర్భంగా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గత మూడేళ్ల కాలంలో ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. పట్టాలు పొందిన గిరిజన రైతులకు రైతు భరోసా పథకం ద్వారా రూ.491.86కోట్లను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. ఒకప్పుడు అడవిని అమ్ముకున్న వాడిదే రాజ్యం. కానీ, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో అడవిని నమ్ముకున్న వాడిదే రాజ్యం అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. గిరిజనులకు ఎంతగానో అండగా ఉంటూ దశాబ్దాలుగా మా గిరిజనులు ఎదుర్కొంటున్న ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. ఇబ్బందులను తీర్చినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి మా గిరిజనుల తరపున నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ సాలూరు శాసనసభ్యులు రాజన్న దొర గారు మాట్లాడుతూ, కొన్ని క్లెయిమ్లను తీరస్కరిస్తున్నారని, వాటిని వునరుద్ధరించే అవకాశముందా అని అడగడం జరిగింది. ఏవైతే తీరస్కారానికి గురైన క్లెయిమ్లున్నాయో, వారిలో అర్హులైన వారందరూ సరైన ఆధారాలతో అధికారులకు తిరిగి దరఖాస్తులు సమర్పించాలని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఆ విధంగా మళ్లీ దరఖాస్తులను సమర్పించడానికి అదనపు సమయం కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. తేది.13.12.2005కి ముందుగా స్వాధీనంలో ఉన్న అటవీ భూములకు పట్టాలిచ్చే కార్యక్రమం కొనసాగుతూనే ఉంటుంది. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆదేశాల ప్రకారం ఇది ఒక నిరంతర ప్రక్రియగా కొనసాగుతుంది. అర్హత కలిగిన ప్రతి ఒక్కరికీ జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ప్రభుత్వంలో పోడు భూముల పట్టాలను ఇవ్వడం జరుగుతుందని నేను మీద్వారా సభకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, రంపచోడవరం గౌరవ శాసనసభ్యురాలు ధనలక్ష్మి గారు మాట్లాడుతూ, గిరిజన ప్రాంతంలో జాఫ్రా పంట పండుతోందని, ఎన్.ఆర్.ఇ.బి.ఎస్. ద్వారా ఈ మొక్కలను పంపిణీ చేస్తే బాగుంటుందని, పసుపు పంటను కూడా ప్రోత్సహించాలని చెప్పడం జరిగింది. కచ్చితంగా ఈ రెండు సూచనలను పాటించడానికి ప్రయత్నిస్తాము. తేది.13.12.2005కి ముందు గిరిజన ప్రాంతంలో భూములను స్వాధీనం చేసుకుని వ్యవసాయం చేసుకుంటున్న అర్హత కలిగిన గిరిజన రైతులు దరఖాస్తు

చేయకపోయినా కచ్చితంగా వారందరికీ కూడా పట్టాలను పంపిణీ చేస్తామని మీద్వారా నేను తెలియజేస్తున్నాను.

పోలవరం ముంపు ప్రాంతంలో భూమిని కోల్పోయిన గిరిజన రైతులకు నష్టపరిహారం గురించి కూడా పరిశీలిస్తామని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఆర్.ఓ.ఎఫ్.ఆర్. పట్టాలకు బ్యాంకుల ద్వారా రుణాలిప్పించే అవకాశముందని కూడా చెప్పడం జరిగింది. కచ్చితంగా ఈ అంశాన్ని కూడా పరిశీలిస్తాము.

అధ్యక్షా, గౌరవ పోలవరం శాసనసభ్యులు బాలరాజు గారు మాట్లాడుతూ, సుమారు 3వేల మంది గిరిజన రైతులు పట్టాలకోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే వారి దరఖాస్తులను రిజిస్ట్రే చేశారని ఆయన చెప్పడం జరిగింది. తేది.13.12.2005కి ముందు భూములను స్వాధీనం చేసుకుని వ్యవసాయం చేసుకుంటూ అర్హత కలిగి ఉంటే కచ్చితంగా ఆ 3వేల మంది గిరిజన రైతులకు కూడా పట్టాలను ఇప్పిస్తాము. అటవీ శాఖ అధికారులు రిజిస్ట్రే చేస్తున్న దరఖాస్తుల గురించి మా దృష్టికి తీసుకువస్తే, వాటన్నింటినీ పరిశీలించి అర్హులైన వారందరికీ పట్టాలిప్పిస్తామని మీద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మహేధర్ రెడ్డి గారికి సంబంధించి కందుకూరు మండలంలో కొంతమంది అర్హులైన గిరిజన రైతులున్నారని చెప్పారు. కచ్చితంగా వారి దరఖాస్తులను కూడా పరిశీలించి అర్హులైన వారికి తప్పకుండా పట్టాలిప్పిస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

అటవీ శాఖకు, గిరిజన సంక్షేమ శాఖకు కొంత కమ్యూనికేషన్ గ్యాప్ వల్ల కొన్ని ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నామని గౌరవ సభాపతి గారు చెప్పారు. కచ్చితంగా సంబంధిత అధికారులతో మాట్లాడి ఆ రెండు శాఖల మధ్య కమ్యూనికేషన్ గ్యాప్ లేకుండా చేస్తామని గౌరవ సభాపతి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

MR.SPEAKER: Now, it is 11.05AM. The remaining questions are deemed to have been answered.

REGULARIZATION OF CONTRACT EMPLOYEES

L.A.Q No.1478(82)

Notice given by:

Dr. Dola Sree Bala Veeranjaneya Swamy, Sri Mantena Ramaraju, Sri Yeluri Sambasiva Rao, Sri P.G.V.R. Naidu, M.L.A's.

Will the Minister for finance be pleased to state:

- Whether it has been brought to the notice of the Government that there is a demand to regularize the services of NMR/Time Scale/ Full Time / Part Time / Contingent / Consolidated pay Employees working prior to 1993 in various Departments in the State;

- b. Whether it is a fact that a promise to regularize the services of all those has been given prior to 2019 – elections;
- c. The Department-wise details of those Employees; and
- d. The steps being taken by the Government in this regard?

Hon'ble Minister for Finance, Planning and Legislative Affairs (Sri Buggana Rajendranath)

ANSWER

- a. No, Sir.
- b. No, Sir.
- c. There are 2,602 Part time / Full Time contingent and Daily wage employees working in various Government Departments in the State and the employee details are given in the proforma annexed to reply.
- d. Does not arise.

PROFORMA

Sl. No.	Name of the Secretariat Department	No. of Employees
1	Agriculture & Cooperation	50
2	Animal Husbandry & Fisheries	66
3	Backward Classes Welfare	85
4	Consumer Affairs Food Civil Supplies	1
5	Energy	2
6	EFS&T	188
7	Finance	65
8	General Administration	4
9	Health Medical and Family Welfare	117
10	Higher Education	88
11	Home	412
12	Industries & Commerce	7
13	Law	85
14	MA&UD	12
15	Planning	2
16	Revenue	135
17	School Education	620
18	Social Welfare & Tribal Welfare	400
19	Transport, Roads and Buildings	13
20	Water Resources	194
21	Women, Children, Disabled and Senior Citizens	56
	TOTAL	2602

CENTRALLY SPONSORED SCHEMES IN THE STATE

L.A.Q No.1476(88)

Notice given by:

Dr. Nimmala Rama Naidu, Sri Payyavula Keshav, Sri Anagani Satya Prasad,
Smt. Adireddy Bhavani, M.L.A's.

Will the Minister for Finance be pleased to state

- a. The details of schemes sponsored by the Central Government that are being implemented in the state;
- b. Whether it is a fact that the said schemes have been affected due to non allocation of state Governments share of funds; and
- c. The measures being taken in this regard?

Hon'ble Minister for Finance, Planning and Legislative Affairs (Sri Buggana Rajendranath)

ANSWER

- a. Sir, the details of Centrally Sponsored schemes (CSS) being implemented in the state of Andhra Pradesh during the year 2021-22 is attached in the Annexure enclosed;
- b. No, Sir.
- c. Does not arise.

Annexure to Reply to LAQ No.1476(Starred)					
Amounts received under CSS upto 20-03-2022					
(Rs. In Crores)					
Sl. No.	Scheme Names	Sharing Pattern	Amount received from GOI	State Share	Total
1. Agriculture and Cooperation Department					
1.	Rashtriya Krishi Vikas Yojana (RKVY)	60:40	97.19	64.79	161.98
2.	National Food Security Mission (NFSM)	60:40	43.54	29.03	72.57
3.	National Mission on Sustainable Agriculture	60:40	138.04	92.03	230.07
4.	National Oilseed and Oil Palm Mission	60:40	7.78	5.18	12.96
5.	National Mission on Agriculture Extension and Technology	60:40	6.99	4.66	11.65
6.	National E Governance Action Plan (NEGAP)	60:40	2.61	1.74	4.35
7.	National Horticulture Mission	60:40	25.00	16.67	41.67
	Total Agriculture		321.15	214.10	535.25
2. AH&F Department					
8.	National Livestock Health and Disease Control Programme	60:40	59.20	39.47	98.67
9.	National Livestock Management Programme	60:40	31.55	21.03	52.58
	Total AH&F		90.75	60.50	151.25
3. B.C. Welfare Department					
10.	Scheme for Development of (OBC) Other Backward Classes and denotified, Nomadic and Semi-nomadic Tribes	100	7.63	7.63	15.26
	Total BCW		7.63	7.63	15.26
4. EFST Department					
11.	National Afforestation Programme (National Mission for a Green India)	60:40	2.02	1.35	3.37
12.	Project Tiger	60:40	2.12	1.41	3.53
	Total EFST Department		4.14	2.76	6.90
5. School Education					
13.	Samagra Shiksha	60:40	470.84	313.89	784.73
14.	PM Poshan (Earlier known as MDM)	60:40	357.31	238.21	595.52
	Total School Education		828.15	552.10	1380.25
6. Food and Civil Supplies Department					
15.	Consumer Protection Act and Public Distribution System	100	7.43	7.43	14.86
	Total Food and Civil Supplies		7.43	7.43	14.86

Sl. No.	Scheme Names	Sharing Pattern	Amount received from GOI	State Share	Total
7. Health, Medical & Family Welfare Dept.					
16.	National Rural Health Mission (NRHM)	60:40	1746.01	1164.01	2910.02
17.	National Urban Health Mission (NUHM)	60:40	90.00	60.00	150.00
18.	Human Resource in Health and Medical Education	60:40	34.41	22.94	57.35
	Total Health Dept.		1870.42	1246.95	3117.37
8. Home Department					
19.	National Scheme for Modernization of Police Forces (MOPF)	60:40	33.83	22.55	56.38
	Total Home Dept.		33.83	22.55	56.38
9. Housing Department					
20.	Pradhan Mantri Awas Yojana - PMAY Urban	83:17	1502.99	307.84	1810.83
	Total Housing Department		1502.99	307.84	1810.83
10. Industries, Infrastructure and Investments Department					
21.	Sagaramala Project	50:50	18.05	9.03	27.08
	Total Industries Department		18.05	9.03	27.08
11. Skill Development Department					
22.	Skill Development Mission - Pradhan Mantri Koushal Vikas Yojana--Apprenticeship & Training	60:40	21.20	14.13	35.33
	Total Skill Development		21.20	14.13	35.33
12. Municipal Administration and Urban Development					
23.	National Urban Livelihood Mission (NULM)	60:40	33.10	22.07	55.17
24.	Urban Rejuvenation Mission-500 Habitations (AMRUT) and Mission for Development of 100 Smart Cities	50:50	214.10	107.05	321.15
	Total MA & UD Dept.		247.20	129.12	376.32
13. Minorities Welfare Department					
25.	Pradhan Mantri Jan Vikas Karyakram / Multi Sectoral Development Programme for Minorities	60:40	6.90	4.60	11.50
	Total Minorities Welfare		6.90	4.60	11.50
14. Panchayat Raj and Rural Development Department					
Panchayat Raj					
26.	Pradhan Mantri Gram Sadak Yojana (PMGSY)	60:40	50.00	33.33	83.33
27.	Rashtriya Gram Swaraj Abhiyan (RGSA)	60:40	38.54	25.69	64.23
	Total PR		88.54	59.03	147.57

Sl. No.	Scheme Names	Sharing Pattern	Amount received from GOI	State Share	Total
Rural Development					
28.	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Act (MGNREGA)	75:25	3199.84	1066.61	4266.45
29.	National Social Assistance Programme (NSAP)	60:40	155.66	103.77	259.43
30.	National Rural Livelihood Mission (NRLM)	60:40	65.49	43.66	109.15
31.	SBM Rural - Nirmal Bharat Abhiyan (NBA) (Swachh Bharat Abhiyan Grameen-RD)	60:40	37.67	25.11	62.78
32.	Pradhan Mantri Krishi Sinchayee Yojana (PMKSY) Watershed / Integrated Watershed Management Programme (IWMP)	60:40	21.12	14.08	35.20
	Total Rural Development		3479.78	1253.24	4733.02
Rural Water Supply					
33.	Jal Jeevan Mission (JJM) / National Rural Drinking Water Programme (NRDWP)	50:50	849.26	424.63	1273.89
	Total RWS		849.26	424.63	1273.89
	Total PR & RD		4417.58	1736.90	6154.48
15. Social Welfare Department					
34.	Scheme for Development of Scheduled Castes (Special Central Assistance to SC Sub-Plan)	100	14.44	14.44	28.88
35.	Umbrella Scheme for Development of Scheduled Castes	100	310.55	310.55	621.10
36.	Pradhan Mantri Adarsh Gram Yojana (PMAGY)	100	21.33	21.33	42.66
	Total Social Welfare		346.32	346.32	692.64
16. Tribal Welfare					
37.	Grants under Prov. Art.275(1)	100	26.39	26.39	52.78
38.	Post-Matric Scholarships - Tribal	75:25	89.91	29.97	119.88
39.	Pre-Matric Scholarships - Tribal	75:25	39.36	13.12	52.48
40.	Development of Particularly Vulnerable Groups	100	18.30	18.30	36.60
41.	Support to Tribal Research Institute, Visakhapatnam	100	4.33	4.33	8.66
	Total Tribal Welfare		178.29	92.11	270.40
	Total Social Welfare Department		524.61	438.43	963.04
17. TR&B department					
42.	Grants for State Roads (CRF)	100	373.65	373.65	747.30
	Total TR&B department		373.65	373.65	373.65
18. Women Development & Child Welfare Department					

Sl. No.	Scheme Names	Sharing Pattern	Amount received from GOI	State Share	Total
43.	Anganwadi Services Scheme under Umbrella ICDS	60:40	733.28	488.85	1222.13
44.	Integrated Child Protection Scheme (ICPS)	60:40	13.96	9.31	23.27
	Total WDCW Department		747.24	498.16	1245.40
19. Water Resources Department					
45.	Polavaram Project	100	1070.70	1070.70	2141.40
	Total WR Department		1070.70	1070.70	1070.70
	Total CSS		12093.62	6696.57	17345.84

JAGANANNA GORUMUDDA

L.A.Q No.1499(89)

Notice given by:

Sri Kaile Anil Kumar, Sir Chetti Palguna, Smt. Vidadala Rajini, Sri Alajangi Jogarao, Sri Namburu Sankara Rao, Sri Shilpa Ravi Chandra Kishore Reddy, M.L.A's.

Will the Minister for Education be pleased to state:

- The details of Menu that is being provided to the Students under Jagananna Gorumudda Scheme in the state;
- The number of students benefited under this scheme; and
- The quantum of amount spent on this scheme so far?

Hon'ble Minister for Education (Dr. Aadimulapu Suresh)

ANSWER

- The Menu being provided to the Students under Jagananna Gorumudda Scheme, is as follows;

Day	Menu
Monday	Cooked Rice, Pappuchaaru, Egg Curry, Chikki
Tuesday	Tamarind/ Lemon/ Mango-rice, Dhal with Tomatoes, Boiled Egg
Wednesday	Vegetable Rice, Aloo Khurma, Boiled Egg and Chikki
Thursday	Kitchidi, Tomato Chuteny, Boiled Egg

Friday	Hot Pongal, Sambar, Boiled Egg
Saturday	Cooked Rice, Sambar, Sweet Pongal

- b. 4346 Lakh students are benefited under this scheme from 1st class to 10th Class.
- c. An amount of Rs.2688.05Crores has been spent so far.

COLLECTION OF WATER CESS FROM FARMERS

L.A.Q No.1623(90)

Notice given by:

Dr.Nimmala Rama Naidu, Sri Yeluri Sambasiva Rao, Sri Nimmakayala China Rajappa, Sri Gorantla Butchaiah Chowdary, M.L.A's.

Will the Deputy Chief Minister (Revenue) be pleased to state:

- Whether it is a fact that Government have issued orders to the District Administration for collection of Water Cess from the Farmers in the State;
- The District-wise details of Water Cess dues which have not been collected by the Government
- Whether it has been brought to the notice of the Government that Water Cess dues are more burdensome on people; and
- The steps being taken by the Government in this regard?

Hon'ble Deputy Chief Minister (Revenue) (Sri Dharmana Krishna Das)

ANSWER

- a. Water tax is collected in the State in terms of Andhra Pradesh Water Tax Act, 1988. No new orders, other than in terms of this Act, have been issued. The District wise Water Tax DCB upto the Month of February 2022 is submitted hereunder.

Statement Showing the Demand, Collection & Balance Particulars of Water Tax upto the month of February' 2022. (In Crores)				
Sl.No	Name of the District	Demand	Collection	Balance
1	2	3	4	5
1	Srikakulam	45.23	2.33	42.90
2	Vizianagaram	38.44	0.45	37.99
3	Visakhapatnam	31.97	2.83	29.14
4	East Godavari	42.72	10.43	32.29
5	West Godavari	65.86	25.92	39.94

6	Krishna	200.61	10.61	190.00
7	Guntur	69.50	9.49	60.01
8	Prakasam	40.60	0.28	40.32
9	SPSR Nellore	54.73	5.97	48.76
10	Chittoor	1.71	0.00	1.71
11	Y.S.R.Kadapa	16.12	0.04	16.08
12	Anantapuramu	9.32	0.82	8.50
13	Kurnool	32.45	1.27	31.17
	Total	649.26	73.11	576.14

c. In view of the fact that there has been no increase in Water Tax rates for more than 15 years, the possibility of Water tax becoming burdensome to the public does not exist.

d. Does not arise.

MR.SPEAKER: Now Zero Hour.

ZERO HOUR

శ్రీ చిట్టిబాబు కొండేటి (SRI CHITTIBABU KONDETI)(పి.గన్నవరం): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. ఆర్ అండ్ బి రహదారులకు సంబంధించి మా పి.గన్నవరం నియోజకవర్గానికి రూ.118కోట్లు, పి.గన్నవరం మండలం జి.పెదపూడి - ఉడిముడి లంక బ్రిడ్జికి రూ.49.50కోట్లు మంజూరుచేసినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి, రహదారులు మరియు భవనాల శాఖ మంత్రిగారికి నా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. బ్రిడ్జి పనుల కోసం టెండర్ల ప్రక్రియ ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఆ ప్రక్రియను పూర్తిచేసి త్వరలోనే ఆ బ్రిడ్జి పనులను కూడా ప్రారంభించాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా స్వంత గ్రామం నగరం గ్రామం. నగరం గ్రామంలో ఓ.ఎన్.జి.సి. మరియు గెయిల్ సంస్థలు ఉన్నాయి. అక్కడ మిసీ రిఫైనరీ కూడా ఉంది. చంద్రబాబు నాయుడు గారు అధికారంలోకి వచ్చిన రెండు నెలలకే గెయిల్ సంస్థలో యాక్సిడెంట్ జరిగి 24మంది చనిపోయి, 18మంది గాయపడితే చనిపోయిన వారి కుటుంబంలో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పారు. ఇంతవరకూ వారికి ఏమీ చేయలేదు. 75శాతం ఉద్యోగాలను స్థానికులకు ఇవ్వాలని గతంలో మనం అనుకున్నాము. దానిని కూడా అమలు చేయాలని మీద్వారా నేను మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో చాలాచోట్ల సృశానవాటికలు లేవు. మా ప్రాంతం గోదావరి పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉండడం వల్ల అక్కడున్న ఏటిగట్లు కొట్టుకుపోవడం వల్ల అక్కడ సృశానవాటికలు లేవు. ఈ అంశాన్ని కూడా పరిశీలించవలసిందిగా మీద్వారా నేను మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలోని అనేక గ్రామాల్లో డంపింగ్ యార్డులు లేవు.

ఎస్సీ కాలనీ ఊరికి చివరలో ఉంటుంది. ఆ గ్రామాల్లో డంపింగ్ యార్డులు లేకపోవడం వల్ల ఊరికి చివరన ఉన్న ఎస్సీ కాలనీ ఇళ్ల దగ్గరకు చెత్తను తీసుకువచ్చి వేయడం వల్ల ఎస్సీ కాలనీలో నివసించే ప్రజలంతా చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. కాబట్టి గ్రామాల్లో డంపింగ్ యార్డుల కోసం స్థలం కేటాయించవలసిందిగా నేను మీద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో ఒకే ఒక కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రం ఉంది. ఆ కమ్యూనిటీ ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని 30 పడకల నుంచి 50 పడకల ఆసుపత్రిగా చేసినందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. అక్కడ ఒక డయాలసిస్ సెంటర్ను కూడా ఏర్పాటు చేయాలని మీద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో ఎవరైనా ప్రమాదవశాత్తూ లేదా అనుమానాస్పదంగా చనిపోతే పోస్ట్మార్టమ్ చేయాలంటే అవకాశం లేదు. పోస్ట్మార్టమ్ కోసం రాజోలు, కొత్తపేట, అమలాపురం మూడు నియోజకవర్గాల్లో ముగ్గురు సిఐల వద్దకు మేము తిరగవలసి వస్తోంది. కాబట్టి మా నియోజకవర్గానికి తప్పనిసరిగా ఒక పోస్ట్మార్టమ్ సెంటర్ను ఏర్పాటు చేయాలని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా నియోజకవర్గంలో ఎక్కడా ఒక డిగ్రీ కళాశాల కూడా లేదు. ఒక డిగ్రీ కళాశాలను కూడా మా నియోజకవర్గంలో ఏర్పాటు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో ఉన్న నాలుగు మండలాలు నదీ పరీవాహక ప్రాంతంలో ఉన్నాయి. వరదల వల్ల అక్కడున్న కొబ్బరితోటలతో పాటు గ్రామాలు కూడా కొట్టుకుపోతున్నాయి. కాబట్టి తప్పనిసరిగా అక్కడ groins నిర్మించాలని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా గ్రామం నగరం ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని 30 పడకల ఆసుపత్రిగా అభివృద్ధి చేయాలని కోరడం జరిగింది. ఆ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రానికి ఒకటిన్నర ఎకరం స్థలం కూడా ఉంది. దానికి ONGC మరియు GAIL సంస్థలు కూడా సహకరిస్తామని చెప్పడం జరిగింది. దానికి administrative sanction ఇప్పించవలసిందిగా నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, మా అమలాపురం పార్లమెంటు నియోజకవర్గాన్ని కోనసీమ జిల్లాగా చేసినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ, రాష్ట్రంలోని అన్ని జిల్లాల్లో అంబేడ్కర్ స్టడీ సర్కిళ్లను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా మీద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు కొండేటి చిట్టిబాబు గారు చెప్పిన అన్ని విషయాలను నోట్ చేసుకున్నాను. ఈ విషయాలను సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరుగుతుంది.

ఉ.11.10

శ్రీ శిల్పా చక్రపాణిరెడ్డి(SRI SILPA CHAKRAPANI REDDY)(శ్రీశైలం): అధ్యక్షా, శ్రీశైలం నియోజకవర్గంలోని సున్నిపెంట గ్రామ పంచాయితీ గురించి కొన్ని విషయాలు తమ దృష్టికి తీసుకు రాదలచుకున్నాను. 35 వేల మంది జనాభా కలిగిన సున్నిపెంట ప్రస్తుతం గ్రామ పంచాయితీ. గతంలో మున్సిపాలిటీ లోనూ, పంచాయితీలోనూ లేదు. గత 45, 50 సంవత్సరాల నుండి సున్నిపెంట గ్రామం ఎటువంటి అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. అక్కడ రెండు కుటుంబాలే పరిపాలన చేస్తున్నాయి. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత నామీద దయతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు గత 40 సంవత్సరాల్లో కానటువంటి పనిని మూడు నెలల్లో పూర్తి చేయడం జరిగింది. అందుకు వారికి మా నియోజకవర్గ ప్రజల తరపున శ్రీశైలం మండల ప్రజల తరపున ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి ఆదేశాల మేరకు గౌరవ పంచాయితీ రాజ్ శాఖ మంత్రి గారు హైపవర్ కమిటీ మీటింగ్ పెట్టి, ఆమోదించి సున్నిపెంటను గ్రామ పంచాయితీగా గుర్తించారు.

గ్రామ పంచాయితీ అయిన తరువాత నాలుగు సచివాలయాలు ఏర్పాటు చేసుకోవడం, 44మంది ఉద్యోగస్తులు 168 మంది గ్రామ వాలంటీర్స్ను నియమించడం జరిగింది. సున్నిపెంట గ్రామం సుదూర, మారుమూల ప్రాంతం. ఆత్మకూరుకు, జిల్లా కేంద్రానికి 115కి.మీ.ల దూరంలో ఉంది. ఏ పనిచేసుకోవాలన్నా ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. ఇప్పటి వరకు ఎంపీడిఓ కార్యాలయం లేదు. ప్రజలు తమ అవసరాల కోసం ఆత్మకూరుకు రావాలి. కాబట్టి సున్నిపెంటలో ఎంపీడిఓ కార్యాలయం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. 44 మంది ఉద్యోగస్తులు పనిచేయాల్సి ఉన్నా 22 మంది మాత్రమే అక్కడ పని చేయడం జరుగుతోంది. పోస్టింగ్ ఇచ్చినా అక్కడకు వచ్చి పనిచేసేందుకు ఎవరూ సుముఖత వ్యక్తం చేయడం లేదు. అయినప్పటికీ జిల్లా కలెక్టర్ గారిని సంప్రదించి డెప్యూటీషన్ మీద సుమారు 22 మందిని తీసుకోవడం జరిగింది. మరో 22 మంది సిబ్బంది కావాలి.

సున్నిపెంట, శ్రీశైలానికి చెందిన యువత ఎక్కడెక్కడో ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. స్థానికులు కాబట్టి వారు మాత్రమే అక్కడ పనిచేయగలుగుతారు. మిగిలిన ఖాళీలను డెప్యూటీషన్ లేదా శాశ్వత ప్రాతిపదికన నియమించాల్సి ఉంది. జూనియర్ లైన్మెన్ వంటి కొన్ని పోస్టులు మంజూరు కాలేదు. వీఆర్ఓ, ఏఎన్ఎం, ఫిషరీస్, వ్యవసాయ, ఇంజనీరింగ్ అసిస్టెంట్స్ను తీసుకోవాల్సి ఉంది. ప్రస్తుత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను అనుసరించి గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని సచివాలయాల్లో ఉద్యోగులను నియమించాలని ఉంది. డెప్యూటీషన్పై అక్కడ పోస్ట్ వేయడానికి వీలు లేదని కలెక్టర్ గారు చెబుతున్నారు కాబట్టి గ్రామీణ ప్రాంతాల తోపాటు పట్టణ ప్రాంతాల్లోని సచివాలయాల్లో కూడా అన్ని రకాల ఉద్యోగులను నియమించినట్లైతే మేలు జరుగుతుంది.

సున్నిపెంట గ్రామ పంచాయితీగా ఏర్పాటైనప్పటికీ ల్యాండ్ కన్వర్షన్ కాలేదు. వ్యవసాయ భూమి వ్యవసాయ భూమిగానే ఉంది. ఆ భూమిని ఉపయోగంలోకి తీసుకుంటూ పేదలకు ఇంటి స్థలాలు

ఇవ్వాలన్నా, ఇల్లు నిర్మించాలన్నా ఇబ్బంది అవుతుంది. వ్యవసాయ భూమిని పంచాయితీ భూమిగా మార్చాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ విషయమై వ్యవసాయ అధికారులు సిఫార్సులు చేసిన సంబంధిత దస్త్రం జిల్లా కలెక్టర్ గారి అనుమతి పొందింది. 1468 ఎకరాల భూమికి గాను 1250 ఎకరాల వ్యవసాయ భూమిని పంచాయితీకి అప్పగించేందుకు అంగీకరించి ఉన్నారు. ప్రస్తుతం ఆ దస్త్రం ప్రభుత్వం వద్ద పెండింగ్లో ఉంది. ఆ శాఖలో ఇప్పటి వరకు నలుగురు ప్రిన్సిపల్ సెకటరీలు పనిచేసి బదిలీపై వెళ్లినా ఆ దస్త్రం మాత్రం పరిశీలనకు నోచుకో లేదు. కాబట్టి ఆ దస్త్రాన్ని పరిశీలించి ఆమోదించాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఫారెస్ట్కు సంబంధించిన చెక్ పోస్ట్ ఆ పంచాయితీ పరిధిలో ఉంది. రెవెన్యూ పొందాలంటే మాకు ఇబ్బందిగా ఉంది. 14, 15వ ఆర్థిక సంఘం నిధులు తప్ప ఇతర ఆదాయ మార్గాలు లేవు. పంచాయితీకి మార్పు చేసుకుంటే తప్ప గృహాలకు నీటి కనెక్షన్, ఇంటి పన్నులు వేసి రెవెన్యూ పొందలేము. గృహాలకు విద్యుత్ మీటర్లు ఇవ్వడానికి కూడా నీలు లేదు. పంచాయితీ పరిధిలోకి ఆ భూమి మార్చినప్పుడే అటువంటి పనులన్నీ చేసుకోగలుగుతాము. ఆ చెక్పోస్ట్ ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని స్థానిక పంచాయితీకి బదలాయించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ సమస్యల్ని వెంటనే పరిష్కరించాల్సిందిగా తమ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని, ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను, సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వెళతాను.

శ్రీ సింహాద్రి రమేశ్ బాబు (SRI SIMHADRI RAMESH BABU)(అవనిగడ్డ): అవనిగడ్డ నియోజకవర్గం కోడూరు మండలం నాగాయలంక మండలం సముద్ర తీర ప్రాంతం. అక్కడ ప్రతి సంవత్సరం తుపాన్ల వల్ల out fall sluices rust వచ్చి పాడయ్యాయి. తూములు తుప్పుపట్టిన కారణంగా పోటు వచ్చినప్పుడు క్లోజ్ కావాల్సి ఉండగా క్లోజ్ కావడం లేదు. పోటు వచ్చినప్పుడు ఓపెన్ కావాల్సి ఉండగా ఓపెన్ కావడం లేదు. ఆ విధానం చెడి పోయిన కారణంగా సుమారుగా ఆరు వేల ఎకరాల వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూమి సాగుబడికి నీలు లేకుండా పోయింది. గౌరవ మంత్రిగారు తక్షణమే ఆ పనులు పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గం కరవు కాటకాలతో ఉంటుంది. వరదలు వస్తే మునిగిపోవడం, కరవు వస్తే ఆయకట్టు శివారు భూములు నీటి ఎద్దడి కారణంగా పంటలు నష్ట పోతుంటాయి. ఈ కారణాల దృష్ట్యా వేసవి కాలం పూర్తయ్యే లోగా పనులు పూర్తి చేయగలిగితే వ్యవసాయానికి నీలుగా ఉంటుంది.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను, సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వెళతాను.

శ్రీ ఉప్పలపాటి వెంకట రమణమూర్తి రాజు (కన్నబాబు) (SRI UPPALAPATI VENKATA RAMANA MURTHY RAJU)(KANNA BABU)(ఎలమంచిలి): మా యలమంచిలి నియోజకవర్గం పరిధిలో ఎస్ఈజడ్ ఉంది. 2004 వ సంవత్సరంలో దివంగత నేత రాజశేఖరరెడ్డి గారు ఎస్ఈజడ్ను ఇవ్వడం జరిగింది. ఆయన ఆలోచించి స్థానిక యువతకు ఉద్యోగ అవకాశాలు కల్పించాలన్న ఉద్దేశంతో సాహసోపేతమైన నిర్ణయం తీసుకుని ఎకరానికి రూ.1000ల చొప్పున 1000 ఎకరాల భూమిని ఎస్ఈజడ్లో భాగంగా Brandish Companyకి లీజుకు ఇచ్చారు. నాకు తెలిసి బహుశా ఇంత తక్కువ లీజుకు ఇవ్వడం ఎక్కడా జరగలేదు. కనీసం 45 వేల మందికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని ఆ కంపెనీతో చేసుకున్న ఆనాటి అవగాహనా ఒప్పందం లోనే ఒక కండిషన్ ఉంచారు. ఇప్పటికి 21వేల మందికి ఉద్యోగాలు ఇచ్చారు. మరో 24వేల మందికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలని ఉంది. కాకపోతే ఆ భూమిని ఇప్పటి వరకు ఆ కంపెనీ యాజమాన్యానికి రిజిస్ట్రేషన్ చేయలేదు. ఈ విషయంపై దివంగత మంత్రి మేకపాటి గౌతమరెడ్డి గారు ఒకరోజు ఆ ప్రాంత పరిశీలనకు వచ్చి Brandish Company యాజమాన్యంతో ఒక రోజు గడిపారు. అక్కడ పరిస్థితులన్నీ పరిశీలించి అధికారులతో సమావేశం జరిపి అనుకున్న విధంగా మీరు ఎప్పటి లోగా స్థానిక యువతకు ఉపాధి కల్పిస్తారు మీ ఒప్పందం ఏమిటి అని గట్టిగా నిలదీయడం జరిగింది.

ఉ.11.20

ఇప్పటికే అక్కడ 300 నుంచి 400బస్సులు తిరుగుతున్నాయి. ఇప్పటికే ట్రాఫిక్తో బాగా జామ్ అయిపోతుంది. మధ్యాహ్నం వెళ్లాల్సిన ఉద్యోగులు సుమారు మూడు, నాలుగు గంటలు ఇంటికి ఆలస్యంగా వెళుతున్నారు. అందువల్ల రోడ్లు వెడల్పు చేసి, సదుపాయాలన్నీ కల్పిస్తే మిగిలిన ఉద్యోగాలను కూడా వీలైనంత తొందరగా ఇస్తామని పరిశ్రమల శాఖా మంత్రి గౌతమ్ రెడ్డిగారికి వాళ్లంతా ప్రామిస్ చేశారు. గౌతమ్ రెడ్డి గారు కూడా అధికారులతో వెంటనే మాట్లాడి, నా సమక్షంలోనే దానిమీద చాలా తొందరగా యాక్షన్ తీసుకున్నారు. కాకపోతే మా దురదృష్టం కొలది ఆయన చనిపోయారు. ప్రస్తుతం నేను కోరేదేమంటే, మా అచ్యుతాపురానికి తప్పనిసరిగా రింగు రోడ్డు వేస్తేనే ఈ ట్రాఫిక్ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. ఇది VUDA లిమిట్స్లో ఉంది. VUDA వాళ్లు కూడా వేయడానికి రెడీగా ఉన్నారు. కమిషనర్గారు కూడా నిధులున్నాయి, వేస్తానని నాతో చెప్పారు. కానీ డిలే అయిపోతోంది. అచ్యుతాపురానికి వెంటనే రింగు రోడ్డు వేసి, మిగిలిన 25000 మందికి ఉద్యోగాలు ఇస్తే ఎంత లేదన్నా మరో నాలుగు, ఐదు వందల బస్సులు తిరగాలి. అందువల్ల ట్రాఫిక్ మొత్తం జామ్ అయిపోతుంది. నిధులు కూడా ఉన్నాయి, రోడ్డు వేస్తానని కమిషనర్గారు చెప్పారు. మంత్రిగారు దానిమీద కొంచెం దృష్టి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. జీరో అవర్లో చాలాసార్లు చెప్పడం, నోట్ చేసుకున్నాం, సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాం అంటున్నారు గానీ, దానిమీద ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. ఇది మాకు చాలా చాలా ముఖ్యం.

ఇంకొకటి, ఈ ఎస్ఇజెడ్లోనే 2004లో అక్విజిషన్ జరిగింది. అప్పటి నుంచి కూడా పరిహారం ఇస్తున్నారు. పట్టాలున్న భూముల్లో కొన్ని ఎస్క్రోచ్మెంట్స్ గత 25, 30సంవత్సరాల నుంచి ఉన్నాయి. వాటిలో ఎక్కువమంది మత్స్యకారులు ఆ కొండల మీద సుమారు 300 నుంచి 400ఎకరాల్లో జీడి తోటలు వేసుకున్నారు. వాటికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు కలెక్టరుగారు ప్రభుత్వానికి పంపించారు. మరి అమరావతిలో ఉన్న అధికారులు “ఎస్క్రోచ్మెంట్లకు పేమెంట్ ఇవ్వడం అవ్వదు” అని తిరస్కరించారు. 2004 నుంచి 2020వరకు ఇచ్చినప్పుడు మరి ఇప్పుడు ఎందుకు ఇవ్వను అంటున్నారో నాకు తెలియడం లేదు. రైతుల నుంచి ఆ భూములను మనం హిందోవర్ కూడా చేసుకోలేదు. మాకు చాలా అర్జెంటు, వెంటనే హిందోవర్ చేయమని వాళ్లు అడుగుతున్నారు. ప్రభుత్వం దానికి పేమెంట్ ఇవ్వడానికి ఇష్టపడటం లేదు. వారంతా చిన్న చిన్న రైతులు. పది, ఇరవై, యాభై సెంట్లు, అంతా కూడా ఎకరా లోపు ఉన్న వారే, సుమారు 600 నుంచి 800మంది రైతులుంటారు. దానిని రెవెన్యూ మినిస్టరు, పరిశ్రమల శాఖ మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టిలో పెట్టి దానికి పేమెంటు ఇప్పిస్తారని కోరుకుంటూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చిన మీకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బొత్త సత్యనారాయణ (SRI BOTCHA SATYANARAYANA): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు రెండు అంశాలు చెప్పారు. మొదటి అంశం రోడ్లు వెడల్పు చేయాలని, దానిని ప్రాధాన్యతగా తీసుకుని ఒక సమావేశం పెట్టి దాని సాధ్యా సాధ్యాలు, అన్ని విషయాలు పరిశీలించి త్వరలోనే ఆయనకు తెలియపరుస్తాము. రెండవ అంశం రెవెన్యూ శాఖకు సంబంధించినది. దానిని కూడా సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాము.

శ్రీ పెద్దిరెడ్డి ద్వారకానాథ్ రెడ్డి (SRI PEDDIREDY DWARAKANATH REDDY) (తంబళ్లపల్లె): అధ్యక్షా, చాలా సంతోషంగా ఉంది. మొదట చెప్పకోవాల్సిందేమంటే, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి దగ్గర శాసనసభ్యులుగా పనిచేయడమే అందరికీ పెద్ద అదృష్టం. నేను రెండు పర్యాయాలు ప్రతి గడపకీ తిరిగాను. మొదటిసారి ఏ ఇంటికి వెళ్లినా అడిగేవారు. మీ ముఖ్యమంత్రిగారికి బీసీలు, ఎస్సీలు, ఎస్టీలేనా కావాల్సింది, మేము అంతా పనికి రాని వాళ్లమా అని ఇద్దరు బ్రాహ్మణ ఆడవాళ్లు నన్ను నిలబెట్టి అడిగారు. రెండవ సారి వెళ్లినప్పుడు మీరు అడిగారా లేకపోతే ఆయనే మనసు పెట్టి చేశారా అని మళ్లీ ఇద్దరు బ్రాహ్మణ ఆడవాళ్లే నన్ను అడిగారు. మేము ఎవరం అడగలేదు, మాకేమీ తెలియదు, ముఖ్యమంత్రిగారే చేశారని చెబితే వాళ్లంతా చాలా సంతోషపడ్డారు. వాళ్లు నాతో మాట్లాడిన మాటలు. “మాకు అందుతుందో లేదోనని బాధ లేదు, ఇంతమంచి ఆలోచన ముఖ్యమంత్రిగారికి వచ్చినందుకు మా ఆశీస్సులు ఎప్పుడూ ఆయనకు ఉండాలి, మీరు కూడా ఆయన దగ్గర మంచిగా పనిచేయాలని” చెప్పారు.

మాకు కర్ణాటక బోర్డరు ఉంటుంది. కర్ణాటక బోర్డరులో ఉన్న మన స్కూల్స్‌లో అప్పట్లో ఎవరూ చదివే వాళ్లు కాదు. మన స్కూల్స్ అన్నీ ఖాళీగా ఉండేవి. ఈ రోజు కర్ణాటక నుంచి మన స్కూల్స్‌లో జాయిన్ చేస్తామని అడిగే పరిస్థితి ఉంది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

గౌరవ సభ్యులు డా. పి.వి. సిద్ధారెడ్డి గారు కూడా కర్ణాటక బోర్డరులోనే ఉంటారు. ఈ రోజు అక్కడ టీచర్లు, భవనాల స్ట్రెంగ్త్ సరిపోవడం లేదు. ఒకప్పుడు అందరూ కర్ణాటక వెళ్లి చదువుకునేవారు. ఇట్లా చెప్పుకుంటూ పోతే ముఖ్యమంత్రిగారి గురించి మనం ఎన్నో చెప్పాలి. ఈ రోజు మేము గ్రామాల్లోకి వెళితే చిన్న చిన్న లీడర్లంతా “మాకు ఏమి పని ఉందన్నా, మేము ఏదో సేద్యం చేసుకుంటున్నాము, ఒక్కరూ కూడా మా దగ్గరకు వచ్చే పరిస్థితి లేదు, అందరూ సచివాలయానికి వెళ్లి అక్కడ పని చేసుకుంటున్నారు. మేమేం చేయాలి, మేము ఏమీ చేయలేని పరిస్థితి, మా దగ్గరకి ఎవరూ రావడం లేదన్న బాధ” కూడా మన లీడర్లలో ఉంది. ఏ రకంగా పథకాలు ప్రజలకు చేరుతున్నాయి, కడుపులో పడినప్పటి నుంచి చనిపోయే వరకు మనిషికి ఏ రకంగా చేయాలి, మనిషికి ఏ రకంగా ధైర్యం కల్పించాలని, అన్ని రకాలుగా ఆలోచించి పథకాలు పెట్టిన ముఖ్యమంత్రి మన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారేనని ఒక్కసారి కాదు, వెయ్యిసార్లు చెప్పినా సరిపోదు. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు సంక్షేమ పథకాలే తప్ప వేరే ఏమీ పట్టించుకోవడం లేదని తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యులు, చంద్రబాబునాయుడుగారు మాట్లాడుతున్నారు. నేను నా నియోజకవర్గం వరకు మాట్లాడుతున్నాను. నా నియోజకవర్గానికి ఎవరినైనా పంపించమని చెప్పాను. నేను అడగకముందే వాటర్ గ్రీడ్ ఇచ్చారు. మాకు ఫ్లోరైడ్ సమస్య ఉంది. 45 సంవత్సరాల కల్లా దంతాలు, మోకాళ్ల నొప్పులు వస్తాయి. మొదట మా నియోజకవర్గానికి వచ్చినప్పుడు, అన్నా ఇక్కడ ఫ్లోరైడ్ సమస్య ఉంది, ఇట్లా వాటర్ గ్రీడ్ కావాలని అడిగాము. నా ఒక్క నియోజకవర్గానికి ఇంటింటికీ నీటిని అందించేందుకు రూ.300కోట్ల పైన అవుతుంది. అది కూడా గండికోట నుంచి దాదాపు 6టిఎంసీలు. హంద్రీ నీవా మాకు వస్తుంది. అది కాకుండా గండికోట నుంచి మళ్ళీ 6టిఎంసీలు పైపు లైన్ ద్వారా మాకు ఇస్తూ, అక్కడి నుంచి పుంగనూరు, పీలేరు, పలమనేరు, కుప్పం వరకూ పోతుంది. నాకు రూ.500కోట్లతో 2.3టిఎంసీల రిజర్వాయరు కావాలని అడిగాను.

రోడ్లు గురించి అందరికీ తెలిసిందే. ఎన్ని వేసినా అక్కడ సరిపోవు. నువ్వు ఏమి పని చేస్తున్నావు, ఎందుకు చేయలేవు అని అన్నారు.

నాకు మునిసిపాలిటీ కావాలని చెప్పాను. వెంటనే మంత్రిగారికి చెప్పి మునిసిపాలిటీను ఇచ్చేయమని చెప్పారు. ఆర్టీసీ డిపో కావాలని అడిగాము. వెంటనే తీసుకోమని చెప్పారు. ఆరు బెడ్లు ఉన్న ఆసుపత్రిని 50 పడకలకు పెంచేందుకు వెంటనే శాంక్షన్ చేశారు. వచ్చే నెల 10వ తేదీనాటికి స్టాఫ్‌ను కూడా ఇస్తానని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు.

మనం జనాల్లోకి పోవాలంటే ఇంతకు ముందు భయపడేవాళ్ళం. నేను ఎమ్మెల్యే కాకముందు రాజకీయంగా కొంచెం అనుభవం ఉంది. గతంలో ఎమ్మెల్యేగా ఊళ్లోకి వెళ్లాలంటే ముందుగా పోలీసు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ పది మందిని పెట్టుకోవాలి. అక్కడికి ఎవరు వస్తారో చూసుకోవాలి, లేకపోతే బిందెలు, వేరేవి అడ్డం పెట్టి గ్రామాల్లోకి రానిచ్చేవారు కాదు. ఈ రోజు మనం ఊళ్లోకి పోతుంటే అవేమీ అవసరం లేదు. మనల్ని పిలిచి “అన్నా మాకు అన్నీ వచ్చాయి, ఇంకా చిన్నది ఉంది, అది చేసి పెట్టండి, ముఖ్యమంత్రిగారికి చెప్పండి” అని వాళ్లే మాట్లాడుతున్నారు. ఈ రోజు మన ముఖ్యమంత్రిగారి వల్ల ప్రతి శాసనసభ్యుడు ప్రతి ఇంటికి వెళ్లి మాట్లాడే పరిస్థితి ఉంది.

ఇదే కాకుండా అభివృద్ధి గురించి ఆయన మాట్లాడారు. ఎక్కడకీ వద్దు, ఆయన గాని, ఆయన కుమారుణ్ణి గాని నా నియోజకవర్గానికి రమ్మని చెప్పాను. అభివృద్ధి, సంక్షేమ పథకాలు ఏంటనేది నేను చూపిస్తాను. ఆ మాట చెబితే వాళ్లు ఒప్పుకోవడం లేదు. మా తంబళ్లపల్లి నియోజకవర్గ చరిత్ర గురించి మీ అందరికీ తెలిసే ఉంటుంది. తంబళ్లపల్లి అంటే పెద్ద ఫ్యాక్షనిజం ఉన్న ప్రాంతం. అభివృద్ధికి చాలా దూరంగా ఉంటుంది. చాలా పెద్ద ప్రాంతం. దాని గురించి చెప్పాలంటే పెద్ద చరిత్ర ఉంది. తంబళ్లపల్లి నియోజకవర్గ ప్రజలు జిల్లాలో ఆనాడు జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికి అత్యధిక మెజారిటీ ఇచ్చారు. నన్ను చూసి ఓట్లు వేయలేదు. మన ముఖ్యమంత్రి గారి మీద ఉన్న నమ్మకంతో ఓట్లు వేశారు. ఈ రోజు ఆ నమ్మకాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు నిలబెట్టుకున్నారు కాబట్టే మేము కూడా తిరగగలుగుతున్నాము, ఇదంతా ముఖ్యమంత్రిగారి చలన.

ఉ.11.30

ముఖ్యమంత్రి గారి గురించి ఎంత చెప్పినా సరిపోదు అధ్యక్షా. అభివృద్ధి జరగలేదు అని తెలుగుదేశం వాళ్ళు ప్రతిసారీ మాట్లాడుతున్నారు. నా నియోజకవర్గానికి రండి, ఎక్కడ అభివృద్ధి జరగలేదో చూడండి, ఆసుపత్రులు గానీ ఏవైనా చూడండి. అక్కడికి వచ్చి, అవన్నీ చూసి అప్పుడు మాట్లాడండి. జిల్లా అభివృద్ధి గురించి ఇంక చెప్పక్కర్లేదు. జిల్లాలో జగన్మోహన్ రెడ్డి గారికి హయ్యస్ట్ మెజారిటీ మా తంబళ్లపల్లెలోనే ఇచ్చారు అధ్యక్షా. అభివృద్ధి జరగలేదు అనే వాళ్ళని ఒకసారి మా నియోజకవర్గానికి వచ్చి చూడాల్సిందిగా మీ ద్వారా నేను కోరుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

డా.ఉండవల్లి శ్రీదేవి (DR. UNDAVALLI SRIDEVI) (తాడికొండ): అధ్యక్షా, జీరో అవర్లో మాట్లాడటానికి నాకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు. సిఆర్డిఏ పరిధిలో ఉన్న 29 గ్రామాల్లో 16 గ్రామాలు, తుళ్ళూరు మండలంలో ఉన్నాయి. అది నా నియోజకవర్గంలో ఉన్న ఒక మండలం, ఇక మిగతా మూడు మండలాలు, తాడికొండ, మేడికొండూర్ మరియు ఫిరంగిపురం. సిఆర్డిఏ గురించి మాట్లాడాలంటే, ఇక్కడ దాదాపు 32000 ఎకరాలు లాండ్ పూలింగ్ చేయడం జరిగింది. అంతే కాకుండా కొండపోరంబోకు భూములని, ఇనామ్ భూములని రకరకాలుగా 52000 ఎకరాలకు పైగా భూములను లాండ్పూలింగ్ చేశారు. కాని అక్కడ బడా బాబులు, పెద్ద సామాజికవర్గానికి సంబంధించిన వ్యక్తులు

మాత్రమే లాండ్ పూలింగ్ కి ఇచ్చారు. అక్కడ ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, మైనారిటీలు కూడా ఉన్నారు, వాళ్ళకి మనం ఏమి న్యాయం చేసామని చూస్తే, చాలామందికి జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు సహృదయంతో 52 వేల ఇళ్ళ పట్టాలు పంపిణీ చేద్దామంటే, దాన్ని కూడా కోర్టులో వేసి అడ్డుకున్నారు. అక్కడ ఉన్న పేదలకి ఇళ్ళ పట్టాలు ఇవ్వాలంటే కనీసం ఆ 52000 ఎకరాలు కాకుండా మా ఊరిలో వడ్డమాను, గొల్లపాడు, నెక్కల్లు ఇలా దాదాపు 16 గ్రామాలున్నాయి, వాళ్ళకి ఏదో ఒక ఊరిలో ఇళ్ళ పట్టాలు ఇస్తే బాగుంటుందని నా అభ్యర్థన అధ్యక్షా. ఎందుకంటే, ఎస్సీలకి భూములుండవు, జీవనోపాధి కోసం ఎక్కడికైనా వెళ్ళి పనిచేసుకుందామంటే అక్కడ మూడు పంటలు పండే భూములు కూడా లేవు. అందువల్ల వాళ్ళు పనుల కోసం పొద్దున్నే 40 కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉన్న విజయవాడకో, గుంటూరుకో వెళ్ళి పనులు చేసుకుని రూ.500-600 సంపాదించుకుని, సాయంత్రానికి గ్రామాలకు తిరిగి వస్తున్నారు. భూమి లేని నిరుపేదలకు ప్రభుత్వం తరపున ఇస్తున్న రూ.2500లను, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు సహృదయంతో రూ.5000లు చేస్తే దాన్ని కూడా కోర్టుకు వెళ్ళి అడ్డుకున్నారు. కనుక పెంచిన రూ.5,000లను అమలు జరిగేలా చూడాలని కోరుకుంటున్నాను. తుళ్ళూరు సిఆర్ డివి పరిధిలో ఉండడం వల్ల, మిగిలిన మూడు మండలాలకన్నా, తుళ్ళూరు లోనే సమస్యలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఒక ఎల్ ఇడి లాంప్ పోయినా, తుళ్ళూరు రాజధానిలో ఉంది అంటారు, కానీ మనం వస్తుంటే చూస్తుంటాం, రోడ్లు సరిగా ఉండవు, ఆ రోడ్ల మధ్యలో డివైడర్ల దగ్గర ఎల్ ఇడి లాంపులు పెట్టాలని ప్రపోజ్ చేశారు, ఆ భాగం అంతే మిగిలింది, కనుక అక్కడ కూడా పెట్టాలని అనుకుంటున్నాము. మనం వస్తున్నప్పుడు, సీడ్ యాక్సెస్ రోడ్లు దగ్గర, రాయపూడి అనే గ్రామంలో వస్తుంది. అక్కడ మైనారిటీ సహోదరులు ఎక్కువగా ఉన్నారు, అక్కడ మనకు మెజారిటీ కూడా చాలా ఎక్కువగా వచ్చింది. వాళ్ళు మసీదుకి వెళ్ళి ప్రార్థనలు చేద్దామంటే అక్కడ ఈడ్ గా లేదు, అందువల్ల వాళ్ళు రంజాన్ సమయంలో, ఇతర ప్రార్థనా సమయాల్లో సీడ్ యాక్సెస్ రోడ్డులో టెంట్లు వేసుకుని ప్రార్థనలు చేస్తున్నారు. మన మున్సిపల్ మినిష్టర్ గారు దీనిని కన్సిడర్ చేయాలి ఎందుకంటే ఏ మండలంలో అయినా మనం చేయగలం, కానీ అధికారంలో ఉన్నా కూడా ఇక్కడ ఏమీ చేయలేకపోతున్నాము. ఎందుకంటే అక్కడ ఉన్న భూమి అంతా సిఆర్ డివి పరిధిలో ఉంది, అక్కడ కమీషనర్ ని అడగాలి, అక్కడ స్పందన సరిగా లేదు. సీఆర్ డివి పరిధిలో కూడా పేదలున్నారు. కనుక పంచాయితీ పరిధిలో, వారికి కొంత భూమిని కేటాయిస్తే, వాళ్ళకి కావల్సిన కమ్యూనిటీ హాళ్ళు కానీ కళ్యాణ మంటపాలు కానీ స్మశానాలు కానీ నిర్మించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయమిటంటే, తుళ్ళూరులో ఒక పిహెచ్ సి ఉండేది. దేవతల రాజధాని అమరావతిని తలదన్నే రాజధాని ఇక్కడ కడతానని ప్రజలను మోసం చేసిన చంద్రబాబు నాయుడికి ఎన్నికల్లో తమ పార్టీ ఓడిపోతుందని ఎప్పుడైతే తేటతెల్లమయ్యిందో, ఆ పిహెచ్ సి కాస్తా సిహెచ్ సి చేసేశారు, అక్కడ సిబ్బంది కూడా లేరు అధ్యక్షా. అలాగే తాడికొండ నుంచి తుళ్ళూరు వస్తున్నప్పుడు, అసెంబ్లీ అంటున్నారు దారి అంతా మీరు చూస్తే పెదపరిమి దగ్గర కోటేశ్వర గుడి ఉంటుంది. అక్కడ లోరెవెల్ బ్రిడ్జి ఉంది. వర్షాలు వస్తే, కనీసం మనం గుంటూరు నుంచి తుళ్ళూరుకి వచ్చే అవకాశం కూడా ఉండదు, కనుక అక్కడ హైలెవెల్ బ్రిడ్జి కట్టాలి. అలాగే వేసవికాలం వచ్చేసింది, ఇక్కడ కాంక్రీట్ జంగిల్ వల్ల, ఉష్ణోగ్రత 38 డిగ్రీల సెంటిగ్రేడు

వరకు పెరిగింది. ధర్మార్థ కామ మోక్షానాం ఆరోగ్యం మూలముత్తమమ్ అంటారు Charak, the sage and physician. మనందరికీ కూడా ఆరోగ్యం అనేది చాలా ముఖ్యం. అంతే కాకుండా, Health care is vital for all of us for some time. But Public Health is vital for all of us all the time. Even Lord Buddha also said, “you should keep your body neat and clean, always do a little exercise at least.” అధ్యక్షా, మా ప్రాంతంలో దాదాపు 32 చెరువులు ఉన్నాయి. వేసవి కారణంగా, చాలా చెరువులు ఎండిపోయాయి. అయితే ఎన్ఎస్ఐ, తాడికొండ కెనాల్స్ కనీసం రెండు, మూడు రోజులు అదనంగా నీరు ఇస్తే గానీ, అవి నిండవు. అంతే కాకుండా, గుంటూరు జిల్లా గోరంట్ల పక్కన లామ్ అనే గ్రామం ఉంది. మున్సిపల్ వాటర్ గోరంట్ల వరకు వచ్చింది గానీ, లామ్ గ్రామానికి రావట్లేదు. కారణమేమిటంటే, లామ్ లో స్వర్ణభారత్ కాలనీకి అడవి తక్కువ పాలెం నుంచి డ్రైనేజ్ నీళ్ళు వచ్చి అక్కడి నీళ్ళు కలుపితమౌతున్నాయి. అక్కడి ప్రజలు నేను అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడల్లా ఒక వాటర్ బాటీలో ఈ కలుపితమైన నీళ్ళు చూపిస్తున్నారు, కనుక ఆ గ్రామానికి మంచినీరు అందేలా ఏర్పాట్లు చెయ్యాలి అధ్యక్షా.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా. గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. సంబంధిత మంత్రులకు వివరిస్తామని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ బియ్యపు మధుసూదన్ రెడ్డి(SRI BIYYAPU MADHUSUDHAN REDDY)(శ్రీకాళహస్తి): జగన్ సార్ కొత్త జిల్లాలను ఏర్పాటు చేయడం నాకైతే చాలా సంతోషంగా ఉంది. శ్రీకాళహస్తి, సత్యవేడు చాలా దూరం అవుతుంది మాకు, కాబట్టి రెవెన్యూ డివిజన్ కావాలని మీ ద్వారా కోరుకుంటున్నాము. జిల్లాలు ఏర్పడకముందు, ఒక మనిషి చిత్తూరు పోవాలంటే, తమిళనాడు పోయినట్లు. తెల్లారి పోతే, సాయంకాలం అయ్యేసరికి దాదాపు తన దగ్గర ఉన్న డబ్బులంతా ఖర్చయిపోయి, బ్యాగు చంకలో పెట్టుకుని తిరుగుతూ, లేటయిపోతోంది, దూరం వెళ్ళాలని చివరికి పని కాకుండానే, ముగించుకుని ఇంటికి పోతుంటారు. కానీ మన జగనన్న ఆలోచించి, జిల్లాలను మన దగ్గర ప్రాంతాలకి తీసుకు రావడం, మాకు చిత్తూరు జిల్లా ఇచ్చారు. ఇంకా తిరుపతిని బాలాజీ జిల్లా చేయడం నాకైతే చాలా ఆనందం కలిగించింది. కొత్త జిల్లాలు ఏర్పాటు చేయడమే కాకుండా, వాటికి మంచి పేర్లు కూడా పెట్టారు, మహానుభావుల పేర్లు- ఎన్.టి. రామారావు పేరు. ఎన్.టి. రామారావు పేరు ఎత్తగానే చంద్రబాబు నాయుడు చెప్తారు, ఆయన పేరు వాడతాడు, ఆయన సైకిల్ వాడతాడు, ఆయనకు వెన్నుపోటు పొడిచి, అతను ఏమి చేశాడో మనందరికీ తెలుసు. ఆయన కొడుకులు కూడా కనీసం మా నాయన చనిపోయాడు, మా నాయన పేరు ఒక జిల్లాకి పెట్టాలి అని ఏ రోజూ కూడా అనుకోలేదు. పద్మశ్రీ అడుగుతూ ఉంటారు, ఎప్పుడు కష్టం వస్తే అప్పుడు ఎన్.టి. రామారావు జ్ఞాపకం వస్తారు. కానీ, మన జగనన్న, ఈ రోజు ఎన్.టి. రామారావు గారి పేరు జిల్లాకి పెట్టడం వల్ల, ఆయనకు ఎంతో ఆత్మ శాంతి కలుగుతుందని తెలియచేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నిజంగా ఎన్.టి. రామారావు గారి వారసులు అడగకపోయినా, జగనన్న ఈ రోజు అలా చేయడం చాలా సంతోషం కలిగించింది. అదే విధంగా జిల్లాలకు దేవుళ్ళ పేర్లు పెట్టారు, పుటపర్తి సాయిబాబా, బాలాజీ జిల్లా, అన్నమయ్య జిల్లా, పేర్లు చూడండి ఎంత అందంగా ఉన్నాయి? జగనన్న మనసు అందమైనది, అలాగే జిల్లాల పేర్లు కూడా బాగా ఆలోచించి పెట్టారు, ప్రాంతాల పేర్లు, కోనసీమ జిల్లా, పల్నాడు జిల్లా, మన్యం జిల్లా, ఇలాంటి పేర్లు చూస్తుంటే చాలా సంతోషంగా ఉంది. ఎందుకు చెప్తున్నానంటే, మొన్న బాలకృష్ణ గారు నాకు హిందూపురం జిల్లా కావాలని అడిగారు. ఎందుకు అడిగారు? దగ్గరగా ఉంటుందని అక్కడ ప్రజలు అడిగారని. నువ్వెట్లా అడిగావో అట్లే కదా మూడు రాజధానుల డిమాండ్ని కూడా అడిగింది, నీ అల్లుడికొక న్యాయం, రాష్ట్రానికి ఒక న్యాయమా? ఈరోజు వైజాగ్ నుంచి కర్నూలు దాకా ప్రజలందరూ కూడా ఆలోచిస్తున్నారు మూడు రాజధానులు చేస్తే దగ్గరవుతుందని. గ్రామ సచివాలయాల్ని మనం చూశాం. ఈ రోజు గడపకే వచ్చేశాయి పంచాయితీలు, గడప దగ్గరకే పాలన. మనం బ్రష్ చేసుకోవద్దా, వేపపుల్ల తుంచుకుని తోముకుంటూ, పక్కనున్న గ్రామ సచివాలయానికి పోయి, మాట్లాడేసి వచ్చి పనులు చేసుకుంటున్నాము. ఇవన్నీ ఆలోచించి జగనన్న చేయడం చాలా సంతోషంగా ఉంది. నేనెందుకు చెప్తున్నానంటే, మొన్నయితే చంద్రబాబునాయుడు గారు అసింబ్లీ నుంచి ప్రతిజ్ఞ చేసి వెళ్ళిపోయాడు.

ఉ.11.40

“ఈ అసింబ్లీకి నేను రాను, నన్ను అవమానించారు” అని గత సెషన్లో చంద్రబాబునాయుడు గారు ప్రతిజ్ఞ చేసి ఒక సాకు పెట్టుకొని వెళ్ళిపోయారు. కానీ ఆయన చెప్పింది నిజమా అబద్ధమా అనేది కూడా అర్థం కాలేదు. ఎవరూ అలాంటివి encourage చేయరు. ముఖ్యమంత్రిగారితో సహా సభ్యులందరం కూడా బాధపడ్డాం. ఆయన నేను ఈ సభకు రాను అని చెప్పారు. కానీ వారి కొడుకు మాత్రం శాసనపరిషత్ కి వస్తున్నారు. చంద్రబాబునాయుడుగారు చెప్పిన దానికి గ్యారంటీ లేదు. ఎందుకంటే వారి కొడుకు కూడా శపథం చేసి వెళ్ళిపోవాలి. కానీ వారి కొడుకు శాసనపరిషత్తుకు వచ్చి వీర విహారం చేస్తున్నారు. ఆయన కొడుకుకి సబ్జెక్టు తెలియదు, ఏదేదో మాట్లాడతాడు, వారి కొడుకు ఎమ్మెల్యే పిరియడ్ కూడా అయిపోతుంది. ఈసారి వారి కొడుకుని ఎమ్మెల్యే చేసే పరిస్థితి కూడా లేదు. ఎందుకంటే వారిని గెలిపించలేరు.

గతంలో రాజశేఖర రెడ్డిగారి విగ్రహాల తలలను ఉరి లాగా వేసి లాక్కొని పోయి ఒక చోట విగ్రహాల తలలు, వేరే చోట విగ్రహాల చేతులు, కాళ్ళు విరిగినవి పడేసేవాళ్ళు. రాజశేఖర రెడ్డిగారి మీద ఉన్న కసితో ఆయన విగ్రహాలను తాడుతో లాగారు. కానీ అదే జిల్లాకు ఎస్సీఆర్ పేరుని పెట్టిన ఘనత జగన్మోహన్రెడ్డిగారిదని తెలియజేస్తున్నాను. నక్కకి నాగలోకానికి అంత తేడా ఉంది.

బ్రిటీషు కాలంలో మనకు 11 జిల్లాలను ఏర్పాటు చేశారు. 1970లో ప్రకాశం, విజయనగరం జిల్లా రెండు మాత్రమే అయ్యాయి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఎన్నో సంవత్సరాలు అయింది. ఇప్పుడు 13 జిల్లాల నుంచి 26 జిల్లాలు చేసిన మహానుభావుడు మా జగన్మోహన్ రెడ్డిగారని తెలియజేస్తున్నాను. దీనికి చాలా మంది ప్రజలు సంతోషంగా ఉన్నారు. ఉదయం వెళ్లి మధ్యాహ్నం పని చూసుకొని వచ్చేయచ్చు. హృదయం ఉన్న దేవుడు, ప్రజలు బాగుండాలని కోరుకునే వ్యక్తి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారని తెలియజేస్తున్నాను. జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని అందరూ అవమానించినా, జైల్లో పెట్టినా, ఎన్నెన్నో కుట్రలు చేసినా ఆయన ముఖ్యమంత్రి స్థానంలో కూర్చున్నారు. చంద్రబాబునాయుడుగారి కొడుకు కూడా ఎమ్మెల్యే పదవీ కాలం పూర్తి అయి ఇంటికి వెళ్లిపోతారు. ఎవరూ ఉండరు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఎన్ని రోజులు అబద్ధాలు చెబుతారు? తెల్లారి లేచిన దగ్గర నుంచి భజన చేస్తుంటారు. ఎవరైనా గుడిలో చిడతలు వాయిస్తారు కానీ శాసనసభలో ఎవరైనా చిడతలు వాయిస్తారా? కొత్తగా ఎమ్మెల్యే అయిన సభ్యులు సీనియర్ సభ్యుల నుంచి ఏమి నేర్చుకోవాలి? ప్రతిపక్ష సభ్యులు స్పీకర్ గారి టేబుల్ ని కొడతారు, పేపర్లు చించేస్తారు, విజిల్స్ వేస్తారు, చంద్రబాబునాయుడుగారు పోకిరి బ్యాచ్ ని, రాడీ బ్యాచ్ ని తయారు చేసి శాసనసభకు పంపించారు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు సభలో ఉండి ప్రభుత్వాన్ని ప్రశ్నించవచ్చు, వారికి ప్రశ్నించే హక్కు ఉంది. ఈరోజు రాష్ట్ర బడ్జెట్ లో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ఎన్నో సంక్షేమ పథకాలను పెట్టారు. ఈరోజు పక్క రాష్ట్రాలు కూడా మన రాష్ట్రం వైపు చూస్తున్నాయి. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఉదయం లేచిన దగ్గర నుంచి సాయంత్రం వరకు ప్రభుత్వాన్ని విమర్శిస్తునే ఉంటారు. ఇది చాలా తప్పు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలందరూ జగనన్న పాలనలో ఆనందంగా ప్రశాంతంగా ఉన్నారు. ప్రభుత్వానికి ఒక్కో రోజు ఒక్కో ఆలోచన వస్తోంది. ఏ రాష్ట్రంలోనైనా దిశ చట్టం ఉందా? అమెరికా వంటి పెద్ద దేశంలోనే దిశ చట్టం లేదు. దిశ చట్టాన్ని ఈ రాష్ట్రంలో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు తీసుకువచ్చారు. జగనన్న లాంటి మనిషి దొరకడం మన రాష్ట్రానికి అదృష్టమని తెలియజేస్తున్నాను. ప్రజలందరూ కూడా ఆలోచించి మంచి మెజారిటీ తీసుకువచ్చారు. ప్రతిపక్షంలో ఉన్న సభ్యులు 23మంది కూడా మా సైడ్ వచ్చేస్తారని తెలియజేస్తున్నాను. నాకు మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన స్పీకర్ గారికి, ప్రతి ఒక్కరికీ ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. జై జగనన్న.

శ్రీ గొల్ల బాబూరావు (SRI GOLLA BABU RAO): అధ్యక్షా, జీరో అవర్ లో మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన స్పీకర్ గారికి ప్రత్యేకమైన నమస్కారాలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా నాకు ఐదు నిమిషాలు సమయం ఇవ్వాలి. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మొదటి సారి బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీలకు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి వల్లనే నిజమైన వెలుగు వచ్చింది. ఈ ప్రపంచానికి వెలుగు నిచ్చింది ఆ సూర్య భగవానుడు అయితే ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న పేద వర్గాలకు నిజమైన వెలుగు నిస్తోంది మాత్రం మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారిని తెలియజేస్తున్నాను. స్వాతంత్ర్యానికి ముందు పేద ప్రజలు విద్యకు, వైద్యానికి దూరమైపోయారు. ఎంతో మంది ముఖ్యమంత్రులు వచ్చారు. ఎంతో మంది ప్రధాన మంత్రులు వచ్చారు. కానీ పేదవాడికి విద్య అనేది సుదూర స్వప్నంగా మిగిలిపోయింది.

అలాంటి నేపథ్యంలో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయిన తరువాత, వారు తీసుకున్న మహోన్నతమైన సంస్కరణలు ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆయనను కారుణ జన్ముడని అనాలా లేకపోతే రాజనీతిజ్ఞుడు అని అనాలా లేకపోతే సంఘ సంస్కర్త అని అనాలా అనేది నేను ఆలోచిస్తున్నాను. ఈరోజు రాష్ట్రంలో ఆర్థికంగా, సామాజికంగా, రాజకీయంగా ఇన్ని పథకాలు ప్రవేశపెట్టి ప్రతి పేదవాడి గుండెల్లో చిరస్థాయిగా వారు నిలిచిపోతారనడంలో ఏ మాత్రం కూడా సందేహం లేదు.

మా నియోజకవర్గానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు గవర్నమెంట్ డిగ్రీ కాలేజీ శాంక్షన్ చేశారు. మా పాయకరావు పేట నియోజకవర్గంలో 70,80 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఒక్క కాలేజీ కూడా లేకుండా ఉన్న రోజుల్లో ఈరోజు ప్రభుత్వ డిగ్రీ కళాశాల మంజూరు చేయడం వల్ల బీసీ, ఎస్సీ, ఎస్టీ, మైనారిటీలకు అందుబాటులోకి వచ్చింది. ఆ కాలేజీలో పర్మినెంట్ లెక్చరర్స్ లేకపోవడం వల్ల ఈ రోజున ఆ కాలేజీ కొంచెం ఇబ్బందుల్లో ఉంది. ఈ జీరో అవర్ సందర్భంగా గౌరవ మంత్రిగారిని, ముఖ్యమంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను. డిగ్రీ కాలేజీ లెక్చరర్స్ ని త్వరలో మంజూరు చేసినట్లయితే మా నియోజకవర్గానికి నిజమైన విద్యా కానుక ఇచ్చినట్లు అవుతుందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అలాగే ఈరోజు వైద్య పరంగా చూసినట్లయితే, దివంగత నేత రాజశేఖర రెడ్డిగారు ప్రతి పేదవాడికి నిజమైన వెలుగు నిచ్చారు. ఆరోజున ఆరోగ్యశ్రీ కింద ఆసుపత్రిలో ఉచితంగా చికిత్స అందించి, ఇంటికి వెళ్లడానికి ఛార్జ్ డబ్బులు ఇచ్చి, మందులు ఫ్రీగా ఇచ్చిన మహానుభావుడిని ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజలు మరచిపోరని తెలియజేస్తూ అలాగే ఈరోజున మా నియోజకవర్గానికి వస్తే రెండు 50 పడకల ఆసుపత్రులు శాంక్షన్ చేసినటువంటి దాత మా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మా నియోజకవర్గం ఎప్పుడూ రుణపడి ఉంటుందని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే ఈరోజున మాకు తిమ్మాపురం గ్రామంలో అడ్డరోడ్డు ఉంది. అది మండలానికి నాలుగు రోడ్ల కూడలి, అటు నర్సపల్నానికి, యలమంచిలికి అటు పాయకరావు పేటకు కూడా చక్కటి సెంటర్ గా ఉంది. అక్కడ పీహెచ్ సీ ఒకటి మంజూరు చేయవలసిందిగా గౌరవ ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి గారిని నేను వేడుకుంటున్నాను. అభివృద్ధి అంటే కేవలం రోడ్లు వేయడమో, బిల్డింగులు కట్టడమో కాదు. ఈ రోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంపదంటే మన పిల్లలకు చదువు చెప్పించడమే అని గ్రహించి, ప్రతి పిల్లవాడిని, పాపను, ప్రతి ఒక్కరిని ఐఏఎస్ ఆఫీసర్లుగా అలాగే విద్యాధికులుగా చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఒక గోరు ముద్దే కాదు, ప్రభుత్వ స్కూల్ లో ఇంగ్లీషు మీడియం పెట్టిన సంస్కర్త ఈ ప్రపంచంలో ఎవరైనా ఉన్నారంటే జగన్మోహన్ రెడ్డిగారని తెలియజేస్తున్నాను. ఇది భారతదేశంలో ఎవ్వరికీ సాధ్యం కాదు. అది మా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డిగారికే సాధ్యమయింది. ఈరోజు పేద పిల్లలు ఇంగ్లీషు మీడియం చదవడం వల్ల వారికి గౌరవం, ఉపాధి, విజ్ఞానం లభిస్తుంది. వారు ఉన్న ఊరిలో కాకుండా ఇతర ప్రాంతాలకు వెళ్లి ఉద్యోగాలు చేసుకోవచ్చు. విజ్ఞానాన్ని సంపాదించుకోవచ్చు.

ఉ.11.50

అలాగే ఇంకా అనేక రంగాలలో వారు పురోభివృద్ధి సాధించవచ్చు. కాబట్టి ఈరోజున ఇలాంటి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కనీసం ఒక ముప్పై సంవత్సరాలు ఈ రాష్ట్రంలో ముఖ్యమంత్రిగా ఉండాలని సూర్య భగవానుడిని నేను మీ ద్వారా కొలుచుకుంటూ, ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే సంస్కరణలు అన్నీ కూడా కొనసాగాలంటే వారికి ఆ దేవుడు ఐశ్వర్యం, ఆయురారోగ్యాలు ప్రసాదించాలని మీ ద్వారా వేడుకుంటూ ఈ చక్కని అవకాశం నాకు ఇచ్చినందుకు మీకు ప్రత్యేకమైన ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను.

శ్రీ తెల్లం బాలరాజు (SRI TELLAM BALARAJU)(పోలవరం): నమస్కారం అధ్యక్షా, ఈ అంశం వ్యవసాయ శాఖకు సంబంధించినది. రెండు రోజుల క్రితం మా పోలవరం నియోజకవర్గంలో భారీ గాలి, దుమ్ము, వర్షం పడడం వల్ల చేతికి వచ్చిన మొక్కజొన్న పంట దెబ్బతింది. ఈ మొక్కజొన్న రైతులు భారీ వర్షం వల్ల విలవిలలాడుతున్నారు. ఒక రైతుకు చేతికి వచ్చిన పంట నష్టపోతే ఎంత బాధో తమరికి తెలుసు. దయచేసి సంబంధిత మంత్రి గారు ఆ ప్రాంతంలో ఎన్యుమరేషన్ టీం ను ఏర్పాటు చేసి మొక్కజొన్న దెబ్బతిన్న రైతులను తక్షణమే ఆదుకోవాలని మీ ద్వారా సంబంధిత మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. ఆరైతులు కూడా మా సమస్యను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువెళ్లమని చెప్పడం జరిగింది. దీనిమీద తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మానుగుంట మహీధర్ రెడ్డి (SRI MANUGUNTA MAHIDHAR REDDY)(కందుకూరు) : అధ్యక్షా, ఇది ఒక్క మా నియోజకవర్గ సమస్య మాత్రమే కాదు. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రధానమైన సమస్య. ఇది దేవాదాయ, ధర్మాదాయ శాఖామంత్రికి సంబంధించినది. ఈ 22/1(A) రిజిస్టర్‌లో ఎంటర్ చేసేటప్పుడు అనేక ప్రైవేటు భూములను కూడా దేవాదాయ శాఖ భూములుగా నమోదు చేసినందువల్ల రైతులకు సంబంధించిన భూములకు ఎక్కడా రిజిస్ట్రేషన్ జరగడం లేదు. మా కందుకూరు పట్నం టౌన్ విస్తీర్ణం సుమారు 370 ఎకరాలు. ఈ 370 ఎకరాలకు సంబంధించి గత రెండు సంవత్సరాల నుంచి పూర్తిగా రిజిస్ట్రేషన్లు ఆగిపోయి ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ఇటీవల దానిని నిషేధిత భూముల జాబితా నుంచి తొలగించుకోవడానికి దాదాపు ఒకటిన్నర సంవత్సర కాలం సమయం పట్టింది. ఇంకా సర్వే నెం.564, 286 రెండు సర్వే నెంబర్లు అర్బన్లో కందుకూరు పట్టణంలో ఉండే నెంబర్లు. ఇవి గృహాలతో నిండి ఉండే సర్వే నెంబర్లు. ఆ సర్వే నెంబర్లు నిషేధిత భూముల జాబితాలోనే ఉన్నాయి. ఇప్పటికీ దాదాపు సంవత్సరం పై చిలుకు నుంచి అధికారుల దృష్టికి తీసుకువస్తున్నా కూడా వారు చేసిన తప్పును వారు సరిదిద్దడంలో ఫెరంగా వైఫల్యం చెందుతూ జనాన్ని ఇబ్బంది పెడుతున్న సంగతిని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నా. ఇది అచ్చం కందుకూరు పట్టణమే కాదు. మా నియోజకవర్గంలోని అతి పెద్ద పంచాయితీ అయిన కరేడు గ్రామం మొత్తాన్ని కేవలం ఎకరా 60సెంట్లు ఉన్న దేవాదాయ భూమి కోసం 76ఎకరాలు ఉన్న గ్రామం మొత్తాన్ని నిషేధిత భూముల జాబితాలో పెట్టడం జరిగింది. దయచేసి మంత్రిగారు వీటిమీద దృష్టి పెట్టాలని అలాగే దేవుడి భూమి కింద నమోదు కాబడిన సింగరాయకొండ గ్రామం. ఆ గ్రామం నేషనల్ హైవేకు ఆనుకుని, రైల్వేస్టేషన్, సుమారు

25000పైచిలుకు జనాభా ఉండే సింగరాయకొండ మొత్తం కూడా ఈ నిషేధిత భూముల జాబితాలో దేవాదాయ భూముల అధీనంలో ఉండడం జరుగుతోంది. ఇక్కడ పెద్ద, పెద్ద కట్టడాలు కట్టడం జరిగింది. వాణిజ్య కార్యక్రమాలు నడుస్తున్నాయి. రెస్టారెంటులు, హోటళ్లు నిర్మించారు. దాంట్లో బస్టాండ్లు కట్టడం జరిగింది. విద్యుత్ సబ్ స్టేషన్లు నిర్మాణం జరిగింది. ఇన్ని జరిగినా ఈరోజు అక్కడ ఉన్న వారికి ఇది నా ఆస్తి అని చెప్పుకోవడానికి ఎలాంటి హక్కు లేకుండా ఉన్న పరిస్థితులు. ఇది మనం కల్పించిన ఇబ్బంది. దేవాదాయ, ధర్మాదాయ శాఖ వారు ధర్మం అనే పదం దాంట్లోనే ఉంది కాబట్టి ఈ జరిగిన అధర్మాన్ని గౌరవ మంత్రి గారు సత్వరమే ప్రజలకు ఇబ్బంది లేకుండా జిల్లా కమిటీలని, రాష్ట్రంలో కమిటీలని చెప్పి కాలయాపన చేయకుండా వీటిని త్వరితగతిన చేసే కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలని చెప్పి మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. (బెల్)

అధ్యక్షా, ఒక్క విషయం మీ సభా స్థానం దృష్టికి తేవాలి. జీరో అవర్ని జీరో లాగా వదిలేస్తున్నారు. దయచేసి జీరో అవర్లో అడిగిన ప్రతి దానికి కూడా సంబంధిత శాఖల నుంచి వారికి ఒక నిర్దేశిత సమయం లోపల సమాధానాలు వచ్చే విధానం సభా సాంప్రదాయం. ఈ సాంప్రదాయాన్ని మనం పక్కన పెడుతున్నాం. దయచేసి ఈ సాంప్రదాయాన్ని పునరుద్ధరించండి. మీరు ఒక స్పష్టమైన సమయాన్ని తెలియపరచండి. తద్వారా అడిగిన సభ్యులకు వారు అడిగిన వారి నియోజకవర్గ సమస్యల మీద ఒక సమాధానం దొరుకుతుంది. దయచేసి ఆ విషయాన్ని మీరు పరిగణలోకి తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వెల్లంపల్లి శ్రీనివాసరావు (SRI VELLAMPALLI SRINIVASA RAO) : అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. తప్పకుండా వాళ్లకు సమాధానం పంపిస్తాం.

శ్రీ రాచమల్లు శివ ప్రసాద్ రెడ్డి (SRI RACHAMALLU SIVA PRASAD REDDY)(ప్రాద్దుటూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, మహీధర్ రెడ్డి గారు చెప్పినట్లు నేను కూడా వారు చెప్పిన అంశాన్ని బలపరుస్తున్నాను. నియోజకవర్గంలోని ప్రజా సమస్యలు ప్రస్తావించేటప్పుడు జీరో అవర్లో మాట్లాడిన అంశాలకు సమాధానం రాదు. అక్కడ కదలిక జరిగి ప్రజలకు మేలు జరిగితే ఈ సభమీద గౌరవం పెరుగుతుంది. మొక్కుబడిగా మేము మాట్లాడి, మంత్రులు ఎవరూ స్పందించక, సమస్య అక్కడ పేదవారికి పరిష్కారం కాకపోతే మాట్లాడినందువల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఇప్పుడు నేను చెప్పే సమస్య కూడా ప్రాద్దుటూరు నియోజకవర్గంలోని పేదవారి ఆరోగ్యానికి, ప్రాణానికి సంబంధించినది. కడప జిల్లాలో ఉన్న రిమ్స్ తరవాత అంత పెద్ద హాస్పిటల్ 350 పడకలు కలిగిన ఆసుపత్రి ప్రాద్దుటూరు నియోజకవర్గంలో ఉంది. ఇది రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పుణ్యాన 350 పడకల ఆసుపత్రి అయ్యింది. ఈరోజు జగన్మోహన్ రెడ్డి గారి పుణ్యాన కార్పొరేట్ స్థాయి కంటే గొప్ప హాస్పిటల్ గా అందుకు కావలసిన అన్ని వనరులు సమకూరుతున్నాయి. ఈ మధ్యనే డిసెంబరు 23వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ హాస్పిటల్ కు రూ.40కోట్లు నిధులను విడుదల చేశారు. నాలుగు, అయిదు నియోజకవర్గాలకు సంబంధించిన ప్రజలు జమ్మలమడుగు, మైదుకూరు, రవీంద్రనాథ్ రెడ్డి

గారు శాసనసభ్యులు అయిన వారి నియోజకవర్గం కమలాపురానికి సంబంధించి, ప్రొద్దుటూరు ఇలా నాలుగు, అయిదు నియోజకవర్గాలకు సంబంధించిన పేద ప్రజలు ఆ హాస్పిటల్ కు వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఇక్కడ నా అభ్యర్థన ఏమిటంటే ఈ హాస్పిటల్ లో గతంలో ఐదుమంది గైనకాలజిస్ట్ లు ఉండేవారు. నెలకు 400 మంది పేదవారైన చెల్లెళ్లు 400మంది శిశువులకు జన్మనిచ్చేవారు. ఈరోజు ముగ్గురు గైనకాలజిస్టులను డిప్యూటీ ఫస్ట్ మీద వేరే చోటకు పంపించడం వలన ఇద్దరు గైనకాలజిస్టులు మాత్రమే ఉండడం వలన నూరు మంది పేదవారు మాత్రమే హాస్పిటల్ లో పిల్లలకు జన్మనిచ్చే పరిస్థితి వచ్చింది. తక్కిన 300-350 మంది ప్రైవేటు హాస్పిటల్స్ కు వెళ్లాల్సిన పరిస్థితి ఏర్పడుతోంది. పేదవారికి ఆర్థిక భారం కాకూడదు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో వైద్యం జరగాలి, పిల్లలకు జన్మనిచ్చే పరిస్థితి ఉండాలి అంటే కావలసిన గైనకాలజిస్టులను అందరినీ నియమించాల్సిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా మత్తుమందు ఇచ్చే డాక్టర్లు నలుగురు ఉన్నారు. కానీ ఇంకా ఒక డాక్టరు కొరత ఉంది. ఆ డాక్టరును కూడా ఫిలప్ చేసుకున్నట్లయితే చాలా ఆపరేషన్లు చెయ్యడానికి అవకాశం ఉంటుంది. హాస్పిటల్ కు సంబంధించి ఎన్ని నిధులు ఏర్పాటు కాబడినప్పటికీ కూడా నియామకాల కొరత ఏర్పడినట్లైతే సక్రమమైన ఫలితాలు ప్రజలకు అందవు అని నా ఉద్దేశం. కాబట్టి అటువంటి హాస్పిటల్ పేదవారికి పూర్తిగా సహాయపడే దిశగా ప్రయాణం చెయ్యాలంటే అందుకు కావలసిన నియామకాలను మనం ఏర్పాటు చెయ్యాలి.

(గౌరవ ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానం వహించారు)

మ.12.00

ఉదాహరణకు అక్కడ ఇంకా ఇద్దరు గైనకాలజిస్టుల అవసరం ఉంది. ఇద్దరు జనరల్ సర్జన్స్ అవసరం ఉన్నారు. ఇద్దరు చర్మవ్యాధుల డాక్టర్ల వేకెన్సీ ఉంది. ఇద్దరు చిన్న పిల్లల డాక్టర్లకు సంబంధించిన వేకెన్సీ కూడా ఉంది. గతంలో సివిల్ అసిస్టెంట్ సర్జన్స్ 21 మంది ఉండేవారు. ప్రస్తుతం 13 మంది ఉన్నారు. 8 మంది ప్రమోషన్లపైన వెళ్లిపోయారు. ఈ నియామకాలను పూర్తిగా చేసినట్లైతే ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన నిధులను పూర్తిగా ఉపయోగించుకుని వేల మంది ప్రజలకు పూర్తిగా వైద్య సహాయం చేసే అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఏ అంశాన్ని అయితే నేను మీద్వారా ప్రభుత్వ అధికారులకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నానో, తప్పనిసరిగా ఆ విషయాన్ని సీరియస్ గా తీసుకుని ప్రొద్దుటూరు నియోజక వర్గంలో రెండు రోజులకో, మూడు, నాలుగు రోజులకో కావలసిన గైనకాలజిస్టు డాక్టర్లు గానీ, చర్మ వ్యాధుల డాక్టర్లు గానీ మరే ఇతర సిబ్బంది కావాలని చెప్పానో వారిని నియామకం చేసే దిశగా ప్రయాణం చేసినట్లైతే నిజంగా పేదవారికి మేలు జరుగుతుంది. అక్కడ మేలు జరిగినప్పుడు మాకు మరింత గౌరవం కలుగుతుందని తెలియచేస్తూ సంబంధిత మంత్రి గారు ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వాలని పూర్తిగా ఇది పేదవారి ఆరోగ్యానికి, ప్రాణానికి సంబంధించిన విషయంగా పరిగణనలోకి తీసుకుని సక్రమమైన రీతిలో స్పందించాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

డా. ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి పంపించి సమాధానం పంపిస్తాను.

శ్రీ జక్కంపూడి రాజా(SRI JAKKAMPUDI RAJA)(రాజానగరం): అధ్యక్షా, మా రాజానగరం నియోజకవర్గంలో కోరుకొండ మండలం ఉంది. ఆ మండలంలో కోరుకొండతోబాటు మరొక రెండు, మూడు గ్రామాల్లో సుమారుగా 14, 15 వేల జనాభాకు సంబంధించి గడచిన ఏడేనిమిది సంవత్సరాలుగా రిజిస్ట్రేషన్లు కాక ల్యాండ్స్కి సంబంధించిన లావాదేవీలు పూర్తిగా అబేయన్స్లో పెట్టడంతో ప్రజలు చాలా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. వాస్తవానికి గత ప్రభుత్వంలో చేసిన కొన్ని తప్పిదాల వలన అంటే ఏదైతే ఈనామ్ యాక్టుకి, ఎస్టేట్ అబాలిషన్ యాక్టుకి రెండింటికీ తేడా తెలియకుండా కొంత మంది అధికారులు గానీ, అప్పుడున్న ప్రజా ప్రతినిధులు చేసిన తప్పిదం వలన చాలా మంది ఇబ్బందిపడుతుంటే మన ప్రభుత్వం వచ్చాక సుమారుగా 330 ఎకరాలను రిలీజ్ చేయడం జరిగింది. మిగిలిన 1700 ఎకరాలకు సంబంధించి కూడా లా డిపార్ట్మెంటు, ఎండోమెంట్స్ డిపార్ట్మెంటు, రెవెన్యూ శాఖ వారు ముగ్గురూ కలిసి పరిష్కరించవలసిన అవసరముంది. ఇప్పటికే పలుమార్లు మంత్రి గారి దృష్టికి, సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి, సిఎమ్ఎ దృష్టికి కూడా తీసుకు వెళ్లడం జరిగింది. దయచేసి ఆ సమస్య తొందరగా పరిష్కారం అయ్యేటట్లుగా చూడమని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే చాలా మంది పిల్లలు పెళ్లిళ్లు చేసుకోవాలన్నా లేదా వ్యక్తిగత అవసరాల నిమిత్తం ఆస్తుల లావాదేవీలు చేసుకోవాలంటే చాలా ఇబ్బందిపడుతున్న పరిస్థితి ఉంది. దయచేసి తొందరగా ఈ సమస్యకు పరిష్కారం చేయమని కోరుతున్నాను. మరొక చిన్న అంశం. సీతానగరం మండలంలో ప్రభుత్వ డిగ్రీ కాలేజీ ఉంది. అయితే అక్కడ కేవలం సైన్స్ కోర్సెస్ను శాంక్షన్ చేశారు తప్ప ఈరోజుకి కూడా సంబంధిత సిబ్బందిని నియమించకపోవడం వలన ఇబ్బందికరంగా ఉంది. దయచేసి సిబ్బందిని కూడా తొందరగా నియమించినట్లైతే సీతానగరానికి సంబంధించిన డిగ్రీ విద్యార్థులు ఇబ్బందిపడకుండా బాగా చదువుకుంటారు. కాబట్టి తొందరగా ఆ పోస్టులను మంజూరు చేసి సిబ్బందిని నియమించమని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి పంపించి సమాధానం పంపిస్తాను.

శ్రీమతి కంగాటి శ్రీదేవి (SMT. KANGATI SREEDEVI)(పత్తికొండ): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. మా పత్తికొండ నియోజక వర్గంలో వెల్దుర్తి మండలం ఉంది. వెల్దుర్తిలో తాగునీటి సమస్య సుమారుగా 30 సంవత్సరాల నుంచి ఉంది. గత పాలకులు పెద్ద పెద్ద పదవులు అలంకరించారు. డెప్యూటీ సిఎమ్ అయిన వాళ్లు కూడా ఉన్నారు. అయినప్పటికీ ఆ సమస్య తీర్చలేదు. జగన్మోహన్ రెడ్డి గారు గతంలో పాదయాత్ర చేసినప్పుడు అందరూ అడిగారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత వెంటనే ఆ సమస్య తీరుస్తామని చెప్పారు. కృష్ణగిరి రిజర్వాయర్ నుంచి వెల్దుర్తి గ్రామానికి దాదాపు 12 కిలోమీటర్లతో పైపులైన్ ద్వారా మంజూరు చేయించి ఈరోజు ప్రజల దాహాన్ని తీర్చిన ఘనత మన ముఖ్యమంత్రి గారికి దక్కిందని తెలియచేస్తున్నాను. వెల్దుర్తి పట్టణ ప్రజల తరపున, నా తరపున ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటున్నాను.

అధ్యక్షా, తుగ్గలి మండలంలో 14 చెరువులున్నాయి. అవి కూడా 30 శాతం చెరువులను పెంచడానికి ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకు వెళ్లాం. పనులు శాంక్షన్ చేసి మొదలు పెట్టడం జరిగింది. అవన్నీ increase చేయడం వలన భూగర్భ జలాలు పెరిగి తాగు, సాగునీరు పెరిగినందు వలన సుమారుగా 5000 ఎకరాల భూములు సాగుచేసుకునే రైతులు, ఆ మండల ప్రజలందరూ చాలా సంతోషంగా ఉన్నారు. ఆ మండల ప్రజల తరపున, నా తరపున మరొక్కసారి సిఎమ్ గారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను. 68 చెరువులు కూడా రాబోయే వర్షాకాలం లోపల జూన్, జులై లోపలే పనులు తొందరగా పూర్తి చేయాలి. ఆల్ రెడీ పనులు జరుగుతున్నాయి. వర్షాకాలంలో రైతులు పంటలు వేస్తారు. పనులు చేయడానికి అలస్యమవుతుంది కాబట్టి దయచేసి ఆ పనులు త్వరగా పూర్తి చేయాలని సంబంధిత మంత్రి గారిని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగినవి నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి పంపించి సమాధానం పంపిస్తాను.

శ్రీ పుప్పాల శ్రీనివాసరావు (వాసుబాబు) (SRI PUPPALA SRINIVASARAO)(VASU BABU)(ఉంగుటూరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్ష. మా నియోజక వర్గ పరిధిలో ఏలూరు కాలువ మీద గుండుగొలను క్రాస్ లో ఒక బ్రిడ్జి సుమారు నాలుగు సంవత్సరాల నుంచి dilapidated condition లో ఉంది. అది నేపథల్ హైవే చైన్నె నుంచి భీమవరం రోడ్డుకి లింక్ గా ఉంది. మధ్యలో సుమారు 25 కొల్లేరు గ్రామాలకు ఆ బ్రిడ్జి మీద నుంచి ప్రయాణం చేయాలి. సుమారు లక్ష మంది జనాభా కొన్ని వేల ఎకరాల చేపల చెరువులు ఉన్నాయి. అవసరాలు తీర్చడానికి ప్రజలు ఆసుపత్రికి, చదువుకోడానికి బయటకు రావడానికి కూడా చాలా ముఖ్యమైన భాగం. వెంటనే ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇచ్చి ఆ బ్రిడ్జి కూలిపోక ముందే పునర్ నిర్మించాలని మీద్వారా సంబంధిత శాఖను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, దెందులూరు, ఉంగుటూరు, కైకలూరు మూడు నియోజక వర్గాల్లో సమ్మర్ స్టోరేజీ ట్యాంకుల్లో మంచి నీటి సమస్య ఉంది. పూర్వం చిన్న చిన్న చెరువులుండేవి. ఇప్పుడు జనాభా పెరిగారు. దానివలన నీళ్లు సరిపోక వేసవి కాలం చాలా ఇబ్బంది కలుగుతోంది. సమ్మర్ స్టోరేజీ ట్యాంకులు మనం డెవలప్ చేసుకోవాలంటే భూములు ఆ అభయారణ్యంలో ఉండటం వలన సాధ్యపడటం లేదు. దయ ఉంచి మంత్రి గారు ఒక్కో గ్రామానికి సుమారు 10 నుంచి 30 ఎకరాలు అభయారణ్యంలో అనుమతి ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా, మాకు మంచినీటి సమస్య ఉంది. బోర్లలో ఉప్పునీళ్లు పడతాయి. మాకు మంచినీళ్లు కావాలంటే వేసవి కాలం రెండు నెలలు గోదావరి నీళ్లు వచ్చినప్పుడు వాటర్ స్టోరేజీ చేసుకుని ఆ నీటిని తాగునీటి అవసరాలకు, నిత్యావసరాలకు వాడుకోవాలి. కాబట్టి ప్రతి గ్రామానికి 10 నుంచి 20 ఎకరాలు అభయారణ్య భూముల నుంచి ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే పాత లేఅవుట్లు ఏవైతే ఉన్నాయో అంటే గత రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి పరిపాలనలో ఇందిరమ్మ కాలనీల్లో లేఅవుట్లు చాలా ఇచ్చారు. ఈరోజు హౌసింగ్ మినిస్టర్ గారు అప్పుడు మాకు అత్తిలి నియోజక వర్గం నుంచి ఎంఎల్ఏగా పనిచేశారు. ఆయన సమయంలో ఇతోధికంగా సైట్లు కూడా మా గ్రామంలో ఇవ్వడం జరిగింది. కాకపోతే ఆ లేఅవుట్లలో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవలప్ అవక ఇప్పటికీ కూడా ఆ స్థలాలు, స్థలాలుగానే ఉన్నాయి. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 30 లక్షల ఇంటి స్థలాలు ఇచ్చి ముందుకు సాగుతున్నాము. అవి కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని ఆ లేఅవుట్లకు మంచినిటి సౌకర్యం, రోడ్లు, కరెంటు, డ్రైనేజీ సౌకర్యాలు కల్పిస్తే తప్పనిసరిగా అక్కడ ఇళ్లు నిర్మించుకోవడానికి పది సంవత్సరాల నుంచి ప్రజలు ఆతృతగా ఎదురు చూస్తున్నారు. తప్పకుండా గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖా మంత్రి గారు గానీ, హౌసింగ్ మినిస్టర్ గారు గానీ దృష్టి పెట్టి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ని డెవలప్ చేయవలసిందిగా తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

డా. ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు అడిగిన ప్రశ్నలు నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి పంపించి సమాధానం పంపిస్తాను.

మ.12.10

శ్రీ కొట్టు సత్యనారాయణ (SRI KOTTU SATYANARAYANA) (తాడేపల్లిగూడెం): అధ్యక్షా, విద్యా శాఖకు సంబంధించిన అంశాన్ని ప్రస్తావిస్తున్నాను. తాడేపల్లిగూడెంలో డి.ఆర్. గోయంకా మహిళా జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాల ఉంది. ఎయిడెడ్ కళాశాలగా ఉండటం మూలంగా పూర్తిగా ఫ్యాకల్టీ ఉన్న కాలంలో ఎయిడ్ వచ్చేది. గతంలో ఆయా కళాశాలల్లో సుమారు 900 నుండి 950 మంది విద్యార్థినులు చదువుకునే పరిస్థితి ఉండేది. తరువాత లెక్చరర్లు రిటైర్ అయిన పిదప ఫ్యాకల్టీ తగ్గడమే కాకుండా విద్యార్థినుల సంఖ్య కూడా క్రమంగా తగ్గింది. సరైన ఫ్యాకల్టీ లేని కారణంగా ప్రస్తుతం కళాశాలకు వచ్చి చదువుకునే విద్యార్థినుల సంఖ్య 150 కి పడిపోయింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఎయిడ్రాని మూలంగా కళాశాల నిర్వహణ ఇబ్బందిగా ఉంది. కళాశాల ఎయిడెడ్ క్రింద ఉండి కోఆపరేటివ్ సెక్టార్ పరిధిలో రిజిస్టర్ అయినందున నిర్వహణ భారమై ఉండి ఆర్థికపరమైన ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటోంది. నెలకు కనీసం రూ.2 లక్షల ఆర్థిక భారం ఉన్న పరిస్థితుల్లో అక్కడున్న సెక్రటరీ కం కరస్పాండెంట్ (రాష్ట్రీయ స్వయం సేవక్ సంఘ్) ఆర్.ఎస్.ఎస్.కు సంబంధించిన వ్యక్తి ఉండటం, గతంలో అక్కడున్న ఎమ్మెల్యే గారు కూడా భారతీయ జనతా పార్టీకి చెందినవారు కావడంతో ఆ కళాశాలను బీవీకే సంస్థకు నిర్వహణ బాధ్యతను అప్పగించారు. బీవీకే సంస్థ అయితే కళాశాల నిర్వహణ బాగుంటుందని, కళాశాలకు పునర్వైభవం వస్తుందేమోనని అక్కడున్న చీఫ్ డోనర్ వాళ్లు అనుకున్నారు. అందుకు అనుగుణంగా కళాశాలలో చేరే విద్యార్థినుల సంఖ్య పెరుగుతుందని కూడా ప్రధాన డోనర్ ఊహించారు. చివరకు కళాశాల నిర్వహణకు సంబంధించి బీవీకే సంస్థ కూడా పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం వహించింది. కళాశాల తాడేపల్లిగూడెం పట్టణ నడిబొడ్డున ఉంది. కళాశాల ఏడు ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉంది. కళాశాల భవనాలు తదితరాలు కలిపి సుమారు వంద కోట్ల రూపాయల ప్రాపర్టీ. అటువంటి కళాశాలను సింపుల్ గా

కోఆపరేటివ్ సెక్టారు క్రింద బ్రాన్స్ఫర్ చేసి బీవీకే సంస్థకు నిర్వహణ బాధ్యతలను అప్పజెప్పేశారు. గతంలో కళాశాల నిర్వహణ బాధ్యతను చేపట్టిన డి.ఆర్.గోయంక కుటుంబీకులు ఇవాళ కళాశాల దుస్థితి చూసి చాలా బాధపడుతున్నారు. కళాశాలను బాగా నిర్వహిస్తారని భావించి బీవీకే సంస్థకు బాధ్యతను అప్పగిస్తే ఆ సంస్థ కూడా సక్రమంగా నిర్వహించలేదనే విషయమై బాధపడుతున్నారు. చివరకు కళాశాల ప్రాంగణంలో నిత్యం కవాతులు, ఎక్స్‌సైజులు, మార్చ్ చేయడం వంటివి బీవీకే సంస్థకు సంబంధించిన వాళ్లు వచ్చి చేస్తున్నారు. విద్యార్థినులు ఎవ్వరూ అక్కడ కనిపించడంలేదు. కళాశాలలో ఫ్యాకల్టీ కూడా లేదు. పార్ట్‌టైమ్ లెక్చరర్లతో కళాశాలలో క్లాస్‌లను నిర్వహిస్తున్నారు. పరిస్థితి పూర్తిగా అస్తవ్యస్తంగా ఉంది.

అధ్యక్షా, నేను మీద్వారా విద్యా శాఖ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎందుకంటే తాడేపల్లిగూడెం ప్రజలు చాలా ఆందోళనలో ఉన్నారు. కళాశాల నిర్వహణకు సంబంధించి నేటికీ కూడా తాడేపల్లిగూడెంలోని ప్రజలు ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. గౌరవ విద్యా శాఖ మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేసేదేమిటంటే, కళాశాలను ప్రభుత్వ ఆధీనంలోకి తీసుకుని మంచి ఫ్యాకల్టీని ఏర్పాటుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఎంతో ఉదారంగా విద్యకు ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు. నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ సిస్టమ్‌ను మనం అడాప్ట్ చేసుకునేవిషయంలో వారు ప్రత్యేక దృష్టి సారించారు. అందులో భాగంగా తాడేపల్లిగూడెంలోని డి.ఆర్.గోయంకా మహిళా జూనియర్, డిగ్రీ కళాశాలను ప్రభుత్వం తన ఆధీనంలోకి తీసుకుని, ప్రభుత్వ నిర్వహణలో కళాశాల నడిచే విధంగా చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను మీద్వారా గౌరవ విద్యా శాఖ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

డా. ఆదిమూలపు సురేశ్ (DR. AADIMULAPU SURESH): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ప్రస్తావించిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సత్వరమే సమాధానం ఇస్తాను.

శ్రీ మల్లాది విష్ణు (SRI MALLADI VISHNU)(విజయవాడ సెంట్రల్): అధ్యక్షా, విజయవాడ నగరంలో కృష్ణా నది ప్రక్కనే ఉన్నా కూడా మనం ఎంత ప్రయత్నించినప్పటికీ మంచినీటికి అక్కడక్కడా కొంత ఇబ్బంది కలుగుతోంది. నగర పాలక సంస్థ అధికారులు దృష్టి పెట్టాల్సినంతగా పెట్టడంలేదు. చాలా సార్లు వారి దృష్టికి విజయవాడ నగరంలోని మంచినీటి సమస్యను తీసుకువెళ్లాం. కానీ ఫలితం లేదు. కాబట్టి మీద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దాని మీద సంబంధిత మంత్రి గారు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకుపోయి మంచినీటి సమస్యను తక్షణమే పరిష్కరించాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను. విజయవాడ నగరంలో రోజు రోజుకు పాపులేషన్ పెరిగిపోతోంది. పది లక్షలకు పైగా జనాభా ఉన్న విజయవాడ నగరంలో మంచి నీటి అవసరాలు కూడా చాలా ఎక్కువగా ఉంటాయి. నిత్యం వివిధ ప్రాంతాల నుండి ప్రజలు రాకపోకలు సాగిస్తుంటారు. వేసవి కాలం వచ్చింది. కాబట్టి మంచినీటి సరఫరా విషయమై ప్రభుత్వం తక్షణ చర్యలు చేపట్టాలని మీద్వారా సంబంధిత మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి సదరు అంశాన్ని పంపిస్తాను.

శ్రీ కాపు రామచంద్రారెడ్డి(SRI KAPU RAMACHANDRA REDDY) (రాయదుర్గం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, తుంగభద్ర డ్యామ్ నుండి హైలెవెల్ కెనాల్ మా రాయదుర్గం నియోజకవర్గంలోని బొమ్మనహల్-కనేకల్ మండలాల మీదుగా వెళ్తుంది. గతంలో డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారి హయాంలో మాడ్రనైజేషన్ పనులు ప్రారంభించినప్పటికీ ఆ తరువాత కాలంలో పనులు నిలిచిపోయాయి. అక్కడ బ్రిడ్జి నిర్మాణం అరవై సంవత్సరాల క్రితంనాటిది. కాలువకు రెండు వైపుల రైతులకు సంబంధించిన పొలాలు ఉంటాయి. కొన్ని చోట్ల కాలువ బ్రిడ్జి దాటుకుని రైతులు పొలం పనులకు వెళ్లాల్సి ఉంటుంది. అరవై సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించిన బ్రిడ్జిలు కాబట్టి నేడు అవి పూర్తిగా కృంగిపోయాయి, దెబ్బతిన్నాయి. మొన్నీమధ్య బ్రిడ్జి మీద ఒక చిన్న వాహనం వస్తున్నప్పుడు వంతెన కూలిపోగా చాలా మంది నీటిలో కొట్టుకుపోయారు. కొట్టుకుపోయే వారిని రక్షించినప్పటికీ ఒక మహిళ నీటి ప్రవాహానికి కొట్టుకుపోయి మరణించింది, శవం కూడా దొరకలేదు. బ్రిడ్జిలు చాలా బలహీనంగా ఉన్నాయి. హెచ్.ఎల్.సి. కిలోమీటర్ 165 దగ్గర ఉన్న ఒక ఎల్ క్లాస్ బ్రిడ్జి, కిలోమీటర్ 164 దగ్గర ఉన్న మరో ఎల్ క్లాస్ బ్రిడ్జి పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. బ్రిడ్జిలు దెబ్బతిని పడిపోయినందువల్ల రైతులు వారి పొలాలకు వెళ్లి వ్యవసాయ పనులు చేసుకోలేని పరిస్థితి ఉంది. రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. వేల ఎకరాల భూములు బ్రిడ్జికి ఇరువైపుల ఉన్న కారణంగా రైతుల రాకపోకలకు అంతరాయం కల్గి చివరకు పొలాలను బీడు పెట్టుకోవాల్సిన పరిస్థితి దాపురించింది. కాబట్టి నేను సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి అంశాన్ని తీసుకువస్తున్నాను. సత్వరమే బ్రిడ్జికి మరమ్మతులు చేస్తే తప్ప బ్రిడ్జికి ఇరువైపుల పొలాలు కల్గిన రైతులు తమ పొలాలకు వెళ్లి వ్యవసాయం చేసుకునే పరిస్థితి లేదు. బ్రిడ్జి సకాలంలో మరమ్మతు పనులకు నోచుకోకుంటే వేల ఎకరాల భూమి బీడుగా మిగిలిపోయే అవకాశం ఉంది. తక్షణమే హెచ్.ఎల్.సి. కెనాల్ కిలోమీటర్ 164 దగ్గర ఉన్న ఒక ఎల్ క్లాస్ బ్రిడ్జి, కిలోమీటర్ 165 దగ్గర ఉన్న మరో ఎల్ క్లాస్ బ్రిడ్జి కొత్తగా నిర్మాణం గానీ, ఉన్న బ్రిడ్జికి మరమ్మతులు గానీ చేపట్టాలి. తద్వారా రైతులకు ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. యుద్ధప్రాతిపదికన బ్రిడ్జి మరమ్మతు పనులు జరగాలి. ఎందుకంటే మరో మూడు నెలల తరువాత కెనాల్ కు నీళ్లు వస్తాయి. నీళ్లు వస్తే పనులు జరగవు. బ్రిడ్జికి మరమ్మతులు చేసే పరిస్థితి ఉండదు. ప్రాధాన్యతా క్రమంలో వేలాది రైతులకు ప్రయోజనం చేకూరే మంచి పనికోసం బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేపట్టాలని మీద్వారా సంబంధిత మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, హెచ్.ఎల్.సి. మాడ్రనైజేషన్ పనులను సత్వరమే పూర్తిచేయాలని కోరుతున్నాను. గతంలో రాజశేఖరరెడ్డి గారి హయాంలో ప్రారంభించిన పనులు నిలిచిపోయాయి. నిలిపివేసిన మాడ్రనైజేషన్ పనులను సత్వరమే పూర్తిచేసి రైతులకు ప్రయోజనం చేకూర్చాలని కూడా మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. థ్యాంక్యూ, అధ్యక్షా.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి సదరు అంశాన్ని పంపిస్తాను.

శ్రీమతి కొట్టగుల్లి భాగ్యలక్ష్మి (SMT. KOTTAGULLI BHAGYA LAKSHMI)(పాడేరు): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా, ఈరోజు జీరో అవర్ లో మాట్లాడే అవకాశం కల్పించిన మీకు ముందుగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, గిరిజన ప్రాంతాల్లో గురుకులాల్లో పనిచేస్తున్న టీచర్లు ఔట్ సోర్సింగ్ ప్రాతిపదికన పనిచేస్తున్నారు. గతంలో టీచర్లుగా పనిచేసిన KASTURBA GANDHI BALIKA VIDYALAYA గానీ, మాడల్ స్కూల్ లో పనిచేసిన ఔట్ సోర్సింగ్ టీచర్లనందరినీ (Casual relief teaching) సీఆర్ టీల క్రిందకు కన్వర్ట్ చేశారు. అదే తరుణంలో గిరిజన గురుకులాల్లో పనిచేస్తున్న ఔట్ సోర్సింగ్ టీచర్లనందరినీ సీఆర్ టీల క్రింద కన్వర్ట్ చేయాలని మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారికి తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ఈరోజున గిరిజన ప్రాంతంలో ప్రత్యేకించి పాడేరు నియోజకవర్గంలో జి.కె.వీధి, చింతపల్లి, కొయ్యూరు మండలాలు ఉన్నాయి. ఆయా మండలాల్లో వైద్యపరంగా గిరిజనులకు ఇబ్బందులు ఎదురైతే కొన్ని వందల కిలోమీటర్లు బ్రావెల్ చేసి విశాఖపట్టణంలోని కేజీహెచ్ కు రావల్సిన పరిస్థితి ఉంది. ఏజెన్సీ ముఖద్వారంగా ఉన్న నర్సపట్నం ఏరియా ఆసుపత్రిలో ఎస్టీ సెల్ ను ఏర్పాటుచేయవలసిన అవసరం ఉంది. అందుబాటులో ఒక డాక్టరుతో పాటు వైద్య సిబ్బందిని నియమించినట్లైతే చుట్టుప్రక్కల ఉన్న గిరిజనులకు సత్వర వైద్యం అందడమే కాకుండా ఎంతో ప్రయోజనం చేకూరుతుందని ఈ సభ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా విశాఖపట్టణంలోని కేజీహెచ్ లోని ఎస్టీ సెల్ ను పటిష్టం చేయవలసిన అవసరం చాలా ఉంది. ఎందుకంటే, 24X7, 365 days ఒక డాక్టరు మాత్రమే కేజీహెచ్ లోని ఎస్టీ సెల్ లో అందుబాటులో ఉంటున్నారు. అదే విధంగా అతి తక్కువ వైద్య సిబ్బందితో కేజీహెచ్ లోని ఎస్టీ సెల్ ను నడుపుతున్నారు. అక్కడ అదనంగా మరో డాక్టరును నియమించగలిగితే మరింత ప్రయోజనం చేకూరుతుంది. ఎందుకంటే కేజీహెచ్ అనగానే not only Visakhapatnam, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల నుంచి కూడా పెద్ద సంఖ్యలో వైద్యం కొరకు ప్రజానీకం కేజీహెచ్ కు రాకపోకలు సాగిస్తుంటారు. కాబట్టి కేజీహెచ్ లో ఉన్న ఎస్టీ సెల్ ను పటిష్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

అదే విధంగా జి.కె.వీధి మండలానికి 2015 సంవత్సరంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రెసిడెన్షియల్ డిగ్రీ కళాశాలను గత ప్రభుత్వం మంజూరు చేసింది. టెక్నికల్ శాంక్షన్ కూడా జరిగింది. కానీ ఈరోజు వరకు కూడా ఏ.పీ.రెసిడెన్షియల్ డిగ్రీ కళాశాల గ్రౌండ్ కాకపోవడంతో విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. Especially, women education కు ఎక్కువగా దోహదపడే విద్యా సంస్థను సత్వరమే

ఏర్పాటు చేయాలి. ఎందుకంటే పాడేరులో ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ పరంగా ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు, ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ ఏర్పాటు చేసుకునే అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకుని ప్రథమంగా పాడేరులో డిగ్రీ కళాశాల ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి అవసరమైన అనుమతులు ఇవ్వగలిగితే రేపొద్దున ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ డెవెలప్ అయిన తరువాత ఆ కళాశాలను జి.కె.వీధి మండల కేంద్రానికి మార్చినా పర్వాలేదు. అంతవరకు డిగ్రీ కళాశాలలో క్లాసులు నిర్వహించుకునేందుకు అనుమతి ఇచ్చే విషయంలో ప్రభుత్వం చొరవ తీసుకోవాలని నేను మీద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, పాడేరు, అరకు మరియు రంపచోడవరం నియోజకవర్గాలను కలుపుకుని అల్లూరి సీతారామరాజు జిల్లాగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రకటించారు. మాకు ఉపాధి అవకాశాలు మెరుగ్గా లేవు. అక్కడ కంపెనీలు, ఇండస్ట్రీస్ లేని కారణంగా నిరుద్యోగ సమస్య ఉంది. కానీ మాకు అందుబాటులో ఉన్నది. ఒకే ఒక అవకాశం టూరిజం. కాబట్టి టూరిజంను డెవెలప్ చేయాలి, అదే విధంగా అగ్రికల్చర్ సెక్టార్ లేదు. ముఖ్యంగా హార్టికల్చర్ను డెవెలప్ చేసుకోగలిగితే ఆగ్రో బేస్డ్ ఇండస్ట్రీస్, స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ రాగలిగితే చాలా మంది నిరుద్యోగులకు ఉపాధి కల్పించే అవకాశాలు మెరుగ్గా ఉంటాయని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. థ్యాంక్యూ, అధ్యక్ష.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పిన అన్ని అంశాలను నోట్ చేసుకున్నాను. వాటిని పరిశీలించి పరిష్కరించడానికి కృషి చేస్తాను. అదే విధంగా సభ్యురాలు ప్రస్తావించిన కొన్ని అంశాలను సంబంధిత మంత్రులకు తెలియపరుస్తాను.

మ.12.20

శ్రీ ఎన్.వెంకటే గౌడ (SRI N. VENKATE GOWDA)(పలమనేరు): అధ్యక్షా, మా పలమనేరు నియోజకవర్గంలో పట్టు రైతులకు పట్టు గూళ్ల కోసం ఒక కిలోకు రూ.50లు incentives ఇచ్చే బిల్లులన్నీ కూడా 2019 నుంచి 2020వ సంవత్సరం వరకూ పెండింగ్లో ఉన్నాయి. దానివల్ల పట్టు రైతులంతా చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దయచేసి ఆ పెండింగ్ బిల్లులన్నీ త్వరగా మంజూరు చేయాలని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఎన్.వెంకటయ్య గౌడ గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. ఈ విషయాన్ని సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వెలగపల్లి వరప్రసాద్ రావు (SRI VELAGAPALLI VARAPRASAD RAO)(గూడూరు): అధ్యక్షా, ధన్యవాదాలు. మా గూడూరులో గత 13 సంవత్సరాలుగా ఒక ముఖ్యమైన విషయం పెండింగ్లో ఉండిపోయింది. 2009లో వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు రూ.69కోట్లతో ఒక

ఆర్.బి.బి. మంజూరు చేయడం జరిగింది. రైల్వే పనులు కూడా దాదాపు 8 సంవత్సరాల క్రితం పూర్తయ్యాయి. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయవలసిన పనులు కూడా చాలా వరకూ పూర్తయ్యాయి. కొన్ని కారణాల వల్ల ఆ బ్రిడ్జి ల్యాండింగ్ పోర్ట్ పనులు మాత్రం ఇంకా పూర్తికాలేదు. గతంలో 7సార్లు టెండర్లు పిలవడం జరిగింది. కొన్ని కారణాల వల్ల అక్కడ గిట్టుబాటు రేట్లు లేక ఆ బ్రిడ్జి పనులు పూర్తి చేయడానికి ఏ కాంట్రాక్టరు కూడా ముందుకు రావడం లేదు. నేను గూడూరు ప్రజల తరపున ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరినపుడు ఈ బ్రిడ్జి పనులు గత 13 సంవత్సరాల నుంచి పెండింగ్లో ఉండడం వల్ల వారు నామినేషన్ వద్దతిలో ప్రత్యేకంగా అనుమతించడం జరిగింది. అక్కడున్న అధికారులతో బాటు ఉన్నతాధికారులు కూడా నాకు సహకరిస్తున్నారని నేను తెలియజేస్తున్నాను. ఎం.టి.కృష్ణబాబు గారు, రహదారులు మరియు భవనాల శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి గారు, ఆర్థికశాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శి ఎస్.ఎస్.రావత్ గారు, గౌరవ మంత్రి గారు, సంబంధిత ఇంజనీర్లు నయిముల్లా గారు, రమేష్ గారు ఈ బ్రిడ్జి పనుల విషయంలో నాకు సహకరిస్తున్నారు.

అధ్యక్షా, గత 13 సంవత్సరాల నుంచి పెండింగ్లో ఉన్న గూడూరులోని Rail Over Bridge పనులను సంబంధిత రహదారులు మరియు భవనాల శాఖ అధికారులు శ్రద్ధ తీసుకుని ఆర్థికశాఖ అధికారులతో కలిసి ఒక స్పెషల్ కేసుగా పరిగణించి వీలైనంత త్వరగా నిధులిప్పించి ఆ బ్రిడ్జి పనులను పూర్తి చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, నేను పార్లమెంటు సభ్యుడిగా ఉన్న సమయంలో గూడూరు రైల్వేస్టేషన్ పశ్చిమం వైపు ఒక రిజర్వేషన్ కౌంటరును మంజూరు చేయడం జరిగింది. ఆ రిజర్వేషన్ కౌంటరు నిర్మాణం పనులు కూడా పూర్తయ్యాయి. కొన్ని కారణాల వల్ల ఆ రిజర్వేషన్ కౌంటరు ఇంకా ప్రారంభించలేదు. ఈ విషయాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నుంచి రైల్వేశాఖకు ఒక్కసారి తెలియజేసి ఆ రిజర్వేషన్ కౌంటరును ప్రారంభించినట్లయితే పశ్చిమ వైపు ఉన్న గూడూరు-2 టౌన్ వారికి రైల్వే రిజర్వేషన్ కోసం చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం వెంటనే తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా నేను మీద్వారా కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, నెం.100 లెవల్ క్రాసింగ్ దాదాపు 80 సంవత్సరాలుగా అక్కడ ఉంది. కొన్ని కారణాల వల్ల అది మూసివేయడం జరిగింది. దానికి బదులుగా మేము సబ్వేను అడుగుతున్నాము. మన ప్రభుత్వం నుంచి రైల్వే శాఖకు లెటర్ వెళితే తప్పనిసరిగా సబ్వేను నిర్మించడానికి అవకాశాలున్నాయని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు వెలగపల్లి వరప్రసాద్ రావు గారు చెప్పిన విషయాలన్నీ నోట్ చేసుకున్నాను. ఈ విషయాలను సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఆరణి శ్రీనివాసులు (SRI ARANI SREENIVASULU) (చిత్తూరు): అధ్యక్షా, చిత్తూరు నియోజకవర్గంలో చిత్తూరు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఉంది. బ్రిటీషు కాలం నుంచి ఇప్పటి వరకూ చిత్తూరు జిల్లా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న 13 జిల్లాలను 26 జిల్లాలకు పెంచిన ఘనత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికే దక్కుతుంది. కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మీద్వారా నా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లా ఇంతవరకూ ఒక్క అభివృద్ధికి కూడా నోచుకోలేదు. 1965లో చిత్తూరు డెయిరీని స్థాపించారు. అమూల్ సంస్థ తర్వాత భారతదేశంలోనే చిత్తూరు డెయిరీ 2వ స్థానానికి ఎదిగింది. అటువంటి డెయిరీని ముఖ్యమంత్రిగా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఉన్నప్పుడు వారి మనిషిని ఆ డెయిరీకి చైర్మన్ గా నియమించి చిత్తూరు డెయిరీని మూసివేయించి హెరిటేజ్ డైరీని స్వంతంగా స్థాపించారు. దేశంలో 2వ స్థానంలో ఉండే చిత్తూరు డెయిరీని జీరోగా చేసి ఆయన తన స్వంత డెయిరీని అభివృద్ధి చేసుకున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రజా సంకల్ప పాదయాత్రలో చిత్తూరు డెయిరీని, చిత్తూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీని పునరుద్ధరిస్తామని మాటివ్వడం జరిగింది. ఆ రెండింటినీ పునరుద్ధరించాలని నేను కోరిన వెంటనే అమూల్ డెయిరీతో టైఅప్ చేస్తామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. చిత్తూరు డెయిరీని, చిత్తూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీని మూసివేయడం వల్ల చాలామంది ఉపాధి కోల్పోయారు. వారికి వి.ఆర్.ఎస్. గానీ, జీతాలు గానీ ఇంతవరకూ చెల్లించలేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు వచ్చిన తర్వాత వారికి వి.ఆర్.ఎస్., జీతాలు, పెన్షన్లన్నీ క్లియర్ చేసి ఇటీవల కేబినెట్ ఆమోదం కోసం సిద్ధం చేయడం జరిగింది. చిత్తూరు డైరీ సంస్థలో, చిత్తూరు షుగర్ ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసే కొంతమంది ఎన్.ఎమ్.ఆర్.లకు కూడా ఇంకా జీతాలు రావలసిన పరిస్థితి ఉంది. వెంటనే వీటిని కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు పరిశీలించాలని నేను మీద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, త్రాగునీరుకు, సాగునీరుకు చిత్తూరులో గత 30 సంవత్సరాల నుంచి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. ప్రయివేటు ట్యాంకర్లతో ఒక బిందె నీరు రూ.2లకు అమ్ముకునే పరిస్థితులున్నాయి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో చామంతిపురం రిజర్వాయరు ఫీజిబుల్ గా ఉంది. దానిని వెంటనే పునరుద్ధరిస్తే చిత్తూరు నియోజకవర్గానికి, జి.డి. నెల్లూరు నియోజకవర్గానికి, పూతలపట్టు నియోజకవర్గానికి సరిపడే 5 టిఎంసీల కెపాసిటీ నీరు ఉంటుంది. దానిని కండలేరు నుంచి కూడా ఇప్పిస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పడం జరిగింది. కాబట్టి చిత్తూరులో త్రాగునీటికి శాశ్వత పరిష్కారం చూపించాలి.

అధ్యక్షా, మా జిల్లా నుంచి గతంలో ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులుగా పని చేశారు. చంద్రబాబు నాయుడు గారు 14 సంవత్సరాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసి ఒక్క కార్యక్రమం కూడా చిత్తూరు జిల్లాకు చేయలేదు. ఆయన స్వంత నియోజకవర్గానికి కూడా చేయలేదు. ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేశారు. ఆయన కూడా ఒక్క మంచి కార్యక్రమం చిత్తూరు జిల్లాకు చేయలేదు. గత 70 సంవత్సరాల్లో ప్రజలు చెప్పుకోవడానికి ఒక శాశ్వత మంచినీటి పథకం గానీ, చిత్తూరు జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఒక విశ్వవిద్యాలయం గానీ, ఒక కళాశాల కూడా లేదు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అమ్మ ఒడి కార్యక్రమం కోసం చిత్తూరు వచ్చినప్పుడు చెబితే స్కిల్

డెవలప్ మెంట్ యూనివర్సిటీ మంజూరు చేస్తామని చెప్పారు. కానీ, అక్కడ కళాశాలలు లేవు కాబట్టి ఫీజిబులిటీ లేదని చెప్పారు. ఏదీఏమైనా చిత్తూరులో ఒక విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి. చిత్తూరు అటు తమిళనాడుకు, ఇటు కర్నాటకకు సరిహద్దు ప్రాంతంలో ఉంది. అక్కడ వనరులు చాలా బాగున్నాయి. ఆ వనరులు ఉపయోగించుకోవాలంటే గ్రీన్ ఫీల్డ్ ప్లావే, నాలుగు లేన్ల ఎక్స్ ప్రెస్ జాతీయ రహదారులు కూడా వచ్చాయి. ఇప్పుడు చిత్తూరు నుంచి బెంగళూరు పోవాలంటే కేవలం 2 గంటల్లో చేరుకోవచ్చు. కాబట్టి చిత్తూరును అభివృద్ధి చేయాలని నేను మీద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా పొరుగు జిల్లా అయిన కడప నుంచే వచ్చారు. కడప జిల్లాను ఏ విధంగా అభివృద్ధి చేశారో చిత్తూరు జిల్లాను కూడా దత్తత తీసుకుని ఇద్దరు ముఖ్యమంత్రులు తమ స్వంత జిల్లాకు చేయలేని మంచి పనులను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేసి చూపించాలని నేను కోరుతున్నాను.

అధ్యక్షా, చిత్తూరులో రైల్వే లైను సెంటర్లో ఉంది. అక్కడ ఓవర్ బ్రిడ్జిల అవసరం ఉంది. చిత్తూరులో విపరీతమైన రద్దీ పెరిగింది. నీవా రివర్ 11 కిలోమీటర్లు చిత్తూరు నడిబొడ్డులో ప్రవహిస్తోంది. ఇటీవల భారీ వర్షాలు కురిసినపుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి చొరవతో పెద్దలు పెద్దిరెడ్డి రామచంద్రా రెడ్డి గారు చిత్తూరును సందర్శించడం జరిగింది. వాహనాలపై ఇటు, అటు వెళ్లలేక పొరుగు రాష్ట్రాల నుంచి నడిచి, మోటార్ సైకిల్ పై ప్రజలు తిరిగే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి వెంటనే నీవా రివర్ ను కూడా పునరుద్ధరించి కాజీవేలను నిర్మించి ప్రజల సౌకర్యం కోసం తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మీద్వారా నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు ఆరణి శ్రీనివాసులు గారు చెప్పిన విషయాలన్నీ నోట్ చేసుకున్నాను. ఈ విషయాలను సంబంధిత మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకెళ్లడం జరుగుతుంది.

శ్రీ మూలే సుధీర్ రెడ్డి (SRI MULE SUDHEER REDDY)(జమ్మలమడుగు): అధ్యక్షా, మాది జమ్మలమడుగు నియోజకవర్గం. మన ముఖ్యమంత్రి గారు విద్య మరియు వైద్యరంగాలకు పెద్ద పీట వేశారు. నాడు-నేడు కార్యక్రమం ద్వారా పాఠశాలలన్నీ అభివృద్ధి చెందాయి. కానీ, మాకు ఒక చిన్న ఇబ్బంది ఉంది. పెద్దముడియం అనే మండలం హెడ్ క్వార్టర్స్ లో ఒక పాఠశాల ఉంది. ఆ పాఠశాలలో 10వ తరగతి వరకూ క్లాసులు ఉన్నా ఆ పాఠశాల మాత్రం అభివృద్ధికి నోచుకోలేదు. గతంలో ఈ విషయాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రిగారు, విద్యాశాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి గారి దృష్టికి కూడా పలుమార్లు తీసుకెళ్లడం జరిగింది. కానీ, ఆ పాఠశాల అభివృద్ధి కోసం నాడు-నేడు కార్యక్రమంలో కూడా పెట్టలేదు. ఆ పాఠశాల క్రింద వజ్రాలు దిగుతున్నాయట! ఎందుకు వజ్రాలు దిగుతున్నాయంటే, ఎప్పుడో శ్రీకృష్ణదేవరాయలు ఆ ఊరి మీద నుంచి వెళ్లారని ఆర్కియాలజీ డిపార్ట్ మెంటు ఆ పాఠశాలను తీసుకోవడం జరిగింది. ఎప్పుడో 100 సంవత్సరాల క్రితం నిర్మించడం వల్ల ఆ పాఠశాల ప్రస్తుతం శిథిలావస్థలో ఉంది.

మ.12.30

ఆ పాఠశాల వంద సంవత్సరాల నాటిది. శిథిలావస్థకు చేరుకుంది. ఆ పాఠశాలను డెవలప్ చేయాలని గౌరవ మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. చుట్టు ప్రక్కల 30 కి.మీ.ల పరిధిలో ఎక్కడా స్కూల్ లేదు.

నేనొక డాక్టర్ను. ఆరోగ్య విషయానికి వస్తే.. ఎర్రగుంట్ల, జమ్మలమడుగు రెండూ మున్సిపాలిటీలే. ఎర్రగుంట్ల మున్సిపాలిటీ అనేది పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందినది. అక్కడ థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్, మూడు సిమెంట్ ఫ్యాక్టరీస్ ఉన్నాయి. అరవై వేల మంది జనాభా నివసిస్తున్నారు. ప్రైవేట్ హాస్పిటల్స్ లేవు కాని ప్రభుత్వ హాస్పిటల్ ఉంది. ఆ హాస్పిటల్ 24 గంటల హాస్పిటల్ కాదు. రాత్రి సమయాల్లో వెళ్లేందుకు ఆటోలు కూడా ఉండవు. 24 గంటల హాస్పిటల్ కాకపోయినా కనీసం డే టైమ్లో పనిచేసే హాస్పిటల్ అయినా ఏర్పాటు చేయాలి. మండల కేంద్రంలో ఒకే ఒక 108 వాహనం ఉంది. ఆ ప్రాంతం పారిశ్రామిక ప్రాంతం అయిన కారణంగా అక్కడ నివసించే వారిలో అత్యధికులు కార్మికులే.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, వారి తండ్రి గారు జమ్మలమడుగు లోనే జన్మించారు. జమ్మలమడుగు ఆరోగ్య కేంద్రంలో గైనకాలజిస్ట్ లేరు. సిజేరియన్ చేయాలంటే కనీసం రూ.50,000లు కావాలి. పేదనానికి ఆ మొత్తం భరాయించడం చాలా కష్టం. రూ.3 నుండి రూ.4ల వడ్డీతో అప్పు తీసుకుని ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులకు వెళ్లాల్సి వస్తుంది. కాబట్టి అక్కడ ఒక గైనకాలజిస్ట్ నియమించాలని మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీమతి ఆర్.కె.రోజా (SMT. R.K.ROJA)(నగరి): అధ్యక్షా, గతంలో చిత్తూరు జిల్లాలో చక్కెర కర్మాగారాలు ఆరు ఉండేవి. ప్రస్తుతం ఎస్.ఆర్. పురం లోని ఎస్.ఎన్.జె చక్కెర కర్మాగారం ఒక్కటే ఉంది. ఈ పరిస్థితి రావడానికి కారణం చంద్రబాబు నాయుడు అని చెప్పవచ్చు. ఎందుకంటే ఆయన ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు చక్కెర కర్మాగారాలను మూత వేయించి తన అనుచరులకు ఇవ్వాలనే ప్రయత్నం చేశారు. 2003-2004 సంవత్సరంలో ఎస్వీ చక్కెర కర్మాగారాన్ని మయూరా చక్కెర కర్మాగారానికి అమ్మేయాలని చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తే ఆ కర్మాగారానికి షేర్ హోల్డింగ్గా ఉన్న రైతులు అడ్డుకోవడం జరిగింది.

డా. వైఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు మూతపడిన ఆ చక్కెర కర్మాగారాన్ని ఓపెన్ చేయించి చెరకు రైతుల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపారు. చిత్తూరు సహకార చక్కెర కర్మాగారాన్ని 2003-2004 సంవత్సరంలో ఆది కేశవులు నాయుడుకు రూ.18 కోట్లతో అమ్మాలనుకున్నప్పుడు. ఆ చక్కెర కర్మాగారానికి షేర్ హోల్డింగ్గా ఉన్న సుమారు 4,000 మంది రైతులు అడ్డుకుని ఆ అమ్మకాన్ని

నిలుపుదల చేశారు. 2004వ సంవత్సరంలో డా. వైఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రి అయిన వెంటనే ఆ చక్కెర కర్మాగారాన్ని కూడా పునరుద్ధరించి సమర్థవంతంగా నడిపించారు.

మన దురదృష్టవశాత్తు విడిపోయిన తరువాత ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రి అయ్యారు. చిత్తూరు ప్రజలకు మళ్ళీ దరిద్రం పట్టుకుంది. 2015-2016 సంవత్సరంలో గాజులమాణ్యంలో ఉన్న శ్రీ వేంకటేశ్వరా చక్కెర కర్మాగారంతోపాటు చిత్తూరులో ఉన్న చక్కెర కర్మాగారాన్ని కూడా 2014-2015 సంవత్సరంలో మూసి వేయడం జరిగింది. ఆ కారణంగా వేలాది మంది చెరకు రైతులు కష్టపడుతున్నారు, నష్టపోతున్నారు. వీరి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపాలంటే ఎన్నో సంక్షేమ కార్యక్రమాలతో పేద ప్రజలను ఆదుకుంటున్న, ప్రజలచే ఆశీర్వాదించబడిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక సారి ఆలోచించి గాజుల మాణ్యంలో ఉన్న ఎస్వీ చక్కెర కర్మాగారాన్ని తిరిగి ఓపెన్ చేయించాల్సిందిగా తమ ద్వారా కోరుతున్నాను. దానితోపాటుగా మిగిలిన చక్కెర కర్మాగారాల్లో షేర్ హోల్డర్స్ గా ఉన్న రైతులకు 2019-2020 సంవత్సర కాలానికి రావలసిన రూ.37 కోట్లు, మయూర చక్కెర కర్మాగారం రూ.32 కోట్లు బకాయిలున్నాయి. ఇప్పటికే చెరకు రైతులు అప్పుల ఊబిలో కూరుకుపోయి ఉన్నారు.

మా ప్రాంత రైతులు సుమారు 40 నుండి 50వేల ఎకరాల్లో చెరకు పంటను సాగుబడి చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతంలో ఒక చక్కెర కర్మాగారం మాత్రమే పనిచేస్తోంది. తమిళనాడు రాష్ట్రంలోని చక్కెర కర్మాగారాలకు చెరకును సరఫరా చేస్తున్నారు. మన రైతులకు ఆ కర్మాగారాల నుండి అనుమతి లేని కారణంగా టన్ను చెరకు కోసం రూ.300లు ఏజెంట్స్ కు, రూ.500లు కూలీలకు మొత్తం రూ.800లు అదనంగా ఖర్చు అవుతోంది, రైతులు నష్టపోతున్నారు. కాబట్టి వీలైనంత త్వరలో ఎస్వీ చక్కెర కర్మాగారాన్ని తెరిపించి మా ప్రాంత రైతులందరికీ వెలుగులు నింపుతారని, చెరకు సాగుబడి లాభదాయకం చేస్తారని, కర్మాగారాల నుండి రైతులకు రావలసిన బకాయిలను ఇప్పిస్తారని తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యురాలు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ సామినేని ఉదయభాను (SRI SAMINENI UDAYA BHANU) (జగ్గయ్యపేట): అధ్యక్షా, దివంగత ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారి చేతుల మీదుగా 42 టీఎంసీల నీటి సామర్థ్యంతో పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ నిర్మించి ఆయకట్టు కింద సుమారు 12లక్షల ఎకరాలకు నీరందించడం జరుగుతోంది. ఎలక్ట్రిసియన్స్, ఫిట్టింగ్స్, టర్నర్స్ వంటి 24 మంది సాంకేతిక సిబ్బంది అక్కడ పనిచేస్తున్నారు.

వారు గత 12 సంవత్సరాల క్రితం ఎన్ఎంఆర్లుగా నియమించబడ్డారు. రూ.450ల నుండి రూ.500లతో రోజు వారి కూలీలుగానే ఇప్పటి వరకు పనిచేస్తున్నారు. ఆ ప్రాజెక్ట్ ను కాపాడేది కూడా

సాంకేతిక సిబ్బందే. రోజు వారీ కూలీలుగా పనిచేస్తున్న సాంకేతిక సిబ్బందిని ఆంధ్రప్రదేశ్ అవుట్ సోర్సింగ్ కార్పొరేషన్ పరిధిలోకి మార్చాలని సి.ఇ జలవనరుల శాఖ పరిపాలనాధికారికి తెలియజేయడమైనది. ఆ దస్త్రం పెండింగ్లో ఉంది.

ఇటీవల సంభవించిన వరదల కారణంగా పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ గేట్ కూడా కొట్టుకు పోయింది. వారంతా సమర్థవంతంగా పనిచేయాలంటే అవుట్ సోర్సింగ్ కార్పొరేషన్లో కలపవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ సర్కిల్ కార్యాలయం గతంలో జగ్గయ్యపేటలో ఉండగా, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వ హయాంలో ఆ కార్యాలయాన్ని వేరే ప్రాంతానికి తరలించారు. అప్పటి నుండి సంబంధిత ఇంజనీరింగ్ అధికారులు సమర్థవంతంగా పనిచేయడం లేదు. ప్రాజెక్ట్పై సరైన నిర్వహణ, పర్యవేక్షణ లోపించింది. ఆ కారణంగానే ఇటీవల వచ్చిన వరద ప్రవాహానికి పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ గేట్లు కొట్టుకుపోవడం కూడా జరిగింది. పులిచింతల ప్రాజెక్ట్ సర్కిల్ కార్యాలయాన్ని వెంటనే పులిచింతల సమీప ప్రాంతానికి మార్చవలసిందిగా తమ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రా రెడ్డి(SRI CHINTHALA RAMACHANDRA REDDY)(పీలేరు): చిత్తూరు జిల్లాలో గ్రామ పంచాయితీలకు సంబంధించి.. పారిశుధ్య కార్మికులు గత 20 నుండి 30 సంవత్సరాలుగా పని చేస్తున్నారు. పంప్ ఆపరేటర్స్గా, ఎలక్ట్రిషియన్స్గా, డ్రైవర్స్గా, మేస్త్రీలుగా వివిధ హోదాల్లో పనిచేస్తున్నారు. చాలా కాలంగా ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలని, పీఆర్సీ అమలు చేయాలని వివిధ ప్రభుత్వ శాఖలలో ఏ విధంగా అయితే కార్మికులకు సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నారో అదే విధంగా తమకు కూడా కల్పించాలని చాలా కాలంగా వారంతా కోరుతున్నారు. ఏపీ గ్రామ పంచాయితీ వర్కర్స్ యూనియన్, చిత్తూరు జిల్లా విభాగం పలు దఫాలుగా మాకు విజ్ఞప్తి చేస్తూ ఉన్నారు. వీరిలో ఎక్కువ మంది ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ సామాజిక వర్గాలకు చెందిన వారే ఉన్నారు.

దయచేసి మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే వారందరికీ పీఆర్సీ అమలు చేసి, ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలని, మానవతా ధృక్పథంతో పరిశీలించి గ్రామ పంచాయితీల్లోని పారిశుధ్య కార్మికులకు న్యాయం చేయాలని తమద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయం నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రి గారికి తెలియజేస్తాను.

మ.12.40

శ్రీ వసంత వెంకట కృష్ణప్రసాద్ (SRI VASANTHA VENKATA KRISHNA PRASAD)

(మైలవరం): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. కొత్తగా రెవెన్యూ డివిజన్ల ఏర్పాటులో భాగంగా, మా మైలవరం నియోజకవర్గంలోని మూడు మండలాలను తీసుకెళ్లి తిరువూరు కేంద్రంగా, రెవెన్యూ డివిజన్‌ను ఏర్పాటుచేశారు. కానీ తిరువూరు అనేది తెలంగాణాకు ఆనుకుని ఉన్న ప్రాంతం. ఈ మూడు మండలాలు విజయవాడకు దగ్గరగా ఆనుకుని ఉన్నాయి. మా నియోజకవర్గంలో ఉన్న మైలవరం, జి.కొండూరు మండలాల ప్రజలు వెనక్కి వెళ్లడం చాలా ఇబ్బందికర అంశం. ఈ అంశం మీద ముఖ్యమంత్రిగారికి, సంబంధిత అధికారులందరికీ వినతి పత్రాలు ఇచ్చి, మైలవరాన్ని కేంద్రంగా, రెవెన్యూ డివిజన్ ఏర్పాటు చేయాలని అడిగాము. ఇది అయితే ప్రజలకు అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఏవైనా కారణాల రీత్యా, అది సాధ్యపడని పరిస్థితి గనుక ఉంటే, మైలవరం, జి.కొండూరు మండలాలను విజయవాడ రెవెన్యూ డివిజన్‌లో కలపాలని గట్టిగా కోరుతున్నాము. ఎందుకంటే ఈ రెండు మండలాలు వెనక్కి వెళ్లడం వలన ఏమాత్రం ఉపయోగం లేదు. మారుమూల ప్రాంతంలో ఉన్న తిరువూరు తెలంగాణాకు ఆనుకుని ఉంది. ఈ విషయంపై ముఖ్యమంత్రిగారు దృష్టి సారించి తప్పకుండా మా ప్రాంతానికి ఇబ్బందులు లేకుండా చూడాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను. ధన్యవాదాలు.

శ్రీమతి పాముల పుష్ప శ్రీవాణి (SMT.PAMULA PUSHPA SRIVANI): అధ్యక్షా, నోట్ చేసుకున్నాను, సంబంధిత మంత్రివర్యులకు తెలియజేస్తాను.

MR DEPUTY SPEAKER: Now, the House is adjourned for Tea Break.

(The House then adjourned at 12.41pm)

మ.1.10

(The House re-assembled at 1.18 P.M. with the Hon'ble Speaker in the Chair)

MR.SPEAKER: All the papers included in the agenda are deemed to have been laid on the Table of the House.

PAPERS LAID ON THE TABLE

- 1 "A copy of G.O.Ms.No.88, General Administration (SC.B) Department, dated 24.08.2021, as required under section 20 (3) of the Andhra Pradesh Lokayukta Act, 1983."
2. "A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Power Generation Corporation Limited for the Year 2020-2021, as required under section 394(2) of the Companies Act, 2013."

IV. PRESENTATION OF SUPPLEMENTARY ESTIMATES OF EXPENDITURE FOR 2021-2022.

MR.SPEAKER: Supplementary Estimates of Expenditure for 2021-2022 are deemed to have been presented.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, LEGISLATIVE AFFAIRS, COMMERCIAL TAXES, INDUSTRIES & COMMERCE AND INFORMATION TECHNOLOGY): Sir, I beg to present:

"Demands for Grants for Further Expenditure and Detailed Second Batch of Supplementary Estimates thereof for 2021-2022."

MR.SPEAKER: Supplementary Estimates of Expenditure for 2021-2022 have been presented.

MR.SPEAKER: All the Demands for Grants are deemed to have been moved.

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, LEGISLATIVE AFFAIRS, COMMERCIAL TAXES, INDUSTRIES & COMMERCE AND INFORMATION TECHNOLOGY): Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.104,23,79,000/- under Demand No.I (1) – State Legislature."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.30176,43,86,000/- under Demand No.IX (9) – Fiscal Administration, Planning, Surveys and Statistics."

SRI BUGGANA RAJENDRANATH (MINISTER FOR FINANCE, PLANNING, LEGISLATIVE AFFAIRS, COMMERCIAL TAXES, INDUSTRIES & COMMERCE AND INFORMATION TECHNOLOGY) : Sir, on behalf of the Chief Minister I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.27,90,28,000/- under Demand No.II (2) – Governor and Council of Ministers."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.849,31,57,000/- under Demand No.III (3) – Administration of Justice."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.707,94,55,000/- under Demand No.IV (4) – General Administration and Elections."

SRI PERNI VENKATARAMAIAH (PERNI NANI) (MINISTER FOR TRANSPORT, INFORMATION & PUBLIC RELATIONS): Sir, I beg to move:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.254,22,47,000/- under Demand No.XIX (19) – Information and Public Relations."

MR.SPEAKER: Cut Motion Nos. 16 and 17 are deemed to have been moved.

DEMAND NO. IV- GENERAL ADMINISTRATION AND ELECTIONS

16 Sri Gorantla Butchaiah Chowdary : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.748,90,40,000/- for General Administration and Elections by Rs.100/-

ప్రత్యేక హోదా సాధిస్తామని చెప్పి దాని ఊసే ఎత్తక పోవడానికి నిరసనగా

DEMAND NO. IX- FISCAL ADMINISTRATION, PLANNING, SURVEYS AND STATISTICS

17. Sri Payyavula Kesav : Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs.68,035,40,17,000/- for Fiscal Administration, Planning Surveys and Statistics by Rs.100/-

ప్రభుత్వం శాసన సభ అనుమతి లేకుండా FRBM పరిమితికి దాటి బడ్జెట్ తర అప్పులు చేస్తున్న దానికి నిరసనగా

MR.SPEAKER: Now, short discussion on "Decentralization of Governance".

మ.1.20

శ్రీ ధర్మాన ప్రసాదరావు(SRI DHARMANA PRASADA RAO)(శ్రీకాకుళం): అధ్యక్షా అమరావతి రాజధాని విషయంలో గౌరవ ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు తీర్పు వెలువడిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒక లేఖ రాశాను. గౌరవ హైకోర్టు అమరావతి రాజధానిగా ప్రకటించడం పై ఇప్పుడు నేను జోక్యం చేసుకోవడం లేదు. అయితే ఈ సందర్భంగా హైకోర్టు తీర్పులో ఒక వ్యాఖ్య చూసిన తరువాత కొంత ఆలోచనలో పడ్డాను. నాతోపాటు సహచర శాసనసభ్యులు, రిటైర్డ్ న్యాయమూర్తులు, న్యాయవాదులు, అందరూ చూసి ఉంటారు. అది రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అంశం కాబట్టి ప్రజా సంఘాలు, రాజ్యాంగ నిపుణులు చూసి ఉంటారు. ఆ జడ్జిమెంట్ ని చదివే ఉంటారు. దాంట్లో ఆ వ్యాఖ్య ఏమిటి అంటే, ఎందుకు ఆ లేఖ వైపు ప్రేరేపించాయంటే the Legislature has no legislative competence to pass any resolution, law for change of capital or bifurcating or trifurcating the capital city and also opined that change of Government is not a ground to change the policy. ఈ పర్టిక్యులర్ వ్యాఖ్య చూసిన తరువాత తీవ్రంగానే ఆలోచించాను. ఇలాంటి విషయం సున్నితమైంది కనుక నాకంటే అనేక మంది సీనియర్స్, లెజిస్లేచర్ లో వర్క్ చేసిన వారు, రిటైర్ అయిన జడ్జిలు, న్యాయవాదులతో కూడా మాట్లాడాను. సుమారుగా నాలాంటి అభిప్రాయమే ఇంచుమించు వారికి కూడా కలిగింది. నేను శాసనసభలో కొంత కాలం సభ్యుడిగా పని చేశాను కాబట్టి, దీని మీద కొంత చర్చ జరిగి క్లారిటీ వస్తుందనే ఉద్దేశంతోనే ముఖ్యమంత్రిగారికి లేఖ రాశాను. శాసనసభకు, ప్రజాస్వామ్య విధానంలో రాజ్యాంగబద్ధంగా సంక్రమించిన హక్కులు, బాధ్యతలను

హైకోర్టు తీర్పు కట్టడి చేసే విధంగా ఉందనే అభిప్రాయం వ్యక్తం అయింది. ఇక్కడ ఇంకొక ప్రశ్న కూడా తలెత్తుతుంది.

సాధారణంగా కోర్టులంటే మనందరికీ గౌరవం ఉంది. రాజ్యాంగంలో ఆ వ్యవస్థకు ఉండే ప్రాధాన్యతను ఎక్కడా తగ్గించాలనే అభిప్రాయం, వారికి ఎలాంటి **motives attribute** చేయాలనేది నా ఉద్దేశం కాదు. అయితే ఇలాంటి సందర్భాల్లో ఇది చర్చించవచ్చు, సమీక్షించవచ్చు, శాసనసభకు ఇలాంటి అవకాశం ఉందా అన్నది చూసినప్పుడు సుప్రీంకోర్టు ఒక జడ్జిమెంట్‌లో ఏమి చెప్పిందంటే, వీఆర్ కృష్ణ అయ్యర్‌గారు సుప్రీంకోర్టు జడ్జి అయ్యేముందు శాసనసభకు ఎన్నికై మంత్రిగా పని చేశారు. ప్రభుత్వం నడపడం ఎలా, ఏ విధమైన నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి, పాలసీలను, చట్టాలను ఏ విధంగా ముందుకు తీసుకువెళ్లాలి, వీటన్నింటిపై అవగాహన ఉన్న వ్యక్తి. తరవాత అతనికున్న సమర్థత వలన సుప్రీంకోర్టుకి న్యాయమూర్తిగా పనిచేశారు. ఆయన ఒక జడ్జిమెంట్‌లో చెప్పారు. **In a country like ours, no public institution or the people who operate it can evoke public debate.** అంటే మన దేశంలో ఏ ప్రభుత్వ సంస్థ కానీ, లేదా దానిని నిర్వహించే వ్యక్తులు గానీ, పౌర స్వేచ్ఛకు అతీతులు కారని ఆయన స్పష్టంగా చెప్పారు. దీనిని మనం క్షుణ్ణంగా గమనించాలి. ప్రజాస్వామ్యంలో రాజ్యాంగబద్ధంగా ఏర్పడిన సంస్థల్లో ఒక దాని విధి నిర్వహణలో మరొకటి జోక్యం చేసుకుంటే, ఒక వ్యవస్థను ఇంకొక వ్యవస్థ పలుచన చేస్తుంటే ఆ **constitutional responsibilities**ని **discharge** చేయనివ్వకుండా అడ్డుపడుతుంటే, ఇది పరువు తీసుకోవడమేనని వారి మాటల్లో చెప్పారు. శాసన వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ, కార్యనిర్వహక వ్యవస్థ. ఈ మూడు వ్యవస్థలు అందరికీ తెలిసినవే. నేను, నాతో సహా, యువకులైన శాసనసభ్యులు, అందరం కలిసి చర్చిస్తే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతోనే ముఖ్యమంత్రిగారికి లేఖ రాశాను. ఇది చర్చించే అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు, ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

సువిశాలమైన ప్రపంచంలో అనేక మానవ సమాజాలుండేవి. మనం చూస్తే, ఆయా ప్రాంతాల్లో పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పరిపాలన విధానాలు వచ్చాయి. చిన్న, చిన్న తేడాలతో ప్రపంచమంతా మనకు కనిపించే విధానం రాచరిక వ్యవస్థ. ఈ వ్యవస్థ ప్రపంచంలో చాలా కాలం మనుగడ సాగించింది. మన దేశంలో కూడా బ్రిటీషర్స్ వచ్చేంతవరకు రాజులు, రాచరిక వ్యవస్థ నడిచింది. 1947లో స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. రాజు దైవాంశసంభూతుడనే ఒక విధానం ప్రపంచమంతా కనిపించింది. మన దేశంలో అయితే సంస్కృతంలో “న విష్ణు పృథ్వి పతి” అన్నారు. విష్ణు అంశ లేనివాడు రాజు కాలేడని, రాజు సాక్షాత్తు విష్ణు స్వరూపమని భావించిన స్థితి ఒకటి మన సమాజంలో ఉండేది. ఆ తరవాత అది “అంతా భ్రమ అని” రాను, రాను చైతన్యం వచ్చిన సమాజంలో మార్పులు వచ్చాయి. అయితే ఇటువంటి భ్రమల నుంచి కొంతమంది ఇంకా అదే అనుకున్నవారు ఉన్నారు. అది వేరే సంగతి. రాచరిక వ్యవస్థలో రాజే సర్వం కనుక అతని మాట శాసనం. అతను ఏది తలిస్తే అదే అమలు చేస్తారు. అతను వేసిన ఆర్డరు అమలైపోవాలి, పీక తీయమంటే పీక తీసేయడమే, రాజుగారు ఎవరికైనా బహుమానాలు

ఇవ్వమని చెబితే బహుమానాలు ఇవ్వడమే. రాచరిక వ్యవస్థలో అధికారమంతా రాజు గారి దగ్గర కేంద్రీకృతమై ఉండేది. తర్వాత దీనిని అడ్డుకునే వారు ఉండే వారు కాదు. దీనిపైన ప్రపంచమంతా ఒక రకమైన ఆందోళన. రాచరిక వ్యవస్థలో జరుగుతున్న అక్రమాలు, దీని పట్ల చైతన్యవంతమైన సమాజం మార్పు కోరుతూ కోరుతూ, చివరికి ఒక రకమైన ఏహ్య భావం కలిగింది.

మ.1.30

అధ్యక్షా, రాజు గారి గురించి ఒక కథ మనందరికీ తెలుసు. కథ కాదు అది వాస్తవమే. రాజు గారు ఎంత నిరంకుశంగా ఉండేవారు, ఎన్ని పొరపాట్లు జరిగిపోయేవో అని తెలియడానికి కృష్ణ దేవరాయలకు సంబంధించిన కథ మనందరికీ తెలుసు. అప్పాజీ గారు కృష్ణదేవరాయలు గారిని పెంచి, పెద్ద చేసి చక్రవర్తిని చేశారు. ఆయన కీర్తికి, ప్రతిష్ఠకు అన్నింటికీ కారకుడైన అప్పాజీని కళ్లు పొడిపించిన సంఘటన. తరవాత అప్పాజీ గారిది తప్పు కాదు అని తెలిసినా, ఎందుకు అలా జరిగింది అని మనం ఆలోచిస్తే పవర్ అనేది ఒక దగ్గర ఉండిపోవడం వలన ఇంకొకరు దానిని నిరోధించలేని పరిస్థితి ఉండడం వలన ఇలాంటి పొరపాట్లు ఆ వ్యవస్థలో జరిగాయి. రాజులు నేను అన్నిటికన్నా ఉన్నతుడనని, గొప్ప వాడినని, నన్ను ప్రశ్నించే వ్యవస్థలు ఉండకూడదని అనుకునేవారు. ఇలా ఉన్న తరవాత ఒకే దగ్గర ఈ వ్యవస్థలన్నీ కారణమవుతున్న తరుణంలో ఈ వ్యవస్థ పట్ల కొంత వ్యతిరేకత వచ్చింది. ప్రపంచంలో, దేశంలో కొత్త వ్యవస్థకు దారి తీసింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా వచ్చిన ఈ తపన వల్లే అమెరికాలో మొట్టమొదటగా ప్రజాస్వామ్య ప్రక్రియ మొదలైంది. మొట్టమొదటగా ఫ్రాన్స్, ఇంగ్లాండ్ మొదలైన దేశాల్లో కూడా ఈ ఆలోచన కార్యరూపం దాల్చింది. మన దేశంలో కూడా స్వాతంత్ర్య వాయువుల కోసం ఉద్యమాలు ఉవ్వెత్తున లేచాయి. మన జాతి పిత అయిన మహాత్మా గాంధీ గారి సారథ్యంలో ఉద్యమం పెద్దయెత్తున ప్రారంభమయ్యింది. అనేకమంది స్వాతంత్ర్యయోధులు పాల్గొని ఆ ఉద్యమాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లారు. ఉద్యమం అలా జరుగుతున్న సమయంలోనే మహాత్మాగాంధీ గారు ఒక స్టేట్మెంట్ ఇచ్చారు. 1922లో అంటే సుమారుగా భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ఇక సంక్రమిస్తుంది అనే ఇండికేషన్స్ వచ్చిన మొదటి రోజుల్లో. "Swaraj will not be a free gift of the British Parliament.

It will be a declaration of India's full self-expression, expressed through an Act of Parliament. But it will be merely a courteous ratification of the declared wish of the people of India. The ratification will be a treaty to which Britain will be a party. The British Parliament, when the settlement comes, will ratify the wishes of the people of India as expressed through the freely chosen representatives."

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం బ్రిటీషర్స్ ఇచ్చిన బహుమతి కాదు. భారతదేశ ప్రజలు elected representatives ద్వారా, బ్రిటీషు వారి కాలంలో అప్పటికున్న provincial councils, దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల ప్రజల అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచే ఒక స్వతంత్ర ఉద్యమంగా దీనిని వాళ్లు ratify చెయ్యాలి. ఒక రకమైన courteous తోనే జరగాలే తప్ప, అదేదో వాళ్లు ఇస్తే మనం తీసుకున్నామనే దానితో పోకూడదని మొట్టమొదటగా గాంధీజీ ఒక స్టేట్మెంట్ ఇచ్చి ఇనీషియేట్ చేశారు. 1934వ సంవత్సరంలో స్వరాజ్ పార్టీ అని ఒక బలమైన పార్టీ ఉండేది. వీళ్లు ఒక తీర్మానం పాస్ చేశారు.

This Conference claims for India the right of self-determination, and the only method of applying that principle is to convene a Constituent Assembly. Representatives of all sections of Indian people to frame an accountable constitution. భారతదేశం స్వయం నిర్ణయాధికారాన్ని డిమాండ్ చేస్తూ అన్ని వర్గాల ప్రాతినిధ్యంతో ఏర్పడిన రాజ్యాంగ సభ ఏర్పాటు ద్వారా మాత్రమే రాజ్యాంగం రచించుకోవడానికి ఏకైక మార్గం అని 1934లో దేశంలో ఇంకొక రాజకీయ పార్టీ గొంతు ఎత్తింది. దాని కంటిన్యూయేషన్ ఒక రెండు సంవత్సరాల తరువాత 1936లో ఆల్రెడి ఒక కాంగ్రెస్ కమిటీ ఫ్లెజాపూర్ డిశింబర్, 1936లో confirmed resolution ఎలా చేశారంటే The Congress stands for a genuine democratic state in India where political power has been transferred to the people as a whole and the Government is under their effective control. ఇది చాలా ముఖ్యం. స్వాతంత్ర్యం రాకముందు స్వాతంత్ర్యం కోసం పోరాటం జరుగుతున్న రోజుల్లోనే పవర్ అనేది ప్రజలకు వెళ్లాలి, అధికారం అనేది ప్రజలకు బ్రాన్స్ఫర్ కావాలి, ప్రజల చేతిలో ఉండాలి అనే దానికి మన పెద్దలు, ఆదర్శప్రాయులు, స్వాతంత్ర్య యోధులు, ఈ దేశం కోసం ప్రాణాలు అర్పించిన వాళ్లందరి మొట్టమొదటి రిజల్యూషన్. దీనిని ఎందుకు నేను చెబుతున్నానంటే ఈ వ్యవస్థ ఈ రాజ్యాంగం ఇవన్నీ సాధించడానికి చేసిన వాళ్లు ఎప్పుడో స్వాతంత్ర్యం రాకముందే ఆ డైరక్షన్ తీసుకున్నారు. ఎప్పుడు, ఎక్కడా డిఫరెన్స్ లేనే లేదు. Such a state can only come into existence through a constituent assembly having the power to determine finally the constitution of the country. ఇది నిజమైన ప్రజాస్వామికులు గట్టిగా సమర్థిస్తున్న ఒక రిజల్యూషన్. ఈ విధంగా రాజ్యాధికారం ప్రజలకు ధారాదత్తం చేయబడి, ప్రభుత్వం ప్రజల అజమాయిషీలో ఉంటుంది. ప్రభుత్వం అనేది ఇలాంటి constituent అసెంబ్లీ ద్వారానే రాజ్యాంగం అంతా ఏర్పాటు కావాలని అప్పుడు ప్రారంభమయ్యింది. 1939వ సంవత్సరంలో కాంగ్రెస్ పార్టీ వర్కింగ్ కమిటీ ఒక తీర్మానం చేసింది. November, 1939 the Congress Working Committee adopted a resolution and declared that, "Recognition of India's independence and the right of her people to frame their constitution through a Constituent Assembly is essential". భారతదేశ స్వాతంత్ర్య కాంక్షను వ్యక్తపరుస్తూ రాజ్యాంగ సభను ఏర్పాటు చేసుకుని రాజ్యాంగ నిర్మాణ హక్కును గుర్తు చేస్తూ CWC తీర్మానం చేసింది. గౌరవ పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ రాజ్యాంగ సభలో ఒక తీర్మానం ప్రవేశపెడుతూ ఏమన్నారంటే "wherein all power and authority of the Sovereign Independent India, its constituent parts and organs of Government, are derived from the people." రాజ్యాంగ పీఠికలో మనం ఏమని రాసుకున్నాం? మనం రచించుకున్న అద్భుతమైన రాజ్యాన్ని మనకు మనం ఎలా సమర్పించుకున్నామో ఒకసారి గమనిస్తే "we the people of India do hereby adopt, enact and give it to ourselves this constitution" అని రాసుకున్నాం. ఇది ప్రపంచంలో అనేక దేశాలకు భిన్నమైన ఒక రాజ్యాంగం. ఇలాంటి రాజ్యాంగాలు కొన్ని దేశాలలో ఉన్నాయి. మన పక్కన ఉన్న బంగ్లాదేశ్, ఆస్ట్రేలియా, జపాన్ లాంటి దేశాల్లో ప్రజలు తమకు తాముగా సమర్పించుకున్నటువంటి రాజ్యాంగం. స్వాతంత్ర్యం రాకముందు రాజ్యాంగం ఎలా తేవాలి అని ప్రపోజ్ చేసినప్పుడు ఆ రోజుల్లో రాజ్యాంగం ప్రజల ద్వారా వస్తుందని కొందరు, by name of the god వస్తుందని కొందరు ప్రపోజ్

చేశారు. Constituent Assembly లో ఒక చర్చ జరిగింది. ఆ చర్చ ఓటింగ్ వరకు దారి తీసింది. ప్రజలు తనకు తాను సమర్పించుకున్న రాజ్యాంగమా? దేవుడు ప్రసాదించిన రాజ్యాంగమా అనే అంశం మీద కూడా ఓటింగ్ జరిగితే ఆనాడు ఉన్న Constituent Assembly మెజార్టీతో ప్రజలు సమర్పించుకున్న రాజ్యాంగానికి ఓటింగ్ వేయబడింది. అందుకే మన రాజ్యాంగం పీఠికలో నేను ఇంతకుముందు చదివినటువంటి ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు వచ్చిన రాజ్యాంగం మనకు ప్రసాదించబడింది. ప్రజలు ఎన్నుకొన్న ప్రతినిధులతో రాజ్యాంగ సభ ఏర్పడింది కాబట్టి రాజ్యాంగానికి ప్రజల వల్లే అధికారం వస్తుంది. దీనిని వ్యతిరేకిస్తూ దేవుడి వల్ల అధికారం వస్తుంది అనే ప్రపోజల్ పై ఓటింగ్ పెడితే ఆ ప్రపోజల్ ఓడిపోయింది. ఎప్పుడైనా మన చరిత్ర అంతా చూస్తే, ఈ దేశంలో వచ్చినటువంటి ఉద్యమాలు, స్వాతంత్ర్య ఉద్యమాలు తీసుకొచ్చినటువంటి వాళ్లు ఇవన్నీ చూస్తే రాజ్యాంగానికి ప్రజలే ఆధారం. రాజ్యాంగం యొక్క లక్ష్యం ప్రజలు. ఎన్ని సంస్థలు, వ్యవస్థలు ఉన్నా ఉన్నవన్నీ కేవలం ప్రజల కోసమే. మనలాగే ప్రజల వలన, ప్రజల కొరకు సమర్పించుకున్న రాజ్యాంగం ఉన్న దేశాలు ఉన్నాయి. వాటి పేర్లు నేను చెప్పాను. ప్రపంచంలో చాలా దేశాలలో దేశ సార్వభౌమాధికారం, ప్రభుత్వ యంత్రాంగాల మధ్య విభజించబడే ఉంది. డెమోక్రసీ అమలులో ఉన్న మనలాంటి దేశాలలో పబ్లిక్ ని జనేచ్చ అంటాం. అంటే ప్రజాభిప్రాయం.

మ.1.40

ప్రజాభిప్రాయం ఎక్కడ రిఫ్లెక్ట్ అవుతుంది? మనకు ఉన్న మూడు వ్యవస్థల్లో ఎక్కడ పబ్లిక్ విల్ రిఫ్లెక్ట్ అవుతుంది? జుడిషియరీ, లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ వ్యవస్థల్లో పబ్లిక్ విల్ రిఫ్లెక్ట్ అయ్యేది ఎక్కడ? పబ్లిక్ ద్వారా రిఫ్లెక్ట్ అయివచ్చే వ్యవస్థ లెజిస్లేచర్ వ్యవస్థ. అంటే రాజ్యాంగంలో ఏముండాలని చాలా కాలం స్వాతంత్ర్యానికి ముందు ఎక్స్ ప్రెజ్ జరిగిందో, రాజ్యాంగంలో మనం ఏమి రాసుకున్నామో, ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు అన్నటు వంటిది రిఫ్లెక్ట్ అయ్యే సభలే ప్రజలు ఎన్నుకొన్న లెజిస్లేచర్. అందుకోసం ఒక్కొక్కసారి, ఒక్కొక్కలాగా సడెన్ గా వచ్చినవి కావు. దేశంలో అనేక చర్చలు, అనేక మంది వాదనలు అన్నీ అయిన తరువాత మనం రాసుకున్న రాజ్యాంగం ఫైనల్ గా ప్రజల కొరకు వచ్చింది. ప్రజల విల్ అనేది డైరెక్టుగా రిఫ్లెక్ట్ అయ్యేది ఇక్కడ శాసనసభలో, అక్కడ లోక్ సభలో. అంతమాత్రం చేత నేను ఇతర వ్యవస్థలు ప్రాధాన్యత లేనివని అనను. ఒక పబ్లిక్ విల్ ని తీసుకెళ్లగలిగేవి రాజ్యాంగంలో లోక్ సభ, ఇక్కడున్న శాసనసభ. ఇది రాజ్యాంగంలో మనం పెట్టుకున్నది. ఇది ఎవరైనా గుర్తు పెట్టుకోవలసిందే. రాజ్యాంగానికి ఎవరూ అతీతులు కారు. మన దేశంలో ఎవరు గొప్ప అంటే రాజ్యాంగమే గొప్ప. ఏ దేశంలోనైనా రాజ్యాంగం గొప్ప కానీ మన దేశంలో మరీ గొప్పది.

అధ్యక్షా, భారత రాజ్యాంగ విశిష్టత మీరు చూస్తే ప్రపంచంలో మొట్ట మొదటి లిఖిత రాజ్యాంగం అమెరికాకు 1789లో వచ్చింది. చాలా దేశాల్లో రాజ్యాంగాలు వచ్చాయి గానీ 10 సంవత్సరాలు, 20 సంవత్సరాల లోపే విఫలమైపోయాయి. అంటే రాజ్యాంగం రద్దు చేసుకుంటారు, మరలా కొత్త రాజ్యాంగాన్ని రచించుకుంటారు. ప్రపంచంలో రాజ్యాంగాల యావరేజ్ లైఫ్ కొంత మంది రాజనీతి

పండితులు రీసెర్చ్ చేస్తే 19 సంవత్సరాలే ఉంది. మన దేశంలో 75 సంవత్సరాలు తిరుగు లేని విధంగా అనేక సమస్యలు వచ్చినా, కోట్లాది మంది ప్రజల తాలూకు ఆకాంక్షలు నెరవేరుస్తూ చిన్న చిన్న ఆటంకాలు, ఆవేదనలు, ఇన్స్యూస్ వస్తున్నా చిన్న చిన్న తేడాలు వస్తున్నా ఎంతో చక్కగా సాగుతోంది. 75 సంవత్సరాలుగా రాజ్యాంగం కొనసాగుతోంది. అంటే దీనికి ఎంత చక్కగా కృషి జరిగింది. ఎంత చక్కనైన ఏర్పాటు దీంట్లో చేయడం వలన దీని మనుగడ సాగింది? ఈ పరిధిలోనే మనకు చాలా సమస్యలు వచ్చాయి. పరిష్కరించుకున్నాం. రాజ్యాంగం మనకు ఉందని ఈ దేశంలో ప్రతి పౌరుడికీ ఒక ధైర్యం ఉంది. ఏ వ్యవస్థలోనైనా రాజ్యాంగం మనల్ని రక్షిస్తుందన్న ధైర్యం ఉంది. దీనికి కారణమేమిటంటే అప్పుడు రాజులాగా కాదు. Separation of powers మన రాజ్యాంగం ఇచ్చేసింది. ఈ separation of powers ని ఎంత చక్కగా మనం అమలు చేస్తున్నామో దానివలననే ఇంత సుదీర్ఘ కాలం మనగలగడం, ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేని విధంగా మన దేశంలో రాజ్యాంగం గౌరవించబడటం జరుగుతోంది. ఇలాంటి రాజ్యాంగం, ఇలాంటి చరిత్ర మనకు ఉన్నప్పుడు స్పష్టత ఉండాలి. ఏ విభాగమైనా అది శాసనసభ గానీ, న్యాయ వ్యవస్థ గానీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ గానీ వారి అధికారాలపైన ఒక అవగాహన, వారి బాధ్యతలపైన స్పష్టత లేనప్పుడు ఆ శాఖలో ఎంత సమర్థులున్నా సత్ఫలితాలు ఇవ్వవు. గందరగోళ పరిస్థితులున్నప్పుడు మనం ఆశించిన గమ్యం ఎలాగైతే చేరుకోలేమో పాలన ద్వారా చక్కని ఫలితాన్ని కూడా రాబట్టలేము. నేను మళ్ళీ మళ్ళీ చెబుతున్నాను. స్పష్టత దేనిమీద ఉండాలి? రాజ్యాంగంలో లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ ఏ వ్యవస్థ ఏ విధంగా నడుచుకోవాలనే స్పష్టత తెలియకుండా ఉంటే అసలు మన గమ్యాన్ని ఎలా చేరుతాం? మన లక్ష్యాన్ని ఎలా సాధిస్తాం? ఒక ప్రభుత్వానికున్న లక్ష్యాలు, న్యాయవ్యవస్థకు ఉన్న లక్ష్యాలు, లేదా ఒక ఎగ్జిక్యూటివ్ కు ఉండే లక్ష్యాలు ఎలా చేరతాయి? స్పష్టత అవసరం కదా? వ్యక్తులు ఎవరు అక్కడున్నారన్నది ముఖ్యం కాదు. వ్యక్తులైనా, సంస్థలైనా క్లారిటీ ఉండాలి. ఆ క్లారిటీ 70 సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఇంకా లేదంటే, అందరం దానిపట్ల ఆలోచన చేయవలసిన అవసరముంది. స్పష్టత లేని గమ్యం means should justify the ends అని ఒక మాట గాంధీ గారు చెప్పారు. మన లక్ష్యం ఎంత గొప్పదో మన మార్గం కూడా అంత గొప్పగా ఉండాలంటారు ఆయన. ప్రజాస్వామ్యంలో మనమందరం ఇది గొప్ప సూత్రంగా భావిస్తాం. స్పష్టత లేకుండా దేనినీ సాధించలేం. అందులో ప్రజలకు సంబంధించిన విషయాలు, పాలనకు సంబంధించిన విషయాలు.... ఒకళ్లం కాదు గదా? అనేక రాజ్యాంగ సంస్థలు పనిచేసే వ్యవస్థను రాజ్యాంగం మనకు ఇచ్చింది. ఈ అన్ని వ్యవస్థల మధ్య స్పష్టత ఎవరి పరిధి ఏమిటి, ఎవరి విధులు ఏమిటి అనేది లేకుండా ఉంటే మాత్రం ఎప్పటికైనా మన రాజ్యాంగ లక్ష్యాన్ని చేరుకోలేమన్నది నా ఆవేదన. అది గందరగోళమైన పరిస్థితులకు దారి తీస్తుంది. There is no greater impediment to the advancement of knowledge than ambiguity. జ్ఞానానికి గానీ, సమర్థతకు గానీ అస్పష్టతకు మించిన అవరోధం లేదు. అస్పష్టత అంత ప్రమాదకరమైనది. అదే పెద్ద అవరోధం. అందుకోసం ఇప్పుడు స్పష్టత అవసరం. స్పష్టత లేని దగ్గర స్పష్టత తెచ్చుకోవలసిన అవసరముంది. సద్గురు జగ్గీవాసుదేవ్ గారు కూడా చెబుతారు. Confidence without clarity is a disaster. Confidence ఉండాలి. Clarity ఉండాలి. స్పష్టత అనేది లేకపోతే

డిజాస్టర్ అయిపోతుంది. నేను కావాలనుకుంటున్న స్పష్టత దేని గురించి అవసరమేమిటి అని అడిగితే ఒక ముఖ్యమైన విషయాన్ని గుర్తు పెట్టుకోవాలి. విశాలమైన ఈ ప్రపంచంలో అనేక మానవ సమాజాలు, అనేక ప్రాంతాలు వచ్చాయి. ఆ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా పరిపాలనా విధానం కనుక్కొని, ఆచరించి అమలు చేసుకున్నారు. ప్రజాస్వామ్యంలో మనకి ఈ doctrine of separation of powers అంటే అధికార వికేంద్రీకరణ జరిగింది. స్పష్టమైన విభజన జరిగింది. ఏ అధికారాలు కలిగి ఉండాలి నిర్ణయించబడ్డాయి. ఈ విధానానికి పూర్వం రాజనీతి పండితులు అంకురార్పణ చేశారు. అధ్యక్షా, ఒకసారి చరిత్ర తిరగేస్తే క్రీస్తు పూర్వం నుంచి అనేక పండితులు separation of powers గురించి చెప్పుకుంటూ వచ్చారు. Doctrine of separation of powers క్రీస్తుపూర్వం నుంచే మనం గమనించగలం. మొదట అరిస్టాటిల్ క్రీస్తుకు పూర్వం 384 – 322 బీసీ కాలం నాటి వ్యక్తి. తన పాలిటిక్స్ అనే గ్రంథంలో మిక్స్డ్ గవర్నమెంటు లేదా హైబ్రిడ్ గవర్నమెంట్ అనే గ్రంథం కాన్సెప్ట్ ఒకటి రాశారు. దాంట్లో అరిస్టాటిల్ గ్రీకు నగర రాజ్యాల్లో సిటీ, స్టేట్స్ అనే మూడు విభాగాలు సమన్వయంతో పరిపాలన ఎలా నిర్వహించాలనే మౌలిక సూత్రాన్ని అందులో పొందుపరిచారు. రోమన్ రిపబ్లిక్లో రోమన్ సెనేట్, కాన్సిల్స్, అసెంబ్లీస్ ఈ మూడు విభాగాలు వాటి వాటి పరిధుల్లో విధులు నిర్వహించి ఆ సిద్ధాంతం ద్వారా మిక్స్డ్ గవర్నెన్స్ కి ఉదాహరణగా నిలిచారు. అలాగే ఈ మూడు విభాగాలు ఒకదానిపై ఒకటి అప్రమత్తంగా ఉంటే చెక్స్ అండ్ బ్యాలెన్సెస్ పరిపాలన జరుగుతుందనే వాదన బలంగా ఉంది. అప్పటి రాజనీతి పండితులు పాలిబియస్ క్రీస్తుకు పూర్వం 205 – 118 బీసీ కాలంలో ఉన్నారు.

మ.1.50

రాజనీతి శాస్త్ర పండితుల్లో ముగ్గురు ప్రముఖులు మనకు కనిపిస్తారు. హాబ్స్, జిన్ జోన్ లాక్స్ మరియు రూసో. ఈ ముగ్గురిలో లాక్స్ అనే పండితుడు కూడా అధికార విభజన గురించి స్పష్టమైన సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించారు. అతను ఒక ఫ్రెంచి న్యాయ కోవిదుడు. మాంటెస్క్యూ అనే అతను తన గ్రంథం “The Spirit of Laws” లో పరిపాలనలో శాసన, న్యాయ, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థల మధ్య అధికారాల విభజన ప్రాధాన్యం చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆయన ఏమంటారంటే, శాసన, కార్యనిర్వాహక అధికారాలు ఒకే వ్యక్తిలోనో, ఒక వ్యవస్థలోనో కేంద్రీకృతమైతే అది స్వేచ్ఛకు ముప్పు. శాసన నిర్మాణం, దాని అమలు చోటు ఒకే ఉంటాయి కాబట్టి నిరంకుశమైన చట్టాలు తయారు అవుతాయి, మరింత నిరంకుశంగా అమలు జరుగుతాయి. అలాగే న్యాయ వ్యవస్థకు ప్రత్యేకమైన స్వయం ప్రతిపత్తి లేకపోతే న్యాయమూర్తులు శాసనకర్తను నియంత్రించే పరిస్థితులు ఏర్పడతాయి. అది మంచిది కాదు, మంచి పద్ధతి కాదు. న్యాయ వ్యవస్థకు కూడా స్వయం ప్రతిపత్తి ఉండాలి. తనకు ప్రత్యేకమైన గౌరవం ఉండాలి. అలాగే న్యాయమూర్తి, శాసనకర్త ఒకరే అయినా, ఒకే వ్యవస్థకు అధికారాలు మరీ దారుణమైన పరిస్థితులకు దారి తీస్తాయి. ప్రజల జీవితానికి, వారి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలకు ముప్పు ఏర్పడుతుంది. ఇష్టారాజ్యంగా వ్యవహారం పెరిగిపోతుంది. ఒకవేళ న్యాయమూర్తికి కార్యనిర్వహణ బాధ్యతను అప్పగిస్తే అనుచితంగా, హింసాత్మకంగా ప్రవర్తిస్తూ అణిచివేత కార్యక్రమం చేపడతాడు. ఇటువంటి నేపథ్యంలో మూడు విభాగాల

అధికారులు ఒక చోట కేంద్రీకృతం కావడం అభిలషనీయం కాదని మాంటెస్క్యూ అంటాడు. కానీ ఎప్పుడది?

18వ శతాబ్దంలో నిరంకుశ రాచరికం ఫ్రాన్స్ దేశంలో ఉండేది. 16వ ప్రిన్స్ రాజుగా ఉండేవారు. అతను తన అజమాయిషీలో పనిచేసిన అధికారులు మితిమీరినటువంటి నియంతృత్వ పోకడలకు పోతే ఫ్రెంచి విప్లవం ఆ నిరంకుశత్వంలో వచ్చింది. ఆనాటి పరిస్థితులను అధ్యయనం చేసిన రాజనీతి పండితులు ఇచ్చిన నిర్వచనం ఏమిటంటే, శాసన, న్యాయ, కార్యనిర్వాహక అధికారాలు ఒకరి చేతికి అప్పగించడమే నిరంకుశమని డెఫినిషన్ ఇచ్చారు. ఏదైతే మన రాజ్యాంగం మూడుగా విభజించి పరిధులిచ్చిందో అది ఒకచోట ఉంటే అదే డిక్టేటర్‌షిప్ అని ఫ్రెంచిలో వచ్చిన విప్లవం దాని తరవాత ఎదురైన పరిస్థితులను చూసి ఆనాడే నిర్వచనం ఇవ్వడం జరిగింది.

అధ్యక్షా, న్యాయవ్యవస్థకు పరిధి, పరిమితి ఉంది. దీనికి సంబంధించి అనేకమైన జడ్జిమెంట్లు ఉన్నాయి. న్యాయ వ్యవస్థకు కూడా గౌరవం ఉండాలి, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి ఉండాలి. రాజ్యాంగ పరిధిలో దానికిచ్చినటువంటి గౌరవాన్ని మనం గౌరవిస్తూ ఉండాలి పౌరులుగా అనే వాణ్ణి నేను. ఇప్పుడు శాసన వ్యవస్థకు ఎలాంటి గౌరవం కావాలని నేను కోరుకుంటున్నానో, ఇంకో వ్యవస్థను గౌరవించలేనివాణ్ణి, నాకు కావాలనే హక్కు నాకు ఎక్కడుంటుంది? ఎవరో దీన్ని చర్చకు అడిగితే ఇంకోలా అర్థం చేసుకోవచ్చు. అది నా ఆలోచన కాదు. భారతదేశంలో న్యాయవ్యవస్థ ప్రజాస్వామ్యం రచించడానికి ఎన్నో సందర్భాల్లో విశేషమైన కృషి చేసింది. ఎంతో మంది న్యాయమూర్తులు తమ మేధస్సును, అనుభవాన్ని పణంగా పెట్టి వ్యవస్థలను కాపాడారు. ఈ 70 సంవత్సరాల్లో కూడా న్యాయ వ్యవస్థ అనేక ఒడిదుడుకులను అధిగమించేటట్టుగా ఈ వ్యవస్థకు అండగా నిలబడింది. ఈ వ్యవస్థను కాపాడడానికి న్యాయవ్యవస్థ రోల్ కూడా చాలా గొప్పది. అనేక మంది న్యాయమూర్తులు ఉన్నారు. ఒక సామాన్యుడు అన్యాయానికి గురైనప్పుడు న్యాయ వ్యవస్థ తలుపుతడితే వారు ఆదుకున్న సందర్భాలు మన స్వతంత్ర భారతదేశంలో కోకొల్లలుగా ఉన్నాయి. అందులో సుప్రసిద్ధ న్యాయమూర్తుల పేర్లు కొన్నింటిని నేను సేకరించాను. చీఫ్ జస్టిస్‌లుగా పనిచేసిన వారు ఉన్నారు. Justice H.J.Kania; Justice M. Patanjali Sastri; Justice Gajendra Gadkari; Justice Koka Subba Rao; Justice K.N. Wanchoo; Justice Mohammad Hidayatullah; Justice A.N. Ray; Justice Y.C.Chandrachud; Justice P.N.Bhagwati; Justice E.S.Venkataramiah; Justice N.V.Venkatachalaiah; Justice H.L.Dattu ఇట్లాంటి అనేక మంది contributions మనకు వారి జడ్జిమెంట్ల ద్వారా కనిపిస్తాయి. Constitutiton కు లేదా వివిధ వ్యవస్థలకు మధ్యన conflict వచ్చినప్పుడు వారిచ్చిన జడ్జిమెంట్లు కనిపిస్తాయి. ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం వాటిల్లినప్పుడు, ఆదేశిక సూత్రాలను పాటించనప్పుడు అవన్నీ బ్రహ్మాండంగా కాపాడుకుంటూ వచ్చాయి. సుప్రీం కోర్టు మనకు అత్యున్నతమైన న్యాయవ్యవస్థ, అపెక్స్ కోర్టు మనకు, ఈ దేశానికి. 1988 లో న్యాయ వ్యవస్థ లేదా న్యాయ మూర్తులు "open to public criticism" and public accountability అని సుప్రీం కోర్టు చెప్పింది. And public accountability, సమాజం పట్ల బాధ్యత వాళ్లకు ఉంది. ఆ బాధ్యతను తాము రాజ్యాంగాన్ని కాపాడతామని, చట్టాన్ని,

రాజ్యాంగాన్ని గౌరవిస్తున్నామని, పరిరక్షిస్తామని వారు చేసిన ప్రమాణాన్ని చిత్తశుద్ధితో నెరవేర్చుకోవాలి. ఇదెవరన్నారు, సుప్రీం కోర్టు చెబుతుంది. *It's not my words*. న్యాయమూర్తులకు *motives* ఆపాదించకూడదు. అంతవరకు పౌరులెవ్వరు గానీ, సంస్థలు గానీ లేదా ఇతర రెండు వ్యవస్థలు గానీ *motives* ఎప్పుడూ ఆపాదించకూడదు. దాని వల్ల న్యాయ వ్యవస్థ పలచనైతే, న్యాయ వ్యవస్థ విశ్వాసం కోల్పోతే తప్పకుండా దాని ప్రభావం మళ్ళీ పడుతుంది కనుక అది ఉండకూడదు. అది కూడా ఆయన చెప్పాడు. న్యాయ వ్యవస్థ పట్ల ప్రజలకున్న విశ్వాసమే ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థలు విజయవంతంగా పనిచేయడానికి ఒక ముఖ్యమైన మూలస్థంభంగా ఉంటుంది. అందుచేత దురుద్దేశాలేవీ ఆపాదించకూడదు. కానీ సమీక్షించే అధికారం మాత్రం పౌరులకే ఉంది, ఈ సభకు కాదు. ఇది ఒక సుప్రీం కోర్టు జడ్జి చెప్పినటువంటి అంశమని ఈ సందర్భంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. జస్టిస్ చంద్రబోస్ 2007లో ఒక తీర్పు ఇచ్చారు. ఇందులో ముఖ్యాంశాలు ఏమిటంటే, న్యాయమూర్తులు *judicial activism* పేరుతో కార్యనిర్వాహకవర్గం *Executive or Legislature* చేసే పనుల్ని చేస్తుండడం వలన అనేక కేసులు వస్తున్నాయని సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయపడింది. కాబట్టి మీరు వ్యాఖ్యలు చేయాల్సిన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. న్యాయమూర్తులు అలా చేయడం న్యాయ సమ్మతం కాదనేటువంటిది సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయం. జూడిషియల్ యాక్టివిజమ్ పేరున న్యాయమూర్తులు తమ పరుధులు దాటి ఇతర విభాగాలకు చెందిన విధులు నిర్వహించరాదు. న్యాయమూర్తులు ఎగ్జిక్యూటివ్, లెజిస్లేచర్ విధుల్లో చొరబడకుండా *judicial restraint* అంటే స్వీయ నియంత్రణ పాటించాలని సుప్రీం కోర్టు, అత్యున్నతమైన కోర్టు కేటగారికల్గా చెప్పింది. ఈ సందర్భంగా మాంటెస్క్యూ తన “*The Spirit of Laws*” లో ప్రతిపాదించిన *separation of powers* సిద్ధాంతాన్ని గుర్తించాలి. ఇంకా ఈ తీర్పులో గొప్ప మాటలు ఉన్నాయి. ఇలా జూడిషియర్ ఇతర విభాగాల విధుల్లో జోక్యం చేసుకోవడానికి ఒక కారణం చెబుతుంటారు అని అతను అంటాడు. సుప్రీం కోర్టు జడ్జి అంటున్నాడు. అదేమిటంటే, *Executive, Legislature* సరిగా పని చేయడం లేదు. అందుకోసమే మేం జోక్యం చేసుకున్నాం. ఆ మాట న్యాయవ్యవస్థకు కూడా వర్తిస్తుందని సుప్రీం కోర్టు జడ్జి అన్నారు.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

న్యాయ వ్యవస్థ సరిగా పనిచేస్తే అర్థ శతాబ్దంగా ఇన్ని కేసులు కోర్టుల్లో పెండింగ్లో ఎందుకు ఉంటాయి అంటూ ఇంకో అబ్జర్వేషన్ ఆయన ఇచ్చారు. ఒకవేళ లెజిస్లేచర్ గానీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ గానీ సమర్థంగా పనిచేయలేకపోతే ఆ విషయం ప్రజలు చూసుకుంటారు. ఎన్నికల్లో వాళ్ళ ఆశలు తీర్చగల వ్యక్తులను ఎన్నుకుంటారు, పార్టీలను లేదా న్యాయబద్ధమైన విధానాల్లో వాళ్ళ అసంతృప్తిని ప్రదర్శన ద్వారా తెలియజేస్తారు. అంతేగాని వారి విధుల్లో జోక్యం చేసుకోవడం సమస్యకు పరిష్కారం కాదని చాలా కేటగారికల్గా సుప్రీం కోర్టు చెప్పింది.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇలాంటి జోక్యం వలన రాజ్యాంగంలో ఉన్న మూడు విభాగాల మధ్యన ఆశించినటువంటి సున్నితమైన సమన్వయం దెబ్బ తింటుంది. ఆ విధులు సమర్థవంతంగా నిర్వహించగలిగే ప్రావీణ్యత, వనరులు న్యాయవ్యవస్థకు లేవు అని సుప్రీం కోర్టు జడ్జి అంటున్నారు. నేను కాదు. ఈ తీర్పులో మూడు విభాగాల మధ్య ఉండాల్సిన సమాన, సహృదయ, సగౌరవ సంబంధాల గురించి చక్కగా న్యాయమూర్తి గారు వివరించారు. అలాగే Judicial activism కన్నా judicial restraint వలన ఫలితాలు ఎక్కువగా వస్తాయని సుప్రీం కోర్టు అబ్జర్వేషన్. జుడీషియల్ నిగ్రహం ద్వారా సమన్వయం పాటించడం మూడు విభాగాలకు మంచిదనేది, సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయం. మూడు విభాగాలు అంటే లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ మరియు జుడీషియరీ. ఎవరి పరిధి ఎంతవరకో చెప్పవలసింది జుడీషియరీ. మళ్ళీ ఇక్కడ మన విషయంలో అదే ఉంది. జుడీషియరీకే ఆ బాధ్యత ఉంది. ఎవరి పరిధి ఏమిటన్న సందర్భం వస్తే చెప్పాల్సింది వాళ్ళే. పరిధి నిర్ణయించాల్సిన వారే పరిధి దాటితే ఎలా? పరిధి దాటకూడదనే భావంతో చెప్పారు. ఇలా ఎవరి jurisdiction ఏమిటో నిర్ణయించగల న్యాయవ్యవస్థ ఎంత నిగ్రహంతో వ్యవహరించాలి, ఎంత సంయమనం పాటించాలి. ఈ నిగ్రహం ఎలా వస్తుందో ఈ తీర్పులో చెప్పారు. దానికి రెండు సందర్భాలను పేర్కొంది. న్యాయ నిగ్రహం ఎలా వస్తుంది? న్యాయ స్థానం ఈ పరిపాలన ప్రక్రియలో మిగతా రెండు విభాగాలతో సమానమే. ఏదీ తక్కువ కాదు. మనం ఎవరికీ ఎక్కువ కాదనే విషయాన్ని గుర్తించాలని సుప్రీం కోర్టు చెప్పింది.

మ.2.00

న్యాయవ్యవస్థ పరిపాలనా ప్రక్రియలో మిగిలిన రెండు విభాగాలతో సమానమైనది. ఏ వ్యవస్థ తక్కువ కాదు. మనం ఎవరి కంటే ఎక్కువ కాదనే విషయం గుర్తించాలని సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది. అందరికంటే మేము అతీతులమనే భావన విడనాడాలని చెప్పింది. మిగిలిన రెండు వ్యవస్థలు కూడా నాతో సరి సమానమైనవే, నేను వాటి కంటే ఎక్కువ కాదనే భావాన్ని అంతర్లీనంగా ఉంచుకోవాలని సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది. మిగిలిన రెండు విభాగాల విధులను గౌరవిస్తూ జోక్యం చేసుకోకుండా స్వీయ నియంత్రణ కలిగి ఉండాలి. రాజ్యాంగంలో మాతో సమానమైన హోదా కలిగిన మరో రెండు వ్యవస్థలు ఉన్నాయనే భావన న్యాయ వ్యవస్థకు ఉంటే వారి విధుల్లో జోక్యం చేసుకోకుండా ఉండగలరని సుప్రీంకోర్టు యొక్క అభిప్రాయం. ఇటువంటి స్వీయ నియంత్రణ ఉన్న న్యాయవ్యవస్థ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కాపాడబడుతుంది. ఎందుకంటే, ఎప్పుడైతే న్యాయమూర్తులు శాసనసభ్యుల, అధికారుల బాధ్యతల్లో వేలు పెడతారో ఓటర్లు, రాజకీయ నాయకులు న్యాయమూర్తుల పనితీరు, పని విధానం దగ్గరనుండి సమీక్షించడం జరుగుతుంది. అప్పుడు లెజిస్లేటర్లా, ఎగ్జిక్యూటివ్లా, న్యాయమూర్తులను కూడా ఎన్నుకుందామనే అభిప్రాయానికి వస్తారు. దీనివల్ల న్యాయవ్యవస్థ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలకు పెనుముప్పు ఏర్పడుతుందని నేను చెప్పడం కాదు, సుప్రీంకోర్టు చెబుతోంది. నేను అటువంటివి మాట్లాడి ఎవరినీ అగౌరవపరచను. నా పరిధి దాటిన విషయాలు నేను చెప్పను. సుప్రీంకోర్టు quote చేసిన విషయాలనే నేను ఇప్పుడు చెబుతున్నాను.

అధ్యక్షా, టాటా సెల్యులర్ Vs. యూనియన్ గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో తీర్పు 1996లో వచ్చింది. ఈ కేసులో చాలా ముఖ్యమైన విషయాలను ప్రస్తావించింది. కోర్టులు తమ తీర్పులద్వారా అధికార వర్గాన్ని అంటే అడ్మినిస్ట్రేటివ్ అథారిటీలను embarrass చేస్తున్నాయి. ఆ విధంగా చేయకూడదు. అంతేకాక, అధికారగణం ఆయా రంగాల్లో ప్రావీణ్యత కలిగి ఉంటుందని కోర్టులు గుర్తించాలి. ఎగ్జిక్యూటివ్ కు ఉండే competence వేరు. వారు కొన్ని విషయాల గురించి అవసరమైన expertise తెచ్చుకుని వాటిని పరిశీలించగలరు. అటువంటి అవకాశం న్యాయవ్యవస్థలో ఉండదు. ఈ సందర్భంగా చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ తన తీర్పులో చెప్పిన మాటలను మీకు ఇప్పుడు తెలియజేస్తాను. I have very few illusions about my own limitations as a judge, I am not an accountant, electrical engineer, financier, banker, stock broker, or systems management analyst. It is the height of folly to expect judges intelligently to review a 5000 page record addressing the intricacies of public utility operation. It is not the function of a judge to act as a super board, or with the zeal of a pedantic school master substituting its judgment for that of the administrator. అంటే ఈ భూమి మీద ఉండే ప్రతి విషయం గురించి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకునే అవకాశం న్యాయమూర్తులకు ఉండదని చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ గారు చెప్పారు. ఒక జడ్జికి ప్రతి విషయంలో జోక్యం చేసుకుని తీర్పు చెప్పగల సర్వజ్ఞత లేదని చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ గారు చెప్పారు. పరిపాలనలో అనేక అంశాలు వచ్చినప్పుడు వాటికి కావలసిన expertise అంతా ఎగ్జిక్యూటివ్ మరియు లెజిస్లేచర్ వద్ద ఉన్నట్లు న్యాయవ్యవస్థ వద్ద అందుబాటులో ఉండదు. అందుచేత, ప్రతి విషయం జడ్జికి తెలిసి ఉంటుందని భావించ వద్దని చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ చెబుతారు. 2వేలు లేదా 5వేల పేజీలు ఇచ్చేస్తే అందులో ఉన్న టెక్నికాలిటీస్ అన్నీ నాకేమి తెలుస్తాయన్నటువంటి అభిప్రాయాన్ని ఆయన వ్యక్తం చేశారు. Ram Jaya Vs. State of Punjab కేసు 1955లో వచ్చింది. ఈ 2 కేసులకు సంబంధించిన తీర్పుల్లో సుప్రీంకోర్టు చాలా స్పష్టంగా లెజిస్లేచర్, జుడిషియరీ, ఎగ్జిక్యూటివ్ అనే మూడు విభాగాలు ఒక దానితో మరొకటి జోక్యం చేసుకోకుండా తమ విధులు నిర్వహించాలని తెలియజేసింది. ఈ కేసులో no organ can usurp the functions assigned to another అని ఇక్కడ గౌరవ సుప్రీంకోర్టు చాలా గొప్ప తీర్పునిచ్చింది. వారు వ్రాసిన మాటలను యథాతథంగా చదివి వినిపిస్తాను. Judiciary has no power over sword or the purse. Nonetheless, it has power to ensure that the aforesaid two main organs of the State function within the constitutional limits. It is the sentinel of democracy. Sentinel of Democracy అంటే న్యాయవ్యవస్థ ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడే వ్యవస్థ. ఆయన అభిప్రాయం ప్రకారం న్యాయవ్యవస్థ చేతిలో కత్తి గానీ ఫైనాన్స్ గానీ లేవు. దురదృష్టం కొద్దీ కొంతమంది న్యాయమూర్తులు ఇటువంటి అభిప్రాయంతో ఉన్నారని ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. అలా చేయకూడదని సాక్షాత్తు సుప్రీంకోర్టు తన తీర్పులో చెప్పిందంటే న్యాయమూర్తులు కొన్నిచోట్ల exceed అయిపోతున్నారనేది సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయం. Judicial Review రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టాల్ని, చర్యల్ని నివారించే ఒక ఆయుధం. ఆ ఆయుధాన్ని స్వీయ నియంత్రణలో న్యాయ వ్యవస్థ చాలా జాగ్రత్తగా ఉపయోగించాలని జడ్జిలకు ఒక క్లాసును నిర్వహిస్తూ జస్టిస్ జె.ఎస్.వర్మ ఒక ఉపన్యాసంలో చెప్పారు. ఇది సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయం. Recently, the Courts

have apparently, if not clearly, strayed into the executive domain or in matters of policy. For instance, the orders passed by the High Court of Delhi in recent times dealt with subjects ranging from age and other criteria for nursery admissions, unauthorized schools, criteria for free seats in schools, supply of drinking water in schools, number of free beds in hospitals etc., ఇదొక మంచి అబ్జర్వేషన్. ఆయన ఏమి చెబుతారంటే, If there is a law, Judges can certainly enforce it, but judges cannot create a law and seek to enforce it. This is clearly illegal, because judges cannot legislate. శాసనాలు చెయ్యడం అన్నది ఈ వ్యవస్థలో శాసనసభకు, పార్లమెంటుకు మాత్రమే ఉంది తప్ప మరొకరు శాసనాలు చేయడానికి లేదు. ఇది చాలా క్లియర్ గా ఉన్న అంశం. ఆ లెజిస్లేషన్ ప్రాథమిక హక్కులకు, ఆదేశిక సూత్రాలకు ఎక్కడైనా భంగం కలిగితే, unconstitutional అయినపుడు మాత్రమే interfere అవ్వవచ్చు. అది తప్ప, ఒప్పా అనేది చెప్పాలి. కానీ లెజిస్లేచర్ చేసే పనులు న్యాయవ్యవస్థ చేయడానికి మన రాజ్యాంగం అవకాశం ఇవ్వలేదు. పార్లమెంటుకు, శాసనసభకు మాత్రమే ఆ అవకాశాన్ని రాజ్యాంగం ఇచ్చింది. దీనిని మనమంతా కచ్చితంగా పాటించాలి.

అధ్యక్షా, దిల్లీ హైకోర్టు ఇటీవల కాలంలో కల్పించుకుని free seats, unauthorised schools, నీటి కేటాయింపులు మొదలైన వాటికోసం చిన్న చిన్న తీర్పులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎగ్జిక్యూటివ్ మరియు లెజిస్లేచర్ తీసుకునే నిర్ణయాల్లో జోక్యం కలుగజేసుకోవద్దని గతంలో చెప్పడం జరిగింది. లెజిస్లేషన్ లో ఏదైనా అమలు చేయవలసినది ఉంటే దానిని అమలుచేయాలని చెప్పవచ్చు. కానీ, లేని లెజిస్లేషన్ను సృష్టించి చెప్పే అధికారం న్యాయవ్యవస్థకు లేదు.

అధ్యక్షా, V.K.Reddy Vs. State of Andhra Pradesh in 2006, Judges should not proclaim that they are playing the role of law maker merely for an exhibition of judicial valour. జడ్జి తన ధైర్యాన్ని, సాహసాన్ని ప్రదర్శించడానికి శాసనకర్త పాత్రను పోషించకూడదని సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది. అలాగే, Suresh Seth Vs. Commissioner, Indore Municipal Corporation-2006 కేసులో Hon'ble Former Chief Justice of India శ్రీ ఎ.ఎస్.ఆనంద్ ఏమి చెప్పారంటే Judicial activism should not become judicial adventurism. The courts must act with caution and proper restraint. They must remember that. This is very important. అనేక సందర్భాల్లో ఇటువంటి సంఘటనలు జరిగితే సుప్రీంకోర్టు ఎలా బ్రేకులు వేసిందనే సందర్భంలో చేసిన కామెంట్లు ఇవి. న్యాయాన్ని కాపాడవలసిన న్యాయమూర్తులు ముఖస్తుతికి గానీ, పొగడ్తలకు గానీ పొంగిపోవడం, విమర్శలకు కుంగిపోవడం చేయకూడదు. వ్యక్తిగత అభివృద్ధి, స్వలాభాపేక్షను విడిచిపెట్టాలంటూ, it needs to be remembered that Courts cannot run the Governments.

మ.2.10

ఒక విషయాన్ని గుర్తుంచుకోవాలి. కోర్టులు ప్రభుత్వాన్ని నడవ లేవు, నడవ కూడదు. ఇది మన రాజ్యాంగ పవర్ కాదు, ఇవ్వలేదు కూడ. Judicial activism is not an unguided missile అని ఇంకొక మాట కూడా అన్నారు. Failure to bear this in mind would lead to chaos. న్యాయవ్యవస్థ ఒక

అలారమ్ బెల్ లాగా పనిచేయాలి. కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ తన బాధ్యతలను విస్మరించి నిద్రపోతున్నప్పుడు తట్టి లేపి పనిచేయించాలి. మన రాజ్యాంగం పట్ల న్యాయవస్థ ఎంత categorical గా ఉందో సుప్రీం కోర్టు చెప్పింది. గౌరవ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానం "Change of Government is not a ground for change of policy" అని వాఖ్యానించింది. ఆ విషయమే నాకు బాధ కలిగించింది నేను ఒక శాసనసభ్యునిగా ప్రయత్నం చేయాలి, దీనిని గురించి తెలుసుకోవాలి అనిపించింది. 40 సంవత్సరాల ప్రజా జీవితంలో ప్రజా ప్రతినిధిగా, శాసన సభ్యునిగా అనేక సభలలో పనిచేసిన నేను పొరపాటు పడుతున్నానా ఏమి జరిగిందో దీనిపై ఒకసారి సభలో చర్చ జరగాలనిపించింది. యువ శాసనసభ్యులు సభకు వచ్చారు వీరితో కూడా పంచుకోవాలనిపించింది. ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు నడిపిస్తున్నారు మా నాయకుడు జగన్మోహన్ రెడ్డి. ఇది రాజ్యాంగం ఇచ్చిన ఓటు హక్కు ద్వారా ఏర్పడిన ప్రభుత్వం, ఈ ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని 83 శాతం మంది ప్రజల ఓట్లతో ఏర్పడింది.

(చప్పట్లు)

ప్రజాస్వామ్యంలో ఏ రకమైన ఆక్షేపణ చేయలేనటువంటి mandateతో వచ్చిన ప్రభుత్వం. ప్రజల విశ్వాస్వాన్ని, నమ్మకాన్ని సంపూర్ణంగా చూరగొన్న ప్రభుత్వం. ఇటువంటి ప్రభుత్వాన్ని ఉద్దేశించి "Change of Government is not a ground for change of policy" అనే వాఖ్య గురించి విస్తృతంగా చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది. నాతోపాటు చాలా మంది సభ్యులు ఇదే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. ఇది రాజధానికి సంబంధించిందా అంటే ఆ చిన్న విషయానికి నేను పరిమితం కాను. రాజ్యాంగ బద్ధంగా ఏర్పడిన చట్ట సభ. ప్రజల ద్వారా అడాప్ట్ చేసుకోబడిన విస్తృతాధికారాలు కలిగి ఉంది. దీనిని నిరోధిస్తే ఎలా? ఇది రాజ్యాంగానికి సంబంధించిందా కాదా! ఈ సభద్వారా మరొక పాలసీ తీసుకురావాలనుకుంటే తీసుకు రాలేమా? తీసుకు రాకూడదా?

అసలు ఏంటి ఎన్ని అంశాలు ఇందులో ఇమిడి ఉన్నాయి? ఒకవేళ అదే అయితే రాజ్యాంగంలో ఉండే సెపరేషన్ ఆఫ్ పవర్స్ ఈ శాసనసభకు దఖలు పడినటువంటి అధికారాల సంగతేంటి? ఈ సభను జడ్జిమెంట్ అడ్డుకుంటుందా? ఈ సభను ముందుకు వెళ్లనీయదా? ఒకవేళ వెళ్లకపోతే అనేక ఆకాంక్షలతో ప్రభుత్వాన్ని ఎన్నుకున్నటువంటి ప్రజల తాలుకు పని ఏమయినట్లు ? ఆ విధి ఎవరు నిర్వర్తిస్తారు? అందుకు వ్యవస్థలో మరొక వ్యవస్థ ఏదైనా ఉందా? ఇటువంటి అంశాలు ఉత్పన్నం అయినప్పుడు నేను లేఖ రాయవలసి వచ్చింది. ప్రజలు ఒక ప్రభుత్వాన్ని దింపి మరొక ప్రభుత్వానికి పట్టం కడితే ఆ కొత్తగా ఏర్పడిన ప్రభుత్వానికి విధాన నిర్ణయాలు తీసుకునే అవకాశం లేదంటే అసలు మన వ్యవస్థ ఎందుకు, ఎన్నికలు ఎందుకు, ఎన్నికల ప్రణాళికలు ఎందుకు? ఈ ఖర్చు అంతా ఎందుకు అనేవి ముఖ్యమైన విషయాలు.

అసలు ప్రజలు ఓటు ద్వారా ఒక పార్టీని గెలిపించి ప్రభుత్వాన్ని తీసుకువచ్చారంటే దాని అర్థమే.. అంతకు ముందున్న విధానాలను మీరు మార్చండి అనే mandate కదా అని నేను ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకుంటున్నాను. అటునుండి అడ్డొస్తే గందరగోళంలో పడే పరిస్థితి ఉంది. ప్రజలు

ఎన్నుకున్నారు, ఇప్పటి వరకు పరిపాలించిన పార్టీకి వ్యతిరేకంగా ప్రజలు ఓటు వేశారంటే ఆ రాజకీయ పార్టీ విధానాలు మాకు నచ్చలేదన్నట్లే కదా! అంటే మీరు విధానాలు చేయండనే కదా? ఆ అధికారమే మీకు లేదంటే ఎలా? అప్పుడేమి చేయాలి? ఈ ప్రశ్నల నివృత్తి కోసమే నేను లేఖ రాశాను.

అధ్యక్షా, ఇది కేవలం నేను లేవనెత్తిన సమస్య కాదు. మన రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన సమస్య కూడా కాదు ఇదే సమస్యమీద అధికారాలన్నీ ఒక శాసనసభ మీద కానీ కార్యనిర్వాహక వర్గం మీద కానీ, న్యాయవ్యవస్థమీద కానీ ఒకే దగ్గర కేంద్రీకృతమైనప్పుడు అది ప్రజాస్వామ్యానికే ప్రమాదకరం. అది ఎలా నిరంకుశత్వానికి దారి తీస్తుందో చాలా మంది పండితులు categorically చెప్పారు. అది ఒక్కొక్కటిగా తోటి సభ్యుల ముందుంచుతాను. ఒక కొత్త విధాన నిర్ణయం చేయడం ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారం, శాసనసభలు, పార్లమెంట్లు ఉన్నది కూడా అందుకే. ఒక ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తరువాత వచ్చే ప్రభుత్వాలు మార్చకూడదు అంటే కొత్త ప్రభుత్వాలు రావల్సిన అవసరం కూడా ఉండదు. కొన్ని విధానాలు తయారు చేసి, అవి శాశ్వతంగా అమలు పరచమని సూచిస్తే ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆ పనిచేసుకుంటూ పోతుంది. ఆ మాత్రం చేయడానికి ఐదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి ఎన్నిక కూడా అవసరం లేదు. వివిధ పార్టీలు తమ ఎన్నికల ప్రణాళికలను ప్రజల ముందు పెట్టే అవసరం కూడా లేదు. ఇదంతా వృథా ప్రయాస . మన చరిత్ర ఒకసారి చూస్తే .. గత ప్రభుత్వాలు పార్లమెంట్లో కాని, రాష్ట్రాల శాసనసభల్లో కాని, వివిధ ప్రభుత్వాలు కాని తీసుకున్న నిర్ణయాలు కొన్నింటిని చూడండి. అందులో ఒకటి బ్యాంకుల జాతీయీకరణ. ఇది కూడా ఒక పాలసీ నిర్ణయం. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం. రాజభరణాల రద్దు.. నాలుగు దశాబ్దాల పాటు అనుసరించిన మిక్స్డ్ ఎకానమీని ఈ దేశానికి సూట్ కాదంటూ వెంటనే ఆనాటి ప్రధాని పీవీ నరసింహారావు గారు ఫిక్స్డ్ ఎకానమీని సరళీకృత విధానాలుగా మార్చారు. దానివలన ఆనాటి పరిస్థితులన్నీ చక్కదిద్దబడ్డాయి. ఈ బాధ్యత ఎవరిది? ఎవరు చేయగలరు? ఆ పని ఒక లెజిస్లేచర్ చేయగలదు. ఆ పని చేయకుండా వదిలేస్తే.. దేశమంతా అతలాకుతలం అయిపోతుంది. ఖజానా ఖాళీ అయిపోయేది, విదేశీ మారక ద్రవ్యం మన దగ్గర లేదు. ఆనాడు పీవీ నరసింహారావు గారు ఒక ప్రధాన నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. కాబట్టి ఆనాటి దేశ పరిస్థితులు చక్కబడ్డాయి. ఆ నిర్ణయాన్ని ఎన్నిక కాబడిన ప్రభుత్వం తీసుకుంటుంది.

అటువంటి నిర్ణయాలు మనం తీసుకునేందుకు ఉంది తప్ప, రాజ్యాంగంలో మరొకరికి ఆ పవర్ లేదు. పబ్లిక్ సెక్టార్ను ప్రైవేటీకరణ చేయడం గురించి వివిధ ప్రాంతాల నుండి ఎన్నికయ్యి వచ్చిన మనం మన అభిప్రాయాలను పార్లమెంట్లో స్పష్టంగా చెబుతున్నాం. ఉదాహరణకు విశాఖ ఉక్కు కర్మాగారం మేము సాధించుకున్నాం, ఆ ఉక్కును మేము సాధించుకున్నాం అంటే ఎన్నిక కాబడిన ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుంది, ఇది ప్రభుత్వ పాలసీ అంటుంది. ఆ ఒక్క పదం చెప్పి కూర్చుంది. మన కేంద్రమంత్రిగారు చాలా తేలికగా అది పాలసీ నిర్ణయం అన్నారు. విధాన నిర్ణయాలు తీసుకునే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉంది. సింపుల్ గా కేంద్ర మంత్రి అది పాలసీ నిర్ణయం అన్నారు, అది ఏదైనా కావచ్చు.

1986లో మహిళలకు ఆస్తి హక్కు. రాజ్యాంగంలో ఇది స్పష్టంగా చెప్పబడలేదు. భూ సంస్కరణలు, ఒకప్పటి మద్యపాన నిషేధం, మళ్లా మద్యపానం అవన్నీ పాలసీ నిర్ణయాలే. ఈ రాష్ట్ర ప్రజల ఆరోగ్యం విషయంలో డా. రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు తీసుకువచ్చిన సహేతుకమైన మార్పుల గురించి చూస్తే పేద వాడు తన ఆరోగ్యం చెడిపోతే కార్పొరేట్ హాస్పిటల్‌లో వైద్యం చేయవలసి వస్తే తన స్థాయికి మించి వైద్య ఖర్చులు భరాయించవలసి వస్తే, భరాయించే శక్తి లేని పేదవాడు మా గతి ఇంతే, మా బ్రతుకులు ఇంతే, మాకు ఇంత కంటే అవకాశం లేదు, చనిపోవడమే మార్గం అనుకున్నారు. ఆ కుటుంబ సభ్యులంతా కూర్చోని నిరుత్సాహంలోకి వెళ్లిపోయిన పరిస్థితులు ఆనాడు ఉండేవి. అది గ్రహించిన దివంగత నేత డా. వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారు ఆరోగ్యశ్రీ అనే పాలసీ తీసుకు రావడం జరిగింది. ఆ విధంగా ప్రజలకు ప్రభుత్వం నుండి భరోసా కల్పించబడింది. ఆ పని చట్టసభలు మాత్రమే చేయగలవు. అటువంటివి చాలా చేయాల్సినవి ఉన్నాయి. ఉన్నత విద్య.. మేము పేద విద్యార్థులం, మాకు సాధ్యపడేది కాదు అనుకున్నారు. అలాగే ఈ సమాజంలో పేదవాడు విద్యకు నోచుకోడు, వైద్యానికి నోచుకోడు సమాన హోదాకు నోచుకోడు. భాషకు నోచుకోడు, ఆరోగ్యానికి సమాన హక్కులకు నోచుకోడు, అంతెందుకు చాలా కాలంపాటు మన దేశంలో చాలా మందికి ఓటు హక్కు లేదు ఇలాంటి అసమానతలు కలిగిన సమాజాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్లడానికి లెజిస్లేచర్‌కే ఆ అవకాశం ఉంది. ఆ లెజిస్లేచర్‌ను ఎవరూ నిరోధించ కూడదు. ఆ పని చేయడానికి మరొక వ్యవస్థ లేదు. State of Uttar Pradesh Vs. Vijay Bahadur Singh, ఈ కేసులో సుప్రీం కోర్టు ఏమన్నదంటే, It cannot be disputed that the Government has the right to change its policy from time to time, according to the demands of the time and situation and in the public interest. ఈ వేళ ఈ ప్రభుత్వం ఒక విషయం అనుకోవచ్చు, మళ్లా రెండు నెలల తరువాత పరిస్థితి అది కాదు అంటే మార్పు చేసుకుంటుంది. లెజిస్లేచర్‌కే ఆ అధికారం ఉంది.

మ.2.20

ఈ పాలసీను తీసుకున్నారు గనుక మార్చకూడదన్నది లేదు. ఇది సుప్రీం కోర్టు చెప్పిన మాట.

ఇంకో దాంట్లో Government could not change its industrial policy, if the situation is so warranted and mainly because the resolution was announced for a particular period. It didn't mean that the Government could not amend and change the policy under any circumstances. ఒక సమయంలో రిజల్యూషన్ ద్వారా ప్రభుత్వం ఒకటి ప్రకటించింది. అది పట్టుకొని వాళ్లు కోర్టుకు వెళితే ఈ రిజల్యూషన్‌లో ఇలా చెప్పారు కదా అనంటే అవన్నీ కుదర్చు. ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు మార్చవచ్చు. ఈ విస్తృతమైన అధికారం, ఆ బాధ్యత ఒక్క లెజిస్లేచర్‌కే ఉంది. అది లేకుండా చేసేస్తే కష్టం. ప్రభుత్వ పరిస్థితులను బట్టి పారిశ్రామిక విధానం మార్చుకోగలదని సుప్రీం కోర్టు వ్యాఖ్యానించింది. 1971లో State of Maharashtra Vs మరో కేసులో So long as there is no violation of any fundamental rights and if the principles of Natural justice are not affected, it was not for the High court to lay down the policy that should be adopted by the educational authorities in the matter of granting permission for the

starting schools. ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం వాటిల్లనంతవరకూ, సహజ న్యాయ సూత్రాలకు నష్టం జరగనంత వరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు చట్టం చేసుకునే అధికారం ఉంటుంది. రాజ్యాంగ వయొలేషన్స్ ఎక్కడైనా ఉంటే, అప్పుడు ఇంటర్ఫియర్ అవ్వాలి తప్ప అంతవరకు ఇంటర్ఫియర్ కాకూడదని దాని అర్థం.

అలాగే గౌరవ సుప్రీం కోర్టు ధర్మపురి సుగర్ అనే ఒక కేసులో, ఉత్తరాంచల్ లో a Court of Law is not expected to propel into the uncharted ocean of Government Policies. Once it is held that the Government has power to frame and reframe, change and rechange, adjust and readjust policy, the said action cannot be declared as illegal అని చెప్పింది. పాలసీని మార్చవచ్చు, చేంజ్ చేయవచ్చు. ఇలాంటి అధికారం ఎన్నుకున్న ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగం ద్వారా సంక్రమించింది. ప్రజల విశాల ప్రయోజనాల కోసం అవసరం అనుకుంటే చేస్తుంది. రాజ్యాంగం ప్రకారం ప్రాథమిక అంశాలు violate కానంతవరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం ఉంటుంది. ఇది సుప్రీం కోర్టు చెప్పిన మాట.

The said action cannot be declared as illegal, arbitrary or ultra vires the provisions of the Constitution only on the ground that the earlier policy had been given up, changed or not adhered to. It also cannot be attacked on the plea that the earlier policy was better and suited to the prevailing situation. విధాన నిర్ణయం అనేది ఒక అనంతమైన సముద్రం. ఆ సముద్రంలోకి న్యాయస్థానాలు చొరబడటం వాంఛనీయం కాదు. ప్రభుత్వం విధాన నిర్ణయాలు చేయడానికి, చేసింది సరిచేసుకోడానికి, మార్చడానికి, మార్చింది మరోసారి సరిదిద్దుకోడానికి, సరిదిద్ది సంస్కరించడానికి అధికారం ఉందని సుప్రీం కోర్టు రూఢీ చేసింది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

పాత విధానాన్ని విడిచిపెట్టారనో, మార్చారనో, లేదా పాత విధానాన్ని యథాతథంగా అమలుచేయాలనో, ప్రభుత్వ చర్యలు చట్ట వ్యతిరేకం అన్న అభిప్రాయంతో కోర్టులు దాడి చేయకూడదన్నది సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయం. ప్రభుత్వం ఏది బెటర్ అనుకుంటే అది చేస్తుంది.

అలాగే సుప్రీం కోర్టు Peerless General Finance and Investments. Courts have not to interfere with the economic policy, which is the function of experts. It is not the function of the Courts to sit in judgement over matters of economic policy and it must necessarily be left to the expert bodies. In such matters, experts can seriously and doubtlessly differ. Courts cannot be expected to decide them even with the aid of experts. ఆర్థిక విధాన రూపకల్పన నిపుణుల పని. దాంట్లో కోర్టులు జోక్యం చేసుకోకూడదు. కోర్టులు తమ తీర్పుల్లో ఎటువంటి అంశాల జోలికి పోకుండా నిపుణులతో కూడిన వ్యవస్థలకు విడిచిపెట్టాలి. అటువంటి వ్యవస్థలు ఎగ్జిక్యూటివ్ గా ఉంటాయి. తప్పుకుండా నిపుణులే విశ్లేషణలు చేయాలి. కోర్టులు కూడా నిపుణుల సహకారం తీసుకుని నిర్ధారించలేవు.

అలాగే Premium Granites ఇది తమిళనాడులో ఒక కేసు. It is not the domain of the court to embark upon uncharted ocean of public policy in an exercise to consider as to whether a particular public policy is wise or a better public policy can be evolved. Such exercise must be left to the discretion of the Executive and Legislative authorities only. ఇది వాళ్ళకు వదిలేయాలని, దీంట్లో చేతులు పెట్టకూడదని చెబుతారు.

Balco Employees ఇది కూడా అంతే. In a democracy, it is the prerogative of each elected Government to follow its own policy. Often a change in Government may result in the shift in focus or change in economic policies. Any such change may result in adversely affecting some vested interests. Unless any illegality is committed in the execution of the policy or the same is contrary to law or mala fide, a decision bringing about change cannot per se be interfered with by the Court. ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికైన ప్రతి ప్రభుత్వానికీ సొంత విధాన నిర్ణయాలు రూపొందించుకునే హక్కు ఉంటుంది. తరచూ జరిగే ప్రభుత్వాల మార్పిడి వలన ఆర్థిక విధాన ప్రాధాన్యతలు, మౌలిక విధానాల్లో కూడా మార్పులు వస్తాయి. ఈ మార్పులను కొంతమంది vested interestతో దెబ్బ తీయవచ్చు. అయితే ఆ విధానాల అమలులో ఏదైనా చట్ట వ్యతిరేకంగా జరిగినా, దుర్బుద్ధితో చేసినా, అమలు తీరును ప్రశ్నించవచ్చు. కానీ, ఆ పేరుతో మారిన విధానంలో మాత్రం కోర్టులు జోక్యం చేసుకోకూడదన్నది సుప్రీం కోర్టు అభిప్రాయం.

కోర్టులు తమ పరిధి దాటి, పరిమితులను అధిగమించి, కార్యనిర్వాహక వర్గ విధాన నిర్ణయంలో “టింకరింగ్” అనే మాట సుప్రీం కోర్టులో వాడారు. The Court cannot and should not upset its limits and tinkering with the policy decision of the executive functionary of the State. ప్రతి విభాగానికీ, శాసన, కార్యనిర్వాహణ, న్యాయ వ్యవస్థలకు ఎవరి పరిధిలో వారికున్న ఆధిక్యతను వారికున్నట్టు ధృవీకరించాల్సిన అవసరం ఉంది. అలాగే, జుడిషియల్ రెవ్యూ, ఎగ్జిక్యూటివ్, లెజిస్లేచర్ విభాగాలపై ఉన్న న్యాయ సమీక్షాధికారం రాజ్యాంగ చట్టానికి లోబడి ఉండాలి. అందువల్ల Judicial activism పేరున న్యాయ వ్యవస్థ పరిధి దాటకుండా నియంత్రణలో ఉన్నప్పుడే ఇటువంటి అపోహలకు అవకాశం ఉండదని చెప్పారు. ఇవన్నీ సుప్రీం కోర్టులో డిఫరెంట్ జడ్జెస్ చెప్పిన తీర్పులు. ఇవి మనందరికీ ఆదర్శం అని భావిస్తున్నాను.

ఒక పౌరుడు లేదా ఒక సంస్థ తనకు న్యాయం జరగనప్పుడు మాత్రమే కోర్టు తలుపు తడతాడు. తన ప్రాథమిక హక్కులకు భంగం కలిగిందని, లేదా ఉన్న లెజిస్లేచర్లోనే నాకు అన్యాయం జరిగిందని, ఆ discrimination చూపించారనే కోర్టు వద్దకు వెళతారు. కానీ పౌరుల అవసరాలను ఎప్పుడూ తీరుస్తూ, వారికి ఏమి కావాలో ముందు చూపుతో ఆలోచిస్తూ, వారి ముంగిట ఉండడానికి ఎప్పుడూ శాసనసభ ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఇది ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎన్నికైన ప్రభుత్వాలు రేపు ఏమి జరగబోతుందనేదానికి ముందు నుంచే ప్రిపేర్ అవుతాయి. ఈ పని ఈ వ్యవస్థలో ఇంకెవరూ చేయరు. నాకు అన్యాయం జరిగిందన్నవాళ్లే కోర్టులకు వెళతారు. కానీ ఈ ప్రభుత్వాలు అలా అన్యాయం అయ్యేంతవరకూ కాదు. ముందు ఏం ప్రమాదం రాబోతుంది, ఏం చేయాలి, ఉదాహరణకు మొన్ననే కరోనా వచ్చింది. మనమెవ్వరం ఊహించనది. ప్రపంచం మొత్తాన్ని ముంచేసింది. కానీ మన ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో జగన్మోహన్ రెడ్డిగారి నాయకత్వంలో ఉన్న ప్రభుత్వం కరోనాను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇట్లాంటివి ప్రభుత్వాలే చేయగలవు. ఆ ప్రభుత్వాలను నిరోధించే పని చేస్తే constitutional functions కు అడ్డు పడటం అవుతుంది. ప్రజలకు ఒక రకంగా మనం అన్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. మనకు రాజ్యాంగం ఇచ్చిన అధికారాలను exercise చేయకుండా అడ్డుపడితే అది అల్టిమేట్‌గా ప్రజలకు నష్టం జరుగుతుంది. అందుచేత లెజిస్లేచర్ చేయాల్సిన పని, ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వం చేయాల్సిన పనిని ఇంకెవరూ చేయలేరు. అందుకనే సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంట్‌లలో ఇన్ని రకాల స్వేచ్ఛ ప్రభుత్వాలకు ఉందని తెలియజేస్తోంది. ఎన్నో శతాబ్దాలుగా అసమానతలకు గురైన సమాజం పట్ల శాసనసభ బాధ్యత వహించాలని, ఒక ప్రాంతంలో తిండి లేని, గూడు లేనివారు, గుడ్డ లేనివారు, అనారోగ్యంతో ఉన్నవారు ఉంటారు.

మ.2.30

అలాగే వైద్యం, విద్య, సంక్షేమం మీద ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ దిశగా, ఈ ప్రభుత్వం, ప్రయాణం చెయ్యడం మనం చూస్తున్నాము. అనేక ప్రాంతాల్లో ఆసుపత్రులు తీసుకువచ్చి, వైద్యం అందరికీ అందుబాటులోకి తెచ్చింది. మొన్న మధ్యనే, రూ.670 కోట్లు ఆరోగ్య శ్రీ పథకానికి ఒకే పెన్ స్టోక్‌తో ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవ్వడం నా కళ్ళతో నేను చూశాను. ఈ పని ఎవరు చేయగలరు?

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

లెజిస్లేచర్ ఈ పని చేయకపోతే, ఎలెక్షన్ గవర్నమెంటు ఈ పని చేయకపోతే, ఇంక ఎవ్వరూ ఈ పనిని చెయ్యలేరు. వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి. మనం అధికారంలోకి రాకముందు ఈ రాజకీయ పార్టీ అన్ని ప్రాంతాలకు పోయి, వెనుకబాటును రూపుమాపుతాం అని అక్కడ చెప్పొచ్చి, పాలసీ మార్పుకోవడానికి మీకు లేదు అని చెప్పి obstructionతో ఆగిపోతే, ప్రజల ఆకాంక్షలను ఎలా మనం నెరవేరుస్తాం? రాష్ట్ర విభజన అయిపోయిన తరువాత, ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి జిల్లాల్లో, 7 జిల్లాలు (ఉత్తరాంధ్రలో 3, రాయలసీమలో 4) అత్యంత వెనుకబడిన జిల్లాలుగా గుర్తించాము. ఏ స్టాటిస్టిక్స్ చూసినా, వీళ్ళ పరిస్థితి, జీవన విధానం, సంపద, తలసరి ఆదాయం ఎక్కడా పెరగడం లేదని చెబుతున్నాయి. ప్రభుత్వానికి ఉండే ప్లైమ్ డ్యూటీ కదా అది? డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ ప్రకారం వాళ్ళ

అసమానతలను తొలగించాల్సిన బాధ్యత ఎన్నుకోబడ్డ ప్రభుత్వానికి ఉంది. అది చెయ్యకుండా ప్రభుత్వం ఎలా ఉండగలదు? దాని కోసం ప్రభుత్వం పాలసీలు తీసుకుంటే, ఆ పాలసీలను, అది కుదరదు, ఇది కుదరదు అంటే, రాజ్యాంగం చెప్పినటువంటి డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపుల్స్ ని, ఎన్నుకోబడ్డ ప్రభుత్వం ఎలా నెరవేర్చగలదు? వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం ఏదైనా పాలసీ తీసుకుంటే దాన్ని సమర్థించవల్సిన అవసరం ఉంది, ఎన్నుకోబడ్డ ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగం నుంచి సంక్రమించిన హక్కుంది, దానిని ఎవరూ ప్రశ్నించడానికి లేదని నా అభిప్రాయం అధ్యక్షా.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు చెందిన కూలీలు, దేశంలో ఇతర నగరాలలో భవనాలు నిర్మించడానికి కూలీలుగానే ఉండాలా? అలా ఉండాలని కాదు కదా ప్రజాస్వామ్యం కోసం పోరాడింది, ఈ రాజ్యాంగం రచన చేసుకుంది? అయిపోయిన కాలం అయిపోయింది, కనీసం ఉన్న కాలంలో అయినా మెరుగవ్వాలనే ఆశ ఉంటుంది కదా వెనుకబడిన ప్రాంతాల వారికి కూడా. దాని కోసమని ఏదయినా పాలసీ నిర్ణయం తీసుకుంటే, అది మీరు తీసుకోవడానికి వీల్లేదని ఎవరైనా నిరోధిస్తే, ఈ రాజ్యాంగం దానికి అంగీకరించదని నేను చెబుతున్నాను. అన్నిటికన్నా ముఖ్య విషయం, ఐదేళ్ళకి ఒకసారి ఎన్నికల కోసం ప్రజల ముందుకు వెళ్ళాలి కదా. మనం ఒక ప్రాంతంలో, ప్రజల దగ్గరకు వెళ్ళి, మేము ఇవి చేస్తాము, ఇవి చేస్తాము, మాకు అధికారం ఇవ్వండి అని చెప్పి, 5 సంవత్సరాల తరువాత ఆ ప్రజల దగ్గరకు మళ్ళీ వెళ్ళి, వాళ్ళ ఆమోదం పొందాలి కదా. అంటే మళ్ళీ పరీక్ష పాసవ్వాలి 5 సంవత్సరాల తరువాత, దీని కోసం ఎగ్జిక్యూటివ్ దగ్గరకు జుడిషియరీకి వెళ్ళలేదే. అందుకోసం, ప్రజల దగ్గరకు మళ్ళీ వెళ్ళి, పరీక్ష పాసవడానికి, వాళ్ళ ఆకాంక్షలను నెరవేర్చడానికి అవసరమైన హక్కును ఈ చట్ట సభ ఎప్పుడూ ఉపయోగిస్తుందనీ, ఉపయోగిస్తూ ఉండాలనీ నేను కోరుకుంటున్నాను. లేకపోతే, మీరు అక్కడ పరీక్ష పాసవ్వరు, కుదరదు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఎన్నుకోబడ్డ ప్రజా ప్రతినిధులంతా constitutional check-up చేయించుకోవాలి, democratic fitness కూడా రుజువు చేసుకోవాలి. ఇది మనకి, పార్లమెంటు సభ్యులకే ఉంటుంది. ఈ బాధత్యలను మీరు చెయ్యద్దు అంటే, ఈ సభ పని అయిపోయినట్లే. మనం పాసవ్వకపోతే, వదిలేసి, ఇంటికి వెళ్ళి పోవాలి. అందుకే దీనిపై చర్చ జరగాలి. ఇలాంటి సందర్భంలో, నేను కోరేదేమిటంటే, ఈ దేశంలో మన ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు, ప్రజల వలన ఏర్పడినటువంటి ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగం ఇచ్చినటువంటి హక్కులు, పౌరులకి, ప్రజలకి, సంస్థలకి, సమాజానికి, అందరికీ ఇచ్చినటువంటి హక్కులు రక్షించబడుతూ ఉండాలంటే, ఒకరి వ్యవస్థలో ఇంకొకరు చెయ్యి పెట్టడం అనేది ఉండకూడదు. రాజ్యాంగాన్ని మనందరం గౌరవించాలి. మీకా గౌరవం, నాకీ గౌరవం, వారికి ఆ గౌరవం, ఇంకొకరికి ఇంకొక గౌరవం, జడ్జికి ఇంకొక రకమైన గౌరవం, అధికారికి ఒక గౌరవం ఇవన్నీ రాజ్యాంగం ద్వారా

వచ్చినవే. ఆ రాజ్యాంగాన్ని నేను గౌరవించను, కానీ రాజ్యాంగం ఇచ్చిన గౌరవం నాకు కావాలి అంటే అది సాధ్యం కాదు . రాజ్యాంగాన్ని గౌరవించినంత కాలమే మనందరి గౌరవాలు నిలబడతాయి. ప్రతి ఒక్కరూ ఈ దేశంలో గమనించాలి. ఏ వ్యవస్థకైనా, ఏ పౌరుడికైనా కొన్ని హక్కులు ఇచ్చింది, ఆ రాజ్యాంగానికి ఎక్కడ దెబ్బ తగిలినా, అలర్ట్ గా ఉండాలి, సరిదిద్దుతూ ఉండాలి. కోర్టులు ఆ పని చేసాయి, చేస్తున్నాయి. ఈ దేశంలో కోర్టులు గణనీయమైన సేవలు అందించాయి. రాజ్యాంగాన్ని కాపాడడానికి, తన వంతు పాత్రనూ ఎప్పుడూ పోషించాయి, పోషిస్తూనే ఉన్నాయి. అందుకే 70 సంవత్సరాలుగా రాజ్యాంగం బ్రహ్మాండంగా ముందుకు సాగుతోంది, ఇంకా వందల సంవత్సరాలు కొనసాగేటటువంటి గొప్ప రాజ్యాంగాన్ని మన పెద్దలంతా మనకిచ్చారు. దానికి డా.బి.ఆర్.అంబేద్కర్ గారు అధ్యక్షులుగా ఉన్నారు, అనేక సందర్భాలలో వారిని మనం తలచుకుంటూ ఉంటాము. ఆనాడు 14, 15 కమిటీలు వేస్తే, రాజ్యాంగ రచనకు ఏర్పాటు చేసిన కమిటీకి ఆయనను అధ్యక్షుడిగా వేశారు. ఆయన ఇచ్చిన రాజ్యాంగమే మనకు హక్కులను, గౌరవాలను ఇచ్చింది. దానిని కాపాడుకోవలసిన అవసరం, బాధ్యత అందరిపైనా ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. ఇలాంటి చరిత్ర కలిగిన శాసనసభలో సభ్యుడిగా ఉండటం, ఈ శాసన సభ ఏమిటి, బ్రిటిష్ లో ఉన్నప్పుడు ఉన్నటువంటి ప్రావిన్షియల్ కౌన్సిల్ మెంబర్స్ తోటి ఒక సభ ఉండేది, ఆ సభ రాజ్యాంగ రచనకేమో **constituent assembly** అయ్యింది, తరువాత అదే పార్లమెంటు అయ్యింది. ఇలాంటి చరిత్ర కలిగిన లెజిస్లేచర్ లో నేను కూడా ఒక సభ్యుడిగా ఉన్నందుకు నేనెప్పుడూ గర్వపడుతుంటాను. ఈ దేశంలో, ఇలాంటి వ్యవస్థలో నాకు కూడా లెజిస్లేచర్ లో ఒక సభ్యుడిగా ఉండే గౌరవం ఉన్నందుకు, ఆ గౌరవం ఎప్పుడూ కాపాడుకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తాను. అందులో భాగమే ఇది తప్ప, అంతకు మించి ఎవరినీ కించపరచడానికీ, తప్పు పట్టడానికీ కాదు. విశాలమైన పరిధిలో ఈ విషయాలను మీ దృష్టికి, సభా నాయకుల దృష్టికి, నా తోటి శాసనసభ్యుల దృష్టికి తీసుకురావాలని, చర్చించాలనే తాపత్రయంతో చేసిన ప్రయత్నమని ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తూ, దీనికి అనుమతించినందుకు ధన్యవాదాలు. అధ్యక్షా, ఆవేదన ఎలా ఉంటుందంటే, జిల్లాలు-హైదరాబాద్ ను విడదీస్తే, ఆనాడు అందరం క్రుంగిపోయాం. 70 సంవత్సరాలు మనం పెట్టిన పెట్టుబడి అంతా అక్కడే వదిలేసి, మళ్ళీ ఇక్కడికి వచ్చామని. మళ్ళీ జిల్లాలను విడదీస్తే ఒక చిన్న పార్ట్ పోతుందంటే గిజ గిజ లాడాము. ఆ విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తే, 70-80 సంవత్సరాలు అభివృద్ధి చేసిన ప్రాంతాన్ని, మీ జిల్లాకే ఉంచుతున్నామని ఆయన మన జిల్లా ప్రజలకు మాటిచ్చి, అది నిలబెట్టుకున్నారు, వారికి ధన్యవాదాలు. అంటే, ఈ అసమానతలు తొలగించడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తుండాలి, ఇంత ఆవేదన ఉంటుంది. ఇవన్నీ చేయడానికి లెజిస్లేచర్ శక్తి ఎప్పుడూ తగ్గిపోకుండా ఉండాలి. ఈనాడు ఈ ప్రభుత్వం ఉంది, ఇంకోసారి ఇంకో ప్రభుత్వం రావచ్చు. ఇలాగ ఇది కొనసాగాలి, శతాబ్దాలు కొనసాగాలి, ఈ వ్యవస్థను రక్షించడానికి ఎవరి కంట్రీబ్యూషన్ వాళ్ళు చేస్తూండాలని, ఈ సందర్భంగా మనవి చేస్తూ, మీకు, ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తూ శేలవు తీసుకుంటున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులు గట్టిగా బలలు చరిచారు)

శ్రీ కొలుసు పార్థసారథి (SRI KOLUSU PARTHASARATHI)(పెనమలూరు): అధ్యక్షా, శివాలయం ఎదురుగుండా ఇల్లు, వైష్ణవాలయం వెనకాల ఇల్లు కట్టుకోకూడదని చెప్తూ ఉంటారు. అలాగ, ధర్మాన ప్రసాదరావు గారి తరువాత శ్రీకాంత్ రెడ్డి గారు నాకిచ్చి, నన్ను మాట్లాడమంటే, ఏమి మాట్లాడాలో అర్థం కావట్లేదు.

(అధికార పక్ష సభ్యుల నవ్వులు)

చాలా సుదీర్ఘంగా జుడీషియరీకి, లెజిస్లేచర్‌కి సంబంధించిన విషయాలను చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు, నేను ఆ విషయాల్లోకి వెళ్ళే ధైర్యం చెయ్యట్లేదు. కానీ మూడు రాజధానుల విషయం మూడు సంవత్సరాల నుంచి ఈ రాష్ట్రాన్ని చాలా ఇబ్బందులు పెడుతున్న విషయం మనందరికీ తెలిసిందే. ఇదేమిటంటే ప్రతిపక్ష తెలుగుదేశం పార్టీ జగన్మోహన్ రెడ్డి పాలనకు ప్రతి చోటా అడ్డంకి కలిగించాలనే ఏకైక లక్ష్యంతో పనిచేస్తున్న పరిస్థితులలో, ఇటువంటి సమస్యలన్నీ కూడా ఉత్పన్నమౌతున్నాయని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ మూడు రాజధానుల విషయాన్ని, తెలుగుదేశం పార్టీ, రాష్ట్రాభివృద్ధిగానో, ప్రాంతీయ సమతుల్యతగానో లేదా వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి గానో ఆ దిశగా ఆలోచించట్లేదు. ఇదేదో కులాల సమస్య లాగానో, ప్రాంతాల మధ్య వైరుధ్యాలను రెచ్చగొట్టే సమస్యలాగానో చిత్రీకరించి, రాజకీయ లబ్ధి పొందాలనే ఆలోచనతో ఈ సమస్యను తీసుకువస్తున్నారు అధ్యక్షా.

మ.2.40

అధ్యక్షా, అసలు ఈ సమస్య ఎందుకు ఉత్పన్నం అయిందో ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. మన చేతుల్లో ఎటువంటి రాజధాని లేకుండా ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను విడగొట్టిన విషయం తెలిసిందే. చంద్రబాబునాయుడుగారు అమరావతికి రాగానే పైన ఫ్యాను లేదు కింద కూర్చి లేదు అని ఒక డైలాగ్ చెప్పారు. ఆ డైలాగ్‌ని పట్టుకొని రాష్ట్రాన్ని ఇష్టమొచ్చినట్లు దోచేయడానికి ఆయన కుట్ర పన్నాడు అనడానికి రాజధాని ఒక సాక్ష్యం. అటువంటి పరిస్థితుల్లో రాజధానిని నిర్ణయించాలన్నప్పుడు ఏదైనా ఒక సిటీనో, చిన్న ప్రాంతమో తీసుకొని దానిని డెవలప్ చేసుకుంటూ పోతారు తప్పితే ఎక్కడో మారుమూల ప్రాంతాల్లో, నిర్మాణం చాలా కష్టతరమైన పని విపరీతమైన పెట్టుబడులు కావాలసిన ప్రాంతాల్లో పెడతారని అయితే నేను భావించలేదు. పెద్ద పట్టణాల్లో పెట్టుబడులు పెట్టాలనుకుంటే విజయవాడ, గుంటూరు ఉన్నాయి. అక్కడ సెక్రటేరియేట్, గవర్నమెంట్ ఆఫీసులు పెడితే ఆటోమేటిక్‌గా రాజధాని అభివృద్ధి చెందేది. అక్కడ రాజధానిని అభివృద్ధి చేయాలనేది చంద్రబాబునాయుడుగారి లక్ష్యం కాదు. ఆయన లక్ష్యం ప్రతి సంక్షోభాన్ని అవకాశంగా తీసుకుంటానని ఏదైతే చెప్పాడో, ఆ అవకాశాన్ని తాను దోచుకోవడానికి ఉపయోగించుకున్నాడని చెప్పక తప్పదు. ఎందుకు అంటున్నానంటే, ఈ రాష్ట్ర రాజధాని ప్రహసనం ఒకసారి ఆలోచించినట్లయితే మొదటి నుంచి చంద్రబాబునాయుడుగారు అండ్ కో కలిసి

చాలా చక్కగా డిజైన్ చేశారు. ఎవరి దృష్టి ఇటు రాకుండా, ఒకవేళ ఎవరైనా వచ్చి ఇటువైపు అమరావతిలో రాజధాని ఏర్పడితే పెట్టుబడిదారులందరూ వచ్చి రేట్లు పెంచేస్తారనే ఉద్దేశమో, లేకపోతే మరేంట్ అర్థం కాదు. మనం చెప్పుకుంటున్న ఎల్లో మీడియా ద్వారా చాలా చక్కగా లీక్లు ఇచ్చేవారు. ఒక పదిరోజులు నూజివీడు పరిసర ప్రాంతాల్లో అటవీ భూభాగం ఉంది, మనకు డీ-ఫారెస్టేషన్ చట్టం అవకాశం ఇచ్చింది, కాబట్టి నూజివీడు ప్రాంతంలో రాజధానిని ఏర్పాటు చేసేందుకు చంద్రబాబునాయుడు ఆలోచిస్తున్నారని చెప్పింది. మరి కొన్ని రోజులకు నూజివీడు కంటే కూడా ఆగిరిపల్లి బాగుంటుంది, ఆగిరిపల్లి చుట్టుపక్కల వస్తుందని చెప్పి చాలామంది చెబుతున్నారని ఎల్లో మీడియాలో ప్రచారం చేస్తుండేవారు. దరిమిలా అమాయకులందరూ బలైపోయారు. ఈరోజుకి కూడా అనేక ఆర్థిక లావాదేవీలు, సమస్యలు, లిటిగేషన్స్ ఇంకా ఆయా ప్రాంతాల్లో కొనసాగుతున్నాయి. మీరు ఒకసారి మే 2014 నుంచి అమరావతి రాజధాని అనౌన్స్ చేసే వరకు ఒకసారి నూజివీడు, ఆగిరిపల్లి ప్రాంతాల్లో రిజిస్ట్రేషన్స్ చూస్తే ఎంతమంది అమాయకులు ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు కోల్పోయారో అర్థమవుతుంది. ఒక పక్క అమాయకులను ఆ విధంగా తప్పుదోవ పట్టించి, ఆయన మాత్రం ఇక్కడే పెట్టాలని ముందే నిర్ణయించుకొని చంద్రబాబునాయుడు అండ్ కో ద్వారా ఎన్నో భూములను తీసుకున్న విషయం మనందరం చూశాం. నిజంగా ఆయనకు చిత్తశుద్ధి ఉంటే, ఈ రాష్ట్ర ప్రజల మీద ప్రేమ ఉంటే ఆరోజే చెప్పాల్సింది. ఆంధ్రజ్యోతి, ఈనాడు ఆయన పత్రికలని రాష్ట్రంలో అందరికీ తెలిసిందే. వారి పత్రికల్లో ఆగిరిపల్లి, నూజివీడు రాజధాని అని చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఆ రోజు పత్రికల్లో వచ్చిన కథనాలు చూస్తే మనందరికీ అర్థం అవుతుంది. నూజివీడులో, ఆగిరిపల్లిలో భూముల ధరలకు రెక్కలు వచ్చేశాయని పేపరులో వార్తలు వేస్తే, అమాయకులు రూ.5లు, రూ.6ల చొప్పున వడ్డీకి అప్పులు తీసుకొచ్చి భూములు అక్కడ కొన్నారు. అందరం బాగుపడతామనే ఆశతో కొంటున్నారని ఆంధ్రజ్యోతి, ఈనాడు పత్రికల్లో వార్తలు వచ్చాయి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో చంద్రబాబునాయుడుగారు ఒక ముఖ్యమంత్రిగా ఉండి, ఇది నమ్మొద్దు, ఇటువంటి రాతలు రాయద్దు అని పత్రికలకు, ప్రజలకు సమాచారం ఇచ్చినట్లయితే ఆయన చిత్తశుద్ధిని మనం నమ్మేవాళ్ళం. కాకపోతే విజయవాడను వదిలేశాడు. కానీ తక్కువ పెట్టుబడితో రాజధానిని ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి మనకు గుంటూరు, విజయవాడ వంటి నగరాలు ఉన్నాయి. కానీ దాన్ని వదిలేసి అమరావతిని 50వేల ఎకరాల్లో ఏర్పాటు చేయాలని అనుకున్నారు. దానికి టీడీపీ ప్రభుత్వమే వేసిన ఎస్టిమేట్ లక్షా ఇరవై వేల కోట్ల రూపాయలు. ఈ రాజధానిని ఒక భ్రమరావతిగా ఏర్పాటు చేస్తానని చెప్పి shooter ని తీసుకువచ్చి, రోజూ ఇక్కడ సినిమాలు చూపించేవారు. అది మీకు, మాకు తెలిసిందే. ఇది అసలు సాధ్యమా? ఒక పక్క పైన ఫ్యాను లేదు. కింద కూర్చోవడానికి కూర్చీ లేదని అంటాడు. లక్ష, లక్షా ఇరవై వేల కోట్ల అంచనాలతో ఒక రాజధానిని ఏర్పాటు చేయడమన్నది సాధ్యమా, కాదా అని ఒకసారి ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. ఈ రోజు పెరుగుతున్న ధరలను దృష్టిలో పెట్టుకొని, లేకపోతే ఇంకా అనేక విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, ఈ ప్రాజెక్టుకు అందుబాటులో ఉన్న నిధులను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే, భ్రమరావతి గురించి చంద్రబాబునాయుడుగారు ఏదైతే ఆశించారో దానిని పూర్తి చేయటానికి సుమారు 7, 8లక్షల కోట్ల

రూపాయలు అవసరం అవుతుంది. అంత నిధులు ఏర్పాటు చేయడం సాధ్యమూ, లేదా అన్నది ఒకసారి రాష్ట్ర ప్రజలు అర్థం చేసుకోవాల్సిన అవసరముందని తెలియజేస్తున్నాను. చంద్రబాబునాయుడుగారు అమరావతి, అమరావతి అని అంటాడు. అమరావతిని ఒక గేటేడ్ కమ్యూనిటీగా, పారిశ్రామిక వేత్తలకు, కోటీశ్వరులకు సంబంధించిన ఒక సిటీగా ఏర్పాటు చేయాలనుకున్నారు తప్ప అన్ని సామాజిక వర్గాలకు అవకాశాలు ఉండే విధంగా ఏర్పాటు చేయలేదు అనడానికి ఇది ఒక్కటే సాక్ష్యం.

ఈ రాష్ట్రంలో 30లక్షల మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇచ్చిన మగాడు ఈ దేశంలో ఎవరైనా ఉన్నారా అంటే అది ఒక్క మన జగన్మోహన్ రెడ్డిగారేనన్న విషయం మనందరికీ తెలిసినదే. ఆ సందర్భంలో విజయవాడ పట్టణం, అదే విధంగా చుట్టూ పక్కల ఉన్న ప్రాంతాల వారికి సుమారు 70,000 నుంచి లక్ష మందికి ఇక్కడ ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వాలని ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తే దానికి చంద్రబాబునాయుడుగారు **demographic imbalance, social imbalance** అని చెప్పారు. అంటే, గొప్ప వాళ్ల పక్కన పేదవాళ్లు నివసించకూడదనా? **demographic imbalance** అంటే నాకైతే అర్థం కాలేదు. ఈ అమరావతిని తను కలలు కన్న భవరావతిగా సృష్టించాలని అనుకున్నాడు తప్పితే అన్ని సామాజిక వర్గాల వారు నివసించేందుకు వారు ప్రయత్నం చేయలేదనేది అర్థం అవుతోంది. అంతే గాకుండా దీని మీద కోర్టులకు కూడా వెళ్లారు. ఇంత దౌర్భాగ్యపు ప్రతిపక్ష నాయకుడు ఈ దేశంలో ఎక్కడైనా ఉంటాడని నేనైతే భావించడం లేదు. 30లక్షల మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వాలన్నా, కేంద్రీకరణ లాంటి చట్టాలను పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తీసుకురావాలన్నా నాయకత్వ పటిమ కావాలి. ఆయన ఎప్పుడూ చేయలేడు. అటువంటి పటిమ చంద్రబాబునాయుడుగారికి లేదని ఈ రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ తెలుసు. ఆయన ఒక మూస విధానంలో పోవడం తప్పితే, లక్ష మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇస్తుంటే ఆయన కోర్టుకు వెళ్లడం మూలంగా ఈ రాష్ట్రంలో 30లక్షల మందికి ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడం ఒక సంవత్సరం ఆలస్యమైంది. ఇంతకంటే దౌర్భాగ్యం, మోసం ఏ ప్రతిపక్షమైనా చేస్తుందా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను.

ఈ 29 గ్రామాల ప్రజలు వారి భూముల ధరలు తగ్గిపోయాయని బాధ పడుతున్నారు. కృష్ణాజిల్లా వాసిగా నేను చెబుతున్నాను. 29 గ్రామాలకు భూముల ధరలు పడిపోతే పడిపోయి ఉండొచ్చు, కొద్దిగా తగ్గి ఉండొచ్చు. కానీ ఒరిజనల్ ధర కంటే కొంచెం ఎక్కువే ఉన్నాయి. నష్టపోయారు, కాదని అనడం లేదు. గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలో 75శాతం మండలాలను గ్రీన్ జోన్ గా ప్రకటించి, ఆ మండలాల్లో ఎటువంటి రెసిడెన్షియల్ కాంప్లెక్స్ లు రావడానికి వీలు లేదు, ఎటువంటి లే అవుట్ లు వేయడానికి వీలు లేదు, ఎటువంటి పరిశ్రమలు రావడానికి వీలు లేదు అని చంద్రబాబునాయుడుగారు కొన్ని చట్టాలను తీసుకొచ్చారు. కేవలం 5 HP motor తో పనిచేసే రైస్ మిల్లులు, విద్యుత్ సంస్థలు, సబ్ స్టేషన్లు తప్పితే ఏవీ రాకూడదని ఒక చట్టం తీసుకువచ్చారంటే ఎంత దౌర్భాగ్యపు ఆలోచనలు చంద్రబాబునాయుడుగారికి ఉన్నాయో ఈ అమరావతి నుంచి ఏమి ఆశించాడో అర్థమవుతోంది. నిజంగా ఒకసారి ఆలోచించినట్లయితే మూడు నాలుగు సంవత్సరాల క్రితమే తెలుగుదేశం పార్టీ కరెంటు, రోడ్లు, మంచినీళ్లు మొత్తం అభివృద్ధికి కాకుండా కేవలం బేసిక్ ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కి మాత్రమే 7,

8లక్షల కోట్ల రూపాయలు అని అంచనా వేసింది. కేవలం బేసిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కి మాత్రమే లక్ష కోట్ల రూపాయలు అవసరం అయితే, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిధులు కేటాయించి ఈ నిర్మాణాలన్నీ పూర్తి చేసేసరికి కనీసం 7, 8 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ పెరుగుతున్న ధరలను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే బేసిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కోసం కేవలం 7, 8లక్షల కోట్ల రూపాయలు అవుతుందంటే, మిగతావి సాధ్యమూ అని ఒకసారి ఆలోచన చేయమని మీ అందరినీ వేడుకుంటున్నాను.

మ.2.50

ప్రతీ విషయం మీద కోర్టుకు వెళతారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న ప్రతీ దాని మీద కోర్టుకు వెళ్లి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అడ్డంకులు సృష్టిస్తున్న విషయం మనకు తెలిసిందే. ఇంత కోర్టుల మీద పిచ్చి ఉన్న చంద్రబాబునాయుడు గారు ఈ రాష్ట్రానికి విభజన చట్టం ఆధారంగా స్పెషల్ కేటగిరీ స్టేటస్ రాలేదు, స్టీల్ ప్లాంట్ రాలేదు వంటి అనేక విషయాలను కేంద్రప్రభుత్వం అమలు చెయ్యలేదు కదా వాటి మీద కోర్టుకు ఎందుకు వెళ్లేదు? అంటే ఆయన ఉద్దేశం అంతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని, జగన్మోహన్ రెడ్డి గారిని అడ్డుకోవడం అనేది చాలా స్పష్టంగా అర్థం అవుతోంది. ఈ రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలంటే రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర అని మనకు తెలిసిందే. 1953-56 సంవత్సరాలలో కర్నూలు రాజధానిగా ఉన్న విషయం మనందరికీ తెలిసిందే. ఒకవేళ కర్నూలు వాసులు, రాయలసీమ నాయకులు ఆ రోజు కర్నూలు నుంచి రాజధాని వెళ్లడానికి వీలు లేదు అని చెప్పి ఈరోజు చేస్తున్న విధంగా పోరాటాలు చేసి ఉంటే రాయలసీమ అభివృద్ధి చెందేది కదా. ఏదో ఒక రూపంలో తెలిసో, తెలియకో లేదా ఆనాటి పరిస్థితులను బట్టి రాయలసీమకు అన్యాయం జరిగిన విషయాన్ని మనం కూడా అంగీకరించాలి. చాలా ఒప్పందాలు శ్రీబాగ్ ఒప్పందం, దానిపై నాకు పూర్తి అవగాహన లేదు కానీ అటువంటి ఒప్పందాలను తరవాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు అమలు చెయ్యలేదని నా అభిప్రాయం మరియు రాయలసీమ వాసుల్లో ఉన్న అభిప్రాయం అని మనకు తెలిసిన విషయం. అదే విధంగా ఉత్తరాంధ్ర జిల్లాలు అన్నీ అభివృద్ధికి నోచుకోని జిల్లాలు. ఈ జిల్లాల నుంచి లక్షలాది మంది కార్మికులు దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలకు, నగరాలకు, ప్రాంతాలకు వెళ్లి కూలీలుగా పనిచేస్తున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అటువంటి ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చెయ్యాలన్న ఉద్దేశంతో రాయలసీమకు అభివృద్ధిలో భాగంగా హైకోర్టును ఏర్పాటు చెయ్యడంలో తప్పు ఏముంది? ఎగ్జిక్యూటివ్ కేపిటల్ గా విశాఖపట్నంను నిర్ణయిస్తే దాంట్లో తప్పు ఏముందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఒకవేళ అభివృద్ధి అంటే లక్ష ఇళ్ల స్థలాలు కనుక అమరావతిలో ఇచ్చినట్లైతే దాదాపు 4-5లక్షల మంది జనాభా ఈ అమరావతికి వచ్చేవాళ్లు. ఆ జనాభా ఇక్కడ పెరిగినప్పుడు మౌలిక సదుపాయాల పరంగా, వ్యాపార పరంగా ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందేదో ఒకసారి అమరావతి, తుళ్లూరు ప్రాంత రైతులు అర్థం చేసుకుంటే చంద్రబాబునాయుడు గారి కుట్ర ఏమిటో అర్థం అవుతుందని నేను ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఆచరణలో సాధ్యం కాదు, బడ్జెట్ ను కేటాయించడం కష్టం అని తెలిసీ అమరావతికి ఖర్చు పెట్టమంటారు. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఉత్తరాంధ్ర, రాయలసీమ అభివృద్ధిలో భాగాస్వామ్యం అవ్వాలనే ఉద్దేశంతో, భవిష్యత్తులో ఈ ప్రాంతాల మధ్య

వైవిధ్యాలతో ఎటువంటి విభేదాలు పొడచూపకూడదనే ఉద్దేశంతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మూడు రాజధానులు ప్రతిపాదించిన విషయం తమకు తెలిసిందే. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో లీగల్గా నేను ఎక్కువగా వెళ్లను. ఎందుకంటే ధర్మాన ప్రసాదరావు గారు చాలా చెప్పారు. ప్రజలలో ఒక ఆలోచన వచ్చింది. మనం ఎంతో గౌరవించే కోర్టుల వల్ల మనకు అన్యాయం జరిగితే, మనకు న్యాయం చేసే institution ఉందంటే అది కోర్టు అని వాళ్లు నమ్ముతారు. కానీ కోర్టు ఇచ్చిన జడ్జ్మెంట్లు చూస్తుంటే అవి నిజంగా మిస్యూజ్ అవుతున్నాయేమో అన్న అనుమానం కూడా ఉంది. మా న్యాయదేవత ముద్దు బిడ్డ, న్యాయ కోవిదుడు, మా కృష్ణా జిల్లా ముద్దు బిడ్డ వెంకట రమణగారు సుప్రీంకోర్టు చీఫ్ జస్టిస్గా ఉండగా ఈ రాష్ట్రంలో ఇటువంటి జడ్జ్మెంట్ రావడం అనేది చాలా బాధాకరం. శాసనసభకు చట్టాలు చేసే అధికారం లేదని చెప్పడం ఎంతవరకు సబబో ఒకసారి ఆలోచించాలి. ఇందాక చెప్పినట్లు సుప్రీంకోర్టు జడ్జ్మెంట్లు ఉన్నాయి. శాసనసభ నిర్వహణలో, కార్యకలాపాలలో జోక్యం చేసుకోవడానికి వీలు లేదని చెప్పిన అనేక జడ్జ్మెంట్లు ఉన్న విషయం మనందరికీ తెలిసిందే. ఇది చాలా బాధాకరం. ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ప్రజలు మాట్లాడుకునేది ఏమిటంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గురించి ఏదైతే కోర్టులో వాదనలు జరిగాయో, అవతల కక్షిదారులు మాతో చర్చించ లేదు, మాకు అన్యాయం జరుగుతుందని ఏదైతే చెప్పారో వాటిని పునఃపరిశీలించడం కోసం ఇంకా ఎక్కువ మందితో చర్చించి ఈ మూడు రాజధానులపై నిర్ణయం తీసుకునే ఉద్దేశంతో ఆ చట్టాన్ని ఉపసంహరించుకుంటే ఇంక కోర్టు ముందు ఉన్న సమస్య ఏమిటి? అంటే లేని చట్టం మీద కోర్టు జడ్జ్మెంట్ ఇవ్వడం అనేది ఎంతవరకు సబబు అనేది నాకైతే తెలియదు. న్యాయ కోవిదులే చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. అమలులో లేని చట్టం మీద కోర్టు వ్యాఖ్యానించడమే కాకుండా, ఇకముందు కూడా చట్టం చెయ్యడానికి వీలు లేదు అని చెప్పడం ఈ రాష్ట్ర ప్రజలను ఆశ్చర్యపరుస్తుంది. నిజంగా ఇది ఎందుకు జరిగిందో అర్థం కావడం లేదు. ఏది ఏమైనా కూడా ఈ మూడు రాజధానులు ఏర్పాటు చేస్తే, అదే విధంగా అమరావతిని కూడా అభివృద్ధి చెయ్యడానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ అమరావతిని ఎడ్యుకేషన్ హబ్గా, సాఫ్ట్వేర్ హబ్గా అనేక విధాలుగా అభివృద్ధి చేయడానికి ఎందుకంటే ఇక్కడ భూములు ప్రభుత్వానికి అందుబాటులో ఉన్నాయి. కేవలం రాజధాని ఒక్కటే అభివృద్ధి చెందుతుందని లేదు. చాల చోట్ల వేరే నగరాలు ఆయా రాష్ట్రాలలో రాజధాని కంటే కూడా ఎక్కువ అభివృద్ధి చెందిన పరిస్థితులు మనం చూస్తున్నాం. అమరావతి అభివృద్ధికి, ప్రజల సంక్షేమానికి ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉందనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు. అంతే కాకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రాజధానిని ప్రకటించినపుడు ఏదైతే MoU చేసుకుందో, దానిలో ఉన్న కండిషన్స్ అన్నింటినీ కూడా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చంద్రబాబునాయుడు చేసిన దాని కంటే కూడా మెరుగ్గా వాళ్లకు నష్టపరిహారం ఇవ్వడం కానీ, వాళ్ల సంక్షేమాన్ని చూడడం కానీ, వాళ్ల అభివృద్ధికి కట్టుబడి ఉందని చెప్పి ఉత్తర్వుల ద్వారా చెప్పింది కాబట్టి ఈ ప్రాంత ప్రజలు అపోహ చెందాల్సిన అవసరం లేదు. రాష్ట్రంలో మూడు ప్రాంతాలను సమగ్రంగా అభివృద్ధి చెయ్యడం కోసమే ఈ మూడు రాజధానులు ప్రకటించినట్లు నేను భావిస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు అమరావతి మీద

ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టి స్పెషల్ డెవలప్‌మెంట్ ప్యాకేజీగా అమరావతిని కూడా విశాఖపట్నంతోపాటు అభివృద్ధి చెయ్యాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

డా. చెవిరెడ్డి భాస్కర్ రెడ్డి (DR.CHEVIREDDY BHASKAR REDDY) (చంద్రగిరి): అధ్యక్షా, మీకు, మా నాయకునికి నమస్సులు. నేను ఎంతో మమకారంతో, ఇష్టంతో న్యాయశాస్త్రాన్ని అభ్యసించాను. I am official lawyer and also life member of the Bar Council of Andhra Pradesh. ముప్పై సంవత్సరాలుగా న్యాయశాస్త్రాన్ని అభ్యసించిన వ్యక్తిగా మరొక వైపు ముప్పై సంవత్సరాలుగా విద్యార్థి దశ నుంచి స్థానిక సంస్థల నుంచి శాసనసభ వరకు ఏదో ఒక ఎన్నికల్లో పోటీ చేసిన వ్యక్తిని. అటు న్యాయవ్యవస్థతో ఆత్మీయ బంధం, ఇటు శాసనవ్యవస్థతో శాసనసభలో సభ్యునిగా గాఢానుబంధం పెనవేసుకున్న వ్యక్తిని. ఈ రెండు వ్యవస్థలను సన్నిహితంగా పరిశీలించే అవకాశం నాకు దొరికింది. నేను వ్యక్తుల గురించి మాట్లాడడం లేదు. కేవలం వ్యవస్థల గురించి మాత్రమే మాట్లాడుతున్నాను. భారతదేశానికి రాజ్యాంగాన్ని ప్రసాదించిన మహానుభావుడు, ఈ దేశానికి మొట్టమొదటి న్యాయ శాఖా మంత్రి, ఈ దేశం చూసిన అత్యుత్తమ న్యాయ కోవిదుడు బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఆ మహనీయుడు నెలకొల్పిన ఉన్నత సంప్రదాయాల మీదే ఈరోజు ఈ దేశ న్యాయ వ్యవస్థ ముందుకు నడుస్తున్నది. ఆ కాలంలో న్యాయవ్యవస్థకే తలమానికంగా నిలిచిన కృష్ణ అయ్యర్ వంటి అతిరథమహారథులను మనం చూశాం. భారత లా కమిషన్ తొలి అధ్యక్షుడు, అత్యధిక కాలం భారత అటార్నీ జనరల్‌గా పనిచేసిన పద్మవిభూషణ్ మోతీలాల్ చిమన్‌లల్ సెటల్వాడ్ (Motilal Chimanlal Setalvad) లాంటి న్యాయకోవిదులకు మన గడ్డ సాక్షిగా నిలిచింది. మానవ హక్కుల కోసం అలుపెరగని పోరాటం చేసి పద్మవిభూషణ్ సుష్మాస్వరాజ్ (Sushma Swaraj) వంటి న్యాయకోవిదులను ఈ నేల సాక్షిగా చూసింది. వృత్తి పరంగా అత్యున్నత నైతిక విలువలు అనుసరించిన కపాడియా వంటి మహోన్నత న్యాయమూర్తులకు మన న్యాయ వ్యవస్థ ప్రతినిధిగా నిలిచింది. 'God save the Hon'ble Supreme Court' అనే గ్రంథాన్ని రచించిన పద్మభూషణ్ ఫాలి.యస్. నారిమన్ (Fali S. Nariman) ను కూడా మనం చూశాం.

మ.3.00

అలాంటి మహాత్మ్యుల మేరు నదాలను దాటుకుని వారు నెలకొల్పిన విలువల మీద ప్రయాణిస్తున్నది మన న్యాయ వ్యవస్థ. న్యాయమూర్తుల నిజాయితీ కారణంగా కోర్టులపై విశ్వాసం కలిగిన రోజులని మనం చూశాం. ఆనాటి న్యాయమూర్తుల నడవడిక వలన, నడత వలన, వారు అనుసరించిన విలువల వల్ల వారి నిష్పక్షపాత తీర్పుల వలన అధిష్టించిన పదవులకు దక్కిన గౌరవాన్ని చూసిన కాలం అది. అయితే మరలా చెబుతున్నాను. నేను వ్యవస్థల గురించే మాట్లాడుతున్నాను. వ్యవస్థల బాగోగుల గురించే ప్రస్తావిస్తున్నాను తప్ప వ్యక్తుల పైన వారి నిర్ణయాల పైన వ్యాఖ్యానం చేయడం నా అభిమతం కాదు.

అందుకే ఒకటే చెబుతున్నాను. తీర్పులు చెప్పేవాళ్లు అందరిమీదా కొరడా ఝుళిపించగల స్థానంలో ఉన్నామనుకునే వాళ్లు మరింత జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మరొకరు ఎవరూ తమ మీద వేలెత్తి చూపడానికి వీలు లేని విధంగా అత్యంత బాధ్యతగా నడుచుకోవాలి. న్యాయ నిపుణుడు ఫలానాది చెబితే ఏ బెంచ్‌కి, ఏ కేసు వెళుతుందో చెబితే తీర్పు ఎలా ఉంటుందో మేము చెప్పగలం అని న్యాయవాదులు, ప్రజలు మాట్లాడుకునే పరిస్థితి ఎప్పటికీ న్యాయస్థానాల్లో రాకూడదని న్యాయమూర్తులను మనస్ఫూర్తిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, మనది రాజ్యాంగబద్ధ పార్లమెంటరీ ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ. కోర్టులు ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడాలి. రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిని నిలబెట్టాలి. అంతేగానీ చుట్టూ ఉన్న వ్యవస్థలను నిర్వీర్యం చేసి తమ బలాన్ని పెంచుకోవాలన్న ధోరణి సరికాదు. శాసన, కార్య నిర్వాహక వ్యవస్థలపై పెత్తనం చేయడం ద్వారా వారి గౌరవాన్ని తగ్గించడం ద్వారా తాను బలపడాలన్న పద్ధతి ప్రజాస్వామ్యయుతం కాదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్య మూల స్థంభాల్లో అత్యంత ప్రధానమైన శాసన, కార్య నిర్వాహక వ్యవస్థల పట్ల న్యాయస్థానానికి గౌరవం లేకపోతే ప్రజాస్వామ్యం నిలబడుతుందా? చీటికి, మాటికి వాళ్ల పనితీరులో జోక్యం చేసుకుంటే అది రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిగా నిలబడుతుందా? ఎంఎల్ఏలు, ఎంపీలు ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడతారు.

అధ్యక్షా, నేను చెప్పే ప్రతి మాటా చట్టసభలో ఒక సభ్యుడిగానే కాదు. ఒక లా గ్రాడ్యుయేట్‌గా కూడా చెబుతున్నాను. ఎంఎల్ఏలు, ఎంపీలు ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడతారు. వాళ్లు బాగా పనిచేస్తే తిరిగి గెలుస్తారు. లేకపోతే ఎన్నికల్లో ఓడించి జనం వారిని ఇంటికి సాగనంపుతారు. ప్రజా ప్రతినిధులు ప్రజలకు జవాబుదారీ. కానీ రాజ్యాంగస్ఫూర్తిని నిలబెట్టాల్సిన న్యాయమూర్తులు, చట్ట సభలు చేసే చట్టాలపైన తీర్పులు వెలువరించే న్యాయమూర్తులు ఎవరికి జవాబుదారీ? వారి నైతికతను నిర్దేశించేది ఎవరు? వృత్తి పరంగా వాళ్లకు నైపుణ్యాలు నిర్ధారించేది ఎవరు? సుమారు 140 కోట్ల ప్రజల తలరాతలపై తీర్పులిచ్చే జడ్జిలు గీత దాటితే వారిని ఎవరు ప్రశ్నించాలి? ఈ ప్రశ్నలు నేను అడుగుతున్నవి కావు. వీరప్పమొయిలీ సారధ్యంలో 2005 ఆగష్టు, 31 ఏర్పాటైన రెండో పరిపాలనా సంస్కరణల కమిషన్‌లో వేసిన అత్యంత ప్రధానమైన ప్రశ్నలు ఇవి. సుప్రీం కోర్టు నుంచి కింది స్థాయి వరకూ జడ్జిలందరికీ కోడ్ ఆఫ్ కాండక్ట్ ఉండాలని, సుప్రీంకోర్టు, హైకోర్టులలో జడ్జిల నియామకానికి ఒక ప్రత్యేక వ్యవస్థ ఉండాలని జడ్జిలు చేసే తప్పుల పైన, పొరపాట్లపైన విచారణ జరిపి వారికి అవసరమైతే జరిమానా విధించాలని ప్రత్యేక సందర్భాల్లో న్యాయమూర్తులను తొలగించే అధికారం రాష్ట్రపతి నేతృత్వంలోని ఆ వ్యవస్థకు ఉండాలని ప్రతిపాదిస్తూ 2003లో నాటి ప్రభుత్వం 98వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా జాతీయ న్యాయ కమిషన్ (National Judicial Commission) ప్రతిపాదిస్తూ లోక్‌సభలో బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా మనం గుర్తుంచుకోవాలి. 2005, ఆగష్టులో ఏర్పాటైన Second Administrative Reforms Tribunal కూడా జాతీయ న్యాయ కమిషన్ దేశంలో చారిత్రక అవసరమని పేర్కొంది. ఈరోజు న్యాయ స్థానాల్లో జరుగుతున్న పరిణామాలు చూసిన తరువాత చివరకు సరేంద్రమోదీ గారి సారధ్యంలో

ప్రభుత్వం కూడా 2014లో 98, 99 రాజ్యాంగ సవరణల ద్వారా న్యాయమూర్తుల నియామకం సంబంధిత అంశాలపై జాతీయ న్యాయ కమిషన్ కి నిర్ణయాత్మక పాత్ర కల్పిస్తూ చట్టం తీసుకు వచ్చే ప్రయత్నం చేసిన విషయాన్ని కూడా ఈ సందర్భంగా మనం గుర్తుంచుకోవాలి.

Spirit of Law అనే పుస్తకంలో ప్రఖ్యాత న్యాయ కోవిదుడు Montesquieu ఒక మాటంటాడు. వ్యక్తులకైనా, వ్యవస్థలకైనా పరిమితికి మించి అధికారాలు ఉండరాదు అంటాడు. Ladette Randolph అన్న మేధావి అపరిమిత అధికారం అపరిమిత అవినీతికి కారణమవుతుందని వ్యాఖ్యానిస్తారు. అధ్యక్షా, దేశంలో పాలనకు ప్రాణాధారంగా ఉన్న ఐఏఎస్లు, ఐపీఎస్లు, ఐఆర్ఎస్లు ప్రిలిమీన్స్, మెయిన్స్, ఇంటర్వ్యూ అంటూ మూడు రకాల పరీక్షలు పెట్టి వారి సామర్థ్యాన్ని రకరకాలుగా వడగట్టి యూనియన్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఎంపిక చేస్తుంది. చట్టాలను అమలు చేసే అధికారులను అంత పకడ్బందీగా ఎంపిక చేస్తుంటే చట్టాల రాజ్యాంగ భద్రతపై తీర్పులిచ్చే జడ్జీల ఎంపిక మరింత కఠినంగా ఉండాలి. ఇంకోటి కూడా అడుగుతున్నాను. UPSC తరహాలోనే జడ్జీల నియామకం కూడా పారదర్శకంగా జనాబుదారీతనం ఉండే వ్యవస్థను నియమించుకోవలసిన అవసరం వస్తుందేమోనని నేను కూడా ఒక న్యాయవాదిగా ప్రతిపాదిస్తున్నాను. కేంద్రాన్ని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, తమకిష్టమైన వారిని జడ్జీలుగా నియమించుకునే కొలీజియం వ్యవస్థ ప్రజాస్వామ్యబద్ధమేనా అని ఆలోచించాల్సిన అవసరముంది. డెమాక్రటిక్ సిస్టమ్ లో అలాంటి విధానాలు కొనసాగడం ఎంత వరకు సహేతుకం? మీడియాను కూడా చేర్చి ప్రజాస్వామ్యానికి నాలుగు స్థంభాలంటారు. శాసన వ్యవస్థ, కార్య నిర్వాహక వ్యవస్థ దారి తప్పకుండా వారిని నియంత్రించేందుకు రాష్ట్రపతి, గవర్నర్ అంటూ దేశంలో నిర్దిష్ట వ్యవస్థలున్నాయి. ఇక నాలుగో స్థంభమైన మీడియా నియంత్రణకు ప్రెస్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా ఉంది. స్వీయ నియంత్రణ ఏ వ్యవస్థకైనా తప్పనిసరి. Indian Penal Code లో నిబంధనల గురించి CRPC లో లోతుపాతుల గురించి సామాన్యులకు అంతగా అవగాహన ఉండదు. న్యాయ శాస్త్రాన్ని అధ్యయనం చేసి న్యాయ పీఠాలు అధిష్టించే న్యాయమూర్తుల పట్ల ఇంకా ఈ దేశంలో విశ్వాసం చెదిరిపోలేదు. రాగద్వేషాలకు, తరతమ బేధాలకు అతీతులుగా వ్యవహరించినంత కాలం వారు ప్రజల నమ్మకాన్ని నిలబెట్టుకుంటారని ఈ సభాముఖంగా తెలియచేస్తున్నాను. న్యాయంగా ఉండటంతోబాటు న్యాయంగా ఉన్నట్లు కూడా న్యాయమూర్తులు కనబడాలి. చట్టాల రూపకల్పన ఆషామాషీగా జరగదు. అత్యున్నత చదువులు చదివిన ఐఏఎస్లు, ఐపీఎస్లు, ఐఆర్ఎస్లుగా ఉన్న వాళ్లు రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రాంతాల నుంచి సమస్త ప్రజానీకం చేత ఎన్నుకోబడిన ప్రజా ప్రతినిధులు, నిష్ణాతులైన నిపుణులందరూ కలిసి చట్టాలు చేస్తారు.

అధ్యక్షా, మేము ఎన్నికలకు ముందు ప్రజలకు ఏమి చేయాలనుకుంటున్నామో తెలియచేస్తూ ఒక మేనిఫెస్టో ప్రకటించాం. ఎలక్షన్ కమిషన్ కు కూడా ఇచ్చాం. ప్రజల దగ్గరకి గడప, గడపకూ వెళ్లి ఏమి చేయబోతున్నామో ప్రజలకు వివరించాము. ఈరోజు ఆ పథకాల అమలు పూర్తిగా మేము చేసి ప్రజలకు అందజేయాలంటే మాకు ఈ రకమైన రాజ్యాంగం కల్పించిన స్వేచ్ఛ కూడా ప్రభుత్వానికి ఉండాలని కూడా మీద్వారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. వ్యవస్థల మేనేజ్మెంటు ద్వారా అధికారంలోకి రావాలన్న వ్యూహాలు

ప్రతిపక్షాలవైతే ప్రజల మనసులు గెలుచుకుని, జన హృదయ విజేతలుగా నిలవాలన్న నిబద్ధత మంది. కోర్టులు భుజాలపైన తుపాకులు పెట్టి మమ్మల్ని కాలాల్లనుకునే సంస్కృతి ప్రతిపక్షానిదైతే కోర్టులు ఆ వాస్తవాలను గమనించాల్సిందిగా మీద్యారా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. విద్యార్థి నాయకుడిగా, న్యాయవాదిగా, న్యాయమూర్తిగా జీవితాన్ని పూర్తిగా దళితులు, ఆదివాసీల బాగు కోసం త్యాగం చేసిన జస్టిస్ కె.చంద్రు 96,000 కేసుల్లో ఇచ్చిన తీర్పులన్నీ బాధితుల పక్షానే ఉన్నాయి. అటువంటి జస్టిస్ చంద్రు గారు అన్న మాటలు ఈరోజు మనం ఒకసారి గుర్తుంచుకోవాలి. ఈరోజు అతనిపైన జైభీమ్ అని ఒక సినిమా కూడా వచ్చింది. దేశంలోని ప్రజలందరూ ఆ సినిమాకు నీరాజనం పలికారు. అటువంటి మహోన్నతమైన చంద్రు గారు చెప్పిన మాట ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏమి జరుగుతుందో చూడండి, అక్కడ ప్రజల చేత ఎన్నికైన ప్రభుత్వం తన ఉనికిని కాపాడుకోవడం కోసం విషక్షాలతో, ప్రజా ఉద్యమకారులతో పోరాడటం లేదు. న్యాయస్థానాలతో నిరంతరం పోరాటం చేస్తోందని ఆయన వ్యాఖ్యానించారు. భారతదేశం గర్వించదగిన న్యాయకోవిదులలో మాజీ ప్రధాన న్యాయమూర్తి కపాడియా గారు చేసిన వ్యాఖ్యలను కూడా ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించుకోవడం సముచితం.

మ.3.10

జస్టిస్ కె. చంద్రు గారి మాటలు మరొకసారి వినిపిస్తాను. ప్రఖ్యాత గాంచిన, ప్రసిద్ధి చెందిన ఒక న్యాయ కోవిదుడుగా దేశ చరిత్రలో నిల్చిన జస్టిస్ చంద్రు గారు చెప్పిన మాటలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏమి జరుగుతుందో చూడండి. అక్కడ ప్రజలచేత ఎన్నికైన ప్రభుత్వం తన ఉనికిని కాపాడుకోవడం కోసం విషక్షాలతోనో, ప్రజా ఉద్యమకారులతోనో పోరాడడం లేదు. న్యాయస్థానాలతో నిరంతరం పోరాటం సాగిస్తోందని ఆయన వ్యాఖ్యానించిన విషయాన్ని ఒకసారి గమనించాలని కూడా తెలియజేస్తున్నాను. నైతిక విలువల గురించి ప్రస్తావన వచ్చినప్పుడల్లా రాజకీయ నాయకులను, విద్యార్థులను, ప్రాఫెసర్లను న్యాయమూర్తులు సాధారణంగా ఉటంకిస్తూ ఉంటారు. నైతిక ప్రమాణాలు వారికే కాదు, న్యాయమూర్తులకు కూడా చాలా ముఖ్యం. వ్యక్తిగత జీవితంలోనూ నైతిక ప్రమాణాలే పునాదిగా చేసుకుని న్యాయమూర్తులుగా పనిచేయాలి. న్యాయ వ్యవస్థ క్రియాశీలత అన్నది ఒక పరిధి దాటి ముందుకుపోతే అది చట్ట వ్యతిరేకమవుతుంది, అది చట్ట విరుద్ధమవుతుందని, అది కూడా న్యాయమూర్తులు గుర్తుంచుకోవాలని మరొక న్యాయకోవిదుడు జస్టిస్ ఎస్.హెచ్.కపాడియా అన్నటువంటి మాటలను కూడా మనం ఈరోజున మననం చేసుకోవాలి. ప్రతి న్యాయమూర్తి కూడా దాన్ని గమనించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కోర్టులకు స్వీయ నియంత్రణ అవసరం అన్న మాటను దశాబ్ద కాలంగా బుద్ధిజీవులందరూ చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం తాను తీసుకున్న నిర్ణయాలకు జవాబుదారీగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలు జనానికి నచ్చకపోతే వారు ఆ ప్రభుత్వాన్నే మార్చివేయగలరు. ప్రభుత్వ నిర్ణయం రాజ్యాంగ వ్యతిరేకమైతే కోర్టులు దాన్ని కొట్టివేయవచ్చు. కానీ ఇప్పుడు జరుగుతుంది అందుకు పూర్తిగా విరుద్ధమైన పని. కోర్టులు స్వయంగా పూనుకుని

పాలనాపరమైన నిర్ణయాలు తీసుకుంటే ఇక ప్రభుత్వాలు చేసేదేమీ లేదు. కోర్టులు తాము తీసుకున్న పాలనాపరమైన నిర్ణయాలకు ఎవరికి జవాబుదారీగా ఉంటాయనేది కూడా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పాలనా వ్యవస్థకు ఏనాటికైనా కోర్టులు ప్రత్యామ్నాయం కాగలవా అని కూడా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అన్ని వ్యవస్థలకు వాటి పరిమితులు వాటికి ఉన్నట్లుగానే కోర్టులకు కూడా కొన్ని పరిమితులు ఉన్నాయి. ఆ విషయాలను గౌరవ న్యాయస్థానాలు తెలుసుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. గౌరవ న్యాయస్థానాలకు ఆ విషయాలు తెలియనివి కావు. అలా కాకుండా డిక్రీల ద్వారానే దేశాన్ని పాలిస్తామంటే వ్యవస్థలు గందరగోళంలో పడతాయి, ప్రజాస్వామ్యం గతి తప్పుతుంది. ఈ సందర్భంగా ఒక ముఖ్యమైన జడ్జిమెంట్ ఈమధ్య చదివాను. Asif Hameed Vs State of Jammu & Kashmir కేసులో సుప్రీం కోర్టు ఒక బలమైన తీర్పు ఇచ్చింది. సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ఏమని ఉందంటే, "While exercising power of judicial review of administrative action, the court is not an appellate authority. The Constitution does not permit the court to direct or advise the executive in matters of policy or to sermonize qua any matter which under the Constitution lies within the sphere of legislature or executive".

పరిపాలన యాక్షన్ మీద జుడిషియల్ రివ్యూ చేయడానికి కోర్టు ఏ రకంగా అప్పిలేట్ అథారిటీ (Appellate Authority) కాదు. పరిపాలనా వ్యవహారాల్లో గానీ, ఏదైనా పాలసీకి సంబంధించి గానీ న్యాయస్థానం సలహాలివ్వడం గానీ, నీతులు వల్లించడం గానీ రాజ్యాంగం ప్రకారం అనుమతి లేదని సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్ను కూడా మీకు పంపిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, ఈ దేశానికి రాజ్యాంగమే సుప్రీం. దేశంలోని 140 కోట్ల మందికి రాజ్యాంగం భరోసాగా, జవాబుదారీగా ఉంటుంది. అంటే ఈ దేశంలోనే శాసన, కార్యనిర్వాహక, న్యాయ వ్యవస్థలకు కూడా అంతిమంగా ప్రజలే సుప్రీం అన్న మాట. సుప్రీం కోర్టు గానీ, హైకోర్టు గానీ చట్టాల రాజ్యాంగబద్ధతను పరిశీలించగల వ్యవస్థలు మాత్రమే. ప్రజాస్వామ్యానికి, ప్రజాస్వామ్య భారతావనికి సుప్రీం గార్డ్ కేవలం విస్తృత ప్రజా అభిప్రాయం మాత్రమేనని కూడా ఈ సందర్భంగా మీకు తెలియజేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, న్యాయ వ్యవస్థ చాలా పవిత్రమైనది. న్యాయమూర్తుల పట్ల, న్యాయవాదుల పట్ల అందరికీ సంపూర్ణ గౌరవం ఉంది. బాబా సాహెబ్ అంబేడ్కర్ గారు, వి.ఆర్.క్రష్ణ అయ్యర్ గారు, చటర్జీ గారు, సోరాబ్జీ వంటి మహానీయులు న్యాయవ్యవస్థలో ఉన్న ఉన్నత సంప్రదాయాలను చూసి స్ఫూర్తి పొందిన వారు ఈరోజు ప్రజాస్వామ్యంగా ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడ్డ ప్రభుత్వం తీసుకున్న ప్రతి నిర్ణయంలో జోక్యం చేసుకుని ప్రభుత్వాన్ని ఏదో ఒక రకంగా ఇబ్బంది పెట్టాలన్న వాతావరణం న్యాయస్థానంలో ఉందనే భావన న్యాయస్థానాల మీద గౌరవం ఉన్న వారికి వారంతా తెలియకనే బాధపడే పరిస్థితి బాధగా అనిపిస్తుంటుంది. ఏదైనా కూడా ఎందరో త్యాగమూర్తులు తమ ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి స్వాతంత్ర్యాన్ని మనకు సాధించిపెట్టారు. మరెందరో మేధావుల మొక్కువోని కృషి, మేధస్సు కారణంగా భారత ప్రజాస్వామ్యానికి ప్రాణదానం, రాజ్యాంగానికి రూపకల్పన చేశారు. ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమైన భారతావనికి మూలస్థంభాలుగా బాసిల్లుతున్న శాసన, న్యాయ,

కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థలు, మీడియా వ్యవస్థలు ఎంత బలంగా ఉంటే మన డెమోక్రసీ అంత బలంగా ఉంటుంది. అందుకోసం ఈ నాలుగు స్థంభాలు పరస్పరం ఒకదానినొకటి గౌరవించుకుంటూ అవసరమైన సందర్భాల్లో సమన్వయపర్చుకుంటూనే నిర్ణయాలు తీసుకున్నప్పుడు మాత్రం స్వతంత్రంగా వ్యవహరించాల్సిన అవసరం ఉంది. అందుకు ఏ మాత్రం విఘాతం కల్గినా మొత్తం ప్రజాస్వామ్యమే గతి తప్పుతుందని కూడా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చివరిగా ఈ సభ సాక్షిగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామ్యానికి పట్టుకొమ్మలైన శాసనవ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ, కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థ, మీడియా వ్యవస్థల మధ్య ఏ అరమరికలు లేని వాతావరణం ఏర్పడాలంటే, అవి కలిసికట్టుగా, నిబద్ధతతో ముందుకు సాగాలంటే కేంద్ర స్థాయిలో ఒక ముందడుగు పడాలి. ప్రజాస్వామ్యానికి నాలుగు స్థంభాలంటే ఈ నాలుగు వ్యవస్థల నుంచి నిజాయితీ, నిబద్ధత కలిగిన సమర్థులైన నలుగురు ప్రతినిధులను ఎంపిక చేసి పూర్తిగా ఓపెన్ మైండ్‌తో కేంద్రం ఒక ప్రత్యేక కమీషన్‌ను నియమించాల్సిన అవసరం ఉంది. ఆ మేరకు పార్లమెంట్ కూడా ఒక చట్టం చేయవలసిన అవసరం ఉందని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఈ నాలుగింటిలో ఏ వ్యవస్థ గతి తప్పినా సలహాలు, సూచనలిచ్చి సరిచేసే బాధ్యత కూడా ఆ కమీషన్‌కు అప్పగించాలి. దాని వల్ల భావి భారత భాగ్యోదయానికి మూల స్థంభాలైన వ్యవస్థలపై నమ్మకం పునరుద్ధరించబడతుందని విన్నవిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, చివరిగా ఒక చిన్న మాట. ఒక చిన్న సంఘటన చెప్పి ముగిస్తాను. పల్లెల్లో ఎలా మాట్లాడుకుంటున్నారన్నదాన్ని చెబుతున్నాను. మాట్లాడుకోవడమనేది Constitutional Right. సామాన్యుడు ఊరికే మాట్లాడలేదు. నేను ఈమధ్య ఒక పెళ్లికి వెళ్లాను. పెళ్లికి వెళ్లతే, వెళ్లిన తరువాత పెళ్లి పెద్దలు నన్ను భోజనానికి పిలిచారు. అందరం కూర్చున్నాం. భోజనానికి కూర్చున్న పరిస్థితుల్లో మా బాషలో చెప్పాలంటే పెళ్లికొడుకు, ఆయన తండ్రి పెద్ద ఆయన కూర్చున్నాడు, మేం కూర్చున్నాం. నిజంగా నాకు ఆశ్చర్యం అనిపించింది. ఏడవలో, బాధపడలో, నవ్వలో అర్థంకాని పరిస్థితి. పెళ్లికొడుకు, పెళ్లికొడుకు తండ్రి, నేను, గ్రామంలోని పెద్దాయన కూర్చున్నప్పుడు పెద్దాయన గ్రామంలో పెళ్లికొడుకు తండ్రిని అంటున్నాడు. ఏమయ్యా, నీకు ఇవ్వాలి నటువంటివి నీ కొడుక్కు అన్నీ అందాయా, అందకపోతే నీవేమి బాధపడొద్దు, కోర్టులున్నాయి, కోర్టులో కేసు వెయ్యి, కావాలంటే ఆరు వారాలు నీ కొడుకు, కోడలు సంసారం చేయకుండా స్టే కూడా విదిస్తారు, నీవేమి భయపడొద్దు అని చెబుతున్నాడు. అంటే పల్లెల్లో ఈజీగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. అంటే దేనికైనా కూడా కోర్టు స్టే ఇస్తుందని. ఇది చూసిన తరువాత న్యాయ శాస్త్రాన్ని చదువుకున్న వ్యక్తిగా చాలా బాధేసింది. నేను న్యాయమూర్తులకు కూడా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ప్రజలు అలా మాట్లాడుకునే పరిస్థితికి మనం రాకూడదు, తెచ్చుకోకూడదనే విషయాన్ని కూడా గౌరవ న్యాయమూర్తులకు శిరస్సు వంచి వినమ్రంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, కోర్టుల్లో న్యాయమూర్తులను “మిలార్డ్” అంటారు. It is not Milord. It's My Lord. “ఓ నా దేవుడా” అన్నట్లు. కనిపించే దేవుళ్లు అన్న స్థాయిలో గౌరవాన్ని పొందిన న్యాయమూర్తులు,

న్యాయస్థానాలు ఎప్పుడు కూడా చులకనయ్యే పరిస్థితికి రాకూడదని ఈ సభాముఖంగా విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అవసరమైతే దీనిపైన తిరిగి పూర్వ స్థాయిని, గౌరవాన్ని సాధించే దిశగా న్యాయస్థానాలు పూర్తిగా గౌరవంగా ఉండే దిశగా న్యాయమూర్తులు, న్యాయవాదులు, మేధావులు చర్యలు చేపట్టాలని, అందుకు అందరం నాలుగు స్థంభాలుగా న్యాయమూర్తులతో పాటు న్యాయస్థానానికి అండగా ఉంటారని, పెద్దలు చెప్పినటువంటి మాటలను స్ఫూర్తిగా తీసుకుని ప్రపంచంలోనే అతి పెద్ద సువిశాల దేశమైన ఈ భారతదేశం ప్రపంచానికే తలమానికంగా ఉన్న మన రాజ్యాంగం, మన వ్యవస్థలు ఎప్పుడూ ఇతరులకు ఆదర్శంగా నిలిచేలా నిర్ణయాలు భవిష్యత్తులో ఉంటాయని ఆశిస్తూ, నమస్కరిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

మ.3.20

అధ్యక్షా, వికేంద్రీకరణపై చర్చలో భాగంగా, ప్రధానంగా రాజ్యాంగం ఒక పునాది అయితే, మన పాలనంతా ఆ పునాది మీద కట్టే ఒక భవనం. రాజ్యాంగం ఒక గ్రంథమైతే, దాని సారాంశమంతా Preamble లో capture అయివుంది. Once, we repeat the Preamble, We, the people of India having solemnly resolved to constitute India into a Sovereign, socialist, secular, democratic republic and to secure to all its citizens, Justice, Social, economic and Political; Liberty of thought, expression, belief, faith and worship, Equality of status and of opportunity; and to promote among them all, Fraternity assuring the dignity of the individual and the unity and integrity of the Nation. భారతదేశ ప్రజలమైన మేము భారతదేశాన్ని సర్వసత్తాక, సామ్యవాద, లౌకిక, ప్రజాస్వామ్య, గణతంత్ర రాజ్యముగా నిర్మించుకోవడానికి పౌరులందరికీ సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయాన్ని, ఆలోచన, భావ ప్రకటన, విశ్వాసము, ధర్మము, ఆరాధనలో స్వేచ్ఛను, హోదాలోనూ, అవకాశంలోనూ సమానత్వమును చేకూర్చుటకు మరియు వారందరిలో వ్యక్తి గౌరవము మరియు జాతి ఐక్యతను మరియు అఖండతను తప్పక సంరక్షిస్తూ, సౌభ్రాతృత్వాన్ని పెంపొందించుటకు సత్య నిష్ఠ పూర్వకముగా తీర్మానించింది. On 26.11.1949, we gave to ourselves the Constitution.

అధ్యక్షా, ప్రధానంగా రెండు భాగాల్లో పాలనకు సంబంధించిన సూచికలు స్పష్టంగా కనపడతాయి. చాప్టర్-3లో ప్రాథమిక హక్కులు, ఉదాహరణకు, చట్టం ముందు సమానత్వము కోసం ఆర్టికల్-14, అంటరానితనం నిషేధం కోసం ఆర్టికల్-17, వాక్ స్వాతంత్ర్యపు హక్కు కోసం ఆర్టికల్-19, ప్రాణాలు కాపాడుకోవడానికి మరియు వ్యక్తిగత స్వేచ్ఛ కోసం ఆర్టికల్-21, విద్యాహక్కు కోసం ఆర్టికల్-21ఎ మొదలైనవన్నీ ప్రాథమిక హక్కుల్లో capture అయి ఉన్నాయి. ప్రాథమిక హక్కులతో పాటు చాప్టర్-4లో ఆదేశిక సూత్రాలు justiciable కాకున్నా ఇవి ప్రాథమిక హక్కులతో సమానమైన ప్రాధాన్యతను మన రాజ్యాంగం మనకు ఇస్తూ, ఏ పాలన కూడా ఈ ఆదేశిక సూత్రాల ద్వారా మనం పాలనీ చేసుకోవాలనేది రాజ్యాంగంలో ఎక్కడ చదివినా, ఏ కోర్టు తీర్పును చదివినా, ఎవరి విశ్లేషణ చూసినా, everything is based on Directive Principles. అంటే, Fundamental Rights అనేది

it is a way to reach the Directive Principles. వాటిలో ముఖ్యమైన అంశాలు, ఆర్టికల్-38 (1) ప్రకారం ప్రభుత్వాలు సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రజా సంక్షేమం కోసం కృషి చేయాలి. ఆర్టికల్-38 (2) ప్రకారం వ్యక్తులు మరియు సమూహాల్లో ఆదాయము, హోదా, సౌకర్యాలు మరియు అవకాశాల్లో అసమానతలను తగ్గించడానికి ప్రభుత్వాలు కృషి చేయాలి. ఆర్టికల్-39 (బి,సి) ప్రకారం ప్రజలందరు సమష్టి మేలు అత్యుత్తమంగా పొందేటట్లుగా సమాజంలో భౌతిక వనరులపై యాజమాన్య నియంత్రణ విభజించడం ఉత్పత్తి పరికరాలు, సంపదలు కేంద్రీకృతం కాకుండా చూడడం. రెండవ సెక్షన్లో భాగంగా ఏవైతే ప్రభుత్వ పాలనను అభివృద్ధి చేసే సూత్రాలున్నాయో మొదటిది ఒకవేళ సామ్యవాద సూత్రాలైతే ఇది రెండవ భాగం. ఆర్థిక ప్రజాస్వామ్యం మరియు న్యాయాన్ని స్థాపించడానికి ప్రజల ఆర్థిక హక్కులకు భద్రత కల్పించడం, బాల బాలికలందరికీ జాగ్రత్తగా భద్రత కల్పించడం, జీవన ప్రమాణాలు, కుటీర పరిశ్రమలు ఇటువంటివన్నీ రెండవ భాగంలో ఉన్నాయి.

అధ్యక్షా, న్యాయ రక్షణ లేని ఆదేశిక సూత్రాల్లో అవసరమైన జీవనోపాధి పద్ధతులను అనుసరించే హక్కును కలిగి ఉండడం, సమాన పనికి సమాన వేతనం మొదలైనవన్నీ పొందుపర్చడం జరిగింది. ఈ రోజు ఎందుకు ఇవన్నీ చెబుతున్నానంటే, పాలసీ గానీ, పరిపాలన మొదలైనవన్నీ రాజ్యాంగాన్ని బేస్ చేసుకునే వచ్చాయి. కాబట్టి రాజ్యాంగంలోని ప్రాథమిక హక్కులు, ఆదేశిక సూత్రాలను చూసుకునే పాలసీలు తయారుచేయవలసిన బాధ్యత ఏ పాలకులకైనా, ఏ ప్రభుత్వానికైనా ఉంది.

అధ్యక్షా, ప్రాథమిక హక్కులను చూసినట్లయితే, సమానత్వానికి హక్కు, స్వేచ్ఛకు హక్కు, దోపిడీ కాకుండా ఉండడానికి హక్కు, మతానికి హక్కు, విద్యకు హక్కు, ఆస్తికి హక్కు మొదలైనవన్నీ ఉన్నాయి. మనకున్న ప్రాథమిక హక్కులకు ఎవరూ భంగం కలిగించకుండా, మన హక్కులను ఎవరూ లాక్కోకుండా చూసే విధంగా రాజ్యాంగంలో పొందుపర్చడం జరిగింది. That Right which is enforced by the Judiciary. మన ప్రాథమిక హక్కులు, ఆదేశిక సూత్రాలు Constitution Preambleలో చూస్తే, ఒక సంక్షేమ రాజ్యం స్థాపించడానికే ఇవన్నీ కూడా రాజ్యాంగ రచయితలు రచించడం జరిగింది. ఏ సంక్షేమ రాజ్యం సాధించడానికి మనం స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత రాజ్యాంగాన్ని మనం ఇచ్చుకున్నామో వాటికి ఈ ఆదేశిక సూత్రాలనేవి కచ్చితంగా ఫోలో కావలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. It shall be the duty of the State to follow these principles both in the matter of Administration as we in the making of law. పాలన కోసం చట్టం చేయడం కోసం ఆదేశిక సూత్రాలకు అనుగుణంగా చేయాలనేది రాజ్యాంగ రచయితల ఉద్దేశం. It will be seen aim at the establishment of the economic and social democracy which is pledge for the preamble. ఏదైతే Preambleలో మనకు economic and social Democracy ఉన్నదో ఆర్థికపరంగా, సామాజిక పరంగా న్యాయం ప్రతి ఒక్కరికీ సమానంగా ఉండాలనేది ఆదేశిక సూత్రాల ద్వారా సాధించుకోవలసిన అవసరముంది. The aim at making the Indian masses free in the positive sense, free from the passivity engendered by centuries of coercion by society and by nature. కొన్ని

శతాబ్దాలు వేరే వారి పాలనకు మనం గురై విపరీతమైన పేదరికంలో సామాజికంగా, ఆర్థికంగా, అన్నివిధాలా ఎప్పుడో 1000 సంవత్సరాల క్రితం ప్రపంచంలో చివరలో ఉన్న ప్రాంతం నుంచి ముందుకు రావడం కోసం రాజ్యాంగ రచయితలు ఈ ఆదేశిక సూత్రాల్లో ఇంత ప్రాముఖ్యతను ఇచ్చారు. These principles are not justiciable in a court and cannot enforce them, but they are to be nevertheless fundamental in the governance of the country. మన పాలన కోసం కచ్చితంగా వీటిని ఫాలో కావలసిన అవసరముందని మన రాజ్యాంగ రచయితలు చెప్పడం జరిగింది. The State shall strive to promote the welfare of the people by securing and protecting as effectively as it may a social order, in which justice, social, economic and political shall inform all the institutions of the National life. ఈ సామాజిక క్రమం సాధించడానికి న్యాయ పరంగా, సామాజిక పరంగా, ఆర్థిక పరంగా, రాజకీయ పరంగా కచ్చితంగా వీటిని ఫాలో కావలసిన అవసరముంది. అమెరికాలో జన్మించిన Granville Austin అనే ఒక గొప్ప రచయిత వివిధ దేశాలకు సంబంధించిన రాజ్యాంగాలను అధ్యయనం చేస్తూ, రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం గానీ, decolonization గానీ క్షుణ్ణంగా అధ్యయనం చేసిన తర్వాత ఆయన రెండు గొప్ప పుస్తకాలను రచించారు. లాయర్లు, రాజకీయ నాయకులు, అడ్మినిస్ట్రేటర్లు మొదలైన వారంతా ఈ పుస్తకాల్లో ఉన్న సూచికలను ఫాలో అవుతారు. The Constitution was above all a social, and not simply a political document.

మ.3.30

ఇది సామాజిక పత్రం, కేవలం రాజకీయ పత్రం కాదు. అరవై సంవత్సరాల భారత రాజ్యాంగ చరిత్రలో ఎన్నో ల్యాండ్ మార్క్ జడ్జ్ మెంట్స్ కేశవానంద భారతి, గోల్ కనాథ్, మినర్వామిల్స్ కేసులు ఏవైతే ఉన్నాయో ఆ జడ్జ్ మెంట్స్ చూస్తుంటే ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏమంటే Granville Austin గారు ఏవైతే చెప్పారో అబ్జర్వేషన్స్ కానీ ఒపీనియన్స్ కానీ both consenting judges and dissenting judges ఇద్దరూ కూడా దీనిని కోట్ చేశారు అదే దీనిలో గొప్పతనం. Granville Austin. గారు అన్న మాటలు ఒకసారి చెబుతాను.

ఈ ప్రభుత్వం పరిపాలన వికేంద్రీకరణ ఎందుకు చేయదలచుకున్నదో చేసుకుంటున్నామో అత్యంత శ్రద్ధతో బాధ్యతగా వ్యవహరిస్తున్నామంటే అందుకు ఒక పునాది ఇదేనని చెప్పవచ్చు. Indian Constitution book లో Granville Austin గారు చెప్పిన మాటలు Corner stone of a Nation. The Indian Constitution is first and foremost a social document and the majority of its provisions are aimed at furthering the goals of social revolution by establishing the conditions necessary for its achievement. Therefore, the importance of Directive Principles in the scheme of our Constitution cannot ever be over-emphasized. Those principles project the high ideal which the Constitution aims to achieve. ఏవైతే ఉన్నత ఆదర్శాలు ఉన్నాయో అవి సాధించుకునేందుకు Directive Principles అనేవి చాలా ముఖ్యమని చెబుతున్నారు. Granville Austin's observation brings out the true position that Parts 3 and 4 are like two wheels of a chariot. ఇవి ఒక రథానికి రెండు చక్రాలు వంటిది. ఒక ప్రాథమిక

చక్రం హక్కులు కాగా మరొకటి ఆదేశిక సూత్రాలు ఇవి రెండు చక్రాల మాదిరిగా ఉన్నాయి. రెండింటిలో ఏ ఒక్క చక్రం లేకున్నా కూడా ఈ రథం ఆగిపోతుంది. ఏ Constitutional Bench ముందున్న judgment లో కూడా ఈ two chariots అనేది కచ్చితంగా it will be mentioned. Parts 3 and 4 are like two wheels of a chariot, one no less important than the other. ఒక దానితో ఒకటి ఏ మాత్రం తక్కువ కాకుండా సమానత్వంతో ఉండేది ఈ రెండు. You snap one and the other will lose its efficacy. They are like a twin formula for achieving the social revolution, which is the ideal which the visionary founders of the Constitution set before themselves. In other words, the Indian Constitution is founded on the bedrock of the balance between Parts 3 and 4. అంటే Fundamental rights Directive Principles ఏవైతే ఉన్నాయో అవి పునాది అయ్యాయి. ఒక social order తెచ్చుకునేందుకు మన రాజ్యాంగం సామాజిక న్యాయం తీసుకొచ్చుకునేందుకు ఇది ప్రాథమికంగా పునాది అని చెబుతున్నారు.

To give absolute primacy to one over the other is to disturb the harmony of the Constitution. This harmony and balance between fundamental rights and Directive Principles is an essential feature of the basic structure of the Constitution. ఏదైతే కేవలనంద భారతి కేసు వచ్చిందో basic structure of the constitution, Fundamentals rights, Directive principles అందులో సమాన భాగస్వామ్యం అయ్యాయని చెబుతున్నారు. Despite the permeation of the entire Constitution by the aim of national renaissance as Granville Austin, the core of the commitment to the social revolution lies in the Fundamental Rights and the Directive Principles of State Policy. These are the conscious of the Constitution and according to Granville Austin, they are designed to be cheap instruments in bringing about the great reforms of the socio economic revolution and realizing the constitutional goals of Social, economic, political justice for all. ప్రియాంబుల్ లో ఏదైతే మనం చూశామో social, economic and political justice. సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ న్యాయం సాధించేందుకు ఏవైతే సాధనలు ఉంటాయో అవే ఈ రెండు అని చెబుతున్నారు.

ఈ పరిస్థితుల్లో directive principles అనేది పాలనలో ఎంత ముఖ్యమో అని తెలిసిన తరువాత, ఒకసారి వెనుకకు తిరిగి చూసుకుంటే వికేంద్రీకరణపై ఈ రోజు ఎందుకు చర్చ జరుపుకోవాల్సి వచ్చింది ? వైశాల్యంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం భారతదేశంలో 8వ స్థానం, 1.63 లక్షల చ.కి.మీల పరిధి కలిగి ఉంది. స్థూల జాతీయోత్పత్తి చూసుకున్నట్లైతే 2019-2020 ప్రకారం సుమారు రూ.9.50 లక్షల కోట్లు. Per-capita Income Rs.1,69,320 crores. ఇది దాదాపు దక్షిణ భారతదేశంలో 2019వ సంవత్సరం ఆ ప్రాంతంలో రూ.1,69,392ల తో ఇంచు మించు lowest in south India. దీనికి కారణమేమంటే 2014లో జరిగిన పునర్విభజన. 2019 నాటికి రూ.3.00 లక్షల కోట్ల అప్పుతో భారతదేశంలో మనం అతి ఎక్కువ అప్పు కలిగిన రాష్ట్రాల జాబితాలో 8వ స్థానంలో ఉన్నాం.

2018-19 లో తెలంగాణ రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం రూ.2.05లక్షల కోట్లు అయితే మనది కేవలం రూ.1.64కోట్లు మాత్రమే. తెలంగాణ ప్రజలు 22శాతం మంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి

ఉన్నారు. మన రాష్ట్ర ప్రజలు 38శాతం మంది వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి ఉన్నారు. అయినప్పటికీ తలసరి ఆదాయం విషయంలో మన రాష్ట్రాన్ని మించి ఉన్నారు.

సేవారంగంలో చూసినట్లైతే తెలంగాణలో 57 శాతం ఆదాయం రాగా, మనకు కేవలం 40 శాతం మాత్రమే ఉంది. మనం ఎంత వెనుకబడి ఉన్నామనే దానికి ఇదొక నిదర్శనం. జిల్లాల వారీగా ఎగువ నుండి తలసరి ఆదాయం సంవత్సరానికి చూసినట్లైతే కృష్ణా జిల్లా రూ.2,68,000 కోట్లు, విశాఖపట్నం రూ.2,17,000 కోట్లు, పశ్చిమగోదావరి జిల్లా రూ.2,04,000 కోట్లు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా రూ.1,67,000 కోట్లు దిగువ నుండి చూసినట్లైతే అన్నింటికంటే తక్కువ శ్రీకాకుళం జిల్లా రూ.1,20,000 కోట్లు, కర్నూలు జిల్లా రూ.1,30,000 కోట్లు విశాఖపట్నం జిల్లా రూ.1,30,000 కోట్లు, అనంతపురం జిల్లా రూ.1,34,000 కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లా రూ.1,39,000 కోట్లు, కడప జిల్లా రూ.1,46,000 కోట్లు. ఇంచుమించు దిగువన ఉన్న జిల్లా ఎగువన ఉన్న జిల్లాతో పోలిస్తే సగానికి సగం కంటే కూడా తక్కువగా ఉంది. అంతటి అసమానత ఉందనేది ఈ డాక్యుమెంట్స్ ద్వారా తెలుస్తుంది.

వ్యవసాయ స్థూల ఉత్పత్తి చూస్తే కృష్ణా జిల్లా రూ.48,700 కోట్లు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా రూ.28,000 కోట్లు , పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా రూ.46,300 కోట్లు, గుంటూరు జిల్లా రూ.28,000 కోట్లు, దిగువ నుండి చూసినట్లైతే శ్రీకాకుళం జిల్లా కేవలం రూ.10,000 కోట్లు మాత్రమే.

విజయనగరం జిల్లా కేవలం రూ.13,300 కోట్లు, అంటే పావులా భాగం. విశాఖపట్నం, సిటీని పక్కన ఉంచి చూస్తే రూ.13,000కోట్ల పైనే ఉంది. కడప జిల్లా రూ.14,000కోట్ల పైన ఉంది. నెల్లూరు జిల్లా రూ.18,000కోట్లు. ప్రకాశం జిల్లా రూ.20,000కోట్లు, కర్నూలు జిల్లా రూ.20,000కోట్లు ఎటునుండి చూసినా అసమానత సగం కంటే తక్కువగా ఉంది.

పారిశ్రామిక రంగం చూస్తే ఎగువ నుండి విశాఖపట్నం జిల్లా రూ.33,000కోట్లు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా రూ.32,000కోట్లు, చిత్తూరు జిల్లా రూ.17,500 కోట్లు, కృష్ణా జిల్లా రూ.17,200కోట్లు, గుంటూరు జిల్లా రూ.16,700కోట్లు, దిగువ నుండి చూస్తే విజయనగరం జిల్లా కేవలం రూ.5,000కోట్లు. శ్రీకాకుళం జిల్లా రూ.8,900కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లా రూ.10,500కోట్లు. అనంతపురం జిల్లా కేవలం రూ.10,600 కోట్లు. ఆరవ భాగం కూడా ఉండదు. విజయనగరం జిల్లా, విశాఖపట్నం జిల్లాకు, విజయనగరం జిల్లాకు గోదావరికి జిల్లాలకు మధ్య అసమానతలున్నాయి. శ్రీకాకుళం, కృష్ణా జిల్లాలకు మధ్య తేడాలున్నాయి. అంతటి అసమానతలు కనిపిస్తున్నాయి.

సేవా రంగం చూసినట్లైతే కృష్ణాజిల్లా రూ.59,000 కోట్లు విశాఖపట్నంజిల్లాకు రూ.55,000 కోట్లు, తూర్పుగోదావరి జిల్లాకు రూ.34,000కోట్లు, గుంటూరు జిల్లా రూ.34,000కోట్లు, చిత్తూరు జిల్లా 28,000కోట్లు, దిగువ నుండి చూస్తే విజయనగరం జిల్లా కేవలం రూ.13,800కోట్లు. శ్రీకాకుళం

జిల్లా రూ.15,200కోట్లు, కడప జిల్లా రూ.17,300కోట్లు, ప్రకాశం జిల్లా కేవలం రూ.18,700కోట్లు అంటే మూడు, నాల్గవ భాగంలో ఉన్నాయి. ఎంతటి అసమానతలు ఉన్నాయో తెలుస్తుంది.

Directive principles.. రాజ్యాంగం ద్వారా వచ్చిన ఏ పాలకులు అయినా కూడా అసమానతలు లేకుండా అన్ని ప్రాంతాలకు సమానత్వం ఇవ్వాలని ఈ రోజు నేను stress చేసి చెబుతున్నాను. ఆనాడు తెలంగాణ ప్రాంత నాయకులు విభజన వాదం లేవనెత్తినప్పుడు. జస్టిస్ శ్రీకృష్ణ కమిటీ వేయడం జరిగింది. ఆ కమిటీ ఇచ్చిన రిపోర్టు గురించి అందరికీ తెలుసు.

మ.3.40

2010లో శ్రీకృష్ణ కమిటీ ఏర్పాటు చేస్తే, అసలు ఈ శ్రీకృష్ణ ఎవరూ అంటే బెల్లార్ నారాయణస్వామి శ్రీకృష్ణ . ఎందుకు వీళ్లందరి credentials చెబుతున్నానంటే, శ్రీకృష్ణ కమిటీ గాని, శివరామకృష్ణన్ కమిటీ గాని, కె.టి.రవీంద్రన్ కమిటీ గాని, ఇంకొక కమిటీ గాని, వివిధ కమిటీలు ఇచ్చిన సూచనలను ఈ రోజు మన ప్రభుత్వం పాటిస్తుంది. వాళ్లందరి బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఏంటన్నది మనందరికీ తెలియాలనే ఉద్దేశంతో ఇంత వివరంగా చెబుతున్నాను. బెల్లార్ నారాయణస్వామిగారు శ్రీకృష్ణ కమిటీలో 2010లో ఉన్నారు. ఈయన చాలా చిన్న వయసులోనే, 1993-98లో ముంబైలో విపరీతమైన అల్లర్లు జరిగినప్పుడు, ఆ అల్లర్ల మీద కమిషన్ వేస్తే, ఆ కమిషన్ హెడ్ గా రావడానికి కొద్దిగా సంకోచించి ఏ జడ్జి కూడా ముందుకు రాలేదు. కానీ ఆ కాలంలో ధైర్యంగా ముందుకు వచ్చిన వ్యక్తి ఈయన. అదే విధంగా Central 6th Pay Commission కు, ఫైనాన్షియల్ సెక్టార్ లెజిస్లేటివ్ రిఫార్మ్స్ (FSLRC) Committee కు చైర్మన్ గా, చాలా ప్రఖ్యాతిగాంచిన వ్యక్తి శ్రీకృష్ణ గారు. అదే విధంగా అదే కమిటీలో వినోద్ కుమార్ దుగ్గలేగారు, 1968 బ్యాచ్ ఐఎఎస్ ఆఫీసర్. ఆయన 2005లో కేంద్రానికి, రాష్ట్రాలకు మధ్య రిలేషన్స్ కోసం పూంఛి కమిషన్ లో మెంబర్ గా, 2005-2007 వరకు కేంద్ర హోం శాఖ కార్యదర్శిగా, జల వనరుల శాఖ కార్యదర్శిగా, 2013లో మణిపూర్ గవర్నర్ గా పని చేశారు. అదే కమిటీలో మరో మెంబరు ప్రొఫెసర్ రనీబీర్ సింగ్ first founder Vice Chancellor of National Law University, Delhi, Founder Vice Chancellor of NALSAR, Hyderabad, ఒక గ్రేట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ బిల్డర్ గా కూడా చాలా గొప్ప పేరు తెచ్చుకుని Indian Institute of Corporate Affairs కు ఆయన Member of the Board of Governors గా ఉండి, 19th Law Commission లో కూడా ఆయన మెంబరుగా ఉన్నారు. అదే కమిటీలో అబుసలే షర్మిష్ట గారు Chief Scholar in US India Policy Institute, Washington, ఆయన చదివించి Ph.D, in Australia Carbara, దాని తరువాత most wolrd famous AL University, USA లో ఆయన Post doctoral thesis చేశారు. Prime Minister's High Level Committee లో కార్యదర్శిగా పనిచేస్తూ, 13వ ఆర్థిక సంఘానికి మెంబర్ గా ఉంటూ Chief Economist గా, National Counsel of Applied Economic Research లో చేశారు. అదే కమిటీలో రవీందర్ కౌర్ గారు IIT Delhi లో ప్రొఫెసర్ గా ఉంటూ Ph.D in Department of

Sociology చేసి, Delhi School of Economics లో, న్యూయార్క్ యూనివర్సిటీలో, IIT Delhi, వరల్డ్ బ్యాంకులో UNDP లో పనిచేసిన వ్యక్తులు.

శ్రీకృష్ణ కమిటీ ఇచ్చిన నివేదికలో వాళ్లు చెప్పిన వాదం ఏమంటే, తెలంగాణ. ఆ తెలంగాణ వాదాన్ని డీటెయిల్డ్గా స్టడీ చేసిన తరువాత, తెలంగాణలో కంటే నార్త్కోస్ట్ అండ్ రాయలసీమలో చిన్న పిల్లలు ఎక్కువగా చనిపోతున్నారని వాళ్లు ఇచ్చిన సారాంశం.

అదే విధంగా per capita Electricity. వ్యక్తిగతంగా ఒక్కొక్కరు ఎంత విద్యుత్ వాడతారు, విద్యుత్ వాడకం ప్రగతికి ఒక సూచన. విద్యుత్ వాడకం కూడా చాలా తక్కువ ఉండేది నార్త్కోస్ట్ అండ్ రాయలసీమలోనే అని చెప్పారు.

అదే విధంగా ప్రాంతాల వారీగా చూసినట్లయితే, most backward area Rayalaseema and most backward area North Coastal. అసలు తెలంగాణ అనేది బ్యాక్వార్డ్ కాదు, అసలు తెలంగాణ కంటే, ఈ రెండు ప్రాంతాలు యాక్యువల్గా బ్యాక్వార్డ్ అని శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదికలో చెప్పిన సారాంశం అని తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీకృష్ణ కమిటీలో ఏమన్నారంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఇరిగేషన్ ఉండే ప్రాంతాలు గమనించినట్లయితే, నార్త్ కోస్ట్ ఆంధ్రా అయిన శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలను చూసినట్లయితే అసలు వెనుకబడినతనం ఎంత ఉంది అనేదానికి ఇది నిదర్శనం. రాయలసీమ ప్రాంతంలో శాశ్వతంగా కరవులు. నార్త్ కోస్ట్ ప్రాంతంలో శాశ్వతంగా తుపాన్లు. శాశ్వతంగా కరవులు ఎందుకు వస్తున్నాయంటే, ఈ లోకేషన్ దక్షిణ భారతం మధ్యలో ఉంది. South West Monsoon కరెక్ట్ గా రాదు, North East Monsoon కూడా కరెక్ట్ గా రాదు. ఇది ఎట్లుందంటే రాయలసీమ గాని, నార్త్ కోస్ట్ గాని by destiny వికలాంగులుగా పుట్టినట్టు. ఎటువంటి దారిద్ర్యం అంటే, 1952-53లో రాయలసీమలో ఒక కరవు వచ్చింది. దాని పేరు గంజి కరవు. ఎందుకు గంజి కరవు అంటున్నామంటే, పెద్ద పెద్ద భూస్వాములు కూడా చెంబు గంజి కోసం అల్లాడుతుంటే, అప్పటి ప్రధానమంత్రి జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు అనంతపురం జిల్లాకు వచ్చి మన దేశం ఇంకా ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఉందా అని కన్నీళ్లు పెట్టుకుని ఏడ్చారంట. అటువంటి కరవు. రాయలసీమలో ప్రతి మూడు, నాలుగు సంవత్సరాలకు ఒక కరవు. కరవు పేర్లు కూడా చూడండి. డొక్కల కరవు, పెద్ద కరవు, దాతు కరవు, దూడ కరవు, వలస కరవు, ముష్టి కరవు. ఎంత దారిద్ర్యం అంటే, ఎంత వెనుకబడిన ప్రాంతం అంటే, గాదె రేకులు, ఈత గడ్డలు, కలబంద గుజ్జు, దుంపలు ఇటువంటివి తిని బ్రతికే కాలం. వెనుకబడిన రాయలసీమ ప్రాంతానికి కచ్చితంగా నీటిపారుదల ఇవ్వాలిందేనని మొదలుపెట్టింది మన దివంగత నేత వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు అని గర్వంగా చెబుతున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అంతకుముందు ఎంతో మంది పాలకులున్నారు. ఈ ప్రాంతానికి సాగునీరు వదిలిపెట్టండి, తాగునీరే లేదని, ఆ రోజు ఎన్ని పార్టీలు దీనిని వ్యతిరేకించాయో మనందరికీ తెలిసిన విషయమే.

1972లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక ఇరిగేషన్ కమిషన్ ను వేసింది. రాయలసీమలో ఉన్న నాలుగు జిల్లాలను పూర్తి కరవు పీడిత ప్రాంతాలుగా గుర్తించింది. వాస్తవానికి కొన్ని ఊళ్లలో జరిగిన సంఘటనలు చూస్తే కదిరి మండలం, కుమ్మరివాండ్ర పల్లి అనే ఊరిలో మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం ఒక బాలిక ఆకలికి తట్టుకోలేక మట్టి తిని చనిపోయింది. అంటే, ఇటువంటి దారిద్ర్యం అని చెబుతున్నాను. అదే విధంగా తరవాత వాళ్ల ఫ్యామిలీ మెంబరు ఇంకొకరు కూడా.

ఎంత వెనుకబాటుతనం అంటే, వానల కోసం కప్పలకు పెళ్లిళ్లు చేయడం, గాడిదలను ఊరేగించడం. అంటే, దారిద్ర్యం ఎందుకు వచ్చిందంటే **born with deformity**. పుట్టుకతోనే మనం వైకల్యంతో పుట్టిన పరిస్థితి. ఈ రోజు భారతదేశంలో వర్షపాతం చూసినట్లయితే జైనల్మేర్ తరవాత అతి తక్కువ వర్షపాతం ఉండేది అనంతపురంలో. రాయలసీమ జిల్లాల్లో నీటి పారుదల అత్యవసరం అని చెప్పి, కృష్ణా మరియు తుంగభద్ర జలాలు రాయలసీమ మరియు నెల్లూరు ప్రాంతానికి కలిపి ఇవ్వాలి, వీళ్లను కొంత అయినా మిగతా ప్రాంతాలతో సమానంగా తీసుకురావాలని ఆ రోజు శ్రీబాగ్ ఒడంబడికలో ప్రత్యేకంగా మెన్షన్ చేసిన పరిస్థితి.

ఈరోజు అనంతపురం, చిత్తూరు, కర్నూలు జిల్లాల్లో చూసినట్లయితే తీవ్ర దుర్భిక్షం. ఆ తరవాత నార్త్ కోస్ట్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వచ్చినట్లయితే, ఎక్కడైనా చూడండి, శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల నుంచి వలసలు వస్తుంటారు. అలాగే మత్స్యకారులు కూడా. అంటే దాదాపు 20, 30లక్షల మంది ఇక్కడి నుండి వలసలు పోతున్నారు. మత్స్యకారులైతే సముద్రంలోకి వెళతారు. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరవాత మొట్టమొదటిసారి గుజరాత్ కోస్ట్ కు మత్స్యకారులు వెళితే ఆ రోజు మన ముఖ్యమంత్రిగారు చొరవ తీసుకొని వెంటనే దానిమీద యాక్షన్ తీసుకున్న విషయాన్ని కూడా సభకు గుర్తు చేస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో సమానత్వ బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద ఎంత ఉందో మీకు తెలియజేస్తున్నాను. మన ప్రతిపక్ష నాయకుడుగారు చూసుకున్నారో లేదో **one of the highest migrations** కుప్పం కూడా. కుప్పం వాళ్లు 60, 70వేల మంది బయట రాష్ట్రాల్లో బతుకుతున్నారు.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు షేమ్ షేమ్ అన్నారు)

అదే విధంగా నార్త్ కోస్ట్ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్ని రకాలుగా చూసుకున్నా, **migrating labour** గురించి, బ్రతుకుతెరువు కోసం తమిళనాడు, కేరళ, కర్ణాటక, ఒడిశా, గుజరాత్, మహారాష్ట్ర వంటి రాష్ట్రాలకు వెళుతున్నదానిని బీబీసీలో పెద్ద డాక్యుమెంటరీ ఇస్తున్నారు.

దీనివల్ల మనకు ఏమి అర్థమవుతుందంటే, అసమానత్వాన్ని ఏ విధంగా పూడ్చాలి, ఏ విధంగా సమానత్వం తీసుకురావాలనేది ఒక బాధ్యత అయిపోయింది. ఈ రోజు మన రాష్ట్రం గురించి బ్రీఫ్గా చూసినట్లయితే మనం ఎక్కడనుంచి వచ్చామనేది చూసుకుంటే, ఇది కూడా ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితికి, వికేంద్రీకరణకు చాలా రిలవెంట్ మెటీరియల్. పేదరికం, అసమానత్వం ఒక మెటీరియల్ అయితే, ఈ రోజు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర చరిత్ర చూస్తే, మొట్టమొదట 1910లో ఆంధ్ర అనే ఒక వాదం పుట్టి, 1911లో బ్రిటిష్ వారి పరిపాలనలో మొట్టమొదటిసారిగా ఆంధ్ర అనే తెలుగు వాదన పుట్టి, ప్రభుత్వంలో మనకు రిప్రజెంటేషన్ ఉండాలి, భాష అనేది unifying force గా అందర్నీ కలపాలి, అదే విధంగా, పరిపాలనకు సంబంధించిన రాజధాని చెన్నైకు కాకుండా మనకే ఉండాలని 1911లో మొట్టమొదటిసారిగా చేస్తే, 1913లో మొట్టమొదటి కాన్ఫరెన్స్ బాపట్లలో పెట్టి, దానికి ఆంధ్ర మహా సభ అని పేరు పెట్టారు.

మ.3.50

ఆ తరువాత 1937 వరకు 20 సంవత్సరాల పాటు, ఎన్నో మహాసభలు జరుపుతూ, ఎంతో మందిని కలుపుతూ, ఫైనల్గా 1937లో విజయవాడ కాన్ఫరెన్స్లో, తీసుకున్న మూడు, నాలుగు సూత్రాలను మాత్రం కచ్చితంగా అమలు పరచవలసిన అవసరం ఉందని, ఆ రోజు నిర్ణయించడం జరిగింది. అవి, ఒకటి ఎక్కడ రాజధాని ఉండాలి, మినిస్ట్రీల రిప్రజెంటేషన్ ఏ విధంగా ఉండాలి, కృష్ణా, తుంగభద్ర నదులకు సంబంధించిన నీరు ఏ విధంగా విభజించాలి. ఈ ఫార్ముల్ అగ్రిమెంటే శ్రీబాగ్ పాక్ట్గా వచ్చింది. అప్పటి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్న పెద్ద మనుషులందరూ శ్రీబాగ్ ఒప్పందంలో ఉన్నారు. వాళ్ళు చేసిన ముఖ్యమైన ఆలోచన ఏమిటంటే, పార్లకమిడి, బరంపూర్, చిత్రపూర్, జైపూర్ వీటిని మనం పట్టించుకోకపోవడం వల్లనే, అవి ఒరిస్సాకు వెళ్ళిపోయాయి, మనం జాగ్రత్త పడి ఉంటే, తెలుగు భాష మాట్లాడే ప్రాంతమంతా ఒకటిగా ఉండేది, దీని వల్ల ఇప్పుడు ఇబ్బంది అయ్యిందనే విషయం మీకు కూడా బాగా అవగాహన ఉండి ఉంటుంది అధ్యక్షా.

అధ్యక్షా, ఆ రోజు గొప్ప గొప్ప వ్యక్తులు, కొండా వెంకటప్పయ్యగారు, దేశరాజు హనుమంతరావు గారు, కడప కోటిరెడ్డి గారు, అల్లూరి సీతారామిరెడ్డి గారు, కల్లూరి సుబ్బారావు గారు, గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు గారు, వీరందరూ కలిసి కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు గారి ఇంట్లో రాసుకున్న పాక్ట్, ఫార్ముల్ అగ్రిమెంటే శ్రీబాగ్ ఒప్పందం. ఈ రోజు, పాలనకు సంబంధించి ఏ సూత్రాన్ని తీసుకోవాలన్నా కూడా శ్రీబాగ్ ఒప్పందం అనేది ఒక ఫౌండేషన్ లాంటిదని సభకు తెలియచేస్తున్నాను. వాళ్ళు నిర్ణయించిన వాటిలో ముఖ్యమైనవి, నీటి పారుదలకు సంబంధించి, కృష్ణా, తుంగభద్ర నదులపై నిర్మించే ప్రాజెక్ట్ల నుంచి వచ్చే జలాలను మొదటి పది సంవత్సరాలు రాయలసీమ నీటి పారుదల వ్యవస్థను బాగుపరచడానికి ఇవ్వాలి. అవసరమైతే పది సంవత్సరాలు తరువాత కూడా ఇవ్వాలి. అలాగే విశాఖపట్టణంలో ఉన్న యూనివర్సిటీకి చెందిన బ్రాంచ్ని అనంతపురంలో పెట్టాలి, అదే విధంగా కోస్తా ఆంధ్రా, రాయలసీమ మధ్య ప్రాంతంలో క్యాపిటల్ ఒక చోట, హైకోర్టు ఒక చోట పెట్టాలి, అలాగే ఛాయీస్

రాయలసీమ ప్రాంతానికి ముందు ఇవ్వాలని ఆ రోజు పెద్దలందరూ ఒడంబడిక చేసుకున్నారని నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. అలాగే హైదరాబాద్‌లో నిజాం పాలన తరువాత, విశాలాంధ్ర, 1956లో ఆంధ్ర రాష్ట్రం, తరువాత పెద్దమనుషుల ఒప్పందం, ఇవన్నీ ఎందుకు చెప్పుతున్నానంటే, పాలనలో వీటన్నిటికీ ఎంతో ప్రాముఖ్యత ఉంది, చరిత్ర మనకు ఎన్నో పాఠాలు నేర్పుతుంది అధ్యక్షా. సేఫ్‌గార్డ్స్ ఆఫ్ తెలంగాణా గురించి, తేదీ.20.2.1956న దిల్లీలో తెలంగాణా వాళ్ళు, ఆంధ్రా వాళ్ళు జెంటిల్‌మాన్స్ అగ్రిమెంట్ చేసుకున్నారు, అందులో ఖర్చు గురించి, ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల నియామకాల గురించి, స్థానికుల డొమిసైల్ రూల్స్ గురించి, రీజనల్ కౌన్సిల్ గురించి ప్రస్తావించారు. ఆ తరువాత మనకు, తెలంగాణా ఉద్యమం, జై ఆంధ్రా ఉద్యమం వచ్చాక, 8 point formula (Development Council), 6 point formula (local and domicile rules) వచ్చాయి. జెంటిల్‌మాన్స్ అగ్రిమెంట్, 8 point formula, 6 point formula ఇవి మూడూ పాలనలో ముఖ్యమైన ఘట్టాలు అధ్యక్షా. వీటన్నిటిలో కూడా ప్రధానంగా చెప్పింది డెవలప్‌మెంట్ కోసం రీజనల్ కౌన్సిల్ ఉండాలని. ఇదంతా ఎందుకు చెప్తున్నానంటే, వికేంద్రీకరణ అనేది ప్రభుత్వం ఎందుకు ఆలోచిస్తున్నదంటే, 1910 నుంచి చరిత్ర చూసుకుంటే, ఏ ఏ ఘటనలు జరిగాయి, వాటికి పరిష్కారంగా పెద్దలు ఎటువంటి ఆలోచనలు చేశారు, ఆ పెద్దల ఆలోచనల మేరకు, వికేంద్రీకరణ అవసరమనే నిర్ణయానికి వచ్చామని తెలియచేస్తున్నాను. దీనివల్ల మనకు అర్థమయ్యిందేంటి అధ్యక్షా, ఎంత తెలుగు వాదన ఉన్నా కూడా, ఒక సబ్ రీజనల్ అంటే తెలుగు వాదనలో కూడా ప్రత్యేక ప్రాంతాలు, ప్రత్యేక పరిస్థితుల నుంచి వచ్చిన వాళ్ళకి కూడా వాళ్ళల్లో వాళ్ళకు మా ప్రాంతం కూడా అభివృద్ధి చెందాలి, మా ప్రాంతంలో కూడా ఏదో ఒక పాలన ఉండాలనే ఉద్దేశంతో సబ్ రీజనలిజం వచ్చిందని తెలియచేస్తున్నాను. శ్రీకృష్ణ కమిటీ గురించి నేను ఇంతకు ముందే చెప్పాను. 2014లో రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ జరిగిన తరువాత మళ్ళీ కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడింది. కొత్త రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత వచ్చిన ముఖ్యమైన విషయం ఏమిటంటే పరిపాలన ఏ విధంగా చేయాలి? కేంద్రీకృత పరిపాలన చేయాలా? వికేంద్రీకృత పరిపాలనా చెయ్యాలా, అప్పటి ప్రభుత్వమూ, అప్పటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ఎందుకో గానీ కేంద్రీకరణ అని ఆలోచన చేశారు. కేంద్రీకరణ అనేది కూడా ఏ విధంగా చేశారు? రాజధాని ప్రాంతం ఏవిధంగా సెలెక్ట్ అయ్యిందో ఇంతకు ముందు చాలా మంది పెద్దలు చెప్పారు, ఒక మూడు మండలాలలో. సరే రాజధానిని సెలెక్ట్ చేసేటప్పుడు, రాజధానిని కట్టదలచుకున్నారా లేక ఒక నగరం కట్టదలచుకున్నారా అనేది ఇక్కడ పాయింట్ అధ్యక్షా. ఇక్కడ ఒక నగరం కట్టాలనుకున్నారని మనకు చాలా స్పష్టంగా అర్థమౌతోంది. అసలు నగరం కట్టడానికి వీలుపడుతుందా అని చూసినట్లైతే, గొప్ప నగరాలు నిర్మితమైన సంవత్సరాలు చూద్దాం అధ్యక్షా, కలకత్తా 1690, దిల్లీ 12 శతాబ్దం, చెన్నై 1639, బెంగళూరు 1537, హైదరాబాద్ 1591, అహమ్మదాబాద్ 1411. అంటే నాలుగైదు వందల సంవత్సరాల నుంచి అవి నగరాలుగా మారితే, ఇక్కడ మాత్రం నేను 3, 5, 7-8 సంవత్సరాల్లో నగరం కట్టగలుగుతాను అని ఆలోచన చేస్తున్నారంటే, వాళ్ళు భ్రమలో ఉన్నారా లేక మనందరికీ భ్రమ కలిగిస్తున్నారా అధ్యక్షా? ఆ నగరం కూడా ఎటువంటి నగరం కట్టాలని అనుకున్నారు, 9 dwells అంటే, పరిపాలన ఇక్కడే, లీగల్‌సీటీ ఇక్కడే, ఐటీ సీటీ ఇక్కడే, హెల్త్ సీటీ ఇక్కడే,

స్పోర్ట్స్ సిటీ ఇక్కడే, టూరిజం సిటీ ఇక్కడే. అంటే, టూరిజం, హెల్త్, టెక్స్టైల్స్, లెదర్ అన్నీ ఇక్కడే అంటే ఇంక ఏమి మిగిలింది? ఇంతకుముందే నేను చెప్పాను, ఒక పక్కన డొక్కుల కరువు, బొక్కల కరువు అంటుంటే, ఒక పక్కన 9 నగరాలు ఇక్కడే ఉన్న మూడు మండలాల్లో అంటే? కనీసం పక్కనే ఉన్న పల్నాడు ఏరియా గురించి పక్కనున్న ప్రకాశం జిల్లా గురించి ఆలోచించారా? పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా అప్ లాండ్ గురించి ఆలోచించారా? 3 Mandals Vs rest of the State అంటే వారి ఆలోచనా విధానం ఎలా ఉందో చూడండి. పాలనలో, రాజ్యాంగంలో ఇచ్చిన డైరెక్టివ్ ప్రిన్సిపల్స్ లో ఎక్కడైనా గానీ ఇది ఫిట్ అవుతుందా అని చూడాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంతకుముందే నేను చెప్పాను శ్రీబాగ్ ఒప్పందం, పెద్ద మనుషుల ఒప్పందాలలో పాల్గొన్న వారందరూ చాలా గొప్ప వ్యక్తులు. శ్రీబాగ్ ఒప్పందం చేసుకున్న వారిలో కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు, అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు మొట్టమొదటి స్పీకర్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్ ఉన్నారు. మొదట్లో రాయలసీమ వాళ్లని అంటే మమ్మల్ని సీడెడ్, సీడెడ్ అనే వాళ్ళు. ఎందుకు సీడెడ్ అనే వాళ్ళంటే నిజాం, బ్రిటీష్ వాళ్ళకు సీడ్ చేసినారు కాబట్టి సీడెడ్ అనేవాళ్ళు. మొట్టమొదటిసారిగా రాయలసీమ అని పేరు ఇచ్చిన వ్యక్తి శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావు గారు, నంద్యాల అని చెప్పి తెలియచేస్తున్నాను. కడప కోటిరెడ్డి గారు ఇంకా ఇంతకుముందు నేను చెప్పిన ఎంతో మంది గొప్ప వ్యక్తులు పార్లమెంటులో చేసి తీసుకున్న నిర్ణయాలు, ఆ నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా మనం పరిపాలన చేస్తూ ఉంటే, ఆ పాలన తప్పు అని వేలెత్తి చూపిస్తున్నారంటే, ఇది ఎంత దారుణం అధ్యక్షా? అదే విధంగా జెంటిల్మాన్స్ అగ్రిమెంటు చూసినట్లైతే, ఎంత గొప్ప గొప్ప వ్యక్తులు, బెజవాడ గోపాలరెడ్డి గారు, నీలం సంజీవరెడ్డి గారు, గోతు లచ్చన్నగారు, సత్యనారాయణ రాజు గారు, బూర్గుల రామకృష్ణారావు గారు, కె.వి. రంగారెడ్డిగారు, జె.వి. నరసింగరావు గారు, చెన్నారెడ్డి గారు వీరందరూ తీసుకున్న నిర్ణయాలు అధ్యక్షా. వీళ్ళందరూ తీసుకున్న నిర్ణయాలతోపాటు మనకు అర్థమయ్యిందేమిటంటే, ఉప జాతీయ వాదం వలన ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటూనే ఉన్నాము. ఉప జాతీయ వాదం రాకుండా ఉండాలంటే సమానత్వంతో, అంటే ఒకటి మొదటి జిల్లా అయితే, దాంట్లో నాలుగో భాగం ఏ విషయంలోనూ కూడా చివరి జిల్లాగా ఉండకూడదు. కనీసం సమానంగా ఉండాలి అనేటువంటి ఆలోచనతో తీసుకున్న నిర్ణయం వికేంద్రీకరణ అధ్యక్షా. మరి ఈ రోజు చూసినట్లైతే, మన రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణ తరువాత మొట్టమొదటసారిగా మళ్ళీ రిపోర్టు వచ్చింది.

సా.4.00

శివరామకృష్ణన్ కమిటీ ద్వారా best possible location ఎక్కడైతే ఉందో అక్కడ క్యాపిటల్ చేయమని చెప్పిన విషయాన్ని మరొకసారి గుర్తు చేస్తాను. శివరామకృష్ణన్ కమిటీలో ఎటువంటి Honourable people ఉన్నారో చెబుతున్నాను. శివరామకృష్ణన్ గారు Urban Development and Commerce Department లో కార్యదర్శిగా ఉన్నారు. ఆయన ఒక ఐఏఎస్ ఆఫీసర్.

అదే విధంగా article 73,74వ Constitutional Amendment చేసే దాంట్లో కూడా ఆయన ఒక వ్యక్తిగా ఉన్నారు. ఎకనమిక్స్ అండ్ పాలిటికల్ సైన్స్ లో, Law Act లో he is trained and educated in urban management, decentralization and electoral reforms. ఆయన జీనియస్. ఆయన Governance of mega cities అనే బుక్ రాశారు. ఆయన 2015లో చనిపోయారు. అదే విధంగా ఆయనను assisted by Centre for Policy Research (CPR) అని భారతదేశంలో one of the most renowned institute.

Aroma Ravi garu, Founding Director of Indian Institute for Human Settlements. ఈయన IIT, Delhi లో డిగ్రీ చేసిన తరువాత law కూడా చదివారు. ఆ తరువాత సుమారు 10సంవత్సరాలపాటు Indian Institute for Human Settlements కు ఆయన వ్యవస్థాపకులు. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గొప్ప పేరు ప్రఖ్యాతలు గల వ్యక్తి. He was assisted by Indian institute by Habited settlements.

Dr.Rathin Roy garu, Director, National Institute of Public Finance and Policy, Delhi. ఆయన ఒక డైరెక్టర్. ఒక economic diplomat International United Nations programme at London, New York, Katmand and Brazil దేశాలలో పనిచేసిన వ్యక్తి. Ph.D and M.phil కూడా పూర్తి చేశారు. National Institute of Public finance and Policy ఆయనకు సహాయ పడింది.

Dr.Vijay Kelkar, Chairman, National Institute of Public Finance and Policy, Delhi. Jagan Shaw గారు, Architect, Senior Infrastructure Advisor in UK Government and he was assisted by National Institute of Urban Affairs.

Prof. K.T.Ravindran, School of Planning and Architect at Delhi. శివరామకృష్ణన్ గారు ఇచ్చిన terms of referenceలో సారాంశం చూసినట్లయితే, ఒక చోట నుంచి మరొక చోటకు ఎవరిని కదలీయకుండా, పర్యావరణానికి ఎటువంటి ఇబ్బందులు కలుగకుండా, ఏదైనా కానీ, చాలా cost effective గా environment కు సరిపడే విధంగా శివరామకృష్ణన్ కమిటీ అధ్యయనం చేయమని చెప్పింది. శివరామకృష్ణన్ కమిటీ ఇచ్చిన సిఫార్సులకు గత ప్రభుత్వం 2014నుంచి 2019వరకు ఎటువంటి ఆలోచనతో ఆ నిర్ణయాలు తీసుకున్నారనేది చూస్తే, ఈరోజు మనకే ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. ఆయన ఏమంటారంటే Andhra Pradesh capital is expected to perform three broad functions. They are 1) Administrative and Governance; 2) Socio Political and Symbolic and 3)Economic. సామాజికంగా, రాజకీయంగా, ఆర్థిక పరంగా ఎక్కడైనా వికేంద్రీకరణ ఒక్కటే ఈ రాష్ట్రానికి మంచి మార్గం, మంచి సూత్రం అని పలు సందర్భాల్లో చెప్పారు. గుంటూరు, కృష్ణా జిల్లాలో వ్యవసాయం మీద ఆధారపడిన వారు లక్షల్లో ఉన్నారు. సుమారు అర్థ భాగం వ్యవసాయం పైన ఆధారపడి ఉన్నారు. వాళ్లందరూ ఈ ప్రాంతంలో dislocate అయి ఉన్నారు. వాళ్లను కదిలిస్తే చాలా

ఇబ్బంది వస్తుంది, రింగ్ రోడ్డు అసలు వద్దే వద్దని వాళ్లు సిఫార్సులు చేశారు. ఈ సిఫార్సులు ఈవిధంగా ఉండగా అప్పటి ప్రభుత్వం కూడా ఒక కమిటీ వేసింది.

Sri P.Narayana, Hon'ble Minister, Sri Y.S.Chowdary, Hon'ble Member of Parliament, Rajya Sabha, Sri Galla Jayadev, Hon'ble Member of Parliament of Lok Sabha, Sri Beeda Masthan Rao, Ex MLA, Sri G.V.Sanjay Reddy, GVK Group, Sri Bommidala Srinivas, GMR Group, Sri M.Prabhakara Rao, Nuziveedu Seeds, Sri Chintapati Srinivas Rao, Chairman, People Capital. ఇదీ గత ప్రభుత్వం వేసిన కమిటీ. ఇంతవరకు శివరామకృష్ణన్ కమిటీలో ఎవరున్నారు, శ్రీకృష్ణ కమిటీలో ఎవరున్నారు, అసలు పూర్వం నుంచి చూసుకున్నట్లయితే ఒక్కొక్క కమిటీ, రాష్ట్ర భవిష్యత్తు గురించి నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఏర్పాటు చేసిన వాళ్లు ఎవరు ఉన్నారు? వీళ్లందరూ ఎవరు? పారిశ్రామికంగా గొప్ప పేరు ప్రఖ్యాతలు తెచ్చుకొని ఉండొచ్చు. తెలుగు వారందరం గొప్ప స్థానానికి ఎదిగారని సంతోషపడతాం. కాకపోతే పరిపాలనకు, వ్యాపారానికి ఏమైనా సంబంధం ఉందా? నేను చెప్పిన కమిటీల్లో పరిపాలనకు, expertise, subject కు సంబంధం లేకుండా ఒక్కరన్నా ఉన్నారా? కానీ, వై.ఎస్. చౌదరిగారు ఒక వ్యాపారవేత్త. ఆయన ఈ మధ్య కాలంలో ఎటువంటి వ్యాపారం చేశారో, ఆ బిజినెస్ వల్ల ఈ రోజు ఏమి జరుగుతుందో ఇవన్నీ మనం చూడొచ్చు.

అదే విధంగా బొమ్మిడాల శ్రీనివాసరావు గారు జీఎంఆర్ సంస్థకు సంబంధించిన వారు. చింతలపాటి శ్రీనివాసరాజు, సత్యం కంప్యూటర్స్ వ్యాపారానికి సంబంధించిన వారు. నూజివీడు ప్రభాకరరావు గారు, నూజివీడు సీడ్స్ వ్యాపారస్తులు. శ్రీ జివి సంజయ్ రెడ్డి, జీవీకే గ్రూపుకు చెందినవారు. సబ్జెక్టుకు, వీళ్లకు ఏమి సంబంధం అని ఆశ్చర్యపోతున్నాను. ఇంతవరకు శివరామకృష్ణన్ కమిటీ ఇచ్చిన సిఫార్సులు చూశాం.

జస్టిస్ శ్రీకృష్ణ, శివరామకృష్ణన్ కమిటీ రిపోర్టులు సుమారు నాలుగు వాల్యూంలు, కొన్ని వేల పేజీలు ఉన్నాయి.

ప్రధానంగా మొదటి సమావేశం తేదీ.09.07.2014కి సంబంధించి నాలుగు పేజీలు ఉన్నాయి. Mackenzie and Company consultants కు ఇచ్చారు. టౌన్ ప్లానింగ్ గురించి Mackenzie కంపెనీకి ఏమి సంబంధం? రెండవ సమావేశం తేదీ 26.07.2014కి సంబంధించి మూడు పేజీలు ఉన్నాయి. టౌన్ ప్లానింగ్ గురించి శివరామకృష్ణన్, రతన్ రాయ్ గారికి, షా గారికి వారందరికీ తెలియనిది M&C కంపెనీకి ఏమి తెలుస్తుంది? వ్యాపారానికి, సంబంధించి రెగ్యులర్ గా ఏదైనా consultancy లో అసలు అర్బన్ ప్లాన్ కు ఏమి సంబంధం? నేను బాగా చదివాను, ఉన్నదే ఎనిమిది పేజీలు. ఒక్కొక్క మీటింగ్ కి రెండు పేజీలు. మూడవ మీటింగ్ తేదీ.23.08.2014కి సంబంధించి మూడు పేజీలు ఉన్నాయి. నాల్గవ మీటింగ్ తేదీ.13.09.2014కి సంబంధించి నాలుగు పేజీలు ఉన్నాయి. మొత్తం 14 పేజీల రిపోర్టు వీళ్లు ఇచ్చారు.

వందల కొద్దీ పేజీల రిపోర్టుల్లో, ప్రతి దాంట్లో వాళ్లు ఏమంటున్నారంటే, ఫండమెంటల్ క్వశ్చన్. ఎక్కడైనా అసలు పరిపాలన గురించి “క్యాపిటల్” అనే పదం వాడలేదు.

The new city should have separate rules on property taxes, town planning, buildings and energy. ఎక్కడా “రాజధాని” అనే పదం రాలేదు, కొత్త నగరం కడుతున్నాము, దీనికి పన్ను వ్యవస్థ వేరే ఉండాలి, ఇదీ వాళ్ల ఆలోచన. రెండవ మీటింగులో new cities or characters by complex growth dynamics gradually out wards and iconic central capital complex. వీళ్లు రాజధాని కడుతున్నారా, ఏదైనా బొమ్మలది కడుతున్నారా ఏమి చేస్తున్నారు? ఎక్కడా రాజధాని అన్న పదం రిపోర్టులో లేదు. మూడవ మీటింగ్లో capital function గురించి ఎక్కడా ఒక్క పదం లేదు. రాజధాని కట్టాలనే ఆలోచనకు వస్తున్నారంటే, వారిలో ఈ విధమైన ఆలోచన రావడం ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. ఈ పరిస్థితిలో ఏమి చేయాలనుకున్నారంటే 53,748 ఎకరాలు రోడ్లకు, పార్కులకు, గ్రామాలకు, హిల్స్కు 27,784, returnable plots 13,166, land for development purposes 12,697. Government complex area is only 1571 acres. 53,748 ఎకరాలు కేవలం 1571 ఎకరాలు మాత్రమే రాజధాని కోసం కట్టడానికి, బ్యాలెన్స్ మొత్తం భూమిలో మూడు మండలాలను అల్లకల్లోలం చేసి, నివాసం ఉండే వాళ్లను లేపడం వంటివి వారు సాధించారు.

సా.4.10

ఇంత ఘోరాతి ఘోరమైన పాలన, వాళ్ల పాలనా విధానం, ఆలోచన ఉంది. ఏ విధమైన అనుభవంతో అయినా ఇటువంటి ఆలోచన అసలు ఎవరికీ రాదు. వీళ్లకు ఎలా వచ్చింది అనేది ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. పోనీ ఇక్కడ ఇంతమంది రైతులకు with all due respect to the farmers, but కొన్ని statistics మనం చూస్తే 53,700 ఎకరాలు సేకరించి కేవలం 1500 ఎకరాలలో మాత్రమే రాజధానిని కట్టాలనే ఆలోచన వాళ్లకు ఉండేది. అంటే కేవలం ఒక నగరం కట్టాలనే ఆలోచన వాళ్లది. మనకి ఉన్న డేటా ప్రకారం 10,000 ఎకరాలు 1133మంది రైతుల దగ్గర ఉంది. దాంట్లో 10,050 మంది రైతులు అంటే 35శాతం మంది సిఆర్డీఏకు ఇవ్వకముందే ఆర్టర్డీ అమ్మేశారు. ఆ తరవాత అలాట్మెంట్ ఆఫ్ ప్లాట్స్ అయిన తరవాత 7,500మంది మళ్ళీ అమ్మారు. అల్టిమేట్గా 11,000 మంది ఇంచుమించు ఎవరైతే ఒరిజినల్ భూస్వాములు ఉన్నారో 38శాతం యాక్యువల్గా ఫీల్డ్ లో ప్లాట్ల రూపంలో ఉన్నారు. ఆ 38శాతంలో కూడా ఎంతమంది డబుల్, డబుల్ అంటే ఒకే కుటుంబంలో ఇద్దరి పేరు మీద ముగ్గురి పేరు మీద ఉండి ఉండవచ్చు. ఆ తరవాత కొంతమంది సేల్ అగ్రిమెంట్లో ఎంటర్ అయ్యి ఉండవచ్చు అనే విషయం ఈరోజు గమనించాలి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మన రాష్ట్రాన్ని కాపాడడానికి వికేంద్రీకరణ అనేది తప్పదు అని చెప్పి ఈ ప్రభుత్వం, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ తరవాత జరిగిన పరిణామాలు మనకు తెలిసినవే. ఈరోజు చూసినట్లైతే మన కమిటీలు ఉన్నాయి. కె.టి.రవీంద్రన్ గారు. ప్రొఫెసర్ శివానంద స్వామి గారు, డాక్టర్ అంజలి కరోల్ మోహన్ గారు ప్రతీ ఒక్కరు... డాక్టర్ అంజలి కరోల్ మోహన్ గారు, Ph.D, Regional Planner, Urban Professor Sivananda Swamy, Professor of Planning, Centre for Environment Planning &

Technology, Gujarat. అదే విధంగా కె.టి. రవీంద్రన్ గారు, ప్రొఫెసర్, డాక్టర్ మహవీర్ గారు Professor of Physical Planning, Dean and Head of Department School of Planning & Architecture, New Delhi. అదే విధంగా మన హైవర్ కమిటీలో మెంబర్లు ఎక్కడా వ్యాపారస్థులు లేరే. Deputy Chief Minister (Revenue and Registration), Minister for MA&UD, Minister for Industries, Minister for Education, Minister for Home, Minister for Agriculture and Horticulture, Minister for Animal Husbandry, Fisheries & Marketing, Minister for Civil Supplies, Minister for Transport & Information, Public Relations Principal Advisor to Chief Minister. అంటే ఈరోజు వీళ్లందరూ కూడా యాక్చ్యువల్గా పాలనలో భాగస్వాములు. పోనీ గత పాలకులు ఎటువంటి ప్లాన్ వేశారో చూసినట్లైతే మొట్టమొదటి ఫేజ్లోనే అంటే మౌలిక సదుపాయాలు, ఫండమెంటల్గా వేసే రోడ్లకు, కాలువలకు మాత్రమే ఇంచుమించు రూ. 1,10,000కోట్లుగా అంచనా వేశారు. ఆ తరువాత దీనిని full-fledged గా కట్టాలని పోతే అది రూ.5లక్షల కోట్లు అవుతుందా లేక రూ.6లక్షల కోట్లు అవుతుందా లేదా రూ.7లక్షల కోట్లు అవుతుందా అనేది అంతే లేదు. పోనీ వాళ్లు కేవలం రూ.5000కోట్లు మాత్రమే పనులు చేశారు. రూ.50,000కోట్లు ఫస్ట్ ఫేజ్లో టెండర్ చేస్తే రూ.5000కోట్లకు ఫైనాన్షియల్ టైఅప్. అంటే ఇది కూడా 2019 ఎన్నికలకు ఒక సంవత్సరం ముందు. వాళ్లకు ఒక్క ప్లానింగ్కే ఐదు సంవత్సరాలు పట్టినట్లైతే, ఏడు సంవత్సరాలలో రాజధాని కట్టడానికి వీలు అవుతుందా? రాజధాని కాదు అసలు నగరం కట్టడానికి వీలు పడుతుందా? కలకత్తా 1600లలో ఏర్పడింది. దిల్లీ 12వ శతాబ్దంలో నిర్మించారు. ఎటువంటి ఆలోచనతో ఏవిధంగా డబ్బులు సమకూర్చాలని చూశారని చూస్తే HUDCO నుంచి రూ.7500కోట్ల అప్పు. HUDCO రెండవ transaction వచ్చేసి రూ.12000చిల్లర కోట్లు, కమర్షియల్ బ్యాంక్-1 రూ.5000కోట్లు, కమర్షియల్ బ్యాంక్-2 రూ.5000కోట్లు, వరల్డ్ బ్యాంక్-1 రూ.3,200కోట్లు, వరల్డ్ బ్యాంక్-2 రూ.3000కోట్లు అంటే అన్నీ కూడా కేవలం కార్డ్స్తో కట్టినవి. పేకాటలో కార్డ్స్తో బిల్డింగులు కట్టుకుంటూ పోతే ఎలా ఉంటుందో, ఇక్కడ బిల్డింగ్స్ కింద అంతా కలిసి బ్యాంకులతో పైనంతా వేరే వాళ్లతో, అప్పు అనేది అంత సులభంగా చేతిలో ఉండేదా? ఈరోజు పైన శ్రీకాకుళం నుంచి, కింద ప్రకాశం నుంచి చిత్తూరు వరకు ఏ విధమైన పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. రాష్ట్రమంతా ఏ విధమైన పరిస్థితుల్లో ఉంది. ఈరోజు ఒకవేళ అప్పు అంటూ చేస్తే ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు చేస్తోంది? ఈ ప్రభుత్వం అప్పు చేస్తున్నది పేదవాడిని కాపాడుకునేందుకు. రెండు సంవత్సరాలలో అరటిపండ్లు అమ్ముకునే అతనికి కొవిడ్ సమయంలో బ్రతుకు తెరువు ఉందా లేదా అనే పరిస్థితుల్లో ఈరోజు ఈప్రభుత్వం, ముఖ్యమంత్రి గారు ఒక conscious decision తీసుకుని, no we have to protect the poor man. Protecting poor man is the Fundamental & Primary responsibility. అందుకే ఈరోజు ఆ విధంగా చేస్తున్నాం.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

దానిని వాళ్లు అప్పు అంటారు. ఈ పరిస్థితుల్లో అసలు సబ్జెక్టుకు వస్తాను. అందులో పెద్దలు ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు చెప్పినట్లుగా వివాదంలో భాగంగా కొన్నింటిపై కోర్టు పరంగా నిర్ణయాలు తీసుకున్నారో

కొంత it appears that it is coming into the fields of Legislature and Executive. ఎందుకంటే చట్టం తయారు అయ్యేది ఇక్కడే కదా. కాబట్టి చట్టం ఎప్పుడైతే ఇక్కడ తయారవుతుందో ఆటోమేటిక్గా జడ్జ్మెంట్లు పరిశీలించాల్సిన బాధ్యత కూడా మనపై ఉంది. Without meaning any disrespect to anybody. అంటే ఒక జడ్జ్మెంట్ అనేది పరిశీలించలేకపోతే మనం కొత్త చట్టం ఎక్కడ నుంచి తయారు చేస్తాం? కచ్చితంగా మనం జడ్జ్మెంట్లు పరిశీలించాలి. ప్రతి ఒక్కరికీ బాధ ఎక్కడ కలుగుతోంది అంటే కోర్టులో మీరు చట్టం చేయడానికి వీలు పడదు అని అన్నారు. సరే ఒక particular context లో చెప్పి ఉండవచ్చు నేను కాదనను. ఆ context కూడా చూద్దాం. ఇంతవరకు ఈ బ్యాక్గ్రౌండ్ అంతా ఎందుకు చెబుతున్నానంటే జడ్జ్మెంట్ ఇచ్చేటప్పుడు పరిపాలనలో ఈ ప్రభుత్వం 1910 నుంచి చరిత్ర ఎందుకు తీసుకుంది? పరిపాలనలో వివిధ ఘటనలు ఎందుకు తీసుకుంది? పరిపాలనలో వివిధ ఇండికేటర్స్ ఎందుకు తీసుకుంది? పరిపాలనలో వివిధ ప్రాంతాలు పేదరికంలో ఏవిధంగా ఉన్నాయని ఎందుకు తీసుకుంది అని కూడా పరిగణలోకి తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఉందనేది మన భావన. నెంబరు.1 ఈ జడ్జ్మెంట్ చూసినట్లైతే రెండు అంశాల మీద జడ్జ్మెంట్ బేస్ అయి ఉంది. cuvee, Kua-te-mit ఒకటి. cuvee అనేది ఒక ఫ్రెంచ్ పదం. Kua-te-mit అనేది ఒక లాటిన్ పదం. cuvee అంటే ఏదో జరగబోతోంది, జరగబోతోంది అనే anticipation తో ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం. Kua-te-mit అనేది అదే విధంగా జరగబోతోందనే anticipation తో అప్పటికప్పుడు ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం. ఇందులో భాగంగా మనం చూసినట్లైతే ఏదైతే by virtue of repeal ఎప్పుడైతే మనం ఏసిసిఆర్డిని చట్టం రిపీల్ చేశామో వాస్తవానికి నిజం చెప్పాలంటే cause of action లేకుండా పోయింది. Cause of action లేనప్పుడు the principle of promissory estoppels అంటే ఏమిటి మనం ఒక నమ్మకం కలిగించాము. ఆ నమ్మకం కలిగించినందుకు ఆ బాధ్యత పూర్తి చెయ్యాల్సిన భావన. అసలు చట్టమే లేనప్పుడు అసలు promissory estoppels ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది? ఇక్కడ ఏ ప్రభుత్వం ఎప్పుడు కూడా ప్లాట్లు డెవలప్ చెయ్యమని చెప్పి ఎవరు అనలేదే. ప్లాట్లు నీట్గా డెవలప్ చేస్తాం. Government is committed. ఎందుకు ఇది వచ్చింది? దీనితోపాటు డీసెంట్రలైజేషన్ యాక్ట్ ఏదైతే ఉందో it is clear that the intention of the present government వాళ్లు ఏమంటున్నారంటే జడ్జ్మెంట్లో it is likely to manifest itself in a new act. అంటే ముందు ముందు ఇది ఒక చట్టంగా మేనిఫెస్ట్ అవ్వడానికి అవకాశం ఉంది అంటున్నారు. దీనికి జడ్జ్మెంట్లు ఉన్నాయి. There is one important judgment. Islamic Academy of Education vs. State of Karnataka. దీనిలో మెడికల్ సీట్స్ గురించి చాలా జడ్జ్మెంట్లు రావడం, కోర్టులను ఆశ్రయించడం ఒక ఫేమస్ ల్యాండ్ మార్క్ జడ్జ్మెంట్ ఉంది. Unni Krishnan, J.P and Others Vs. State of Andhra Pradesh. దానిలో సారాంశం ఏమంటే ఒక పద్ధతి ప్రకారం కోర్టు నిర్ణయించిన తరువాత ఆ పద్ధతిలో భాగంగా గవర్నమెంట్కు ఇంత శాతం, ప్రైవేట్ కాలేజీకు ఇంత శాతం అన్నప్పుడు ఒక మైనార్టీ ఇన్స్టిట్యూషన్ వెళ్లి మాకు ఇది వర్తింప చేయకూడదు అని చెప్పి కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు. అప్పుడు ఆ జడ్జ్మెంట్లో భాగంగా దానిని బేస్ చేసుకుని ఈరోజు ఇంచుమించు మనకు ప్రైవేట్

కాలేజీలలో సీట్లన్ని కేటాయిస్తున్నారు. T.M.A. Pai Foundation అంటే Manipal foundation వాళ్ళకు సంబంధించిన ఒక జడ్జిమెంట్లో ఏమంటారంటే it is not necessary to raise hypothetical question to drive home a point which is of not much consequence. As and when laws are made, their constitutionality, will have to be tested on their own merit. Preemptive answers should not be given on hypothetical questions.

సా.4.20

అధ్యక్షా, ఇది సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంటు. సుప్రీం కోర్టు ఏమంటుందంటే ఏదో జరగబోతోంది అని ముందే ఊహించి hypothetical situation ప్రకారం మనం ఇప్పుడు తీర్పు ఇవ్వాలన్న అవసరం లేదు. ఏ రోజైతే అక్కడకు పోతామో ఆరోజు ఆలోచించవచ్చు అని చెప్పింది. అంటే let us cross the bridge when we come to it అనేది సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు. ఇది కచ్చితంగా ఆలోచించవలసిన అవసరముందని నేను తెలియచేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యమైన అంశం a capital అంటే మనకు ఇక్కడ ఏమవుతుంది? ఆంధ్రప్రదేశ్ రీఆర్గనైజేషన్ యాక్టులో భాగంగా అంటే Section 94(3) & 94(4) Central Government shall provide special financial support for the creation of essential facilities in the new capital of the successor State of Andhra Pradesh including the Raj Bhawan, High Court, Government Secretariat, Legislative Assembly, Legislative Council and such other essential infrastructure. (4) The Central Government shall facilitate the creation of a new capital. అంటే a అనే పదాన్ని పట్టుకుని ఒకటే capital ఉండాలి గదా అన్నది వాదన. అధ్యక్షా, నాకు తెలియక అడుగుతాను. As a common man మనం లేటెస్ట్గా ఒక చట్టం చేస్తాము. Vijayawada shall have a bus stand అని చట్టం చేస్తాం. అంటే ఒకే బస్టాండ్ ఉండాలా, అంటే రెండవ బస్టాండ్లు ఎక్కడా ఉండకూడదా? దానికి కూడా జడ్జిమెంట్స్ ఉన్నాయి. ఒక ఫేమస్ జడ్జిమెంటు ఉంది. National Insurance Company Vs. Lakshmi Narayan Dutt కేసులో ఏమంటారంటే... "Golden Rule" of interpretation of statutes is that statutes are to be interpreted according to grammatical and ordinary sense of the word. In grammatical or liberal meaning unmindful of consequence of such interpretation. It was the predominant method of reading statutes. More often than not, such grammatical and literal interpretation leads to unjust results which the Legislature never intended.

అధ్యక్షా, దాంట్లో a capital అనకుండా ఎవరూ దాంట్లో the capital, three capital, four capital అనరు గదా? ఎవరైనా a capital అనే అంటారు. అంటే ఒక వ్యక్తిని అడ్రస్ చేసేటప్పుడు ఒక పద్ధతి ఉంటుంది. ఈ జడ్జిమెంట్ చాలా క్లియర్గా చెబుతోంది. అదే విధంగా అచ్చం అలాగే ఇంకొక ఫేమస్ కేసు ఉంది. Harshavardhan Varma Vs. Charan Singh and Others, 1985 అంటే ఫార్మర్ ప్రైమ్ మినిస్టర్ చరణ్ సింగ్ గారు ప్రైమ్ మినిస్టర్గా ఉంటూ, తరువాత ఆయన ఆపద్ధర్మ ప్రైమ్ మినిస్టర్ అయినప్పుడు ఎవరో వెళ్లి మీరు మరలా ఒకసారి ప్రమాణ స్వీకారం చేయాలని అంటారు. ఎందుకంటే the question is, ఒకసారి ప్రధానమంత్రిగా ఉన్నారూ కాబట్టి రెండవసారి ఆపద్ధర్మ ప్రధాన మంత్రి కదా అని అంటే అప్పుడు what the judgment says is..... అకడమిక్ ఇంటర్వెస్ట్ ఇక్కడ రైజ్

చేయవద్దు. It is something we have to consider practically. దీని ఇంటర్ప్రటేషన్ కొరకు పాత జడ్జిమెంట్స్ చూసినట్లైతే ఇది కచ్చితంగా it has to be looked into again అని ఎవరికైనా అర్థమవుతుంది. ఒక ముఖ్యమైన విషయం. ఇక్కడ ఏమంటారంటే APCRDA అనే చట్టం ఒకసారి అయింది కాబట్టి ఆ చట్టాన్ని మరలా మార్చలేరు అంటారు. అంటే వాస్తవానికి APCRDA చట్టం చేసింది ఎవరు? APCRDA చట్టం చేసిందే లెజిస్లేషన్. ఇది ఏ విధంగా ఉందంటే చట్టం చేసిందే లెజిస్లేటర్స్ ద్వారా... లెజిస్లేటర్స్ అంటే it could be Parliament or it could be Assembly. Legislators ద్వారా చేసిన చట్టాన్ని మార్చకూడదని అంటే చట్టం చేసిన లెజిస్లేటర్స్కు దీనిని ముట్టుకోడానికి హక్కు లేదు అని దీని వాదన. చట్టం చేసిందే లెజిస్లేటర్స్. కానీ లెజిస్లేటర్స్కు హక్కు లేదు. లెజిస్లేటర్స్ లేకుంటే చట్టం ఎక్కడ నుంచి వచ్చింది? Cause of action లేకుండా దీనితో చూసినట్లైతే దీనికి సంబంధించి ఇదే contextలో there is a famous case. Aswini Kumar Vs. Union of India & others 2019 దాంట్లో గౌరవ జడ్జిలు రంజన్ గొగాయ్, ఫార్మర్ చీఫ్ జస్టిస్, దినేష్ మహేశ్వరి గారు & సంజయ్ ఖన్నా గారు ఉన్నారు. దాంట్లో ఏముందంటే అశ్వని కుమార్ అనే వ్యక్తి వెళ్లి ఏదైతే torture and other things ఉండకూడదో దానికి ప్రత్యేకంగా చట్టం చేయమని కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు. అప్పుడు కోర్టు ఇచ్చే జడ్జిమెంటు ఏమంటే Judiciary, in terms of personnel, the Judges, is independent. Judges unlike Members of the Legislature represent no one, strictly speaking not even the citizens. Judges are not accountable and answerable as the political executive is to the Legislature and the elected representatives are to the electorate. ఇది రంజన్ గొగాయ్ గారు, చీఫ్ జస్టిస్ ఆఫ్ ఇండియా, దినేష్ మహేశ్వరి మరియు సంజీవ్ కన్నా గారు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటు అధ్యక్షా. ఈ జడ్జిమెంటులో ఏమంటున్నారంటే జడ్జిలు వాస్తవానికి ఎవరికీ సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు కానీ ప్రభుత్వం సభకు జవాబు చెప్పాలి. సభ ద్వారా ప్రజలకు చెప్పాల్సిన బాధ్యత ఉందని చెబుతున్నారు. Power of judicial review has expanded taking within its ambit the concept of social and economic justice. While exercising this power of judicial review, the courts do not encroach upon the field marked by the Constitution for the Legislature and the Executive, as the courts examine legality and validity of the legislation or the governmental action, and not the wisdom behind the legislative measure or relative merits or demerits of the governmental action. ఇక్కడ క్లియర్గా ఈ జడ్జిమెంటులో జడ్జిలు ఏమంటున్నారంటే ఒక ప్రభుత్వం గానీ, లెజిస్లేచర్ గానీ ఎందుకు నిర్ణయం తీసుకుంది? దాంట్లో ఉండే ఆలోచనను మీరు చెక్ చేయాల్సిన అవసరం లేదు, ఆ బాధ్యత మనది కాదు. మనం కేవలం చట్ట పరంగా ఉందా, లేదా అనేది చూడాలి గానీ ఏ విధంగా ఇది కరెక్టు, ఏ విధంగా ఇది రాంగ్, మీరు ఈ విధంగా చేయాల్సి ఉంది అని చెప్పాల్సిన బాధ్యత మనది కాదని క్లియర్గా ఈ జడ్జిమెంటులో చెప్పారు. ఇదే జడ్జిమెంటులోనే Legislating or law-making involves a choice to prioritise certain political, moral and social values over the others form a wide range of choices that exist before the Legislature. It is a balancing and integrating exercise to give expression, meaning to diverse and alternative values and blend it in a manner that it is representative of several viewpoints so that it garners support from other elected representatives to pass

institutional muster and acceptance. ఒక లెజిస్లేచర్ ముందు మనకు ఎన్నో ఛాయిస్లు ఉంటాయి. కానీ పాలనలో ఏది మంచిదని రకరకాల ఛాయిస్లలో నుంచి మనం ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడమనేది ఇక్కడ మన బాధ్యత అవుతుంది. ఎన్నో రకాల ఛాయిస్లు ఉంటాయి కాబట్టి అంత సూక్ష్మంగా ఇది, అది అని చెప్పేందుకు కష్టం, ఇంత సులభం కాదని చెబుతున్నారు. Legislature, as an Institution and a wing of the Government, is a microcosm of the bigger social community possessing qualities of a democratic institution in terms of composition, diversity and accountability. Legislature uses in-built procedures carefully designed and adopted to bring a plenitude of representations and resources as they have access to information, skills, expertise and knowledge of the people working within the institution and outside. అధ్యక్షా, ఒక సభ ఒక నిర్ణయం తీసుకునేటప్పుడు ఎంతో స్పెషాలిటీ ఉంటుంది. ఎంత మందికో దాంట్లో అనుభవం ఉంటుంది. ఒక భావన ఉంటుంది. ఇవన్నీ చూసిన తరువాత వాళ్లు తీసుకునే నిర్ణయం కాబట్టి అంత ఆషామాషీగా చూసే దానికి లేదని కోర్టు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటు ఇది. ఇంత బాధ్యత, ఇంత అకౌంటబిలిటీ, ఇంత expertise ఉంటుందని లెజిస్లేచర్ గురించి చెబుతున్నారు. The Constitution states that Legislature is supreme and has a final say in matters of legislation. చట్టం చేయడంలో పూర్తిగా సర్వాధికారాలు లెజిస్లేచర్కు ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. When it reflects on alternatives and choices with inputs from different quarters with a check in the form of democratic accountability and a further check by the courts which exercise the power of judicial review. జుడిషియల్ రివ్యూ కానిస్టిట్యూషన్ని ఎప్పుడైనా అతిక్రమిస్తే అప్పుడుంటుంది తప్ప సర్వ హక్కులు శాసనానికి, శాసనసభకు ఇవ్వాలన్న బాధ్యత ఉందని చెబుతున్నది. Directions must be issued with great care and circumspection and certainly not when the matter is already pending consideration and debate with the executive or Parliament. వాస్తవానికి ఇదొక రకంగా చూస్తే pending consultation. ఎందుకంటే మనం ఇంకొక చట్టాన్ని సభ ఆమోదం కోసం చేయబోతున్నాం అన్నప్పుడు పాత జడ్జిమెంటుల నుంచి ఆలోచన చేస్తే దీనిని ఏవిధంగా కన్సిడర్ చేయాలనే ఆలోచన మనకు కలుగుతుంది. Cuvee (French word), గానీ kua-te-mit (Latin word) మరలా డైరెక్షన్.... అసలు డైరెక్షన్ ఏ బేసిస్ మీద ఇస్తున్నారంటే ఏదో జరగబోయే దానిని ఇప్పుడే ఆపుతున్నామని. అసలు జరగబోతుందని ఎవరన్నారు? పోనీ ఏవిధంగా జరగబోతోంది అంటే చట్టం ద్వారా జరగబోతోంది. చట్టం ద్వారా జరిగే దానిని ఆపాలంటే మీరు చట్టసభలో చట్టం చేసే దానిని ఆపాలనే ప్రయత్నమే కదా ఇది? మనం చట్టం ఏమైనా చేయవచ్చు. మనం ఏమి చట్టం చేయబోతున్నామనేది ముందుగా ఎవరికి తెలుస్తుంది? పోనీ ఒక వ్యక్తి ఎవరైనా ఎక్కడకన్నా పోతున్నాడు ఈయన ఏదన్నా చేసేందుకు అవకాశం ఉంది అంటే రైట్. ఈయనేదో చేసేందుకు అవకాశం ఉంది అనుకోవచ్చు. చట్టం చేసేందుకు ఎవరు అడ్డం రాగలుగుతారు? అంటే ఇది ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. దీంట్లో చాలా క్లియర్గా ఏమి చెబుతున్నారంటే ఒక చట్టం చేసేటప్పుడు రెండు విధానాలు ఉండవచ్చు. ఒకటి వాలిడ్ చట్టం కావచ్చు, మరొకటి వాయిడ్ చట్టం కావచ్చు. కానీ చట్టం చేసిన తరువాత దాని వెనకాల ఉండే ఆలోచన, దాని వెనకాల ఉండే

చిత్తశుద్ధిని ప్రశ్నించాల్సిన బాధ్యత మనది కాదు. దాని వెనకాల ఉండే ఆలోచన, చిత్తశుద్ధి మంచి, చెడ్డ అన్నీ కూడా వాళ్లే చూసుకుంటారు. అది మన బాధ్యత కాదనేది ఈ జడ్జిమెంటులో ఉన్న భాగం.

సా.4.30

అధ్యక్షా, ఈ వాదన ఏదైతే తీసుకున్నారో, వాటికి సంబంధించి కోర్ట్ చేసుకుంటూపోతే different cases ఉన్నాయి. Hamdard Dawakhana Vs. Union of India కేసులో చూసుకున్నట్లైతే, "The mischief which it intended to suppress, the remedy for the disease which the legislature resolved to cure and the true reason for the remedy". అంటే, ఏదైనా పొరపాటు ఉంటే ఆ పొరపాటుకు క్యూర్ అనేది లెజిస్లేచర్ దగ్గర ఉంటుంది అనేది చెబుతున్న కేస్ లాస్. ఇవన్నీ చూసిన తరువాత జడ్జిమెంట్ లో మరీ లోతుకుపోతే it might not be proper. కానీ, other case laws చూస్తే, ఎంతవరకు లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ ఎవరెవరికి ఏ మేరకు పరిధి ఉందనే famous case laws ఉన్నాయి.

అందులో మొదటిది P.Ramachandra Rao Vs State of Karnataka. ఇందులో Justice S.P. Bharucha garu; Justice S.S.M. Quadri garu; Justice R.C. Lahoti garu; Justice N. Santosh Hegde garu; Justice V. Doraiswamy Raju garu; Justice Ruma Pal garu; Justice R.G. Pasayat garu. పెద్ద బెంచ్. కేసులోని వాస్తవమేమిటంటే, రామచంద్రరావు అనే అతను ఒక ఎలక్ట్రికల్ సూపరింటెండెంట్ గా మంగళూరు సిటీలో పనిచేస్తుంటాడు. ఒక disproportionate assets case, ఏసీబీ కేసులో ఆయన బ్రాప్ అవుతాడు. అయిన తరువాత రెండు సంవత్సరాల వరకు తన మీద ఉన్న కేసు కోర్ట్ చేయరు కాబట్టి ఆయన బ్రయల్ కోర్టుకు పోయి ఏమని స్టే తెచ్చుకుంటాడంటే, రెండు సంవత్సరాల కాలపరిమితి ఉంది. రెండు సంవత్సరాల లోపల నామీద యాక్షన్ తీసుకోలేదు కాబట్టి నన్ను అక్విట్ చేయండి కోరుతాడు. అక్విట్ చేసిన తరువాత కర్ణాటక ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తుందంటే, డి.ఎస్పీ ఆఫ్ లోకాయుక్త, మంగళూరు, ఆయన హైకోర్టులో అప్పీలు వేస్తాడు. దాని మీద మళ్ళీ we want to take action. అప్పుడు హైకోర్టు 55 రోజులు ఆలస్యమైనా కూడా కాలపరిమితిని set aside చేసి మళ్ళీ Trial Courtలో బ్రయల్ చేయమని చెబుతారు. ఆ తరువాత రామచంద్రరావు గారు సుప్రీం కోర్టుకు పోతాడు. Special Leave Petition వేస్తాడు. సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన అబ్జర్వేషన్స్ చెబుతాను. The Supreme Court observed that (1) Prescribing periods of limitation at the end of which the trial court would be obliged to terminate the proceedings and necessarily acquit or discharge the accused, and further, making such directions applicable to all the cases in the present and for the future amounts to legislation, which, in our opinion, cannot be done by judicial directives and within the arena of the judicial law-making power available to constitutional courts, howsoever liberally we may interpret Articles 32, 21, 141. ఎంత లిబరల్ గా ఆర్టికల్స్ 32, 21, 141 and 142 చేసినా కూడా వాళ్లు ఏమంటారంటే, చట్టం చేసేది మన బాధ్యత కాదు. చట్టం చేసే బాధ్యత చట్ట సభలది. ఒక సంవత్సరం, రెండు సంవత్సరాల లోపల అనే కాలపరిమితి పెట్టడం మన పనే కాదని కేసులో జడ్జిలు చెబుతున్నారు. అంటే basically దీని అర్థమేమిటి? ఎక్కడైనా

కానీ judiciary does not interfere into the executive and legislative matters. They just led the Executive and Legislature do what they feel within thereown constitutional boundaries that are there. ఇంకొకటి అందులోనే Courts can declare the law, they can interpret the law, they cannot entrench upon in the field of legislation properly meant for the legislature. ఎక్కడే గానీ చట్టం చేసే హక్కు చట్ట సభలకు ఉంది. ఆ చట్టం చేసే చట్ట సభల్లోకి కోర్టులు రారాదు, రాకూడదని జడ్జిలు ఇచ్చిన తీర్పు ఇది. ఎంత మంది జడ్జిలు తీర్పు ఇచ్చారో చూడండి. Justice S.P. Bharucha garu; Justice S.S.M. Quadri garu; Justice R.C. Lahoti garu; Justice N. Santosh Hegde garu; Justice V. Doraiswamy Raju garu; Justice Ruma Pal garu; Justice R.G. Pasayat garu. ఇదొక famous land mark judgment గా పరిగణించాల్సిన అవసరం ఉంది. This will be quoted everywhere. రామచంద్రరావు గారు ఏమంటారంటే, రెండు సంవత్సరాలు దాటింది కదా, కాబట్టి నన్ను అక్విట్ చేయండి, కేసుతో నాకు సంబంధం లేదని అంటాడు. అప్పుడు సుప్రీం కోర్టులో జడ్జిలు అన్న మాట ఏమిటంటే, రెండు సంవత్సరాలు, ఒక సంవత్సరం, మూడు సంవత్సరాలు అనేది you cannot say that. Legislature and Executive can say. అది వాళ్ల పరిధి. అంతేగానీ మనం చెప్పం. మనం రెండు సంవత్సరాలని చెప్పినట్లైతే మనం చట్టం చేసినవాళ్లమవుతాం, చట్టం చేసేది మన బాధ్యత కాదు అనేది దీంట్లో సారాంశం.

అదే విధంగా ఇంకో ఫేమస్ కేసు ఉంది. Land mark case. Parisons Agrotech Private Limited and others Vs Union of India. ఇక్కడ Parisons Agrotech అనేది ఒక సంస్థ. వంట నూనెలు తయారుచేస్తారు, పామాయిల్ ను వాడతారు. ఇది కేరళ రాష్ట్రంలో ఉంటుంది. అయితే ఒకసారి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక చట్టం తీసుకువచ్చింది. ఆ చట్టం ఏమిటంటే, కేరళలో కొబ్బరి కల్లివేషన్ ఎక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి కొబ్బరి నూనె ఉంది, కొబ్బరి నూనెకు పామాయిల్ కాంపిటీషన్ అయింది, పామాయిల్ ను ఇంపోర్ట్ చేసుకుంటున్నారు, ఇంపోర్ట్ లో తక్కువకు వస్తుంది. తక్కువ ధరకు పామాయిల్ వస్తుంది కాబట్టి మీరు కొబ్బరి కల్లివేషన్ ఎంకరేజ్ చేసేందుకు, safeguard చేసేందుకు import Palm oil కేరళ పోర్ట్ లకు మాత్రం బ్యాన్ చేస్తారు. అప్పుడు వీళ్లు కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు. ఏమని కోర్టును ఆశ్రయిస్తారంటే, ఇది Article 14 of the Constitution క్రింద violation అవుతుంది. Parisons Agrotech యాజమాన్యం చెబుతుంది. ఏమనంటే, నేను ఇక్కడసరకు దింపుకోకుంటే, వేరే రాష్ట్రంలోని పోర్ట్ లో సరకు దింపుకుంటే ట్రాన్స్ పోర్ట్ వేషన్ కాస్ట్ లీ అవుతుంది, కాంపిటీషన్ కష్టమవుతుందని కోర్టుకు చెబితే, అప్పుడు సుప్రీం కోర్టు ఇచ్చిన అజ్జర్వేషన్, వాస్తవానికి "Once it is found that there is sufficient material for taking a particular policy decision, bringing it within the four corners of Article 14 of the Constitution, power of judicial review would not extend to determine the correctness of such a policy decision or to indulge into the exercise of finding out whether there could be more appropriate or better alternatives. ఒకసారి ఒక పాలసీ డెసిషన్ తీసుకున్న తరువాత ప్రభుత్వం as long as it is within the four corners of Article

14.. కాబట్టి ఇక్కడేమంటే, అక్కడ ఫార్మర్స్ ను ప్రోటెక్ట్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం పాలసీ నిర్ణయం తీసుకుంది. It will not become violation of Article 14, it is taken in the interest of the Public. ఈరోజు మనం తీసుకున్న వికేంద్రీకరణ నిర్ణయం కూడా in the interest of the public అనేది గౌరవ సభకు నేను తెలియజేస్తున్నాను. Once we find that parameters of Article 14 are satisfied; there was due application of mind in arriving at the decision which is backed by cogent material, the decision is not arbitrary or irrational and it is taken in public interest. అంటే ఇది arbitrary decision కాదు, ఇది irrational decision కాదు. ఇదేదో సడన్ గా అప్పటికప్పుడు ఆకస్మికంగా తీసుకున్న నిర్ణయం కాదు, ఇది పబ్లిక్ ఇంట్రస్ట్ మీద తీసుకున్న నిర్ణయం కాబట్టి కేరళ పోర్ట్ లో మాత్రమే పామాయిల్ ఇంపోర్ట్ బ్యాన్, మిగతా ఇంపోర్ట్ లో ఉంది. ఇదేమి అన్యాయమని పోతే కూడా because it is taken in public interest and because ఎందుకంటే ప్రభుత్వ పరిపాలనలో వాళ్లు ప్రజల మేలు కోసం చేసినారు కాబట్టి కచ్చితంగా ఇది స్టాండ్ కాదని తీసివేశారు.

అదే విధంగా ఇంకో కేసు. Dalmia Cements Vs Union of India case. ఇక్కడ ఏమవుతుందంటే, దామియా సిమెంట్స్ వాళ్లు సిమెంట్ మరియు షుగర్ తయారుచేసి ప్లాస్టిక్ సంచులు ఉంటాయి. ఒక కొత్త చట్టం ప్రకారం జూట్ బ్యాగ్స్ లో మాత్రమే ప్యాక్ చేయాలని అంటారు. ఎందుకంటే జూట్ ఇండస్ట్రీని ప్రోటెక్ట్ చేయడానికే. Under Articles 14, 19 (1) (g) and 301, Constitution violation అని చెబుతూ దామియా సిమెంట్స్ వాళ్లు కోర్టును ఆశ్రయిస్తే, సిమెంట్ ను జూట్ బ్యాగుల్లో ప్యాక్ చేయాలంటే కష్టమవుతుంది కాబట్టి ప్రత్యామ్నాయ చూపాలని కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు. కోర్టు ఇచ్చే అబ్జర్వేషన్ ఒకసారి చూడండి. In enlivening the fundamental rights and the public interest or public purpose in directive principles, Parliament is the best Judge. Directive principles ఏవైతే ఉన్నాయో దాన్ని అప్లై చేసేందుకు Parliament is the best judge to decide what is good for the community by whose suffrage it comes. పార్లమెంట్ గానీ, అసెంబ్లీ గానీ ఒకటే. ఆదేశిక సూత్రాలు ఏవైతే ఉన్నాయో, దాన్ని ఇంప్లిమెంట్ చేసేందుకు Legislature is the best judge. ఎందుకంటే, ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన వాళ్లు వీళ్లు కాబట్టి వాళ్లకు తెలుసు ప్రజలకు ఏమి కావాలనేదన్న ఉద్దేశంతో కోర్టు intervene కాలేదు. అదే విధంగా Directive principles are the fundamentals in their manifestos. Any digression is unconstitutional. అంటే ఆదేశిక సూత్రాలకు అంత ఇంపార్టెన్స్ ఇచ్చింది. ఎందుకంటే సమతుల్యానికి సంబంధించిన సామాజిక న్యాయం జరగాలంటే కచ్చితంగా directive principles ఉండాలని ఈ కేసులో దామియా సిమెంట్స్ యాజమాన్యం మేం సంచుల్లో ప్యాక్ చేయలేము ఇది అన్యాయం అంటే కూడా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుంది కాబట్టి అదే సంచుల్లో సిమెంట్ ప్యాక్ చేసుకోవడం ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా తీర్పు వచ్చింది.

అదే విధంగా Municipal Committee, Patiala Vs Model Town Residents Association case. ఇక్కడేమిటంటే, పంజాబ్‌లో ఉండే పాటియాలలో మునిసిపల్ కమిటీ రెండు విధానాలను అవలంబిస్తుంది. ఒకటి annual value and another market value. ఆ విధంగా వాల్చు వేసేటప్పుడు అక్కడనుండే జనం ఏమి చేస్తారంటే ఇంటిని బాడుగకు ఇచ్చినప్పుడు ఒక రేటు, సొంతానికి ఇంటిని వాడుకుంటే వేరే రేటు ఉంటుంది కదా, రెండు రేట్లను మీరెట్లా డిసైడ్ చేస్తారనే విషయమై తిరిగి తిరిగి హైకోర్టుకుపోయి చివరకు సుప్రీం కోర్టుకు పోతుంది. సుప్రీం కోర్టుకు పోయిన తరువాత కేసుకు సంబంధించి వాళ్లు చేసే అబ్జర్వేషన్స్ ఏమిటంటే, Supreme Court observed that it has serious objection to the manner in which direction have been given by the High Court. హైకోర్టు అంతకు ముందు పాటియాల కేసులో ఏమి చెబుతుందంటే, పాటియాల మునిసిపాలిటీ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని మార్చండి అని ఆదేశాలిస్తే, సుప్రీం కోర్టుకు కేసు పోయినప్పుడు, సుప్రీం కోర్టు తీర్పు చెబుతూ, అట్లాంటి ఆదేశాలు మనమివ్వకూడదు, ఆ అంశం ఎగ్జిక్యూటివ్ గానీ, లెజిస్లేచర్‌కు పరిధిలో కానీ ఉంటుంది, వాళ్లకు ఏది కరెక్టు అనిపిస్తే అది చేసుకోమని తీర్పు చెబుతూ, "Nothing in text, history or structure of the constitution remotely suggests this respect."

సా.4.40

రాజ్యాంగంలో మనం ఇటువంటి ఆదేశాలిచ్చి ఈ విధంగా చేయడం అనేది ఉండదు. Under Article 226 of the Constitution, should differ in this respect the invocation of such power would magically give High Court. జస్టిస్ సుదర్శన్ రెడ్డి గారు ఇచ్చిన జడ్జిమెంట్ ప్రకారం, ఈ విధంగా ఒకవేళ న్యాయస్థానం చేతికి magic wand అంటే, ఏది కావాలంటే అది చేసి హక్కును ఇచ్చినట్లయితే పాలనలో ఏది జరగాలన్నా ఇబ్బందిగా ఉంటుంది, If such magic wand were available, the High Court could structure, restructure legislative enactments. ఈ విధంగా చట్టసభల్లో తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ఏ విధంగానైనా మార్చగలిగే శక్తి కోర్టుకు ఉంటే ఇది తప్పు అని చెప్పి ఏమైనా చేసుకోవడానికి అవకాశముంటుంది కదా? ఈ రోజు పాటియాలా కేసులో outcome of the Case ఏమిటంటే, పాటియాలా మునిసిపాలిటీనే uphold చేస్తారు.

అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు గౌరవసభ్యులు ధర్మాన ప్రసాదరావు గారు Tata Cellular Vs. Union of India కేసును మెన్షన్ చేశారు. ఆ కేసుకు జడ్జీలుగా జస్టిస్ ఎం.ఎన్.వెంకటాచలయ్య, చీఫ్ జస్టిస్ ఆఫ్ ఇండియా, జస్టిస్ ఎం.ఎం.పుంచీ గారు మరియు ఎస్.మోహన్ గారు ఉన్నారు. టెలికమ్యూనికేషన్స్ శాఖ, గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా, దిల్లీ, కోల్‌కత, ముంబాయి, చెన్నై నగరాలకు లైసెన్సులు ఇవ్వడానికి ఆసక్తి చూపే పార్టీలను టెండర్లకు పిలవడం జరిగింది. దానిలో 30 మంది పాల్గొన్నారు. దానిలో టెక్నికల్ బిడ్స్ మరియు ఫైనాన్షియల్ బిడ్స్ ఉంటాయి. వివిధ కారణాల వల్ల 16 మందిని షార్ట్‌లిస్ట్ చేస్తారు. ఆ 16 మందిలో issue of license కోసం 8మందిని సిఫారసు చేస్తారు. అప్పుడు మంత్రిగారు ఒక నిర్ణయం తీసుకుని, ముందు లిస్టులోఎంపిక కానటువంటి Sterling Cellular Company పేరును ఎంపిక చేసి ఆ కంపెనీని చెన్నైకు అలాట్ చేస్తారు. అప్పటికే ఎంపికైన

Airtel, Tata Indicom వంటి కంపెనీలు ఒక పద్ధతి లేకుండా వేరే కంపెనీని ఎంపిక చేశారని కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు. Tata Cellular Company స్పెషల్ లీమ్ పిటిషన్ ను సుప్రీంకోర్టులో వేయడం జరిగింది. అప్పుడు సుప్రీంకోర్టు జడ్జిలుగా ఉన్న జస్టిస్ ఎం.ఎన్.వెంకటాచలయ్య గారు, జస్టిస్ ఎం.ఎం.పుచ్చి గారు మరియు ఎస్.మోహన్ గారు అబ్జర్వేషన్స్ ఏమి ఇచ్చారంటే, The principal objection of the Union of India is that the High Court was not justified in scrutinising the tendering. హైకోర్టు ఇంత జాగ్రత్తగా, ఇంత ఎక్కువగా స్క్రూటినిజ్ చేయవలసిన అవసరం లేదని చెప్పారు. Principles of judicial review would apply to the exercise of contractual powers by Government bodies in order to prevent arbitrariness or favouritism. However, it must be clearly stated that there are inherent limitations. అంటే, కొంతవరకూ మీరు చూడవచ్చు గానీ, ఒక హద్దు దాటి ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం లోపలకు వెళితే ఇబ్బంది అవుతుందని చెప్పారు. అదే విధంగా, ఆర్టికల్-14 violation అని చెప్పినట్లయితే, సుప్రీం కోర్టు ఏమి చెప్పిందంటే, when the Government tries to get the best person or the best quotation, there can be no question of infringement of Article 14. అంటే ఇది కేవలం ఎల్-1 బేసిస్ లో మాత్రమే కాదు, ప్రభుత్వం ఒకవేళ ఏ కారణం చేతనైనా ఒక బిడ్ కంపెనీని తెచ్చుకోవాలనే ఆలోచన ఉన్నప్పుడు ఆర్టికల్-14 violation క్రింద రాదు, అది ప్రభుత్వం ఇష్టమని చెబుతూ, Court must not embarrass the Administrative authorities and may realise that Administrative authorities have expertise in the field of Administration but Court does not. ఎంత క్లియర్ గా చెబుతున్నారో చూడండి. కోర్టు ఇటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకుని పాలన చేసే ఎగ్జిక్యూటివ్ కు గానీ, లెజిస్లేచర్ కు గానీ అడ్డు పడకూడదు, ఏమి చేయాలో వారికి తెలుసని చెప్పడం జరిగింది. ఆ క్రమంలోనే చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ గారి అబ్జర్వేషన్ కూడా వచ్చింది. చీఫ్ జస్టిస్ నీలీ గారు ఏమంటారంటే, నాకు ఎటువంటి సందేహం లేదు, నాకు నా లిమిటేషన్లు ఉన్నాయి, నేను అక్సెంట్ కే కాదు, నేను ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరును కాదు, నేను ఫైనాన్షియర్ కాదు, నేను బ్యాంకర్ కాదు, నేను స్టాక్ బ్రోకర్ కాదు, అన్ని రకాల సబ్జెక్టులు లోతుగా నాకు తెలియదు. వందల, వేల పేజీలు చదివి తీర్పు చెప్పాలంటే చాలా కష్టం. ఈ సత్తా గానీ, ఈ తెలివి గానీ, ఈ శక్తి గానీ ప్రభుత్వానికి ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాలను అనవసరంగా ముట్టుకోరాదని ఆయన తీర్పును ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ జడ్జిమెంట్ ఫైనల్ గా ప్రభుత్వానికి ఫేవరబుల్ గా వచ్చింది.

అధ్యక్షా, Aravali Golf Club Vs. Chander Hass కేసులో చందర్ హాస్ అనే వ్యక్తి హర్యానా టూరిజంకు సంబంధించిన అరవలి గోల్ఫ్ క్లబ్ లో ఒక మాలీగా అంటే కాంట్రాక్టు లేబరర్ గా ఉద్యోగంలో చేరతాడు. ఆయనను ఆ తర్వాత బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ గా వాడుకుంటారు. కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ఆ వ్యక్తిని పర్మినెంట్ ఎంప్లాయిగా రెగ్యులరైజ్ చేస్తారు. పర్మినెంట్ అయిన తర్వాత అఫీషియల్ గా మాలీగా ఉన్న ఆ వ్యక్తి నాకు బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ గా ఆర్డర్లు ఇవ్వమని అడుగుతాడు. ఆ క్లబ్ లో బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ పోస్టు లేదు కాబట్టి మాలీగా ఉండమని ఆ సంస్థ చెబుతుంది. ఆ వ్యక్తి బ్రయల్ కోర్టును ఆశ్రయించగా, గోల్ఫ్ క్లబ్ లో మాలీగా చాలా పని ఉంటుంది కాబట్టి మాలీ పనిలో భాగంగా బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ గా భావించి

పనిచేయాలని ఆ కోర్టులో చెబుతారు. అప్పుడు ఈ చందర్ హాస్ హైకోర్టుకు వెళ్లి నాకు బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ పోస్టు మాత్రమే కావాలని అడుగుతాడు. ఆ బ్రాక్టర్ డ్రైవర్ పోస్టును క్రియేట్ చేసి అతనికి ఇవ్వాలని హైకోర్టు ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించగా, ఈ కేసులో అరవలి గోల్ఫ్ క్లబ్ సుప్రీంకోర్టుకు వెళుతుంది. ఇది చాలా ఫేమస్ ల్యాండ్మార్క్ కోర్టు కేసు. సుప్రీంకోర్టు ఏమి చెబుతుందంటే, we are repeatedly coming across cases where Judges are unjustifiably trying to perform executive or legislative functions. ఈ కేసులో జస్టిస్ ఎ.కె.మాథుర్, జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టు ఏమి చెప్పారంటే, తరచుగా న్యాయమూర్తులుగా అన్యాయంగా కార్యనిర్వాహక కార్యాలు గానీ, శాసనసభకు సంబంధించిన శాసనాలు గానీ మనం చూస్తున్నాము. In our opinion, this is clearly unconstitutional. ఇది రాజ్యాంగానికి విరుద్ధం. In the name of judicial activism, న్యాయపరమైన, క్రియాశీలమైన బాధ్యతలు చేయాలనే ఆలోచనతో హద్దులు దాటుతున్నాము and try to take over the functions which belong to another organ of the State. తెజస్వీచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ బాధ్యతలు కూడా అన్యాయంగా మనం చేయడానికి ముందుకు పోతున్నామని ప్రసిద్ధ న్యాయమూర్తి జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టు గారు తీర్పును ఇవ్వడం జరిగింది. Judges must exercise judicial restraint and must not encroach into the executive or legislative domain. Under our Constitution, the Legislature, Executive and Judiciary all have their own broad spheres of operation. Ordinarily it is not proper for any of these three organs of the State to encroach upon the domain of another. Otherwise, the delicate balance in the Constitution will be upset, and there will be a reaction. జుడిషియరీకి గానీ, తెజస్వీచర్కు గానీ, ఎగ్జిక్యూటివ్కు గానీ రాజ్యాంగం స్పష్టంగా పరిధులు demarcate చేసింది. ఒకరి పరిధిలోకి, మరొకరు అన్యాయంగా, అక్రమంగా వెళితే దాని పరిణామాలు వేరేగా ఉంటాయని జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టు గారు చెప్పారు. He also says, Judges must know their limits. న్యాయమూర్తులకు వారి పరిధులు వారికి తెలియాలి, ప్రభుత్వాన్ని నడపాలనే ఆలోచన వారు చేయరాదని, మన వద్ద వినయ విధేతలుండాలని, వారు రాజుల మాదిరిగా ప్రవర్తించకూడదని కూడా జస్టిస్ మార్కండేయ కట్టు గారు ఆనాడు చెప్పారు. There is broad separation of powers under the Constitution and each organ of the State, the Legislature, the Executive and the Judiciary must have respect for the others and must not encroach into each other's domain.

అధ్యక్షా, మరో ఫేమస్ ల్యాండ్మార్క్ కేసు, Asif Hameed and Others Vs. State of Jammu and Kashmir కేసులో MBBS, BDS సీట్ల కోసం కొంతమంది స్టూడెంట్లు కోర్టుకు వెళతారు. దానికంటే ముందు, గతంలో J.Sharma Vs. State of Jammu and Kashmir కేసులో కోర్టు ప్రభుత్వానికి కొన్ని డైరెక్షన్లు ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు ఒక సెవరేట్ కమిటీని నియమించాలి, ఆ కమిటీలో అధికారులు గానీ మరొకరు గానీ ఉండకూడదు, అది ప్రభుత్వానికి కనెక్షన్ లేకుండా ఉండాలి, వారు చెప్పిన ప్రకారం సెలెక్ట్ చేయాలని తీర్పును ఇస్తారు. వారి పద్ధతి ప్రకారం వారు ఎంపిక చేస్తారు. గతంలో కోర్టు పెట్టిన విధానాన్ని అనుసరించకుండా ప్రభుత్వం తన పని తాను చేసుకుని వెళ్లిపోయింది కాబట్టి మాకు న్యాయం చేయాలని Asif Hameed and Others కోర్టును ఆశ్రయిస్తారు.

సా.4.50

అక్కడ జడ్జిస్ Justice K Jagannath Setti, Justice Kuldeep Singh ఈ కేసు ట్రయల్ కోర్ట్ దాటుకుని చివరకు సుప్రీం కోర్టు వరకు పోయింది. సుప్రీం కోర్టు observations ఏంటంటే, although the doctrine of separation of powers has not been recognised under the Constitution in its absolute rigidity but the Constitution makers have meticulously defined the functions of various organs of the State. కచ్చితంగా రూల్ ప్రకారం ఇది నీది, అది నాది అనుకున్నప్పుడు మనకు అర్థమయ్యే విధంగా రాజ్యాంగంలో broadగా వివరించబడి ఉంది. Judicial review is a powerful weapon to restrain un-constitutional exercise of power by the Legislature and Executive. However, while exercise of powers by the Legislature and Executive is subject to judicial restraint, the only check on Court's exercise of power is the self imposed discipline of judicial restraint. మనకు Judicial review అనేది ఒకటి ఉంది.

రాజ్యాంగ పరంగా ఒక చట్టం తయారయిందా లేదా, ప్రభుత్వం రాజ్యాంగపరంగా అనుసరిస్తుందా లేదా అనే సమీక్షలు ఉంటాయి. At the same time, మనం overstep కాకుండా మనల్ని మనం ఆపుకోవాల్సిన బాధ్యత కూడా మనపై ఉందని Justice K Jagannath Setti, Justice K.N.Singh, Justice Kuldeep Singh చెప్పారు. While doing so, the court must remain within its self-imposed limits. కోర్టు అనేది మనం పెట్టుకున్న పరిధి లోపల ఉండాలి, ఆ బాధ్యత మనకే ఉండాలి దాటి పోకూడదు. The court sits in judgment on the action of a coordinate branch of the Government. ఏదైతే మనతోపాటు ఉండే other branch of the government గురించి మాట్లాడుతున్నాం. While exercising power of judicial review of administrative action, the court is not an appellate authority. అంటే మనం తీసుకునేది కరెక్ట్ కాదా అనే దానికి it is not an appellate authority. రాజ్యాంగ పరంగా చూడాలి తప్ప, ఇంత close అంటే Tata cellular case చూడండి, Asif Hameed, Parisons Agrotech case చూడండి overstep కాకూడదు అనేది అందులో సారాంశం.

The Constitution does not permit the court to direct or advise the executive in matters of policy. రాజ్యాంగంలో ఎక్కడా పాలసీ మీద మనకు ఆదేశాలు ఇవ్వల్సిన బాధ్యత లేదని చెబుతుంది. Courts are not supposed to give directions. నీలి సూక్తులు చెప్పాల్సిన బాధ్యత మనది కాదు అంటున్నారు, and not to transgress into constitution limits of statute powers. వేరే వారి పరిధిలోకి మనం పోకూడదని, the Legislature is supreme in its own sphere under the constitution. ఏదైతే లెజిస్లేచర్ పరిధి ఉంటుందో ఆ పరిధిలో లెజిస్లేచర్ సుప్రీం. It is solely for the Legislature to consider as to when and in respect of what subject matter the laws are to be enacted. No directions in this regard can be issued. కోర్టు ఇక్కడ ఏమంటుందంటే మీరు పోయి ఈ విధంగా ఏర్పాటు చేసుకోండి, ఈ ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేకుండా ఒక బాడీని పెట్టండి ఆ బాడీ ద్వారా ఎంబీబీఎస్, బీడీఎస్ సీట్లు సెలెక్ట్ చేయటం కాదు,

ప్రభుత్వానికి తెలుసు వాళ్ళకు తెలిసిన చట్ట పరంగా వారేమంటున్నారంటే ఈ చట్టపరంగా ఒక కమిటీ లేదు కాబట్టి executive is very well within their limits. Another, land mark case. Common cause Vs. Union of India ఇందులో ఒకాయన ట్రాఫిక్ సరిగా లేదంటూ Public Interest Litigation (PIL) వేస్తారు. ట్రాఫిక్ కంట్రోల్ చేయడానికి ఒక విధానం రూపకల్పన చేయాలని Public Interest Litigation (PIL) వేస్తారు. Hon'ble Judges H.K.Sema, Justice Markandey Katju, ఇక్కడ మార్కుడేయ కట్టు గారి remarks, these are instances of judicial activism. మంచి చట్టం తీసుకు రమ్మని PIL వేస్తే జడ్జ్ గారు ఏమంటున్నారంటే ప్రభుత్వానికి తెలుసండీ. ట్రాఫిక్ కు సంబంధించి ఒక చట్టం ఉంది. మళ్ళా మరొక చట్టం చేసేదేమిటంటే these are instances of judicial activism that fly in the face of the doctrine of separation of powers. ఏదైతే సెఫరేషన్ ఆఫ్ పవర్స్.. సిద్ధాంతం ఉందో and the Courts of the country have sometimes clearly crossed the limits of the judicial function and have taken over functions which really belong either to the Legislature or to the Executive. చాలా చోట్ల కోర్టులన్నీ కూడా Legislature, Executive కు సంబంధించిన పాలనా విభాగాలకు సంబంధించిన పవర్స్ తీసుకున్న ఈ సంఘటనలు చూస్తున్నాం. ఇది రాజ్యాంగ విరుద్ధం. Moreover, it must be realized by the courts that they are not equipped with the skills, expertise or resources to discharge the functions. ఈ శక్తి సామర్థ్యాలు మన దగ్గర లేవు అని చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాడు. ఇవి చాలా స్పష్టంగా Legislature and Executiveకి ఉన్నాయని చెబుతూ ఉదాహరణకు Fundamental rights ప్రకారం పోతే, నా Fundamental right violate అయింది.. ఈ ఉదాహరణ కూడా ఎవరిస్తున్నారంటే Justice Markandey Katju garu.

అంటే దేశంలో ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వానికి ధరలను అదుపు చేయాల్సిన బాధ్యత ఉంది కాబట్టి Article-21 rights are violated కాబట్టి మీరు కంట్రోల్ చేయండి అంటే వీలు పడుతుందా, డైరెక్షన్ ఇచ్చినంత మాత్రాన వీలు పడుతుందా? ఈ రోజు మనం చూసినట్లైతే ఒక నెల, మూడు నెలల లోపల ఈ పనులు చేయండి, ఒక ఆరు నెలల లోపల ఈ పనులు చేయండి అంటే వీలు పడదు. ఇంత తక్కువ సమయంలో ఆ పనులను మనం అర్థం చేసుకునే శక్తి ఉందా రోడ్ అంటే ఏమి, డ్రైన్ అంటే ఏమి, రోడ్ వేసే క్రమంలో అనుసరించాల్సిన పద్ధతులేంటి తెలిసి ఉంటుందా? అదే విధంగా ఈ జడ్జ్ మెంట్ ఉంది. ఇవన్నీ మన శక్తి, సామర్థ్యాలకు మించిన పనులు, చేయలేమని చెబుతోంది. We should not encroach into other people's domain. If the Legislature or Executive are not functioning properly, it is for the people to correct. Very clearly they said. ఒక వేళ చట్టసభ సరిగా లేకున్నా ప్రజా ప్రతినిధులు సరిగా లేకున్నా ఎన్నికలు వచ్చినప్పుడు ప్రజలు చూసుకుంటారు. కానీ మనము ఎవరము వీటన్నింటినీ కరెక్ట్ చేయడానికి అని చెప్పారు. In our opinion, such an approach would not only disturb the delicate balance of powers between the three wings of the State, ఇటువంటి చర్యలు తీసుకుంటే delicate power balance disturb అవుతుంది. In our opinion, the Court should not assume such

awesome responsibility even on a limited scale. ఇంత గొప్ప బాధ్యతలు చిన్న స్థాయిలో కూడా మనం చేపట్టకూడదంటూ చివరిగా ఆ కేసును కొట్టి వేస్తారు.

నేను చెప్పినటువంటి కేసులన్నీ కూడా ల్యాండ్ మార్క్ కేసులు. గొప్పగొప్ప తీర్పులను చూసినట్లైతే ప్రభుత్వానికి కొన్ని బాధ్యతలు ఉంటాయి. కొంత అనుభవం ఉంటుంది, శాసనసభ్యులు వివిధ ప్రాంతాల నుండి ఎంపికయ్యి వస్తారు, కొంత మంది సభ్యులు మంత్రులుగా బాధ్యత వహిస్తుంటారు. శాసన సభా పక్ష నాయకుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉంటారు, ఇది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం. అదే విధంగా కేంద్రంలో పార్లమెంట్ సభ్యులు, మంత్రులు, ప్రధాన మంత్రి ఉంటారు. అది కేంద్ర ప్రభుత్వం. శాసన వ్యవస్థలు. ఈ వ్యవస్థలో కార్యనిర్వాహకవర్గం ఉంటుంది. అందులో అధికారులుంటారు, వారి అనుభవంకొద్దీ వారు పనిచేస్తుంటారు.

ఇంజనీరింగ్, బ్యాంకింగ్, అకౌంటింగ్ వంటి రంగాలున్నాయనుకుంటే వీటన్నింటిపై మనకు ఎంత సమాచారం ఉంటుంది? అందులో మనకున్న సమాచారం ఎంత అనేది చూసుకోవాలి. మనం లిమిటెడ్ గా రాజ్యాంగ పరంగా వ్యవహరిస్తున్నారా లేదా అన్నది మాత్రమే చూడాలి.

Directive principles. ఈ రోజు మనం గమనించినట్లైతే why this applies is, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రోజు తీసుకున్న నిర్ణయం ఏమంటే రాష్ట్రంలో పేదరికం ఉండకూడదు అసమానతలు తొలగిపోవాలి, సమానత్వం రావాలి. అసమానతలు ఉండకూడదు అనుకుంటున్నారు. ఆ రోజు మూడు మండలాలు, 50వేల ఎకరాలు అంటూ నిర్ణయం తీసుకోవడం కరెక్ట్ కాదు, అసవసరం. కానీ ఈ రోజు మూడు మండలాలు vs మొత్తం రాష్ట్రం రాష్ట్రాధినేతగా, ఒక పెద్దగా ఈ రోజు ఏమి నిర్ణయం తీసుకోవాలంటే జడ్జిమెంట్స్ అన్నీ చూసిన తరువాత మనం ఏ విధంగా ఆలోచన చేస్తున్నామో ఈ ఆలోచనే అందులో కూడా ఉండాలని మన భావన. కొంత మంది జడ్జిస్ చెప్పిన మాట Former Chief Justice, A.S.Anand said, Courts have to be careful to see that they do not overstep their limits because to them is assigned the sacred duty of guarding. రాజ్యాంగాన్ని protect చేయాల్సిన బాధ్యత ఎప్పుడైతే వారు sentinels of justice అంటారో దానిని కాపాడాల్సిన బాధ్యత ఉంది. Policy matters, fiscal, educational or otherwise, are thus best left to the judgment of the executive. ఏదైతే పాలసీ, విధాన నిర్ణయాలతో కూడిన పరిపాలన ఉంటుందో అది వదలిపెట్టండి, అది మన పని కాదని అంటారు. With a view to see that judicial activism does not become judicial adventurism, the courts must act with caution and proper restraint. Judicial activism పేరుతో మనం ఉత్సాహంగా పోతే delicate balance upset కాగలదు.

Public adulation must not sway the judges and personal aggrandizement must be eschewed. ఎవరైనా ప్రజలు సడన్ గా వచ్చి బ్రహ్మాండంగా తీర్పు ఇచ్చారు అంటే, అటువంటి పొగడ్తలకు దూరంగా ఉండాలి. There is a famous case, Props Vs. Dallas, it is an International land mark case. Justice Frankfurter says, all power is encroaching the

nature. అధికారం వచ్చినప్పుడు ఏదో ఒకటి చేసి ఇతరుల అధికారంలోకి వెళ్లడం మానవ లక్షణం. అందులో Judicial power is not immune to such human weakness. జ్యూడీషియరీలో పనిచేస్తున్న మనము కూడా మానవులమే అని గ్రహించాలి. ఎప్పుడూ మనం జాగ్రత్తగా ఉండాలి. It also must be on guard against encroaching beyond its proper bounds. మనల్ని మనం అదుపు చేసుకోవాలి తప్ప వేరే విధంగా వ్యవహరించాలంటే కష్టం అవుతుంది. Montesquieu is the founder of democracy. 17వ శతాబ్దంలోనే ఆయన మూడు వ్యవస్థలు ఏ విధంగా ఏర్పడాలో చెప్పారు. Dividing political authority into Legislative, Executive and Judicial, ఒకే వక్తి చేతిలోనికి ఈ వ్యవస్థల తాలుకు అధికారాలు వస్తే తానే ధృవీకరించుకుని, నిర్ణయం తీసుకుని తానే శిక్షించే స్థాయికి వస్తే ఇక అసలు ప్రజాస్వామ్యం ఎక్కడుంది అంటూ Montesquieu గారు చెప్పిన మాటలివి.

సా.5.00

మనం ఇంతవరకు చదివిన జడ్జిమెంట్లన్నింటిలో నీట్గా, ఏమి జరుగతుందనేది మనం చూసినట్లయితే, The very poor Vs the more fortunate. ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులు పార్థసారథిగారు కూడా చెప్పారు. కానీ ఇటువక్క చూస్తే ఈ రోజుకు కూడా మట్టి తినేవాళ్లు ఉన్నారు. So, it is very poor Vs the more fortunate. ఎంతోకొంత ఒక రకంగా బాగుండే వాళ్ల మీద పేదరికం అంటే, ఒక విధంగా survival Vs. compensation. ఇక్కడ చూస్తే compensation, అక్కడ చూస్తే అసలు బ్రతుకుతెరువు. ఈ రోజు ప్రభత్వం ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలనేది మన ఆలోచన. ప్యూర్లీ చట్ట పరంగా, రాజ్యాంగ పరంగా, ఫండ్మెంటల్ రైట్స్ తోపాటు, ఏదైతే మన రాజ్యాంగ రచయితలున్నారో, Directive Principles of State Policy తు.చ. తప్పకుండా పాటిస్తూ, very consciously తీసుకున్న వికేంద్రీకరణ నిర్ణయం మన ప్రభుత్వానిది, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిది అని, ఇన్ని వంద సంవత్సరాల చరిత్రను చూసి తీసుకున్న నిర్ణయం అని చెబుతూ..

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ రోజు కోర్టుకు వెళితే Judge becomes the Lord. అసెంబ్లీలో you are the Lord. Therefore, the case of the Legislature their respine.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

శ్రీ వై.ఎస్.జగన్మోహన్ రెడ్డి (SRI Y.S.JAGAN MOHAN REDDY): అధ్యక్షా, Case Laws, Judgments ఇంకా అనేక రకాల ఆర్గ్యుమెంట్స్ గురించి చాలా సుదీర్ఘంగా జరిగింది. ధర్మాన ప్రసాదరావు గారు మొదలుపెట్టి, పార్థసారథిగారు, ఆ తరువాత లాయర్ గా చెవిరెడ్డి భాస్కరరెడ్డిగారు కూడా తమ ప్రతిభను చూపిస్తూ, చివరగా ఆర్థిక శాఖా మంత్రి బుగ్గన రాజేంద్రనాథ్ గారు, అందరూ చాలా చక్కగా, రకరకాల సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంట్లను కోట్ చేస్తూ చెప్పారు. రాజ్యాంగం అన్నది ఏ రకంగా

నవంబరు 26, 1949, Constituent Assembly, Constitution of India ను అడాప్ట్ చేసి, came into effect from 26th January, 1950. అంటే, ఒక ఉద్దేశంతో Constituent Assembly, కానిస్టిట్యూషన్‌ను అడాప్ట్ చేసి జాతికి అంకితం చేసింది. ఆ కానిస్టిట్యూషన్‌లో ఎవరి పరిధి ఏంటి అనేది క్లియర్ కట్‌గా వివరించబడి ఉంది. Judiciary, Legislature and Executive ఈ మూడు కూడా మూడు స్తంభాలు. ఈ మూడు స్తంభాలు కూడా ఒకరి పరిధిలోకి మరొకరు one should not transgress into the others domain. అలా జరిగినప్పుడే వ్యవస్థలు అనేవి నడుస్తాయని ఇంతకుముందు మాట్లాడిన వక్తలందరూ చాలా చక్కగా, రకరకాల సుప్రీం కోర్టు జడ్జిమెంట్లను ఉటంకిస్తూ వివరించారు.

అధ్యక్షా, మీద్యారా ప్రజలందరికీ కొన్ని విషయాలు తెలియాలనే ఉద్దేశంతో ఈ ప్రస్తావన తీసుకొచ్చి సభలో డిబేట్ చేస్తున్నాము. Judiciary, Legislature and Executive should not transgress into the others domain. అంటే ఎవరి ఇంజినియ్యువాలిటీ వాళ్ల వాళ్ల పరిధిలోనే ఉంటేనే, ఏ వ్యవస్థలు అయినా నడుస్తాయి. అలా జరగకపోతే వ్యవస్థలన్నీ పూర్తిగా కుప్పకూలిపోతాయని చెప్పడం ఒక కారణం. అయితే, రెండవ కారణం, Courts cannot pre-empt and direct the Legislature not to make a particular policy or a law. Courts cannot presume. రాబోయే రోజుల్లో ఒక Law రాబోతుంది, ఆ Law వచ్చినందు వల్ల ఫలానా రాజధాని ఫలాన దగ్గర పెడతారు అని వాళ్లంతట వాళ్లే ఊహించుకుని, ఎందుకంటే as we speak today, there is no law. ఈ రోజు మూడు రాజధానుల బిల్లును కూడా వెనక్కి తీసుకున్న పరిస్థితిని మనం చూస్తున్నాము. When there is no Law in existence, why this judgement is given? మూడు రాజధానులకు సంబంధించి ఒక law చేస్తూ, ఆ law ను మనం ఉపసంహరించుకున్న తరువాత why did this judgement come? అంటే మూడు రాజధానులకు సంబంధించి భవిష్యత్తులో మళ్ళీ ఇంకా మెరుగైన law తీసుకొస్తాము, అలా రాకూడదని చెప్పి ముందుగానే తాను pre-empt చేస్తూ, Courts cannot direct the Legislature not to make a particular policy or a law.

అధ్యక్షా, మూడవది, ఈ రోజు మనం అసెంబ్లీలో కూర్చోని ఎందుకు డిబేట్ చేస్తున్నామంటే, to assert that policy making is the domain of the Legislature. To assert and to tell that this is the domain of the Legislature. చట్టాలు చేసే అధికారం, it is the domain of the Legislature.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

It is not the domain of the executive and it is not the domain of the judiciary, but it is the domain of the Legislature. ఇక్కడ ప్రజలకు మంచి Laws తీసుకొస్తే మళ్ళీ అదే ప్రభుత్వాన్ని ప్రజలు ఎన్నుకుంటారు. ఈ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన Laws ఒకవేళ ప్రజలకు నచ్చకపోతే 5 సంవత్సరాలకు ఒకసారి everybody in the Legislature, everybody in the Parliament are

subject to scrutiny. People will cast their vote. ఆ ప్రభుత్వ పాలన, వాళ్ల laws నచ్చకపోతే ప్రజలు వాళ్లను ఇంటికి పంపించేస్తారు. ఇంతకు ముందు ధర్మాన ప్రసాదరావుగారు చెప్పినట్లుగా గత ప్రభుత్వం చేసిన పాలసీలు, laws ప్రజలకు నచ్చలేదు కాబట్టే ఈ రోజు 175 అసెంబ్లీ స్థానాలకు గాను 151నీట్లు అంటే 86శాతం అసెంబ్లీ స్థానాలు మనకు ఇచ్చారు. గత ప్రభుత్వం చేసిన ఆ laws ను, పాలసీలను ప్రజలు వ్యతిరేకించారని చెప్పడానికి నిదర్శనమే ఇది.

(అధికార పార్టీ సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

This is the beauty of democracy. Every five years the Legislators be it అసెంబ్లీ సభ్యులు లేదా పార్లమెంటు సభ్యులు గాని, every five years, they are tested. ఐదు సంవత్సరాల తరవాత మళ్ళీ ప్రజల దగ్గరకి పోవాల్సిన పరిస్థితి. They will weigh them and they will give them whether they have passed or not అని మార్కులు ఇస్తారు. That is the beauty of democracy. So, courts should not get into this domain అని చెప్పడానికి రెండవది.

Simiraly, Courts should not prescribe imposible timelines. నెల రోజుల లోపు సువ్యు లక్ష కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి రోడ్లు, డ్రైయిన్లు, ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చేయాలి, ఆరు నెలల లోపు ఇంకో ఐదారు లక్షల కోట్లతో రాజధానిని కట్టేయాలి అని imposible timelines, imposible execution ను no courts can dictate. ఇది కరెక్ట్ కాదు అని చెప్పడానికే ఈ సభలో అందరం కలిసి చర్చిస్తున్నాము.

సా.5.10

నేను సుదీర్ఘంగా మాట్లాడదలచుకోలేదు అధ్యక్షా, ఎందుకంటే చాలా సేపటి నుంచి చాలా మంది వక్తలు, చాలా బాగా కూడా మాట్లాడారు, వాళ్ళందరినీ అభినందిస్తున్నాను. నేను మళ్ళీ అదే రిపీట్ చెయ్యకుండా I will just go crisply to what needs to be spoken అధ్యక్షా. ఈ గౌరవ సభ ద్వారా, ప్రజా ప్రతినిధులందరి ముందు బాధ్యతగా కొన్ని విషయాలు ఉంచదలిచాను. మొదటిసారి తెలంగాణా ఉద్యమమన్నది అభివృద్ధి లేకపోవడం వల్ల వస్తే, రెండవసారి ఉద్యమం రాష్ట్ర విభజనకు దారి తీసింది. ఇది మనందరికీ కూడా తెలిసిన ఉద్యమమే. అభివృద్ధి అంతా కూడా ఒకేచోట కేంద్రీకృతం కావడం వల్ల వచ్చిందని 2010లో జస్టిస్ శ్రీ కృష్ణ కమిషన్ చెప్పిన విషయం అధ్యక్షా. అలాగే, వికేంద్రీకరణతోనే ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని ప్రాంతాలకు కూడా న్యాయం జరుగుతుందని రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టం ప్రకారం ఏర్పాటైన శివరామకృష్ణన్ కమిటీ చెప్పిన విషయాన్ని కూడా మనమందరం పరిగణలోకి తీసుకోవాలి. మూడు రాజధానుల బిల్లును ప్రవేశపెడుతున్న సందర్భంలో, గతంలో ఇదే సభలో ఇవన్నీ అందరి ముందు ప్రస్తావించడం జరిగింది. మూడు రాజధానుల బిల్లు ప్రవేశపెట్టిన సందర్భంలో మన ప్రభుత్వం ఏదైతే చెప్పిందో, ఆ మాటకు నేటికీ కట్టుబడి ఉందని, మరొక్కసారి ఈ సభ ద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. రాష్ట్ర రాజధాని, సిఆర్డిఏ చట్టానికి సంబంధించి ఇటీవల హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు నేపథ్యంలో, కొన్ని విషయాలు మాట్లాడాల్సి వస్తోంది. ఈ తీర్పును గమనిస్తే, అటు రాజ్యాంగపరంగానే కాకుండా, ఇటు

రాష్ట్ర శాసనసభకు ఉన్న అధికారాలను కూడా ప్రశ్నించే విధంగా ఉంది. ప్రజాస్వామ్యంలో లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ ఈ మూడు కూడా మూల స్తంభాలు అని ఇంతకు ముందే నేను చెప్పాను. ఈ మూడు కూడా వాటి వాటి పరిధిలోని అధికారాలకు లోబడి, మరొక వ్యవస్థలో జోక్యం చేసుకోకుండా, మరో వ్యవస్థ మీద పెత్తనం చేయకుండా పనిచేయాల్సి ఉంటుంది అధ్యక్షా. దీన్ని రాజ్యాంగంలో స్పష్టంగా నిర్దేశించారు కూడా. అయితే, ఇటీవల రాష్ట్ర హైకోర్టు తమ పరిధిని దాటినట్లుగా మన అందరికీ అనిపించింది కాబట్టే, ఈ రోజు చట్ట సభలో అందరం కూర్చుని చర్చించుకోవాల్సిన పరిస్థితి వచ్చింది. రాజధాని ఎక్కడ ఉండాలి అనే నిర్ణయంతోపాటు, పరిపాలనా వికేంద్రీకరణపై రాష్ట్ర శాసన సభకు ఎలాంటి అధికారమూ లేదు అంటూ హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. 2014 నాటి రాష్ట్ర పునర్విభజన చట్టం ప్రకారం, ఆ నిర్ణయాధికారాన్ని కేంద్రం పరిధిలోనే ఉంటాయి తప్ప, ఈ విషయంలో రాష్ట్ర శాసనసభకు ఏ అధికారమూ లేదని రాష్ట్ర హైకోర్టు పేర్కొంది. ఆ మేరకు, రాష్ట్ర రాజధానితో పాటు, పరిపాలనా వికేంద్రీకరణపై కేంద్రం నుంచి అనుమతి తీసుకోవడం తప్ప, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయగలిగింది ఏమీ లేదు అని కూడా చెప్పింది అధ్యక్షా. వాళ్ళు ఏమి చెప్పారు అని జడ్జిమెంట్‌ని గమనిస్తే, conclusion part చూస్తే అందులో we also hold that the Legislature has no Legislative competence to pass any resolution or law for change of capital or bifurcating or trifurcating the capital city అని చెప్పడం జరిగింది. హైకోర్టు తీర్పు, దేశ సమాఖ్య స్ఫూర్తికి, శాసన సభ అధికారాలకు పూర్తి విరుద్ధంగా ఉంది. రాష్ట్ర శాసనసభ అధికారాలను హరించేలా ఈ తీర్పు ఉంది. నిజానికి రాజ్యాంగం ప్రకారం చూసినా, ఈ నిర్ణయంలో పాత్ర ఉండదు. కేంద్రం తన పాత్ర ఉంటుందని, అది తన అధికారమని కేంద్రం ఎప్పుడూ కూడా చెప్పలేదు. ఏ కోర్టులోనూ, కేంద్రం ఈ విధంగా వాదించనూ లేదు. ఇది సంపూర్ణంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారమేనంటూ ఆర్టికల్-3ని quote చేస్తూ, ఈ విషయాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వమే హైకోర్టుకు కూడా నివేదించింది అధ్యక్షా.

(అధికార పక్ష శాసన సభ్యులు బల్లలు చరిచారు).

This is an Affidavit filed by the Central Government in the Court. ఆ పాఠాగ్రాఫ్ గమక మీరు చదివితే it is respectfully submitted that Andhra Pradesh Decentralization and Inclusive Development of all Regions Act, 2020 was introduced and passed by the State Legislature of Andhra Pradesh. While framing the Act, the State Government has not consulted the Central Government. The Subject matter purely concerns the State Government and the Central Government has no part therein. Further, the Capital city of a State is decided by the respective State Government. The Central Government has no role in it. ఈ మేరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం అఫిడవిట్ కూడా ఫైల్ చేసింది అధ్యక్షా. అఫిడవిట్ ఫైల్ చేయడమే కాకుండా, ఈ మధ్య రాష్ట్ర రాజధాని విషయంలో పార్లమెంటులో ఒక ప్రశ్నకు సమాధానంగా రాత పూర్వకంగా ఇవ్వడం జరిగింది అధ్యక్షా. ఆ ప్రశ్న, సమాధానం చూస్తే, this is unstarred question No.1480. answered on 11th February, 2020. అంటే రీసెంట్‌గా ఆన్సర్ కూడా ఇచ్చింది. ఇది అడిగింది కూడా, కేజినేని నాని, తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యుడే అడిగాడు. ఏమని అడిగాడంటే, whether there is any specific procedure for selection of Capital city of a

State అని question and if so the details thereof? The details of the manner in which Jharkhand, Chhattisgarh and Uttarakhand choose their capital cities, whether the Government can play a role in such selection and if so, the details thereof? అని అడిగితే, రాత పూర్వకంగా ఇచ్చిన సమాధానం, capital city of a State is decided by the respective State Government, Central Government has no role in it అని ఏకంగా పార్లమెంటునే సాక్షిగా చేస్తూ, పార్లమెంటులోనే crystal clear గా clarity ఇస్తూ, ఈ మాదిరిగా చెప్పడం జరిగింది అధ్యక్షా.

సా.5.20

అధ్యక్షా, ఇదొక్కటే కాదు. ఇంకొక అడిషనల్ అఫిడవిట్ కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం హైకోర్టుకు ఇచ్చింది. అందులో ఏముందో ఒకసారి చూడండి. Under Article 3 of the Constitution of India, there is a provision only for creation of new States and other related matters. No provision in respect of capital is laid down in Article 3 of the Constitution of India. The capital City of the erstwhile Andhra Pradesh was situated in Telangana region and as such, it was made the Capital of Telangana అని చెబుతూ, దాంట్లో ఇంకొకటి కూడా అన్నారు. “హైకోర్టు ఎక్కడ ఉంటే అక్కడే క్యాపిటల్” అన్న వాదనను కూడా కొట్టి పారేశారు. ఆ విషయం కూడా దాంట్లో మెన్షన్ చేశారు.

January, 2019 which is the principal seat of such High Court at Amaravati in the State of Andhra Pradesh and the High Court of judiciary at Hyderabad. వాళ్లు మెన్షన్ చేసిందేమంటే “హైకోర్టు ఎక్కడ ఉంటే అక్కడే క్యాపిటల్ ఉండాలన్న” వాదనను కూడా పూర్తిగా కొట్టేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చిన అఫిడవిట్లో క్లియర్ కట్గా తెలుస్తోంది.

కేంద్ర ప్రభుత్వం హైకోర్టుకు ఫైల్ చేసిన అడిషనల్ అఫిడవిట్లో చాలాసార్లు చెప్పింది. Notification of precedence order regarding Constitution of a separate High Court for Andhra Pradesh with principal seat at Amaravati by the Central Government cannot be constitute as a Central Government decision to declare Amaravati as the capital of Andhra Pradesh as the principal seat of High Court need not necessarily be in the capital city of the State. క్యాపిటల్లో హైకోర్టు ఉంది కాబట్టి అక్కడే క్యాపిటల్ ఉండాలని చట్టంలో ఏమీ లేదని క్లియర్ కట్గా వాళ్లంతకు వాళ్లే మరో అఫిడవిట్ కూడా వేశారు. Need not necessarily be in the capital city of the State. “High Court need not be” అని కూడా రాశారు.

ఈ వివాదాలతో సంబంధం లేకుండా, పరిపాలన వికేంద్రీకరణలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎలాంటి అధికారం కూడా లేదని తన తీర్పులో పేర్కొంది. ఇక్కడే ఆశ్చర్యకరమైన మాటలు మాట్లాడవలసిన పరిస్థితి వస్తోంది. ఒకవైపు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి క్యాపిటల్ డిస్టెండ్ చేసే అధికారం లేదని హైకోర్టు చెబుతోంది. మరోవైపు అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారం, మా అధికారం కాదని క్లియర్గా రాతపూర్వకంగా అఫిడవిట్లతో సహా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తోంది. ఏకంగా పార్లమెంటునే సాక్షిగా చేస్తూ చెబుతోంది. ఇంత

క్లియర్ కట్గా ఈ అధికారం మీది అని కేంద్ర ప్రభుత్వం డైరెక్టుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు ఇస్తున్నప్పుడు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఆ అధికారం ఉందని క్లియర్ కట్గా చెబుతున్నప్పుడు, ఆ అధికారం లేదు అని అనడం ఎంతవరకు సమంజసమని ఆలోచన చేయమని ఈ సభ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను. మేము హైకోర్టును, దాని అధికారాలను అగౌరవ పరచడానికి ఈ సభను నిర్వహించడం లేదు. In fact, we have great respect for the High Court of Andhra Pradesh.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

అయితే ఇదే సందర్భంలో రాష్ట్ర అసెంబ్లీకి ఉన్న గౌరవాన్ని, అధికారాలను కూడా కాపాడుకోవలసిన బాధ్యత లెజిస్లేచర్పై ఉందన్నది కూడా వాస్తవం.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

కారణమేమంటే, ఇది మనతో ఆగిపోయేది కాదు. This is something what, this Legislature has been in existence for the past so many decades. స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పటి నుంచి ఇప్పటిదాకా మనం చూస్తూనే ఉన్నాం. లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ మూడు పిల్లర్స్ గా నడుస్తోంది. ఎవరో ఫేవర్ చేస్తే ఇక్కడికి మనం రాలేదు. ప్రజలందరూ ఓటు ద్వారా ఫలానా ప్రభుత్వం మాకు కావాలి అని ఎన్నుకుంటే శాసనసభ్యులుగా ఇక్కడకు వచ్చాము. ఇది లెజిస్లేచర్.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు).

ఈరోజు గౌరవాన్ని, అధికారాలను మనం కాపాడుకోలేకపోతే, మనం ప్రశ్నించకపోతే ఆ తరవాత లెజిస్లేచర్ అన్నదానికి అర్థమే లేకుండా పోయే పరిస్థితి వస్తుంది. ఆ తరవాత నష్టం ఎవరు చేస్తారు అన్నదానికి, జుడిషియరీ నష్టం చేస్తుందా? లెజిస్లేచర్ నష్టం చేస్తుందా అన్నది ప్రశ్నార్థకం? ఈ రోజు చర్చ జరగకపోతే ఎప్పటికీ కూడా చరిత్రలో మిగిలిపోతుంది. లెజిస్లేచర్, ఎగ్జిక్యూటివ్, జుడిషియరీ, ఏ వ్యవస్థ అయినా తన పరిధి దాటకుండా ఇతర వ్యవస్థలను గౌరవిస్తూ, తన అధికారాలకు లోబడి పనిచేయాలి. అందుకనే రాజ్యాంగంలో క్రిస్టల్ క్లియర్ గా రాసిన సందర్భాలను గుర్తు చేస్తున్నాను. రాజధాని వికేంద్రీకరణ విషయంలో గౌరవ చట్ట సభకు, అందుకు సంబంధించిన తీర్మానం కూడా చేసే అధికారం లేదని చెప్పారు. గౌరవ న్యాయస్థానం తన పరిధి దాటి కీలకమైన శాసన వ్యవహారాల్లోకి ప్రవేశించడం అవాంఛనీయమైన సంఘర్షణ అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. This is unwanted, uncalled force. అదే విధంగా హైకోర్టు జడ్జిమెంట్ లో, రాజధానితోపాటు ఈ ప్రాంతంలో ఒక నెల లోపు రోడ్లు, డ్రైనేజీలు, కరెంటు ఇటువంటివి పూర్తి చేయాలి. ఆరునెలల్లో మిగతా నిర్మాణాలన్నీ పూర్తి చేయాలని ఆదేశాలు ఇచ్చింది. ఇది ఏమాత్రమైనా సాధ్యపడుతుందా అని ఒకసారి గమనించమని అడుగుతున్నాను. The State and APCRDA are directed to complete the process of development and infrastructure in the Amaravati capital region. Providing basic amenities like Roads, drinking water, drainage, electricity in terms of section 58 of

APCRDA Act, read with rule 12(6) of land pooling, 2016 within one month from the date of this order. The State is directed to construct and develop Amaravati capital city and capital region within six months time as agreed in the terms and conditions of development agreement and etc., ఇక్కడ కొన్ని ప్రశ్నలు అడగదలుచుకున్నాను. ఈవిధంగా ఆచరణకు సాధ్యం కాని ఆదేశాలు జారీ చేయరాదని గౌరవ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఉందని, హైకోర్టు తీర్పు పూర్తి భిన్నంగా ఉందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

సా.5.30

ఎందుకంటే సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది. ఆచరణకు సాధ్యం కాని విధంగా తీర్పులు ఉండకూడదు అని హైకోర్టుకు గతంలో ఆదేశాలు కూడా ఇచ్చింది. అయినా కూడా ఈ తీర్పు వచ్చింది. రాజధాని నగరంతోపాటు ఈ ప్రాంతంలో చూపిన మాస్టర్ ప్లాన్ కేవలం కాగితాలపైనే గ్రాఫిక్స్ రూపకంలో ఉన్నాయి. మాస్టర్ ప్లాన్ అప్పటి ప్రభుత్వం 2016, ఫిబ్రవరిలో నోటిఫై చెయ్యడం జరిగింది. సిఆర్డిఏ చట్టం ప్రకారం ఆ ప్రణాళిక కాలపరిమితి ఇరవై సంవత్సరాలు కాగా ప్రతి ఐదు సంవత్సరాలకొకసారి దానిని సమీక్షించాల్సి ఉందని కూడా రాశారు. ఇరవై ఏళ్లలో కూడా సాధ్యం కాదు అనేది అందరికీ తెలిసిన విషయమే. కాబట్టి ప్రతి ఐదు సంవత్సరాల కొకసారి దానిని సమీక్షించాలని కూడా రాయడం జరిగింది. ఇప్పటికి ఆరు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. ఈ మాస్టర్ ప్లాన్ ఆరు సంవత్సరాల క్రితం రూపొందించింది. ఇప్పటిదాకా కేవలం గ్రాఫిక్స్ కే పరిమితమై పూర్తిగా పేపర్ పైననే ఉన్న ఈ మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకారం కేవలం basic infrastructure, I am not talking about building here, I am not talking about other things like roads, drainage, water, electricity. ఇటువంటి మౌలిక సదుపాయాలు కూడా లేని ఈ ప్రాంతంలో ఈ మౌలిక సదుపాయాల కోసమే 54000 ఎకరాలు X రూ.2 కోట్లు కింద రూ.1,09,000 కోట్లు ఇటువంటి మౌలిక సదుపాయాలు ఏర్పాటు చెయ్యడం కోసం వాళ్లు వేసిన అంచనా మాత్రమే. ఇప్పటికి ఆరు సంవత్సరాలు అయిపోయింది. అది గణనీయంగా ఇప్పటికే పెరిగి ఉంటుంది. అదే విధంగా పెరుగుతున్న ధరలను తీసుకుంటే ఈ రాజధాని నిర్మాణం కోసం కనీసం నలభై సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఎందుకు నలభై సంవత్సరాలు పడుతుందని నేను చెబుతున్నానంటే మీకు బుద్ధి పుట్టిన రాజధాని ఏదైనా తీసుకోండి. హైదరాబాద్ నుంచి మొదలుపెట్టి మీ ఇష్టం వచ్చిన రాజధాని తీసుకోండి. They are what they are only after centuries of hard work, not even decades, centuries of hard work. ఈరోజు హైదరాబాద్ పోయిందని ఎందుకు ఇంతగా బాధపడుతున్నామంటే కొన్ని decades we were part of the growth story. Now it is no longer our story. ఎందుకు ఈ మాట చెబుతున్నానంటే 2016 లో ఈ పెద్దమనిషి చంద్రబాబునాయుడు గారు దీనికి ఇన్వెస్ట్ చేసి 2016 నుంచి 2019 వరకు తన ప్రభుత్వమే నడిచింది. తానే ఇన్వెస్ట్ చేశాడు. ఆ మూడు సంవత్సరాలలో ఆయన రూ.5000 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. అసలు ఏ ప్రభుత్వానికైనా అంతకన్నా ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టాలి అంటే అది సాధ్యమయ్యే పని

కాదు. ఎందుకంటే this is only 0.00001 percent of the state. 99.9999 percent the rest of the state. అక్కడ అభివృద్ధి, సంక్షేమం, పనులు కూడా చూసుకుంటూ దీనిమీద ఏ ప్రభుత్వానికైనా కూడా ఏ మేరకు ఖర్చు పెట్టడానికి సాధ్యపడుతుంది అన్నది ఆలోచన చెయ్యాల్సిన అవసరం. ఎందుకంటే ఈ నిర్ణయాలన్నీ కూడా నాకు నిజంగా ఈ ప్రాంతం మీద ప్రేమ ఉంది కాబట్టి నా ఇల్లు కూడా ఇక్కడే కట్టుకున్నాను.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

చంద్రబాబునాయుడు ఇక్కడ ఇల్లు కట్టుకోలేదు. జగన్మోహన్ రెడ్డి ఇక్కడ ఇల్లు కట్టుకున్నారు. నాకు ఈ ప్రాంతం మీద ప్రేమ ఉంది కాబట్టి Legislature will continue in this village అని అదేపనిగా చెబుతున్నాను.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఈ ప్రాంతం మీద నాకు ప్రేమ ఉండకపోతే లెజిస్లేచర్ ఇక్కడ ఉండాలి అని నేను ఎందుకు తాపత్రయపడతాను. కానీ ఒక్కటి ఆలోచన చెయ్యాల్సింది ఏమిటంటే మనం ఈరోజు రూ.1,09,000కోట్లు అంటే 54000ఎకరాలు X రూ.2కోట్లు అని వీళ్లే లెక్కలు కట్టారు. ఇది మనం వేసిన లెక్కలు కాదు. వీళ్లు వేసిన లెక్కల ప్రకారమే మౌలిక సదుపాయాల కోసం రూ.1,09,000కోట్లు రోడ్లు, డ్రైనేజీ, కరెంటు కోసం అవుతుంది అని అంటే ఇది కట్టడానికి కనీసం నలభై సంవత్సరాలు పడుతుంది అని అనుకుంటే ఈయన డిబేట్ కోసమే అన్ని సంవత్సరాలు చెబుతున్నారు అని అనుకుని ఇరవై సంవత్సరాలు తీసుకున్నా కూడా ఈ రూ.1,09,000కోట్లు నలభై సంవత్సరాల్లో, ఇరవై సంవత్సరాల్లో అయ్యే సరికి ఎన్ని లక్షల కోట్లు అవుతుంది. It will become Rs.15 lakh crores to Rs.20 lakh crores. కేవలం మౌలిక సదుపాయాలు ఏర్పాటు చెయ్యడం కోసమే the value of Rs.1lakh crore today thirty years down the line inflation అన్నీ పరిగణలోకి తీసుకుంటే రేట్లు పెరుగుతూ పోతే you will end up actually spending Rs.15 lakh crores to Rs.20 lakh crores. We will be requiring Rs.15 lakh crores to Rs.20 lakh crores to develop these basic infrastructure facilities here. ఇది సాధ్యమేనా అని ఒక్కసారి ఆలోచన చెయ్యాలి అందరం కూడా. ఇక్కడ కూర్చోని ఎమోషనల్ డెసిషన్స్ తీసుకోవడం కాదు. ఓట్ల కోసం ఊహాజనితమైన గ్రాఫిక్స్ చూపించి మనం భావోద్వేగాలను రెచ్చగొట్టే కార్యక్రమం చెయ్యడం వల్ల పాలిటీషియన్ అనే వ్యక్తి లీడర్ కాలేడు. ఒక పాలిటీషియన్ లీడర్ కావాలంటే he should have the vision and he should have the vision to explain to the people what it takes.

(అధికారపక్షసభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

నిజంగా నాకు సాధ్యపడేది అయితే ఎందుకు చెయ్యను? కానీ సాధ్యమయ్యే పరిస్థితి ఉందా? ఇంకొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయం. ఈ మనిషికి ఈ ప్రాంతం మీద నిజంగా ప్రేమ లేదు. ఈ పెద్దమనిషికి నిజంగా ఈ ప్రాంతం మీద ప్రేమ ఉంటే రాజధాని కనీసం విజయవాడలో వచ్చేది. లేదా గుంటూరులో పెట్టేవారు.

విజయవాడలోనో గుంటూరులోనో పెట్టి ఉంటే ఒక 500 ఎకరాలలో, 1000 ఎకరాలలో కట్టాల్సినవి అన్నీ కట్టేస్తే రాజధాని దానంతట అదే పెరిగేది. అక్కడ ఆల్రెడీ రోడ్లు, డ్రైనేజీ, కరెంట్ ఉన్నాయి. నువ్వు ఏం చెయ్యాల్సిన పనిలేదు. కానీ అటు గుంటూరు కాదు, ఇటు విజయవాడ కాదు. విజయవాడకు ఒక 40 కి.మీలు, గుంటూరుకు ఒక 40 కి.మీల దూరంలో 54 ఎకరాలలో తాను, తన బినామీల పేరుతో భూములు ముందుగానే కొనుక్కుని అక్కడే రాజధాని అని అంటారు. ఇప్పుడు అక్కడ మౌలిక సదుపాయాలు రోడ్లు, డ్రైనేజీలు, కరెంటు ఇటువంటివి ఇవ్వడానికే 54000 ఎకరాలు X రూ.2 కోట్లు అని వాళ్లే లెక్కలు కట్టారు. రూ.1,09,000 కోట్లతో ఇది సాధ్యమయ్యేదేనా? ఇటువంటి పరిస్థితి ఉన్నా కూడా ఈ రకమైన జడ్జ్ మెంట్లు. అసాధ్యమని తెలిసి సాధ్యం కాలేని విధంగా ఈ రకమైన జడ్జ్ మెంట్లు ఇస్తున్నప్పుడు గమనించడానికి ఈరోజు ఈ సభలో మనందరం కలిశాం. దాదాపుగా ఈ 29 గ్రామాల గురించి, 54000 ఎకరాల గురించి, 54000 ఎకరాలు X రూ.2 కోట్లు అంటే రూ.1,09,000 కోట్ల గురించి మౌలిక సదుపాయాలు, రోడ్లు, డ్రైనేజీలు, కరెంట్ గురించి ఏదైతే మాట్లాడుతున్నామో ఒకసారి ఆలోచన చెయ్యమని అడుగుతున్నాను. ఈ 54000 ఎకరాలు అన్నది రాష్ట్రం మొత్తంలో ఎంత శాతం అనేది. మిగిలిన రాష్ట్రం 99.9999 శాతం ఉంది. ఆ రాష్ట్రమంతా కూడా సంక్షేమం వైపు, అభివృద్ధి వైపు చూస్తోంది. వాటికి కూడా డబ్బులు ఖర్చు పెట్టాల్సిన అవసరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బాధ్యత అన్నది మర్చిపోకూడదు అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉన్న అజెండా ఈ ఒక్క ప్రాంతమే రాజధాని అని నామకరణం చేసి డబ్బులు ఖర్చు పెట్టడం కాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ప్రజల పట్ల బాధ్యత ఉంది. ఆ బాధ్యత కూడా నెరవేర్చాలన్నది మర్చిపోకూడదు అని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. సాధ్యం కానివి సాధ్యం చెయ్యాలని ఏ వ్యవస్థలు కాని, న్యాయస్థానాలు కాని నిర్దేశించలేవు. అందుకనే వీటన్నింటి పైనా కూడా న్యాయ సలహా తీసుకుంటున్నాం. రాజ్యాంగం ప్రకారం ప్రత్యామ్నాయ మార్గాల గురించి కూడా ఆలోచిస్తున్నాం.

సా.5.40

అధ్యక్షా, చివరిగా రాష్ట్ర ప్రజలందరికీ ఒకటే హామీ ఇస్తున్నాను. అన్ని ప్రాంతాలూ అభివృద్ధి చెందేలా పరిపాలన, అభివృద్ధి వికేంద్రీకరణ ప్రక్రియను ఒక కొలిక్కి తీసుకుని రావడంతోబాటు రాజధాని ప్రాంతంలో భూములు ఇచ్చిన రైతుల ప్రయోజనాలను కాపాడతాం. వారికి కూడా అండగా నిలుస్తాం. వికేంద్రీకరణ విషయంలో మాత్రం వెనకడుగు వేయం.

(అధికార పక్ష సభ్యులు జై జగన్ అంటూ నినాదాలు చేశారు)

అధ్యక్షా, వికేంద్రీకరణకు అర్థం అన్ని ప్రాంతాల అభివృద్ధి కాబట్టి, అందరి ఆత్మగౌరవం అందులో ఉంది కాబట్టి, అడ్డంకులు ఎదురైనా అదే సరైన మార్గం కాబట్టి, అందరికీ మంచి చేసేందుకు మన ప్రభుత్వం ఉంది కాబట్టి, ఈ చట్ట సభకు ఈ విషయంలో సర్వాధికారాలతోబాటు రాబోయే తరాల గురించి ఆలోచించాల్సిన బాధ్యత కూడా ఉంది కాబట్టి, వికేంద్రీకరణ బాటలో సాగడం మినహా మరో మార్గం లేదని సవినయంగా తెలియచేస్తూ న్యాయ వ్యవస్థ మీద తిరుగు లేని అచంచలమైన విశ్వాసాన్ని

మరొక్కసారి ప్రకటిస్తూ, decentralization is our policy and decision on the capitals is our right and responsibility అని మరొక్కసారి తెలియచేస్తూ దేవుడి దయ, ప్రజలందరి చల్లని దీవెనలు మన అందరి ప్రభుత్వానికి కలకాలం ఉండాలని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ (MR.SPEAKER): నేను గౌరవ సభా నాయకుడి, గౌరవ సభ అనుమతి కోరుతూ ఎందుకంటే జడ్జిమెంట్ replicates our House కాబట్టి ఈ శాసన సభాపతిగా కొన్ని విషయాలు చెబుతాను. నేను చాలా ప్రీపేర్ అయ్యాను. ముఖ్యమంత్రి గారు, ఆర్థిక శాఖా మంత్రి గారు మిగిలిన వక్తలందరూ చెప్పారు. నేను ఏమేమి మాట్లాడాలనుకున్నానో వాటిని పూర్తిగా నాకు సంతృప్తికరమైన పార్టీసిపేషన్, అద్భుతమైన పార్టీసిపేషన్ చేశారు. ఇదంతా ఎందుకు వచ్చింది? సుమారు నాలుగు గంటల కాలం చర్చించాల్సిన పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందన్నటు వంటిది చూస్తే నాకు తల్లీ, కొడుకు కథ గుర్తుకు వస్తున్నది. పాపం తల్లి దగ్గరకు ఆమె బిడ్డ ఏడ్చుకుంటూ వచ్చాడట. ఎందుకురా నాయనా ఏడుస్తున్నావు అని ఆమె అడిగిందట. నాకు చీమ కుట్టేసింది అన్నాడట. చీమా, చీమా ఎందుకు కుట్టావు అని అడిగితే నా బంగారు పుట్టలో చేయిపెడితే నేను కుట్టనా అన్నదట. నాకు ఆ కథ గుర్తుకు వస్తున్నది. ఎవరి బాధ్యతలు, ఎవరి హక్కులను వారు పరిరక్షించుకోవాలి. ఈ మూడు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి కలిగినటువంటి సంస్థలని రాజ్యాంగం నిర్దేశించింది. ఆ మహానుభావుడు డా.అంబేద్కర్ గారు అందమైన రాజ్యాంగాన్ని మనకు ఇచ్చారు.

(అధికార పక్ష సభ్యులు హర్షం వ్యక్తం చేశారు)

ఆ రాజ్యాంగాన్ని మనం గౌరవించుకోవాలి, పదిలపరచుకోవాలి అంటే ఎలా? ఆయన ఇచ్చిన డైరెక్షన్ ఏమిటి? అందులో పొందుపరచిన అంశాలు ఏమిటి? ఒక వ్యవస్థపై ఇంకొక వ్యవస్థ ఓవర్ల్యాప్ కాకూడదు. ఎవరి విధులని, ఎవరి బాధ్యతలని వాళ్లు చేసుకుంటూ పోవాలని ఇంకొకరు ఆ సన్నని రేఖను అధిగమించకుండా ఎవరి మనోభావాలను వారు గుర్తించుకుంటూ, గౌరవించుకుంటూ పరస్పర సహాయ, సహకారాలతో ఈ వ్యవస్థలను నడిపించినప్పుడే 70 సంవత్సరాలు కాదు, సూర్య, చంద్రాదులు ఉన్నంత వరకూ అంబేద్కర్ గారు రాసిన ఈ ఫెడరల్ స్ఫూర్తి, రాజ్యాంగ స్ఫూర్తి కంటిన్యూయన్స్ గా ఉంటుంది. అలా కానప్పుడు నా చెప్పినట్లే ఇంకొకరు కాలు పెట్టి నడుస్తానంటే ఎట్లా? ఆ నడకకు రీవి రాదు. ఎక్కడో ఒకచోట బోల్తా పడతారు. కాబట్టి ఈరోజు అలాంటి పరిస్థితులు ఇక్కడ ఉత్పన్నమైనందుకు చాలా బాధపడుతున్నాను. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇప్పటికైనా గానీ విషయం ఏమిటన్నది చాలా స్పష్టంగా మన సభ ద్వారా, మన అభిప్రాయాలు, మన ఫీలింగ్స్ వారికి చెప్పాం. సర్వసత్తాక గణతంత్ర, ప్రజాస్వామిక సార్వభౌమ, ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా ప్రజలు ఎన్నుకున్న ప్రజల సభ ఇది. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా ఈ సార్వభౌమాధికారాన్ని, శాసనసభను ఈనాడు కించపరచే పరిస్థితి వస్తే దానిని తాకట్టు పెట్టడానికి తల ఒంచడానికి ఈ శాసనసభ సిద్ధంగా ఉండదు, అందుకు అవకాశం లేదని శాసన సభాపతిగా ఒకసారి వారికి తెలియచేస్తున్నాను.

(అధికార పక్ష సభ్యుల హర్షధ్వనాలు)

ఇవాళ శాసనసభలో ఈ చర్చ ద్వారా మూడు వ్యవస్థల్లో ఏ వ్యవస్థ ప్రయోజనాలు వారు కాపాడుకుంటూ వెళితే బాగుంటుందనేది నా ఆలోచన. రాజ్యాంగ స్ఫూర్తిని మనం గౌరవించుకుంటూ వెళ్లాల్సిన అవసరముంది. అలా వెళ్లిన నాడే మన పట్ల గౌరవం ఉంటుంది. ఇవాళ గౌరవ శాసనసభ్యులని నేను అడుగుతున్నాను. ఇవాళ కోర్టు జడ్జిమెంటుతో అసలు శాసనసభ ఎందుకుంది అని ప్రజలు చర్చిస్తున్నారు. అసలు శాసనసభ అధికారాలేమిటి, అసలు శాసనసభ తాలూకు సార్వభౌమత్వం ఏమిటి అని అడిగే పరిస్థితి ఈనాడు వచ్చింది కాబట్టి మనం దానిని ప్రజలకు తెలియచేయడం కోసం కచ్చితంగా ఎవరి అధికారాలు ఏమిటనేది ఒకసారి విస్తృత స్థాయిలో చర్చ జరగాలనే ఆలోచనతోనే ఈనాడు శాసనసభలో ఈ చర్చ జరిగింది. చాలా క్రిస్టల్ క్లియర్ గా ఎవరి బాధ్యతలు, ఎవరి అధికారాలు ఏమిటనేది ఈ సభ ద్వారా ప్రజలకు తెలిసింది. ఇంకా తెలియాల్సిన వాళ్లు కూడా తెలుసుకోవలసిన అవసరముందని నేను తెలియచేస్తున్నాను.

నేను ఒకటే చెబుతున్నాను. There should be harmony and mutual respect among all three Constitutional organs. There should not be any encroachment into others domain. Legislature, Executive and Judiciary must confine to their domain and should not cross the thin line of separation of powers. That is the spirit of the Constitution. డాక్టర్ అంబేడ్కర్ గారు చెప్పింది కూడా ఇదే. కాబట్టి ఈ కానిస్టిట్యూషనల్ స్ఫిరిట్ ని మనం కంటిన్యూ చేద్దామని తెలియచేస్తున్నాను. అదే సమయంలో మనకున్న మన విస్తృత అధికారాలను, సార్వభౌమాధికారాన్ని మనం ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ.... ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ ఇప్పుడే చెప్పారు. ఈరోజు అయిపోతుంది. కానీ రేపటి భవి తరాలకు మనం ఈనాడు ప్రశ్నార్థకంగా ఉండకూడదు. ఏమిటి మా పూర్వీకులు ఈ విధంగా చేశారు, ఇంత గొప్ప రాజ్యాంగం తాలూకు స్ఫూర్తిని ఏమిటి ఈ విధంగా చేశారు అని రేపటి భవి తరాలకు ఈ శాసన వ్యవస్థపై మరొక విధమైన భిన్నాభిప్రాయం రావడానికి వీలు లేదు. ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా మనం ఈ శాసనసభ ఔన్నత్యాన్ని కాపాడటానికి ప్రతి ఒక్కరం ప్రయత్నం చేద్దామని, చేయాలని అందుకు మనం డెడికేట్ అవ్వాలని మరొక్కసారి నేను తెలియచేసుకుంటున్నాను.

సా.5.50

అదే సమయంలో న్యాయస్థానాల పట్ల మనందరికీ అపారమైన గౌరవం ఉండాలి, ఉంది, ఉంటుందని తెలియజేస్తూ, ఈ సందర్భంగా జరిగిన చర్చలో పార్టీసిపేట్ చేసిన వక్తలు, గౌరవ శాసనసభ్యులు కూడా చాలా విస్తృతంగా, ఎలాంటి క్లారిఫికేషన్ మున్నందు అవసరం లేదన్నట్టుగా చాలా చక్కనైన మెసేజ్ మనం బయట ప్రపంచానికి, పౌర ప్రపంచానికి, మేధావుల ప్రపంచానికి, ప్రజా సంఘాలకు అందరికీ తెలియచెప్పాం. ఇంత జరిగిన తరువాత కూడా ఇంకేమైనా అయితే తరువాత మన రాజ్యాంగం, చట్ట సభలు నిర్ణయించుకుంటాయని తెలియజేసుకుంటూ, ఈరోజు మన శాసనసభలో చట్టాలు

చేయకూడదు, తీర్మానాలు చేయకూడదంటే ఎలా? దీని పేరే చట్ట సభ అయ్యా. చట్టాలు చేసేదే చట్ట సభ.

(సభ్యులు బల్లలు చరిచారు)

ఇంత మంది ప్రజల అభిప్రాయాలను unanimous గా తెలియచెప్పేదే తీర్మానం. తీర్మానం చేయకూడదంటే, అది ఎలా సాధ్యం? చట్ట సభలే చట్టాలు చేయకూడదంటే ఎలా? ఈనాడు ప్రజల ఓట్ల ద్వారా ఎన్నికైన ప్రజాప్రతినిధులు వాళ్ల ప్రజల అవసరాలను, విశాలమైన ప్రజా బాహుళ్య ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని చట్టాలు చేస్తాం, రూపొందుతాయి. వారి తాలూకు ప్రయోజనాల కోసం తీర్మానాలు చేస్తాం. దాన్ని వద్దనడానికి వీలులేని పరిస్థితి. నాకు చాలా బాధగా ఉంది.

రెండవది విస్తృతమైన సమగ్ర అభివృద్ధి కోసం ఈనాడు ఈ సభ చేసిన మూడు రాజధానులు ఉండాలని, న్యాయ రాజధాని, కార్యనిర్వాహక రాజధాని అట్లాగే శాసన రాజధాని ఉండాలి, ఆ విధంగా మొత్తం మూడు ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేసి సమగ్ర సమతుల్యత కల్గిన అభివృద్ధిని ఇవ్వాలని మన ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారు వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధి కోసం చాలా అద్భుతమైన figures and facts, statistics ఈనాడు సభకు సమర్పించారు. పేదరికం, అవిద్యతో పాటు ఆయన చెప్పిన అంశాలన్నీ ఇవాళ పారద్రోలాలంటే కచ్చితంగా ఈ మూడు రాజధానుల విధానం వల్లనే అది సాధ్యపడుతుంది. అందుకు ఈ సభ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటూ నా మాటలను విరమిస్తున్నాను.

Now, voting on Demands for Grants. The question is:

“That the Cut Motion Nos.16 and 17 are before the House”

DEMAND NO. IV- GENERAL ADMINISTRATION AND ELECTIONS

16 Sri Gorantla Butchaiah Chowdary :

To reduce the allotment of Rs.748,90,40,000/- for General Administration and Elections by Rs.100/-

ప్రత్యేక హోదా సాధిస్తామని చెప్పి దాని ఊసే ఎత్తక పోవడానికి నిరసనగా

DEMAND NO. IX- FISCAL ADMINISTRATION, PLANNING, SURVEYS AND STATISTICS

17. Sri Payyavula Kesav :

To reduce the allotment of Rs.68,035,40,17,000/- for Fiscal Administration, Planning Surveys and Statistics by Rs.100/-

ప్రభుత్వం శాసన సభ అనుమతి లేకుండా FRBM పరిమితికి దాటి బడ్జెటిటర అప్పులు చేస్తున్న దానికి నిరసనగా

Those who are for the Cut motions, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Noes' have it, 'Noes' have it.

The motion is negated and the Cut motions are lost.

MR.SPEAKER: The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.104,23,79,000/- under Demand No.I (1) – State Legislature."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.27,90,28,000/- under Demand No.II (2) – Governor and Council of Ministers."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.849,31,57,000/- under Demand No.III (3) – Administration of Justice."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.707,94,55,000/- under Demand No.IV (4) – General Administration and Elections."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.30176,43,86,000/- under Demand No.IX (9) – Fiscal Administration, Planning, Surveys and Statistics."

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.254,22,47,000/- under Demand No.XIX (19) – Information and Public Relations."

Those who are for the Demands, please say 'Aye'

Those who are against, please say 'No'

'Ayes' have it, 'Ayes' have it

The motion is carried and the Demands are granted.

MR.SPEAKER: I would like to make an announcement.

ANNOUNCEMENT

"I am to announce to the House that I have received the following message from the Legislative Council.

In accordance with Rule 147 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Andhra Pradesh Legislative Council, I return herewith a copy of the following Bills as passed in the Andhra Pradesh Legislative Assembly at its sitting held on 23rd March, 2022 and transmitted to the Andhra Pradesh Legislative Council for its consideration.

I also state that the Andhra Pradesh Legislative Council has passed the said Bills on 24th March, 2022 without any amendments".

- 1) The Andhra Pradesh Official Languages (Amendment) Bill, 2022. (L.A.Bill No.8 of 2022)
- 2) The Andhra Pradesh Minorities Component (Outlay, Allocation and Utilization of Financial Resources) Bill, 2022. (L.A.Bill No.9 of 2022)

Now, the House is adjourned to meet again at 9.00AM tomorrow.

(The House then adjourned at 5.56 P.M. to meet again at 9.00 A.M. on Friday, the 25th March, 2022)

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure
and Conduct of Business in the Andhra Pradesh
Legislative Assembly and printed at the AP Legislative
Assembly Press, Velagapudi, Amaravati.”**